

**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@mepr.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

На № _____

**Державна регуляторна служба
України**

Про проєкт Кодексу України про надра

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України відповідно до вимог Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950, а також Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» надсилає на погодження розроблений проєкт Кодексу України про надра.

- Додатки:
1. Проєкт Кодексу на 194 арк. в 1 прим.
 2. Пояснювальна записка на 5 арк. в 1 прим.
 3. Аналіз регуляторного впливу на 85 арк. в 1 прим.
 4. Повідомлення про оприлюднення на 1 арк. в 1 прим.

Міністр

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

Кодекс України про надра

І РОЗДІЛ «ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ»

Глава 1 «Основні положення»

Стаття 1. Визначення основних термінів

1. У цьому Кодексі терміни вживаються у такому значенні:

- 1) аварійно-рятувальна служба (формування) - професійна воєнізована служба, діяльність якої спрямована на організацію та здійснення заходів щодо запобігання аваріям на гірничих підприємствах та їх ліквідації, рятування людей;
- 2) адміністратор системи електронних торгів з продажу дозволів (далі - адміністратор) - юридична особа, зареєстрована в установленому законодавством порядку, що відповідно до укладеного з центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр договору забезпечує функціонування бази даних системи електронних торгів з продажу дозволів;
- 3) аукціон - спосіб продажу дозволів шляхом проведення електронних торгів (аукціону) або аукціону за методом покрокового зниження початкової ціни та подальшого подання цінових пропозицій;
- 4) баланс запасів корисних копалин – форма державного обліку запасів корисних копалин, що містить відомості про кількість, якість і рівень вивченості корисних копалин по родовищах, які мають промислове значення, їх розташування, рівень промислового освоєння, видобуток, втрати і характеризує забезпеченість промисловості розвіданими запасами корисних копалин, а також зміну їх стану за звітний рік в результаті погашення, переоцінки, списання або приросту геологорозвідувальними роботами;
- 5) балансові запаси корисних копалин – запаси, використання яких є економічно доцільним і які задовольняють кондиційним вимогам, встановленим для підрахунку запасів у надрах;
- 6) бурова вишка (вежа) - конструкція (споруда), яка встановлюється над устям свердловини для вантажно-підйомних операцій при бурінні (опускання і підймання бурового інструменту, вибійних двигунів, обсадних труб);
- 7) бурова платформа - устаткування (установка) для буріння на акваторіях з метою розвідки та видобування вуглеводнів з-під дна моря;
- 8) бурова свердловина - гірнича виробка циліндричної форми великої довжини і малого (порівняно з довжиною) діаметра, яку споруджують за допомогою спеціальних інструментів і механізмів без доступу в неї людини;

9) вибухові матеріали (речовини) - хімічні сполуки або суміші речовин, здатні до вибуху (швидкого самопоширюваного перетворення з виділенням великої кількості тепла та утворенням газів);

10) видобування газу (метану) вугільних родовищ - надрокористування, яке включає комплекс технічних заходів, спрямованих на вилучення газу (метану) вугільних родовищ з вугільних пластів, вміщуючих порід та підземних порожнин діючих шахт і тих, що готуються до експлуатації, та вугільних родовищ, промислова розробка яких не здійснювалася, незалежно від їх подальшого використання, а також відпрацьованих вугільних родовищ, якщо вилучений газ (метан) призначається для подальшого використання як матеріальний та/або енергетичний ресурс;

11) видобування корисних копалин на ділянках надр - це застосування гірничих об'єктів гірничими підприємствами, як цілісними технічно та організаційно відокремленими майновими комплексами засобів і ресурсів для видобування корисних копалин, будівництва та експлуатації об'єктів із застосуванням гірничих технологій (шахти, и, копальні, кар'єри, розрізи, збагачувальні фабрики тощо)

12) використання води для власних господарсько-побутових потреб - використання підземних вод без мети її продажу;

13) вироблена продукція - загальний обсяг продукції, видобутої відповідно до угоди про розподіл продукції і доставленої у пункт виміру;

14) відтворення мінерально-сировинної бази — комплекс геологорозвідувальних робіт, які забезпечують виявлення нових родовищ і (або) нових запасів (приріст запасів) з метою компенсації їх зменшення за рахунок видобутку або інших факторів;

15) відходи видобутку - невикористані продукти видобутку, що виділяються з маси видобутої корисної копалини в процесах розробки родовищ;

16) відходи збагачення - відходи, які утворюються у процесі первинної обробки мінеральної сировини;

17) відходи переробки - відходи збагачувального і металургійного виробництва (відвали хвостів збагачувальних фабрик, металургійних шлаків, промивних установок на розсипних родовищах), стічні води збагачувального і металургійного виробництва, що містять корисні компоненти;

18) вторинна (оброблена) геологічна інформація - збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді відомості та/або дані, отримані за всіма видами і стадіями геологорозвідувальних робіт, видами користування надрами, отримана у результаті обробки, інтерпретації та аналізу первинної геологічної інформації;

19) вугільне родовище - природне скупчення вугільних пластів та вміщуючих порід;

20) вугільний пласт - одиничне природне скупчення в надрах викопного вугілля - твердої горючої корисної копалини осадового походження;

21) вуглеводні - нафта, природний газ (у тому числі нафтовий (попутний) газ), газовий конденсат;

22) газ - корисна копалина, яка являє собою суміш вуглеводнів та неуглеводневих компонентів, перебуває у газоподібному стані за стандартних умов і є товарною продукцією;

23) газ (метан) вугільних родовищ - газова суміш, яка супроводжує вугільні пласти та вміщуючі породи;

24) гарантійний внесок - платіж, що здійснюється заявником для набуття статусу учасника аукціону шляхом перерахування коштів на рахунок організатора (оператора) електронного майданчика у розмірі 20 відсотків початкової ціни лота та зазначається в оголошенні про проведення аукціону;

25) геологічна діяльність - виробнича, наукова та інша діяльність, пов'язана з геологічним вивченням надр;

26) геологічне вивчення надр – проведення пошукових, розвідувальних і спеціальних робіт та досліджень, що здійснюються з метою одержання інформації щодо геологічної будови надр, виявлення та оцінки запасів корисних копалин, характеристик процесів, які відбуваються в геологічному середовищі, тощо;

27) геологічна інформація - зафіксовані на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді відомості та/або дані геологічного, геофізичного, геохімічного, гідрогеологічного, інженерно-геологічного, геолого-економічного, технологічного, еколого-геологічного, фізико-географічного, геодезичного, геоастрономічного, аерокосмічного, петрографічного, палеонтологічного змісту, що характеризують геологічну будову надр, родовища корисних копалин, склад сировини та властивості гірських порід, руд, мінералів, вуглеводнів, підземних вод, а також інші якісні та кількісні параметри, показники та ознаки надр;

28) геологорозвідувальні роботи - комплекс спеціальних робіт і досліджень, що здійснюються з метою геологічного вивчення надр;

29) геологорозвідувальні роботи на підземні води - комплекс спеціальних робіт і досліджень, що здійснюються з метою гідрогеологічного вивчення надр;

30) геологічне вивчення нафтогазоносності надр - комплекс робіт (геологічне знімання, геофізичні, геохімічні, аерокосмогеологічні дослідження, прямі пошуки, буріння і випробування свердловин, дослідно-промислова розробка, науково-дослідні і тематичні роботи, їх аналіз та узагальнення), що проводяться з метою вивчення геологічної будови і нафтогазоносності надр на певній території;

31) геологічне середовище - частина земної кори (гірські породи, ґрунти, донні відкладення, підземні води тощо), яка взаємодіє з елементами ландшафту, атмосферою та поверхневими водами і може зазнавати впливу техногенної діяльності;

32) геолого-економічна оцінка - звіти, які містять в собі матеріали з геологічного вивчення родовищ корисних копалин, підрахунок їх запасів та техніко-економічне обґрунтування промислового значення;

33) гірнича виробка - порожнина у гірничому масиві після виймання корисних копалин та інших порід;

34) гірничий масив - ділянка земної кори, яка характеризується єдиними умовами утворення та подібними властивостями компонентів, що її складають;

35) гірничий об'єкт - окрема гірнича виробка (система гірничих виробок) або виробка, що входить до складу гірничого чи іншого підприємства та використовується для видобування корисних копалин та інших цілей, а також будівлі (споруди), які технологічно пов'язані з ними;

36) гірниче підприємство - промислове підприємство, призначене для розвідування або розробки родовищ корисних копалин, яке включає цілісний технічно й організаційно відокремлений майновий комплекс засобів і ресурсів для видобутку корисних копалин, будівництва та експлуатації об'єктів із застосуванням гірничих технологій;

37) гірничі роботи - комплекс робіт з проведення, кріплення та підтримки гірничих виробок і виймання гірничих порід в умовах порушення природної рівноваги, можливості прояву небезпечних і шкідливих виробничих факторів;

38) гірничорудний транспорт - транспортні установки рудників, які служать для переміщення гірської маси від вибоїв до поверхні, а в зворотному напрямі - породи для закладки виробленого простору, кріпи, обладнання і матеріалів. Крім вантажних операцій, на транспортних установках перевозять людей від стовбура до вибою і зворотно.

39) господарська діяльність з використання газу (метану) вугільних родовищ - виробництво електричної, теплової та/або інших видів енергії, в разі якщо газ (метан) вугільних родовищ є основним енергоносієм, а також при використанні газу (метану) вугільних родовищ як основної технологічної сировини;

40) Державний кадастр родовищ та проявів корисних копалин - є єдиним систематизованим зведенням інформації про всі родовища корисних копалин, техногенні родовища, рудопрояви, точки мінералізації, перспективні ділянки, рекомендовані для геологічного вивчення, а також порожнини надр, які використовуються з господарською, науковою, освітньою та іншою метою;

41) дегазація - сукупність заходів, спрямованих на примусове вилучення газу (метану) з вугільних пластів, вміщуючих порід та підземних порожнин;

42) Державна комісія України по запасах корисних копалин - установа, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і провадить науково-технічну діяльність, пов'язану з проведенням на замовлення користувачів надр або за дорученням відповідних центральних органів виконавчої влади Державну експертизи та оцінку запасів корисних копалин;

43) Державний фонд розвитку мінерально-сировинної бази України - це спеціалізований фонд у складі спеціального фонду Державного бюджету України;

44) державний облік родовищ, у тому числі техногенних, запасів і проявів корисних копалин - це система збору, обробки та зберігання даних про результати геологорозвідувальних та гірничодобувних робіт;

45) ділянка нафтогазоносних надр - обмежена по площі і глибині частина земної кори, на яку у встановленому порядку надається спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку та видобування вуглеводнів (нетрадиційних вуглеводнів);

46) договір купівлі-продажу дозволу - договір, який укладається між центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і переможцем аукціону;

47) договір купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною - договір, який укладається між Державною службою геології та надр України та переможцем аукціону в разі визначення переможцем аукціону іноземної юридичної особи, яка на момент підписання протоколу аукціону не має зареєстрованого в Україні представництва;

48) дослідно-промислова експлуатація підземного сховища газу - проведення на вибраному для створення сховища об'єкті комплексу робіт, включаючи дослідні закачування та відбирання газу, з метою уточнення можливого максимального об'єму зберігання газу, інших гірничо-геологічних параметрів і техніко-економічних показників сховища та вибору раціонального варіанта його повного облаштування;

49) дослідно-промислова розробка родовища - стадія геологічного вивчення родовища, на якій здійснюється видобуток з родовища обмеженої кількості корисних копалин з метою визначення його промислової цінності, уточнення гірничо-геологічних та технологічних параметрів, необхідних для підрахунку запасів корисних копалин і супутніх компонентів та обґрунтування вибору раціонального методу (технології) промислової розробки родовища;

50) електронний кабінет надрокористувача - інформаційна система, створена з метою спрощення процедури отримання спеціальних дозволів, організація надання яких належить до компетенції центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, для підвищення прозорості видачі спеціальних дозволів, шляхом публікації таких послуг в електронному вигляді, та надання можливостей подачі заяв на отримання/ продовження/ переоформлення/ внесення змін/ анулювання дозволу, перегляду поданих заяв на отримання дозволу, статусу їх обробки та виданих дозволів в електронному вигляді в режимі онлайн;

51) електронний майданчик - підключений до системи електронних торгів з продажу дозволів веб-сайт організатора (оператора) та/або апаратно-програмний комплекс, що функціонує в Інтернеті та забезпечує заявникам, учасникам і організатору аукціону (оператору) та центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, можливість користуватися сервісами такої системи з автоматичним обміном інформацією щодо процедур проведення аукціону;

52) закрита цінова пропозиція - сума коштів, намір та можливість сплати якої повідомляється учасником аукціону в його особистому кабінеті та подається через організатора аукціону або оператора електронного майданчика до системи електронних торгів з продажу дозволів. Право на подання такої цінової пропозиції виникає в учасника аукціону після отримання ним підтвердження про зарахування гарантійного внеску на рахунок організатора (оператора) аукціону до закінчення строку прийняття заявок на участь в аукціоні та забезпечує можливість участі в ньому. Закрита цінова пропозиція не може бути нижчою за початкову ціну лота;

53) запаси корисних копалин - обсяги корисних копалин і компонентів, виявлені та підраховані на місці залягання за даними геологічного вивчення виявлених родовищ корисних копалин;

54) заявник - фізична особа - підприємець або юридична особа (у тому числі іноземна юридична особа), які подали заявку для участі в аукціоні засобами системи електронних торгів з продажу дозволів;

55) значні запаси корисних копалин - запаси корисних копалин, розмір яких перевищує незначні запаси корисних копалин;

56) зріджений природний газ (скраплений природний газ) - природний вуглеводневий газ, який знаходиться у рідинному стані та має низьку температуру;

57) інвестиційний проект користування ділянкою надр – документ, що є невід'ємним додатком до спеціального дозволу на користування надрами і містить програму обов'язкових робіт із зазначенням строків їх виконання,

обсягів і видів фінансування, необхідного технологічного обладнання для користування надрами, визначає умови користування ділянкою надр;

58) інвестор (інвестори) - громадянин України, іноземець, особа без громадянства, юридична особа України або іншої держави, об'єднання юридичних осіб, створене в Україні чи за її межами, особи, які діють окремо чи спільно, що має (мають) відповідні фінансово-економічні та технічні можливості або відповідну кваліфікацію для користування надрами та визначений переможцем (переможцями) конкурсу угоди про розподіл продукції;

59) інтегрований об'єкт надрокористування - спеціалізований майновий комплекс, що побудований (реконструйований) з метою видобування та переробки корисних копалин (сировини), і розташований на відстані не більше 50 кілометрів до родовища (ділянки надр), за отриманням права на користування корисними копалинами якої звернувся власник цього комплексу і якщо такий комплекс введено в експлуатацію відповідно до вимог містобудівного законодавства і в його межах наявні виробничі потужності та кваліфікований персонал, здатні забезпечити завершений цикл робіт з видобування та переробки корисних копалин. При цьому точками обрахунку відстані між інтегрованим об'єктом надрокористування та ділянкою надр є географічні координати кутових точок межі ділянки надр та інтегрованого об'єкта надрокористування, які є найближчими одна до одної, та має бути зареєстрований у Державному реєстрі інтегрованих об'єктів надрокористування;

60) кар'єр - гірниче підприємство, що добуває рудні та нерудні корисні копалини відкритим способом;

61) каталог відомостей про геологічну інформацію - це інформаційно-телекомунікаційна система, в якій здійснюється облік відомостей про геологічну інформацію та яка включає технічні засоби обчислювальної техніки, програмне забезпечення та базу даних інформаційної системи, телекомунікаційні засоби та канали зв'язку розповсюдження відомостей про геологічну інформацію;

62) компенсаційна продукція - частина виробленої продукції, що передається у власність інвестора в рахунок компенсації його витрат та, у випадках, передбачених цим Кодексом, з урахуванням їх індексації;

63) консервація - припинення діяльності об'єктів надрокористування на невизначений строк з можливістю подальшого поновлення його роботи;

64) контрольована емісія газу (метану) вугільних родовищ - виділення газу (метану) з вугільних родовищ у навколишнє природне середовище внаслідок здійснення надрокористування за умов дотримання вимог щодо охорони навколишнього природного середовища;

65) корисні копалини - це природні мінеральні утворення органічного і неорганічного походження у надрах, на поверхні землі, у джерелах вод і газів, на дні водоймищ, підземні води а також техногенні мінеральні утворення в місцях накопичення відходів виробництва та втрат продуктів переробки мінеральної сировини, скупчення яких можуть бути використані для суспільного виробництва;

66) корисний компонент - складова частина корисної копалини, вилучення якої з метою промислового використання технологічно можливе і економічно доцільне. За наявності двох або більше корисних компонентів корисна копалина є комплексною. Родовище комплексної корисної копалини або двох чи більше однокомпонентних корисних копалин визначається як комплексне;

67) користувач надр (надрокористувач) - суб'єкти господарювання, у тому числі підприємства, установи, організації, громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи, що здійснюють діяльність з надрокористування відповідно до законодавства України;

68) критична мінеральна сировина - корисні копалини загальнодержавного значення, дефіцит яких може становити загрозу національній безпеці України, її промислового розвитку через неможливість або недоцільність заміни іншою сировиною у виробництві та споживанні;

69) крок аукціону - фіксована мінімальна надбавка, на яку під час аукціону здійснюється підвищення початкової та кожної наступної ціни лота. Крок аукціону визначається від початкової суми, але не більше 20% до суми 99999 гривень, не більше 5% від суми 100000 і до суми 4999999, і не більше 1% від суми 5000000 і більше;

70) крок аукціону за методом покрокового зниження початкової ціни та подальшого подання цінових пропозицій - дисконт, на який в ході електронного аукціону автоматично і поступово здійснюється зниження початкової ціни оголошеного до продажу лота протягом періоду проведення електронного аукціону до моменту автоматичного здійснення останнього з визначених кроків або до моменту здійснення ставки учасником, та мінімальна надбавка, на яку в ході електронного аукціону може здійснюватися підвищення цінової пропозиції. Розмір мінімального кроку такого аукціону становить 1 (один) відсоток початкової ціни лота;

71) ліквідація - припинення діяльності об'єктів надрокористування та вирішення всіх питань, проблем, що виникають внаслідок ліквідації об'єктів надрокористування;

72) лот - дозвіл, що є предметом проведення аукціону;

73) майно, пов'язане з використанням надр - майно, яке необхідне для забезпечення закінченого циклу використання надр;

74) мінеральна сировина - корисні копалини (природні мінерали, вуглеводні, підземні води та інші корисні компоненти), видобуті і перероблені на товарну продукцію гірничого виробництва;

75) надра - це частина земної кори, що розташована нижче земної поверхні та дна водних об'єктів і простягається до глибин, доступних для геологічного вивчення та освоєння;

76) надрокористування - використання надр для задоволення потреб суспільства, включаючи геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, видобуток (промислової розробки) корисних копалин, використання підземних вод, відходів гірничодобувного і переробних виробництв, будівництво та експлуатацію підземних споруд, моніторинг геологічного середовища;

77) науковий полігон - території та об'єкти, які використовуються для вивчення геологічної будови, з розробленням та впровадженням новітніх методик і технологій та обладнання з метою поглибленого вивчення надр;

78) нафта - корисна копалина, що являє собою суміш вуглеводнів та розчинених в них компонентів, які перебувають у рідкому стані за стандартних умов;

79) нафтогазова галузь - галузь економіки України, яка разом з іншими галузями забезпечує пошук, розвідку та розробку родовищ нафти і газу, транспортування, переробку, зберігання і реалізацію нафти, газу та продуктів їх переробки;

80) незначні запаси корисних копалин - запаси корисних копалин, що визначаються за критеріями, які встановлюються Кабінетом Міністрів України;

81) неконтрольована емісія газу (метану) з вугільних родовищ - виділення газу (метану) вугільних родовищ у навколишнє природне середовище, не пов'язане із здійсненням надрокористування;

82) нетрадиційні вуглеводні - газ сланцевих товщ, газ (метан) вугільних родовищ, газ центрально-басейнового типу, нафта, конденсат або інша вуглеводнева сировина, яка залягає в нетрадиційних колекторах;

83) облаштування родовища - комплекс проектних, вишукувальних, будівельних і будівельно-монтажних робіт, які необхідно провести для введення нового родовища в промислову (дослідно-промислову) розробку, або нове будівництво, розширення, реконструкція і технічне переоснащення на діючих (облаштованих) родовищах;

84) обвалення - порушення цілісності гірничого масиву, що супроводжується вивалом його частини у гірничу виробку;

85) об'єкти надрокористування - об'єкти, призначені для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки та видобування корисних копалин. До об'єктів надрокористування належать (шахти, копальні,

кар'єри, розрізи, комплекси підземного вилучення, геологорозвідувальні підземні виробки збагачувальні фабрики, гідрометалургійні заводи, хвостові господарства, свердловини для видобутку нафти і газу, нетрадиційних вуглеводнів, води, газопроводи-шлейфи, установки комплексної підготовки газу, установки підготовки газу, установки попередньої підготовки газу, установки комплексної підготовки нафти, тимчасові дослідно-промислові установки підготовки нафти і газу, дотискувальні компресорні станції, бурові вишки, бурові платформи) та споруди не пов'язані з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруди для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод;

86) оператор електронного майданчика (далі - оператор) - зареєстрована в установленому законодавством порядку юридична особа, що відповідно до укладеного з адміністратором договору забезпечує функціонування електронного майданчика, який підключено до системи електронних торгів з продажу дозволів. Будь-який оператор має право бути організатором аукціону за умови укладення з центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр договору про проведення аукціону;

87) організатор аукціону (далі - організатор) - оператор електронного майданчика, який уклав з центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр договір про проведення аукціону. Організатор крім прав та обов'язків за таким договором має усі права та обов'язки оператора електронного майданчика під час проведення електронного аукціону;

88) основні корисні копалини - корисні копалини, що визначають промислове значення родовища, напрям його промислового використання і назву;

89) особистий кабінет заявника та/або учасника, та/або центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр - розділ системи електронних торгів з продажу дозволів, в якому розміщуються оголошення про проведення аукціону, повідомлення про результати його проведення та інша інформація про аукціон, доступ до якого має заявник та/або учасник, та/або центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, що авторизуються за допомогою особистих ідентифікаторів (логіну та пароля);

90) охорона надр – сукупність заходів, методів і засобів, спрямованих на дотримання законодавчих та нормативно-правових актів, пов'язаних з користуванням надрами: забезпечення повного і комплексного геологічного вивчення надр, дотримання встановленого законодавством порядку надання надр у користування, найбільш повного вилучення із надр та раціонального використання запасів корисних копалин і наявних в них компонентів,

недопущення шкідливого впливу робіт, пов'язаних з користуванням надрами, на збереження запасів корисних копалин, гірничих виробок і свердловин, що експлуатуються чи законсервовані, а також підземних споруд, охорону родовищ корисних копалин від затоплення, обводнення, пожеж та інших факторів, що впливають на якість корисних копалин і промислову цінність родовищ або ускладнюють їх розробку, запобігання необґрунтованій та самовільній забудові площ залягання корисних копалин і дотримання встановленого законодавством порядку використання цих площ для інших цілей, запобігання забрудненню надр при підземному зберіганні нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захороненні шкідливих речовин і відходів виробництва, скиданні стічних вод, дотримання інших вимог, передбачених законодавством про охорону навколишнього природного середовища;

91) пакет аукціонної документації - документи, що готуються центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр та містять відомості про ділянку надр, дозвіл у межах якої виставляється на аукціон (назва та координати, місцезнаходження, загальна інформація про геологічну будову, початкова ціна лота). Вартість пакета аукціонної документації становить 3,12 відсотка початкової ціни лота, але не менш як одна мінімальна заробітна плата і не більш як шістнадцять мінімальних заробітних плат на день проведення аукціону;

92) первинна геологічна інформація - відомості та/або дані на матеріальних носіях, отримані під час користування надрами у результаті проведення досліджень геологічних об'єктів в їх природному заляганні, зразках, пробах, а також моніторингу стану, користування та охорони надр, яке може включати в себе kern свердловин, проби нафти, газу, води, зразки кам'яного матеріалу, колекції різного призначення, дублікати проб, журнали польової документації та випробування, записи геофізичних спостережень, геодезичні координати пунктів спостережень, місць відбору проб і свердловин, журнали лабораторних досліджень зразків кам'яного матеріалу, проб ґрунту, природних рідин і газів, протоколи технологічних випробувань мінеральної сировини, інструментальні записи аналітичних і геофізичних досліджень;

93) переможець аукціону - учасник аукціону, що запропонував найвищу цінову пропозицію за результатами його проведення;

94) персонал об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд - це працівники, безпосередньо зайняті розвідкою, видобуванням, транспортуванням і переробкою уранових руд та припиненням діяльності об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд;

95) перспективні ділянки - ділянки корисних копалин, кількісно оцінені за результатами геологічного, геофізичного, геохімічного та іншого вивчення ділянок у межах продуктивних площ з відомими родовищами корисних копалин певного геолого-промислового типу;

96) перспективні ресурси корисних копалин - попередньо оцінені ресурси корисних копалин, обсяги яких можливі для видобутку і переробки за сучасного техніко-економічного рівня;

97) підземне сховище нафти, газу, продуктів їх переробки та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод і для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин - технологічний комплекс, штучно створений в природній або штучній ємності надр накопичувач нафти чи газу і технологічно поєднані з ним споруди, які служать для періодичного наповнення, зберігання і відбирання нафти, газу чи продуктів їх переробки для постачання споживачам;

98) прогнозні ресурси корисних копалин - обсяги корисних копалин, що розраховуються на основі загальних геологічних перспектив, і є базою для обґрунтування доцільності інвестування пошукових робіт;

99) поклад - одиничне природне скупчення корисних копалин в надрах;

100) порожнини надр - підземні порожнини у надрах, утворені внаслідок природних процесів або техногенної діяльності (печери, гірничі виробки);

101) поточна ціна лота - ціна лота, що відображається в інтерактивному режимі реального часу протягом етапу автоматичного покрокового зниження початкової ціни до моменту здійснення ставки учасником або автоматичного здійснення останнього кроку та завершення електронного аукціону за методом покрокового зниження початкової ціни та подальшого подання цінових пропозицій;

102) початкова ціна лота - вартість лота, розрахована центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр відповідно до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України та зазначена в оголошенні про проведення аукціону.

Під час продажу на аукціоні спеціального дозволу на геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ з подальшим видобуванням бурштину (промисловою розробкою родовищ), початкова ціна лота становить дві тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за 1 гектар відповідної ділянки бурштиноносних надр, що надається на умовах економічного ризику (нерівномірність залягання бурштину, недостатність геологічної інформації та неможливість проведення підрахунку ресурсів та запасів корисних копалин без проведення попередніх розвідувальних та/або видобувних робіт на певних територіях), з обов'язковим подальшим затвердженням оцінки запасів в установленому законодавством порядку.

Початкова ціна лота повторного аукціону становить 50 відсотків першої початкової ціни цього лоту. Початкова ціна лота аукціону за методом покрокового зниження початкової ціни та подальшого подання цінових пропозицій становить 100 відсотків першої початкової ціни лота.

Початкова ціна лота повторних аукціонів з продажу спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, видобування підземних вод (у тому числі мінеральних), для всіх потреб, та дозволу становить 100 відсотків початкової ціни цього лота;

103) прибуткова продукція - частина виробленої продукції, що розподіляється між інвестором і державою та визначається як різниця між виробленою і компенсаційною продукцією;

104) природні порожнини - порожнечі в масиві гірських порід, що утворилися в результаті різних геологічних процесів (печери, карсти);

105) програма робіт на ділянці надр - проектний технологічний документ, в якому обґрунтовано раціональний, економічно виправданий комплекс технологічних і технічних рішень, необхідних для її освоєння;

106) проект дослідно-промислової розробки родовищ (покладів) - проектний технологічний документ, розроблений на основі вихідних геолого-промислових даних, в якому обґрунтована система розробки, обсяги нафти, газу, газового конденсату, що видобуваються в період дослідно-промислової розробки, раціональне використання продукції, регулювання процесу розробки, а також програма та обсяги дослідних робіт, що включає контроль за процесом дослідно-промислової розробки і отримання всіх необхідних даних для підрахунку запасів, виконання детальної геолого-економічної оцінки і затвердження в установленому порядку;

107) промислова експлуатація підземного сховища нафти, газу, продуктів їх переробки та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод і для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин - це процес експлуатації підземного сховища відповідно до його призначення;

108) пункт виміру - пункт, у якому відповідно до угоди про розподіл продукції здійснюється вимір виробленої продукції та її розподіл на компенсаційну та прибуткову;

109) реєстраційний номер лота - номер лота, який визначається центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, вноситься до системи електронних торгів з продажу дозволів та зазначається в оголошенні про проведення аукціону;

110) переробка уранових руд - процес обробки руди з метою виділення корисних компонентів і одержання концентрату;

111) продукція - корисні копалини загальнодержавного та місцевого значення (мінеральна сировина), що видобуваються (виробляються) під час розробки родовищ корисних копалин;

112) рекультивація порушених земель - це комплекс організаційних, технічних і біотехнологічних заходів, спрямованих на відновлення ґрунтового покриву, поліпшення стану та продуктивності порушених земель;

113) ресурси корисних копалин - об'єм або кількість корисних копалин, оцінених у надрах, як вірогідні;

114) розвідувальні роботи - геологознімальні, пошукові, геодезичні роботи, роботи з геологічного вивчення нафтогазоносності надр, роботи з дорозвідки та експлуатаційної розвідки родовищ, у тому числі буріння, облаштування та експлуатація нафтових і газових свердловин, з нового будівництва, технічного обслуговування, капітального ремонту і реконструкції нафтових і газових свердловин та пов'язаних з їх обслуговуванням об'єктів трубопровідного транспорту, виробничих споруд, під'їзних доріг, ліній електропередачі та зв'язку;

115) розробка родовищ корисних копалин - комплекс взаємопов'язаних процесів виробництва з вилучення корисних копалин (або корисних компонентів) з надр Землі;

116) родовище корисних копалин - це природне накопичення мінеральних речовин у надрах, на поверхні землі, в джерелах вод та газів, на дні водоймищ, які за кількістю, якістю та умовами залягання є придатними для промислової розробки та використання;

117) рудник - гірниче підприємство, що видобуває рудні та нерудні корисні копалини підземним способом;

118) рудопрояр - природне скупчення руди невеликих або нез'ясованих розмірів;

119) система електронних торгів з продажу дозволів - дворівнева автоматизована інформаційно-телекомунікаційна система, яка забезпечує можливість створення, розміщення, оприлюднення та обміну інформацією і документами в електронній формі, що необхідні для проведення аукціонів, запобігання корупційним правопорушенням, та складається з бази даних системи електронних торгів з продажу дозволів та електронних майданчиків, які взаємодіють через інтерфейс програмування додатків, що надається як код з відкритим доступом та визначає функціональність системи. Інформація в системі електронних торгів з продажу дозволів зазначається державною мовою, крім випадків, коли використання літер та символів державною мовою призводить до викривлення розміщеної інформації (зокрема, під час написання адрес веб-сайтів у Інтернеті, зазначення реєстраційних номерів лотів);

120) система координат - встановлює початкові (вихідні) точки поверхні або лінії відліку потрібних величин - початку відліку координат та одиниці їх

обчислення. Стандарт системи координат у цьому Кодексі є WGS - 84. Всі географічні координати надаються відповідно до стандарту WGS - 84;

121) спільно залягаючі корисні копалини - корисні копалини, що утворюють в розкривних і вмісних породах самостійні поклади, селективний видобуток і вилучення яких технологічно можливі та економічно доцільні у процесі видобутку основних корисних копалин;

122) спеціальний дозвіл на користування надрами – дозвільний документ єдиної встановленої форми, який надає право суб'єкту господарювання на користування ділянкою надр із визначеними просторовими межами впродовж встановленого терміну дії дозволу та відповідно до вказаної мети й умов надрокористування;

123) спостерігач аукціону - будь-який користувач Інтернету, який безоплатно спостерігає за проведенням аукціону через систему електронних торгів з продажу дозволів без можливості подавати свої цінові пропозиції;

124) стратегічні корисні копалини - визначений перелік корисних копалин, що становлять важливе економічне й стратегічне значення для розвитку економіки України у довгостроковому періоді і є частиною національної безпеки України;

125) супутні корисні копалини - корисні копалини, видобуток яких здійснюється разом з основними корисними копалинами, а вилучення і промислове використання технологічно можливі та економічно доцільні у процесі видобутку, переробки основної мінеральної сировини;

126) техногенні порожнини - гірничі виробки, що утворилися під час будівництва підземних споруд, розвідки та розробки родовищ корисних копалин;

127) техногенні родовища корисних копалин - місця накопичення відходів видобутку, збагачення та переробки мінеральної сировини, які повністю заповнені, або систематичне накопичення відходів в яких припинено, а також створені внаслідок втрат під час зберігання, транспортування та використання продуктів переробки мінеральної сировини, запаси яких оцінені і мають промислове значення;

128) технологічна схема промислової розробки нафтового родовища (покладу) - проектний технологічний документ, розроблений на основі затвердженої в установленому порядку геолого-економічної оцінки запасів родовища, що визначає попередню систему промислової розробки родовища (покладу) нафти з використанням методів підвищення нафтовилучення для промислової оцінки їх ефективності та відпрацювання технології робіт.

129) технологічний проект (схема) розробки - проектний документ, що визначає систему розробки родовища корисних копалин з використанням методів підвищення повноти вилучення корисних копалин;

130) точки мінералізації - місця відкладення рудної речовини мінералотворними агентами (рудоносними розчинами, флюїдами, газами, розплавами) з утворенням різних мінералів у вигляді вкрапленості, прожилків та інших виділень у мінералізованих породах;

131) уранові руди - корисні копалини, які видобуваються і переробляються з метою виділення ядерного матеріалу;

132) учасник аукціону - фізична особа - підприємець або юридична особа, (у тому числі іноземна юридична особа), допущені організатором (оператором) до участі в аукціоні;

133) ціна реалізації лота - фактична сума коштів, за яку продано лот на аукціоні;

134) цінова пропозиція - сума коштів, про сплату якої повідомляється учасником у ході аукціону;

135) шахта - гірниче підприємство з видобування корисних копалин (вугілля, солей тощо) підземним способом.

Стаття 2. Законодавство про надра

Основними актами законодавства, що регулюють, відносини у сфері користування надрами є Конституція України та Кодекс України про надра.

Актами законодавства про надра є також інші закони України та акти законодавства України, що видаються відповідно до них у сфері користування надрами.

Дія актів законодавства про надра поширюється на всю територію України, включаючи її континентальний шельф і виключну (морську) економічну зону, якщо інше прямо не передбачено законом.

Регулювання відносин, що виникають у процесі використання земель, лісів, вод і атмосферного повітря, охорони навколишнього природного середовища, регулюються відповідним законодавством України в частині, що не суперечить цьому Кодексу.

Стаття 3. Сфера дії Кодексу про надра

Кодекс України про надра регулює відносини, пов'язані з геологічним вивченням та розробкою родовищ корисних копалин, встановлює основні засади державного регулювання та управління у цій сфері, визначає підстави та порядок набуття права на користування надрами і розпоряджання ділянками надр та видобутими корисними копалинами, регулює загальні засади ведення обліку гірничих об'єктів, родовищ та корисних копалин, а також спрямований на забезпечення відтворення мінерально-сировинної бази, раціональне використання та охорону надр, безпечне ведення робіт з надрокористування, гарантування, при користуванні надрами, безпеки людей, майна та навколишнього природного середовища.

Стаття 4. Право власності Українського народу на надра

Надра в межах території України, її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктом права власності Українського народу і надаються тільки у користування у визначений законом порядок і спосіб.

Угоди або дії, які в прямій або прихованій формі порушують право власності Українського народу на надра, є недійсними.

Від імені Українського народу права власника надр здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування на умовах та у порядку, визначеному Конституцією України, цим Кодексом та іншими законами.

Стаття 5. Суб'єкти права власності на надра

Суб'єктами права власності на надра є:

держава, яка реалізує через відповідні органи державної влади та місцевого самоврядування право на геологічне вивчення, видобуток корисних копалин та інші цілі, пов'язані з видобуванням корисних копалин, віднесених до копалин загальнодержавного та місцевого значення;

Автономна Республіка Крим, яка реалізує через свої органи влади право на геологічне вивчення, видобуток корисних копалин, віднесених до копалин загальнодержавного та місцевого значення в Автономній Республіці Крим та інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;

територіальна громада, яка реалізує через обласні, районні, міські, сільські, селищні ради та ради об'єднаних територіальних громад, право на резервування земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин.

Глава 2 «Державний облік надр та класифікація корисних копалин»

Стаття 6. Державний фонд надр та родовищ корисних копалин

Державний фонд надр складається з ділянок надр, що розташовані в межах території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони і використовуються для:

видобування корисних копалин;

будівництва та експлуатації підземних споруд;

створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, рекреаційне значення;

інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Державний фонд надр включає ділянки надр, що розташовані в межах території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони і не використовуються:

геологічно вивчені (розвідані);

геологічно не вивчені (не розвідані).

Державний фонд надр формується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Державний фонд родовищ корисних копалин є частиною державного фонду надр.

До Державного фонду родовищ корисних копалин належать усі родовища корисних копалин, у тому числі техногенні, з запасами, підрахованими і оціненими як промислові, а всі попередньо оцінені запаси родовищ корисних копалин становлять резерв цього фонду.

Державний фонд родовищ корисних копалин та резерв цього фонду формується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр створює та забезпечує функціонування Інтерактивної карти корисних копалин України – інформаційного ресурсу, розміщеного на офіційному веб-сайті зазначеного органу в мережі Інтернет, що відображає відомості про Державний фонд надр України, у тому числі про Державний фонд родовищ корисних копалин на основі Державного кадастру родовищ корисних копалин та їх проявів та відомості про межі земельних ділянок з використанням інформації Державного земельного кадастру.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр забезпечує функціонування Державного реєстру артезіанських свердловин та Державного реєстру нафтових і газових свердловин, Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу відповідно до порядків затверджених Кабінетом Міністрів України.

Інтерактивна карта корисних копалин України містить картографічну інформацію (межі земельних ділянок із зазначенням форм власності, контури підрахунку запасів корисних копалин, межі спеціальних дозволів на користування надрами) та іншу геологічну інформацію про надра (дані про запаси з державного балансу запасів корисних копалин України, інформацію про роботи і дослідження з геологічного вивчення надр, інформацію про розміщення артезіанських, нафтових та газових свердловин), відомості про спеціальні дозволи на користування надрами та заяв, відомості про об'єкти надрокористування, які запропоновані для продажу шляхом електронних торгів та інформацію про ділянки надр щодо яких оголошено конкурс на укладення угоди про розподіл продукції та іншу інформацію відповідно до вимог цього Кодексу.

Технічний адміністратор Інтерактивної карти корисних копалин України, Державного реєстру артезіанських свердловин, Державного реєстру нафтових і газових свердловин та Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу - державне підприємство, визначене центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр та віднесене до сфери його управління, що здійснює заходи із створення, впровадження та супроводження програмного забезпечення Інтерактивної карти корисних копалин України, Державного реєстру артезіанських свердловин, Державного реєстру нафтових і газових свердловин та Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу, відповідає за технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист даних, які розміщені на цих ресурсах.

Стаття 7. Державний облік родовищ (ділянок надр), запасів і проявів корисних копалин, а також ділянок надр, наданих у користування для цілей не пов'язаних із видобуванням корисних копалин

Державний облік родовищ, запасів і проявів корисних копалин здійснюється у державному кадастрі родовищ і проявів корисних копалин та державному балансі запасів корисних копалин.

Державний облік родовищ, запасів і проявів корисних копалин здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Ділянки надр, надані для будівництва та експлуатації підземних споруд і для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, підлягають державному обліку центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду.

Стаття 8. Державний кадастр родовищ та проявів корисних копалин

Родовища, у тому числі техногенні, запаси і прояви корисних копалин підлягають обліку у державному кадастрі родовищ і проявів корисних копалин та державному балансі запасів корисних копалин України.

Інформація, що міститься у такому кадастрі та балансі розміщується на Інтерактивній карті корисних копалин України.

Державний кадастр родовищ і проявів корисних копалин відображається на основі відомостей отриманих з Державного земельного кадастру.

Державний кадастр родовищ і проявів корисних копалин містить відомості про кожне родовище корисних копалин або ділянку надр, а саме про:

просторове місцезнаходження родовища;

кількість і якість корисних копалин (основних та супутніх і таких, що спільно з ними залягають);

корисні компоненти, що містяться у корисних копалинах;

гірничотехнічні, гідрогеологічні, екологічні та інші умови видобування корисних копалин у межах ділянок надр, на яких проведено геологічне вивчення;

результати геологічного вивчення ділянки надр у формі звіту та протоколу геолого-економічної оцінки запасів родовищ корисних копалин.

Державний кадастр родовищ і проявів корисних копалин включає геопросторові дані, метадані та сервіси, оприлюднення, інша діяльність з якими та доступ до яких здійснюються у мережі Інтернет згідно із Законом України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних».

Ведення державного кадастру родовищ і проявів корисних копалин здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 9. Техногенні родовища та їх облік

До державного кадастру родовищ і проявів корисних копалин вноситься інформація про кожне техногенне родовище.

Державний кадастр техногенних родовищ містить відомості про:

просторове місцезнаходження родовища;

обсяг (площу) родовища;

кількість і якість корисних копалин;

вміст корисних компонентів і характер їх розподілу (концентрації) у родовищі;

ступінь вивчення родовища і достовірності одержаних даних;

гірничотехнічні, гідрогеологічні, економічні та інші умови розробки родовища;

звіт та протокол щодо геолого-економічної оцінки родовища;

інші характеристики і параметри родовища.

Стаття 10. Державний баланс запасів корисних копалин

Обліку у державному балансі підлягають запаси корисних копалин окремо по кожному об'єкту (родовище, ділянка родовища) за основними

промисловими типами, сортами, марками, технологічними групами корисних копалин відповідно до діючих державних стандартів, а також за способом відпрацювання, з виділенням запасів сировини, придатної для видобутку підземним, відкритим, гідравлічним та іншими способами.

Нові об'єкти (родовища) зараховуються до державного балансу запасів корисних копалин на підставі рішень Державної комісії України по запасах корисних копалин.

Державний баланс запасів корисних копалин ведеться центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Взяття запасів корисних копалин на державний баланс і списання з державного балансу проводиться у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11. Класифікація корисних копалин

Корисні копалини класифікуються за групами, видами та значенням.

Корисні копалини поділяються на групи:

горючі корисні копалини - на газоподібні, рідкі та тверді;

металовмісні корисні копалини - на руди чорних, кольорових та легувальних металів, рідкісних металів та рідкісноземельні - руди благородних, розсіяних та радіоактивних металів;

неметаловмісні корисні копалини - на гірничохімічні, гірничотехнічні, неметаловмісні корисні копалини для металургії, нерудні корисні копалини для будівництва, каміння коштовне та колекційне;

води підземні - питні, мінеральні, промислові, теплоенергетичні, технічні;

грязі лікувальні (пелоїди) - грязі сапропелеві, сопкові, сульфідні мулові, торфові.

Корисні копалини поділяються на:

за своїм значенням - на корисні копалини загальнодержавного та місцевого значення;

за ступенем вивчення - на розвідані запаси корисних копалин, попередньо розвідані запаси корисних копалин, перспективні та прогнозі ресурси корисних копалин.

До корисних копалин загальнодержавного значення відносяться горючі (газоподібні, рідкі, тверді), металічні руди (чорних металів, кольорових металів, благородних металів, рідкіснометалеві та рідкісноземельні, розсіяних металів, радіоактивних металів), неметалічні (сировина вогнетривка, сировина флюсова, сировина формувальна та для грудкування залізорудних концентратів, сировина хімічна, сировина агрохімічна, сировина для мінеральних пігментів, сировина для мінеральних пігментів, сировина абразивна, сировина оптична та

п'єзооптична, електро-та радіотехнічна сировина, сировина адсорбційна, сировина ювелірно-виробна (напівдорогоцінне каміння), сировина виробна, сировина цементна, сировина для пиляних стінових матеріалів, сировина петрургійна та для легких заповнювачів бетону, сировина піщано-гравійна, сировина для будового каменю, сировина піщано-гравійна, сировина цегельно-черепична, сировина для покриття доріг, сировина для приготування бурових розчинів, сировина для виробництва кристалічного кремнію), води (підземні води, поверхневі води), грязі лікувальні, інертні гази), які поділяються на:

горючі газоподібні корисні копалини загальнодержавного значення - газ природний (бутани, етан, пропан), газ, розчинений у нафті, газ (метан) вугільних родовищ, газ сланцевих товщ, газ центрально-басейнового типу;

горючі рідкі - конденсат, бітум нафтовий, нафта;

горючі тверді - антрацит, буре вугілля, кам'яне вугілля, сланці, торф;

металічні руди чорних металів - залізні, марганцеві, хромові;

металічні руди кольорових металів - алюмінієві, вольфрамові, вісмутові, кобальтові, магнієві, мідні, миш'якові, молібденові, нікелеві, олов'яні, поліметалічні, ртутні, свинцеві, сурмяні, титанові, цинкові;

металічні руди благородних металів - золота, металів платинової групи, срібла;

металічні руди рідкіснометалеві та рідкісноземельні - ванадієві, берилієві, ітійєві, металів лантаноїдної групи, літійєві, ніобієві, скандійєві, стронцеві, танталові, церійєві, цирконійєві;

металічні руди розсіяних металів - галійєві, гафнійєві, германійєві, індієві, кадмійєві, селенові, ренійєві, рубідійєві, талійєві, телуриєві;

металічні радіоактивних металів - торійєві, уранові;

сировина вогнетривка - азбест*, глина*, доломіт*, дуніт, каолін первинний*, силіманіт каолін вторинний*, кварцит*, кіаніт (дистен), пірофіліт, пісок*, пісковик*, серпантиніт, силіманіт, ставроліт, талькомагнезит, циркон;

сировина флюсова - вапняк*, доломіт*, флюорит*;

сировина формувальна та для грудкування залізорудних концентратів - глина*, глина бентонітова*, пісок*;

сировина хімічна - алуніт, барит, бішофіт, бром, вапняк, давсоніт, йод, крейда*, озокерит*, сіль кам'яна (гаріт), сіль калійна*, сірка, флюорит*;

сировина агрохімічна - апатит, вапняк*, гіпс*, глауконіт*, сапоніт*, сапропель*, сіль калійна*, фосфорити, цеоліти*;

сировина для мінеральних пігментів - вохристі (фарбові) руди чорних та кольорових металів, глауконіт*, глина фарбова;

сировина абразивна - алмаз технічний, гранат, кварц*, корунд, креміль,

маршаліт;

сировина оптична та п'єзооптична - ісландський шпат*, кварц*, п'єзокварц, флюорит*;

електро-та радіотехнічна сировина - азбест*, графіт, мусковіт, озокерит*, пірофіліт, тальк, флогопіт, шунгіт;

сировина адсорбційна - бентоніт*, вермикуліт, гідробіотит, діатоміт, опока, палигорськіт, сапоніт*, спонголіт*, трепел*, цеоліти*;

сировина ювелірна (дорогоцінне каміння) - адуляр, аквамарин, аксиніт, алмаз, альмандин, аметист, берил, бурштин, гесоніт, grosular, данбурит, демантоїд, діоптаз, евклаз, жадеїт (імперіал), кварц рожевий, кліногуміт, кордієрит, кристаль гірський, кунцит, лейкосапфір, моріон, опал благородний, піроп, олександрит, раухтопаз, рубін, сапфір, скаполіт, смарагд, спесартин, сподумен, танзаніт, топаз, турмалін, фенакіт, фєроортоклаз, хризоберил, хризоліт, хризопраз, хромдіопсид, циркон*, цитрин, шпінель;

сировина ювелірно-виробна (напівдорогоцінне каміння) - агат, амазоніт, арагоніт, бірюза, гематит (кровавик), котяче око, лабрадор, нефрит, онікс, опал, родоніт, сапфірин, сердолік, содаліт, соколине око, тектіти, тигрове око, халцедон, яшма;

сировина виробна - алуніт візерунчастий, вапняк мармуризований*, гагат, гіпс візерунчастий, дерево скам'яніле, джєспіліт, єгіриніт, епідозит (унакіт), кальцифір*, кварцит кольоровий, кремінь візерунчастий, лабрадорит*, маріуполіт, мармур кольоровий, обсидіан, пегматит графічний, пірофіліт (агальматоліт), порфірит, селеніт, туф кольоровий, флюорит кольоровий, хлоропал (унгварит)

сировина для облицювальних матеріалів (декоративне каміння) - андезит*, андезито-базальт, ангідрит, анортозит, базальт*, вапняк*, вапняк мармуризований*, габро, діабаз, діорит, кальцифір*, кварцит*, лабрадорит*, мармур, габронорит, гіпс*, граніт, гранодіорит, гранодіорит, пісковик*, серпентиніт, сієніт, травертин, туф*, чарнокіт;

сировина скляна та фарфоро-фаянсова - каолін вторинний*, коалін лужний, каолін первинний*, ліпарит, нефелін, пегматит (польовий шпат), пісок кварцовий*;

сировина цементна - вапняк*, гіпс*, гіпсоангідрит, глина*, діатоміт, крейда*, мергель*, опока*, спонголіт*, трепел*, туф*, цеоліти*;

сировина для пиляних стінових матеріалів - вапняк*, мергель*, опока*, туф*;

сировина петрургійна та для легких заповнювачів бетону - амфіболіт, андезит*, андезито-базальт, аргіліт, базальт*, вермикуліт*, глина*, перліт, сланець;

сировина для бутового каменю - андезит*, андезито-базальт*, анортозит*,

вапняк*, габро*, габро-діабаз, габро-норит*, гнейс, граніт*, граносієніт*, діабаз, діорит*, доломіт*, ліпарит, мігматит, монцоніт, пісковик*, плагіограніт, порфірит*, ріоліт, сієніт*, туф*, чарнокіт*;

сировина піщано-гравійна - галька, гравій, піщано-гальковий матеріал, ракуша;

сировина цегельно-черепична - алеврит, алевроліт, аргіліт, глина легкоплавка, лес, сланець;

сировина для покриття доріг - асфальтити, бітуми;

сировина для приготування бурових розчинів - барит, бішофіт*, глина бентонітова*;

сировина для виробництва кристалічного кремнію - пісковик кварцитовидний;

підземні води - мінеральні (лікувальні, лікувально-столові, природні столові), питні (для централізованого водопостачання, для нецентралізованого водопостачання, промислові, теплоенергетичні, технічні);

поверхневі води - ропа (лікувальна, промислова);

грязі лікувальні - мулові сульфідні, сапропелеві, сопкові, торфові;

інертні гази - гелій.

*Корисна копалина використовується у декількох напрямках. Напрямок використання родовища корисної копалини загальнодержавного значення визначається рішенням Державної комісії по запасах корисних копалин.

До корисних копалин місцевого значення відносяться сировина для хімічних меліорантів ґрунтів, сировина для будівельного вапна та гіпсу, сировина для бутового каменю та щебню, сировина піщано-гравійна, сировина цегельно-черепична, які поділяються на:

сировина для хімічних меліорантів ґрунтів - вапняк*, гажка, гіпс*, крейда*, ракуша*, сапропель;

сировина для будівельного вапна та гіпсу - ангідрид*, вапняк*, гіпс*, крейда*;

сировина для бутового каменю та щебню - андезит*, андезито-базальт*, анортозит*, вапняк*, гнейс, граніт*, гранодіорит*, граносієніт*, дацит, діабаз, діорит*, діорит-портофірит, ендербіт*, ліпарит, мігмарит, монцоніт, пісковик*, плагіограніт, порфірит*, ріоліт, сієніт*;

сировина піщано-гравійна - гравійної-піщана порода, галька, гравій, пісок, піщано-гравійна порода, ракуша;

сировина цегельно-черепична - алеврит*, алевроліт, аргіліт*, глина легкоплавка*, глина мергелиста, лес, сланець*, суглинок*, супісок, наглинок, пісок.

*Корисна копалина використовується у декількох напрямках. Напрямок використання родовища корисної копалини визначається рішенням центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

До критичної мінеральної сировини відносяться алмази*, барит, берилій*, бісмут, боксити, борати, ванадій*, вольфрам, галій, гафній, графіт, золото корінних родовищ*, золото розсипних родовищ*, індій*, калійні солі*, кобальт*, кам'яне вугілля антрацитове*, кристалосировина (п'єзокварц), коксівне вугілля*, літій, магній, марганцеві руди, металевий кремній, метали платинової групи*, мідь, молібден, нафта*, нікель, ніобій*, питні підземні води*, природний газ*, рідкоземельні елементи церієвої групи, рідкоземельні елементи ітрієвої групи*, руди алюмінію, руди заліза*, сировина фосфатна (апатит та фосфорит), свинець, скандій, стибій, тантал у танталових і тантал-ніобієвих рудах, титан*, флюорит, фосфор, цинк, цирконій.

*Корисна копалина належить до переліку стратегічних корисних копалин.

Глава 3 «Державна експертиза та оцінка запасів корисних копалин»

Стаття 12. Мета державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин

Державна експертиза - це діяльність, яка проводиться з метою визначення промислової цінності родовища та встановлення кондиції на мінеральну сировину, що становлять сукупність вимог до якості і кількості корисних копалин, гірничо-геологічних та інших умов розробки родовища.

Оцінка запасів і ресурсів корисних копалин проводиться з метою:

об'єктивної оцінки мінерально-сировинної бази країни на основі єдиних науково-методичних критеріїв відповідно до класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр;

забезпечення достовірності оцінених запасів корисних копалин і відповідності їх якісних показників запланованим напрямкам використання;

створення умов для найповнішого, економічно раціонального й комп'лексного використання запасів родовищ корисних копалин з дотриманням вимог щодо охорони надр та навколишнього природного середовища;

проведення порівняльної оцінки кількісних та якісних показників запасів корисних копалин, їх географо-економічних, гірничо-геологічних, гідрогеологічних та інших умов залягання для визначення реальної промислової цінності відповідно до класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр;

забезпечення дотримання єдиного підходу до визначення техніко-економічних та фінансових показників господарської діяльності, пов'язаної з

видобуванням корисних копалин у межах конкретної ділянки надр відповідно до класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр;

використання оцінок техніко-економічних та фінансових показників господарської діяльності для цілей інвестиційного планування та оподаткування;

Стаття 13. Об'єкти державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин

Об'єктами державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин є матеріали з геологічного вивчення і використання надр, у тому числі:

матеріали детальної, попередньої або початкової оцінки запасів і ресурсів корисних копалин;

техніко-економічне обґрунтування кондицій на мінеральну сировину;

геолого-економічне обґрунтування доцільності промислової розробки родовища корисних копалин;

обґрунтування доцільності розподілу раніше затверджених (апробованих) запасів і ресурсів корисних копалин родовища (ділянки надр) на окремі об'єкти користування надрами або об'єднання декількох родовищ (ділянок надр) в єдиний об'єкт надрокористування;

проекти промислового освоєння родовищ, реконструкції або ліквідації діючих гірничодобувних і збагачувальних підприємств;

звіти щодо результатів геологічного вивчення надр, а також інших геологічних матеріалів;

матеріали техніко-економічного обґрунтування доцільності подальшої розвідки, розробки або списання з державного обліку запасів корисних копалин.

Стаття 14. Суб'єкти проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин

Замовниками державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин є суб'єкти користування надрами та центральні органи виконавчої влади.

Виконавцями державної експертизи є експерти, які працюють у Державній комісії України по запасах корисних копалин.

Стаття 15. Підстави для проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин

Підставами для проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин є:

встановлення кондицій на мінеральну сировину, що становлять сукупність вимог до якості і кількості корисних копалин, гірничо-геологічних та інших умов розробки родовища;

перевищення строку підрахунку запасів;

визначення достовірності оцінених запасів і ресурсів корисних копалин та відповідності їх якісних показників запланованим напрямам використання та рівня підготовленості до видобування корисних копалин в межах ділянки надр (промислового освоєння) на підставі єдиних науково-методичних критеріїв, затверджених центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

визначення економічної ефективності виробничої діяльності об'єктів надрокористування, що утворюється або реконструюється, і економічної доцільності проведення робіт з інвестування, проектування та будівництва;

державна експертиза та оцінка запасів корисних копалин, які розробляються, проводиться в разі перегляду вимог стандартів і технічних умов щодо кількості або якості корисних копалин, технології їх переробки, що призводить до зменшення сумарних розвіданих запасів або до зростання їх обсягу більш як на 20 відсотків;

державній експертизі та оцінці запасів і ресурсів корисних копалин підлягають корисні копалини обсяги яких сумарно зростають на 50 відсотків і більше, від раніше оцінених запасів корисних копалин;

державній експертизі та оцінці запасів і ресурсів корисних копалин підлягають корисні копалини списані та передбачені для списання, що не підтвердилися під час надрокористування або їх не доцільно видобувати відповідно до техніко-економічних умов і їх сумарна кількість зменшується на 20 відсотків від раніше встановлених державною експертизою показників;

ліквідація об'єктів надрокористування;

знаходження корисних копалин, що додатково розвідані в процесі розроблення родовищ;

Державна експертиза та оцінка запасів і ресурсів корисних копалин проводиться на підставі матеріалів з геолого-економічної оцінки.

Матеріали геолого-економічної оцінки родовищ (ділянок надр) корисних копалин подаються до виконавця замовником або уповноваженою ним особою.

Матеріали геолого-економічної оцінки родовищ (ділянок надр) корисних копалин повинні містити:

характеристику геологічної будови покладів корисних копалин, їх технологічних властивостей, гірничо-геологічних, гідрогеологічних та інших умов залягання в обсязі, достатньому для прийняття обґрунтованих проектних рішень щодо способу й системи видобутку та схеми комплексної переробки корисних копалин і визначення граничних показників (параметрів) кондицій;

техніко-економічне обґрунтування кондицій для підрахунку запасів корисних копалин, що забезпечують найповніше, економічно раціональне й комплексне вилучення з надр запасів основних та тих, що спільно залягають, корисних копалин, а також корисних компонентів шляхом використання сучасних промислових технологій видобутку й переробки мінеральної сировини з дотриманням вимог щодо охорони надр та навколишнього природного середовища;

характеристику методики й результатів випробування і підрахунку запасів і ресурсів корисних копалин;

прогнозу економічну оцінку сумарного ефекту від експлуатації родовища за одним або кількома варіантами показників (параметрів) кондицій з визначенням прогнозних результатів підприємницької діяльності гірничо-переробного комплексу в обсязі, достатньому для прийняття рішення про інвестування подальших робіт;

У випадку якщо замовником є надрокористувач або уповноважена ним особа матеріали геолого-економічної оцінки родовищ корисних копалин повинні містити документи, що засвідчують право на користування надрами.

Матеріали, що містять геолого-економічну оцінку запасів корисних копалин, можуть подаватися до виконавця відповідно на первинну, повторну та додаткову експертизу.

Первинна експертиза проводиться на родовищах, підрахунок запасів корисних копалин яких вперше подано на затвердження Державній комісії України по запасах корисних копалин.

Повторна експертиза проводиться на родовищах, запаси корисних копалин яких уже затверджувалися Державною комісією України по запасах корисних копалин раніше, але в результаті подальших геологорозвідувальних робіт, експлуатації чи зміни вимог стандартів їх кількість істотно змінилася.

Додаткова експертиза проводиться у разі, коли визначаються додаткові напрями використання раніше затверджених Державною комісією України по запасах корисних копалин запасів, встановлено додаткові запаси корисних копалин і компонентів або виявлено інші істотні для геолого-економічної оцінки родовища обставини.

Стаття 16. Порядок проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин та кошти, за які проводиться державна експертиза та оцінка запасів і ресурсів корисних копалин

Проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин здійснюється у порядку встановленому Кабінетом Міністрів України

Виконавець після отримання матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ (ділянок надр) корисних копалин укладає договір з замовником або з уповноваженою ним особою на проведення робіт з експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин.

Виконавець проводить державну експертизу та оцінку запасів і ресурсів корисних копалин у строки, що визначені у договорі на проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин.

Державна експертиза та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин проводиться протягом 90 календарних днів.

Державна експертиза та оцінка запасів і ресурсів корисних копалин проводиться за рахунок замовників, які визначені у статті 14 цього Кодексу.

Визначення вартості робіт з проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин проводиться за Методикою визначення вартості державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів затвердженою Кабінетом Міністрів України.

Вимоги до змісту, оформлення і порядку подання для державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів конкретних видів корисних копалин розробляються Державною комісією України по запасах корисних копалин, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Надрокористувач, який в процесі діяльності, пов'язаної із геологічним вивченням, дослідно-промисловою розробкою або видобуванням корисних копалин, виявив іншу корисну копалину, не зазначену у спеціальному дозволі на користування надрами, зобов'язаний протягом 30 календарних днів повідомити про це центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та в установленому порядку звернутися до Державної комісії України по запасах корисних копалин для проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин відповідно до порядку цього Кодексу. Державної комісії України по запасах корисних копалин зобов'язана протягом 90 календарних днів провести державну експертизу та оцінку запасів і ресурсів корисних копалин та надати надрокористувачу протокол.

Стаття 17. Національні стандарти проведення оцінки запасів корисних копалин

Національний стандарт проведення оцінки запасів і ресурсів корисних копалин та випадки його застосування визначає класифікація запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр, затверджена постановою Кабінету Міністрів України.

Національний стандарт проведення оцінки запасів (ресурсів) корисних копалин розробляються в порядку, визначеним законом.

Класифікація запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр встановлює єдині для державного фонду надр України принципи підрахунку, геолого-економічної оцінки і державного обліку запасів корисних копалин

згідно з рівнем їх промислового значення та ступенем геологічного і техніко-економічного вивчення, умови, що визначають підготовленість розвіданих родовищ корисних копалин до промислового освоєння, а також основні принципи кількісної оцінки ресурсів корисних копалин.

Стаття 18. Випадки застосування національних стандартів проведення оцінки запасів і ресурсів корисних копалин.

Національні стандарти проведення оцінки запасів (ресурсів) корисних копалин застосовуються з підстав передбачених статтею 15 цього Кодексу.

Стаття 19. Міжнародні стандарти проведення оцінки запасів корисних копалин та випадки їх обов'язкового застосування

На всій території України, її континентальному шельфі та виключній (морській) економічній зоні за запитом суб'єктів користування надрами може бути проведена оцінка корисних копалин за міжнародними стандартами.

Вибір міжнародного стандарту оцінки запасів корисних копалин, за яким буде проводитись оцінка залежить від замовника.

Суб'єктами проведення міжнародної оцінки запасів корисних копалин є виконавці, які мають кваліфікаційне посвідчення (сертифікат), отриманий на проведення оцінки запасів корисних копалин за міжнародними стандартами.

У випадку застосування оцінки запасів корисних копалин за міжнародними стандартами суб'єкт користування надрами не звільняється від проведення оцінки корисних копалин за національними стандартами.

Стаття 20. Оформлення результатів державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин і рішення, які приймаються за її результатами

Результатом державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин є рішення колегії Державної комісії України по запасах корисних копалин, що оформлюються протоколом.

Протокол Державної комісії України по запасах корисних копалин, направляється замовнику протягом 5 робочих днів від дня оформлення протоколу, рекомендованим листом.

Стаття 21. Списання запасів корисних копалин

Результати списання запасів корисних копалин обліковуються у Державному балансі запасів корисних копалин.

Запаси корисних копалин підлягають списанню у раз:

видобуті і призначені для споживання або переробки;

втрачені у процесі видобування;

залишені в надрах у відбитому чи не відбитому стані;

вилучені з надр і направлені в породні відвали;

втрачені під час транспортування, навантажування, розвантажування;
втрачені в місцях зберігання;

не підтверджені запаси під час подальших геологорозвідувальних робіт чи розробки родовища;

запаси корисних копалин, які втратили промислове значення:

невідповідні нововстановленим кондиціям або коефіцієнтам вилучення (родовища нафтові, газові, нафтогазові, газоконденсатні, нафтогазоконденсатні, бітумні, мінеральних вод та лікувальних грязей);

недоцільні для відпрацювання через гірничотехнічні і гірничо-геологічні умови;

переглядом технології видобування (переробки) мінеральної сировини, зміною вимог державних чи галузевих стандартів і технічних вимог до якості сировини.

Стаття 22. Підстави для списання запасів корисних копалин та порядок їх списання

Списання балансових і позабалансових запасів, які не підтвердилися під час подальшого проведення геологорозвідувальних робіт чи розробки родовища, здійснюється на підстав:

на підставі рішення установи, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, і провадить науково-технічну діяльність, пов'язану з проведенням на замовлення користувачів надр або за дорученням відповідних центральних органів виконавчої влади державної експертизи геологічних матеріалів з вивчення і використання надр та оцінки запасів корисних копалин;

даних облікової геолого-маркшейдерської документації;

висновків (актів) центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сферах промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду і відповідного техніко-економічного обґрунтування від надрокористувача;

техніко-економічного обґрунтування надрокористувача;

У разі передачі надрокористувачем запасів корисних копалин, що перебувають на їх обліку, іншому надрокористувачеві.

Порядок списання запасів корисних копалин:

списання балансових запасів корисних копалин з причини того, що вони видобуті і призначені для споживання або переробки або втрачені у процесі видобування провадиться шляхом повного зняття їх з обліку надрокористувача

та Державного балансу корисних копалин, крім тих запасів корисних копалин, що видобуті і розміщені у спеціальних відвалах;

списання балансових запасів корисних копалин з причин втрати ними промислового значення або якщо запаси не підтвердилися під час подальшого проведення геологорозвідувальних робіт чи розробки родовища, шляхом повного зняття їх з обліку або переведення у позабалансові запаси для забезпечення подальшого використання;

у виняткових випадках, коли це обумовлено переглядом технології видобування (переробки) мінеральної сировини, зміною вимог державних чи галузевих стандартів і технічних вимог до якості сировини, таке списання або переведення балансових запасів у позабалансові допускається за рішенням установи, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, з урахуванням висновків надрокористувача щодо геологічного вивчення родовища.

Надрокористувач, що провадить діяльність у сфері видобування корисних копалин, проводить списання з обліку:

балансових і позабалансових запасів, видобутих з надр, не рідше одного разу на рік;

балансових і позабалансових запасів, втрачених у процесі видобування, не рідше одного разу на рік окремо для кожної виїмкової одиниці (блока, лави, уступу тощо) на підставі даних облікової геолого-маркшейдерської документації;

балансових і позабалансових запасів, які не відповідають ново встановленим кондиціям або коефіцієнтам вилучення;

балансових і позабалансових запасів, недоцільних для відпрацювання через гірничотехнічні чи гірничо-геологічні умови (підвищене газовиділення, викидо-небезпечність, нестійкість бокових порід, обводнення тощо);

балансових і позабалансових запасів, що не підтвердились під час подальшого проведення геологорозвідувальних робіт чи розробки родовища у межах спеціального дозволу на користування надрами, на підставі рішення Державної комісії України по запасах корисних копалин, або за дорученням відповідних центральних органів виконавчої влади державної експертизи геологічних матеріалів з вивчення і використання надр та оцінки запасів корисних копалин;

балансових і позабалансових запасів у разі передачі надрокористувачем запасів корисних копалин іншому надрокористувачу з обов'язковим повідомленням установи, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Запаси корисних копалин, залишені у ціликах загально-шахтного призначення для запобігання обрушенню земної поверхні і для збереження наземних об'єктів, можуть бути віднесені до втрачених запасів тільки відповідно до висновків (актів) центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сферах промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду і відповідного техніко-економічного обґрунтування від надрокористувача.

Списання запасів корисних копалин провадиться за звітною формою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Документи на списання запасів корисних копалин розглядаються Державною комісією України по запасах корисних копалин, у строк не більше 30 робочих днів з дня одержання заяви.

У разі якщо протягом 30 робочих днів від дня подачі документів до Державної комісії України по запасах корисних копалин, Державна комісія України по запасах корисних копалин не прийняла рішення щодо списання запасів корисних копалин або відмову у списанні запасів корисних копалин то така заява вважається автоматично погодженою.

Списання запасів корисних копалин проводиться за актом.

Результати списання запасів корисних копалин з обліку надрокористувача, повідомляються надрокористувачем до установи центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр у строк, що не перевищує 30 робочих днів від дня списання.

Зняття запасів корисних копалин з державного балансу здійснюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр у строк не більше 30 робочих днів від дня прийняття рішення про зняття запасів корисних копалин установою, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

У разі коли загальна кількість балансових запасів корисних копалин, списаних або намічених до списання, внаслідок втрати промислового значення перевищує 20 відсотків запасів, раніше оцінених установою, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, запаси родовища підлягають перерахунку, експертизі та переоцінці установою, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Загальний обсяг списаних запасів корисних копалин обчислюється з моменту останньої експертизи та оцінки їх у центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

У разі розбіжностей з питань списання запасів корисних копалин рішення приймається центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр за участю надрокористувача, який подав документи на списання запасів.

Зміни запасів корисних копалин, в тому числі списання у зв'язку з переоцінкою їх в установі, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, з причин, передбачених Класифікацією запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр, проводяться на підставі відповідного рішення установи, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Відомості про кількість та місцезнаходження списаних балансових і позабалансових запасів корисних копалин вносяться до облікової геолого-маркшейдерської документації окремо для кожного елемента обліку (пласт, жила, лінза, поклад, горизонт, блок, лава, камера, цілик, ділянка, тощо) і до гірничої графічної документації.

Облік списаних запасів корисних копалин ведеться у державного балансі запасів корисних копалин центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і забезпечує можливість визначення відсотка сумарного значення списаних запасів на кінець звітного періоду щодо останньої оцінки центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Гірничі виробки, призначені для підходу до ділянок корисних копалин, запаси яких недоцільні для відпрацювання або не підтвердилися під час проведення подальших геологорозвідувальних робіт чи розробки родовища, зберігаються до вирішення питання про списання цих запасів.

Строк для прийняття рішення про списання запасів корисних копалин установою, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр не повинен перевищувати 30 робочих днів від дня надходження відповідної заяви та документів зазначених у пункті 2-4 частині 1 статті 22 цього кодексу.

Строк для прийняття рішення про списання запасів корисних копалин установою, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр не повинен перевищувати 15 робочих днів від дня

надходження повідомлення про передачу надрокористувачем запасів корисних копалин, що перебувають на їх обліку іншому надрокористувачеві.

Строк зняття запасів центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр з державного обліку не повинен перевищувати 30 робочих днів від дня прийняття рішення установою, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр про списання запасів корисних копалин.

Строк зняття запасів надрокористувачем зі свого обліку не повинен перевищувати 30 робочих днів від дня прийняття рішення установою, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр про списання запасів корисних копалин.

Документи які повинен надати надрокористувач до установи, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр:

заяву в довільній формі;

звітну форму затверджену центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

копії висновків (актів) центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сферах промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду і відповідного техніко-економічних обґрунтувань від надрокористувача, коли це обумовлено переглядом технології видобування (переробки) мінеральної сировини, зміною вимог державних чи галузевих стандартів і технічних вимог до якості сировини та частиною 5 цієї статті;

копії геолого-маркшейдерської документації;

копія акту прийому-передачі у разі передачі надрокористувачем запасів корисних копалин, що перебувають на його обліку іншому надрокористувачеві;

Підставами для відмови у списанні балансових запасів і позабалансових запасів є:

ненадання повного пакету документів відповідно до частини 23 цієї статті;

наявність невідповідностей у документах відповідно до частини 23 цієї статті.

Глава 4 «Державне регулювання у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр»

Стаття 23. Завдання та цілі державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

Основними завданнями та цілями державного регулювання та управління у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр є:

визначення основних напрямів державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

створення умов для нарощування видобутку стратегічно важливих корисних копалин;

забезпечення збереження існуючої та створення нової геологічної інформації щодо родовищ корисних копалин (ділянок надр);

спрощення доступу до геологічної інформації;

забезпечення безпеки ведення робіт з надрокористування для життя і здоров'я людей, навколишнього природного середовища;

створення прозорих та конкурентних умов для отримання надр в користування;

створення сприятливих умов для залучення інвестицій у використання надрами;

організація та координація робіт з відтворення мінерально-сировинної бази та реабілітації гірничодобувних регіонів;

створення умов для раціонального вилучення корисних копалин з надр;

встановлення порядку і правил видобування корисних копалин;

здійснення державного нагляду (контролю) у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Стаття 24. Повноваження Верховної Ради України у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

Верховна Рада України у сфері використання та охорони надр:

визначає основні засади державної політики;

здійснює законодавче регулювання відносин у цій сфері;

затверджує загальнодержавні програми;

вирішує інші питання у сфері використання та охорони надр відповідно до Конституції України.

Стаття 25. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

Кабінет Міністрів України у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр:

розробляє загальнодержавні програми з урахуванням загальнодержавних пріоритетів та забезпечує їх виконання;

затверджує методику визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами;

затверджує методику визначення вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовища або ділянки надр, що надаються у користування;

здійснює в межах своїх повноважень державне управління у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

затверджує порядок функціонування Державного реєстру артезіанських свердловин та Державного реєстру нафтових і газових свердловин, Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу;

затверджує порядок проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин;

укладає угоди про розподіл продукції, у тому числі укладає угоди про розподіл продукції щодо використання ділянок надр у виключній (морській) економічній зоні, на континентальному шельфі України;

затверджує перелік ділянок надр, що становлять особливу наукову, культурну або природно-заповідну цінність і не можуть надаватися у користування на умовах угод про розподіл продукції;

затверджує порядок геолого-економічної оцінки родовищ корисних копалин;

визначає порядок використання коштів державного бюджету для фінансування заходів з ліквідації та екологічної реабілітації територій впливу робіт, пов'язаних з користуванням надрами;

здійснює також інші повноваження, визначені Конституцією України, цим Кодексом, іншими актами законодавства.

Стаття 26. Повноваження Верховної Ради Автономної республіки Крим у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

До повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим у порядку, встановленому цим Кодексом та іншими законодавчими актами, належить:

розподіл між відповідними місцевими бюджетами рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин;

розроблення, затвердження та виконання місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

оголошення геологічних територій і об'єктів, що становлять наукову або культурну цінність, об'єктами природно-заповідного фонду місцевого значення;

здійснення державного нагляду (контролю) у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

вирішення інших питань у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, визначених законом.

Стаття 27. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

До повноважень центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр належить затвердження:

порядку функціонування Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу і порядок передачі до нього первинної геологічної інформації;

порядок обліку робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням надр;

порядок обліку нафтових і газових свердловин, обсягу погашених і видобутих корисних копалин, їх втрат, а також форм звітності щодо запасів корисних копалин для ведення державного обліку родовищ, запасів і проявів корисних копалин;

порядок обліку, зберігання та користування матеріалами державного геологічного інформаційного фонду.

Стаття 28. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр:

забезпечує в межах своїх повноважень раціональне використання надр;

бере участь у підготовці проектів нормативно-правових актів у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

здійснює державне нормування у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

проводить моніторинг мінерально-сировинної бази та геологічного середовища та підземних вод;

розробляє прогноз розвитку галузі, а також програми у сфері геологічного вивчення надр, забезпечує їх виконання у межах своєї компетенції, здійснює прогнозування змін геологічного середовища;

забезпечує нарощування мінерально-сировинної бази як основи розвитку видобувних та переробних галузей економіки;

здійснює функції замовника державного контракту з приросту запасів корисних копалин та розпорядника бюджетних коштів нижчого рівня, спрямованих на геологічне вивчення надр;

здійснює державну реєстрацію робіт з геологічного вивчення надр, затверджує перелік перспективних родовищ та ділянок надр за всіма видами корисних копалин;

організовує і координує роботу з:

ведення єдиної інформаційної системи користування надрами;

ведення каталогу відомостей про геологічну інформацію;

забезпечує функціонування Державного реєстру артезіанських свердловин та Державного реєстру нафтових і газових свердловин, Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу;

веде:

облік даних спеціальних дозволів на користування надрами;

інтерактивну карту ділянок надр, на які надано спеціальні дозволи користування надрами;

створює та забезпечує функціонування Інтерактивної карти корисних копалин України

Державний кадастр родовищ і проявів корисних копалин;

Державний кадастр родовищ підземних вод;

Реєстр нафтових і газових свердловин;

Державний баланс запасів корисних копалин;

облік даних щодо інформації про стан мінерально-сировинної бази України;

Державний водний кадастр за розділом «Підземні води»;

облік даних про надходження заяв про надання, продовження, переоформлення, зупинення, поновлення та анулювання спеціальних дозволів на користування надрами, внесення змін до них;

облік даних про ділянки надр, щодо яких відбувається вирішення питання про організацію укладення угоди про розподіл продукції;

облік даних про ділянки надр, щодо яких відбувається вирішення питання про надання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону;

облік даних про ділянки надр, щодо яких відбувається вирішення питання про продаж спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні;

каталог відомостей про геологічну інформацію з даними про її вартість;

видає спеціальні дозволи на користування надрами;

зупиняє та анулює в установленому порядку дію спеціальних дозволів на користування надрами, поновлює їх дію у разі зупинення;

здійснює переоформлення спеціальних дозволів на користування надрами та внесення до них змін;

здійснює державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та раціональним і ефективним їх використанням;

розпоряджається геологічною інформацією у порядку, установленому Кабінетом Міністрів України;

визначає початкову ціну продажу спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні відповідно до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, затвердженої Кабінетом Міністрів України;

визначає вартість запасів і ресурсів корисних копалин родовищ або ділянки надр, яка обчислюється на строк дії спеціального дозволу на користування надрами відповідно до Методики визначення вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовища або ділянки надр, що надаються у користування, затвердженої Кабінетом Міністрів України;

організовує проведення державної експертизи програм, планів та проектів геологічного вивчення надр;

організовує проведення державної експертизи звітів з геологічного вивчення надр;

організовує проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин, а також інших геологічних матеріалів;

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр може здійснювати власні повноваження із залученням установ, підприємств та організацій, що входять до сфери його управління.

Стаття 29. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду:

розробляє норми і правила щодо проведення гірничих робіт;

здійснює проведення експертизи проектних рішень з протипожежного захисту, безпеки проведення гірничих робіт, будівництва та експлуатації гірничих підприємств; веде державний облік ділянок надр, наданих у користування для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;

здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням законодавства з питань:

охорони праці в частині промислової безпеки, безпечного ведення робіт юридичними та фізичними особами, які відповідно до законодавства використовують найману працю;

здійснення державного гірничого нагляду;

промислової безпеки у сфері поводження з вибуховими матеріалами;

вирішує інші питання у цих сферах відповідно до закону.

Стаття 30. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів:

здійснює у межах повноважень, передбачених законом, державний нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства, зокрема, щодо використання та охорони надр;

звертається з поданням про зупинення дії спеціальних дозволів на користування надрами у разі порушення вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища під час користування надрами в установленому порядку;

вживає відповідно до закону заходів щодо припинення самовільного користування надрами та забудови площ залягань корисних копалин з порушенням установленого порядку;

має право безперешкодно обстежувати в установленому законом порядку підприємства, установи та організації під час здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, охорони земель, надр.

Стаття 31. Повноваження обласних, Київської та Севастопольської міських рад у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

До повноважень обласних, Київської та Севастопольської міських рад у порядку, встановленому цим Кодексом та іншими законодавчими актами належить:

розподіл між відповідними місцевими бюджетами рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин;

розроблення, затвердження та виконання місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання і охорони надр;

оголошення геологічних об'єктів, що становлять наукову або культурну цінність, об'єктами природно-заповідного фонду місцевого значення;

вирішення інших питань у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, визначених законом.

Стаття 32. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

До компетенції Ради міністрів Автономної Республіки Крим на території АРК Крим у порядку, встановленому цим Кодексом та іншими законодавчими актами, належить:

надання надр у користування для розробки родовищ корисних копалин місцевого значення на території АРК Крим;

розроблення та забезпечення виконання місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання і охорони надр;

припинення права користування ділянкою надр у випадках і порядку, передбачених цим Кодексом;

вирішення інших питань у сфері регулювання гірничих відносин, визначених законом.

Стаття 33. Повноваження сільських, селищних, міських і районних рад, і рад об'єднаних територіальних громад у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

Сільські, селищні, міські, районні ради і ради об'єднаних територіальних громад у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр на їх території у порядку, встановленому цим Кодексом та іншими законодавчими актами:

здійснюють резервування земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, в межах яких розміщуються такі родовища (ділянки надр);

затверджують та надсилають перелік зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

здійснюють відчуження (викуп) земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, які перебувають у приватній власності і були зарезервовані у порядку, передбаченому статтею 50 цього Кодексу, для суспільних потреб та з мотивів суспільної необхідності;

вирішують інші питання у сфері використання та охорони надр відповідно до закону.

Стаття 34. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

До повноважень місцевих державних адміністрацій у сфері геологічного та раціонального використання надр належить:

здійснення резервування земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, в межах яких розміщуються такі родовища (ділянки надр);

затвердження та надання переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

здійснення відчуження (викупу) земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, які перебувають у приватній власності, і були зарезервовані у порядку, передбаченому статтею 50 цього Кодексу, для суспільних потреб та з мотивів суспільної необхідності;

розроблення та забезпечення виконання місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання та охорони надр.

Глава 5 «Користування надрами та право власності на видобуті корисні копалини»

Стаття 35. Надра, як об'єкт права користування

Об'єктом права користування надрами є родовище (ділянка надр), яке надається надрокористувачу для провадження певного виду господарської діяльності у сфері користування надрами на строк, встановлений цим Кодексом.

Просторові межі ділянки надр, наданої для видобування корисних копалин, визначаються контуром покладів корисних копалин ділянки надр або родовища, а для геологічного вивчення ділянок надр - контуром обґрунтованої пошукової площі, але не більше:

100 кв. кілометрів - у разі пошуків родовищ твердих корисних копалин та підземних вод;

500 кв. кілометрів - у разі пошуків родовищ вуглеводнів на суші;

1000 кв. кілометрів - у разі пошуків родовищ вуглеводнів на континентальному шельфі та у межах виключної (морської) економічної зони України.

Розміри просторових меж, зазначені у цій статті, поширюються на випадки геологічного вивчення або видобування нетрадиційних вуглеводнів.

Стаття 36. Суб'єкти права користування надрами

Користувачами надр можуть бути підприємства, установи, організації, громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи, об'єднання юридичних осіб, створені в Україні чи за межами України, що відповідають вимогам законодавства України.

Користувачами надр на умовах угод про розподіл продукції можуть бути громадяни України, іноземці, особи без громадянства, юридичні особи України або інших держав, об'єднання юридичних осіб, створені в Україні чи за межами України (інвестори), що відповідають вимогам законодавства України, крім фізичних та/або юридичних осіб, кінцевих бенефіціарів таких осіб, до яких застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України «Про санкції». Об'єднання юридичних осіб, що не є юридичною особою, може бути користувачем надр відповідно до угоди про розподіл продукції за умови, що учасники такого об'єднання несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями, передбаченими угодою про розподіл продукції.

Користувачами надр не можуть бути:

юридичні особи, фізичні особи, об'єднання юридичних осіб, що не є юридичною особою, до яких застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України «Про санкції»;

юридичні особи до посадових осіб (керівника, його заступників та осіб, що їх замінюють) чи її засновників (юридичних та фізичних осіб) яких застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України «Про санкції».

Стаття 37. Види користування надрами

Надра надаються у користування для:

геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин;

геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка родовищ);

видобування корисних копалин;

будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод;

створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні, оздоровчі заклади тощо);

виконання робіт (провадження діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції.

Стаття 38. Строки користування надрами та плата за користування надрами

Надра надаються у постійне або тимчасове користування.

Постійним визнається користування надрами без заздалегідь установленого строку. Постійне надрокористування може бути надане тільки на створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні та оздоровчі заклади тощо), в частині їх геологічного вивчення і збереження.

Тимчасове користування надрами може бути короткостроковим (до 5 років) і довгостроковим (до 50 років). У разі необхідності строки тимчасового користування надрами може бути продовжено.

Строк користування надрами відповідно до виду користування надрами:

п'ять років - на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку родовищ корисних копалин;

двадцять років - геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка родовищ), видобування корисних копалин;

тридцять років - на геологічного вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ, з подальшим видобуванням нафти і газу (промислова розробка родовищ) на континентальному шельфі та виключної (морської) економічної зони України;

п'ятдесят років - на будівництво та експлуатацію підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин у тому числі, з будівництвом та експлуатацією підземних сховищ нафти чи газу;

строк користування надрами за угодою про розподіл продукції встановлюється в угоді про розподіл продукції.

Спеціальний дозвіл на створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні та оздоровчі заклади тощо), в частині їх геологічного вивчення і збереження, надається без обмеження строку його дії.

Користування надрами є платним. Плата справляється за користування надрами в межах території України, її континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони.

Плата за користування надрами справляється у вигляді:

1) рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин;

2) рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;

3) плати за користування ділянками надр.

За надання спеціальних дозволів на користування надрами справляється відповідний збір.

Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин, рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин та плата за користування ділянками надр, встановлюються Податковим кодексом України.

Стаття 39. Права та обов'язки користувачів надр

Користувачі надр мають право:

здійснювати надрокористування на наданій йому ділянці надр та інші роботи згідно з умовами спеціального дозволу на користування надрами або угоди про розподіл продукції;

розпоряджатися видобутими корисними копалинами в порядку визначеному цим Кодексом та законодавством України;

на продовження строку спеціального дозволу на користування надрами до повного вичерпання корисних копалин з такого родовища (ділянки надр);

залучати для виконання окремих видів робіт з користування надрами третіх осіб, які мають технічні можливості, що відповідають вимогам чинного законодавства, за умови дотримання ними вимог природоохоронного законодавства та екологічних умов, визначених висновком з оцінки впливу на довкілля;

вести, припиняти свою діяльність на ділянці надр на умовах, визначених цим Кодексом.

здійснити ліквідацію і консервацію об'єктів надрокористування в порядку визначеному цим Кодексом;

проводити дорозвідку родовища під час здійснення видобування;

продавати та надавати в користування геологічну інформацію яка знаходиться у його власності;

відчужувати право на користування надрами на користь третіх осіб;

проводити в межах наданої їм ділянки надр пошук і розвідку нових покладів корисних копалин;

укладати угоди про добровільне страхування.

Користувачі надр зобов'язані:

використовувати надра відповідно до цілей, для яких їх було надано;

забезпечувати повноту геологічного вивчення, раціональне, комплексне використання та охорону надр;

забезпечувати зняття, складування, зберігання поверхневого шару ґрунту та нанесення його на ділянку, з якої він був знятий (рекультивація), або на іншу земельну ділянку для підвищення її продуктивності та інших якостей;

забезпечувати безпеку людей, державного майна та навколишнього природного середовища під час користування надрами;

забезпечувати безпеку людей, державного майна та навколишнього природного середовища після зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами або його анулювання;

забезпечити складування, збереження та облік корисних копалин, а також відходів виробництва, що містять корисні компоненти і тимчасово не використовуються;

забезпечити недопущення псування розроблюваних і сусідніх з ними родовищ корисних копалин в результаті надрокористування;

створити безпечні для працівників і населення умови проведення робіт, пов'язаних з надрокористуванням на ділянці надр;

приводити земельні ділянки, порушені при користуванні надрами, в стан, придатний для подальшого їх використання у суспільному виробництві;

відшкодовувати збитки, заподіяні ними підприємствам, установам, організаціям, громадянам та довкіллю;

дотримуватися вимог законодавства України, чинних стандартів, правил, норм виконання робіт, пов'язаних з надрокористуванням;

виконувати роботи відповідно до інвестиційного проекту;

ліквідувати або законсервувати об'єкти надрокористування у випадку припинення діяльності (анулювання спеціального дозволу на користування надрами);

законсервувати об'єкти надрокористування у випадку зупинення діяльності (зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами);

отримати висновок з оцінки впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»

виконувати висновок з оцінки впливу на довкілля та екологічні умови провадження планової діяльності, визначених згідно із Законом України «Про оцінку впливу на довкілля»;

розташування виробничих підрозділів об'єктів надрокористування, складів корисних копалин і відвалів порід з урахуванням можливості проведення профілактичних заходів щодо запобігання їх самозайманню;

організація санітарно-захисної зони між об'єктами надрокористування і жилими будівлями відповідно до законодавства;

запобігання осіданню, підтопленню, заболочуванню, засоленню, висушенню та забрудненню відходами виробництва поверхні землі;

запобігання несприятливому впливу водовідведення з гірничих виробок на рівень ґрунтових вод і поверхневі водні об'єкти;

зниження рівня викидів, скидів речовин, що забруднюють довкілля у процесі гірничого виробництва, та вжиття заходів щодо запобігання аварійним ситуаціям, пов'язаним із залповими та раптовими викидами і скидами;

під час користування надрами застосовувати сучасні та новітні технології та техніку, що забезпечують повне, комплексне і раціональне використання надр, та мінімізують негативний вплив на довкілля;

повідомляти центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр про відчуження права на користування надрами та геологічної інформації;

зберігати розвідувальні гірничі виробки і свердловини, які можуть бути використані при розробці родовищ та в інших цілях, ліквідовувати у встановленому порядку виробки і свердловини, які не підлягають подальшому використанню;

зберігати геологічну і виконавчо-технічну документацію, зразки гірських порід і руд, дублікатів проб корисних копалин, які можуть бути використані при подальшому вивченні надр;

здійснювати обов'язкове страхування відповідно до закону;

допускати посадових осіб центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, до здійснення заходів державного нагляду (контролю), за умови проведення ними заходів державного нагляду (контролю) в порядку передбаченому Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»;

використовувати надра відповідно до цілей, для яких їх було надано;

надавати у процесі надрокористування переваг товарам, роботам та послугам українського походження, а також прийняття (наймання) на роботу працівників переважно з числа громадян України;

повідомляти про створення, придбання геологічної інформації, передачу ним права власності на геологічну інформацію чи права користування нею;

зберігати геологічну інформацію яка надана на праві користування;

передати геологічну інформацію, яка належить йому до Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу (після його створення);

обов'язок надрокористувача усунути протягом 30 робочих днів порушення вимог законодавства, викладені в приписі, та повідомити центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про таке усунення з наданням копій документів, що підтверджують усунення порушень;

складати та подавати передбачено цим кодексом звітність.

Надрокористувач зобов'язаний дотримуватись особливих умов надрокористування:

розраховувати і дотримуватись режиму зон санітарної охорони, затверджених в установленому порядку;

здійснювати комплекс досліджень (включаючи геофізичні) та вимірювань з метою контролю за розробкою родовищ згідно з правилами розробки родовища;

здійснювати щорічний радіаційний контроль видобутої сировини та продукції у відповідності з вимогами законодавства;

забезпечувати проведення режимних спостережень;

zareєструвати протягом 30 робочих днів у центральному органі виконавчої влади, який реалізує «Форму №3-ГР» для надрокористування пов'язаного з геологічним вивченням, геологічним вивчення, у тому числі дослідно-промисловою розробкою;

затверджувати запаси корисних копалин та виконувати рекомендації Державної комісії України по запасах корисних копалин;

здійснювати своєчасно і в повному обсязі платежі до Державного бюджету згідно з чинним законодавством;

здійснювати щорічну звітність перед центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр щодо руху, про стан запасів корисних копалин відповідно до виду корисних копалин за «Формами №5-ГР, 6-ГР, 7-ГР»;

забороняється провадження планованої діяльності визначеної Законом України «Про оцінку впливу на довкілля, без дотримання вимог зазначеного Закону.

Надрокористувач зобов'язаний виконувати інші обов'язки, що встановлені цим Кодексом та угодою про розподіл продукції.

Права та обов'язки користувача надр виникають з моменту отримання спеціального дозволу на користування надрами, а в разі надання права на користування надрами на умовах угод про розподіл продукції - з моменту набрання чинності такою угодою, якщо інше не передбачено цією угодою.

Користувач надр (інвестор), який отримав спеціальний дозвіл на користування надрами або уклав угоду про розподіл продукції, має виключне право здійснювати користування надрами відповідно до цього спеціального дозволу та угоди про розподіл продукції.

Стаття 40. Реєстр інтегрованих об'єктів надрокористування

Державний реєстр інтегрованих об'єктів надрокористування містить відомості про інтегровані об'єкти надрокористування, які вносяться

центральною виконавчою влади, що забезпечує формування та реалізує державну промислову політику, державну військово-промислову політику, державну політику у сфері державного оборонного замовлення, у сфері оборонно-промислового комплексу, у літакобудівній галузі та забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері космічної діяльності, у порядку затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Інтегровані об'єкти надрокористування, які забезпечують видобування та переробку уранових руд та концентратів уранових руд можуть перебувати у різних формах власності.

Перелік інтегрованих об'єктів надрокористування, які забезпечують видобування та переробку уранових руд та концентратів уранових руд, що перебувають у державній власності і не підлягають приватизації, затверджується Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України.

Стаття 41. Відчуження права користування надрами третім особам та види відчуження

Права, надані спеціальним дозволом на користування надрами, можуть бути в будь-який передбачений законодавством спосіб повністю або частково відчужені іншій юридичній чи фізичній особі.

Відчуження права на користування надрами може відбуватися шляхом:

продажу права на користування надрами;

передачі права на користування надрами іншій юридичній або фізичній особі за договором управління майном;

передачі права на користування надрами до статутних капіталів створюваних за участю надрокористувача суб'єктів господарювання;

внесення права на користування надрами як вклад у спільну діяльність;

передання права на користування надрами у заставу;

дарування права на користування надрами;

передання права на користування надрами у спадщину.

Право на користування надрами може бути відчужене і в інший спосіб, передбачений законодавством.

У разі відчуження права на користування надрами в повному обсязі, до нового надрокористувача переходять всі права та обов'язки, визначені спеціальним дозволом на користування надрами.

При частковому відчуженні надрокористувачем прав, наданих йому спеціальним дозволом на користування надрами, суб'єкти господарювання, що мають право на користування надрами на одному родовищі (ділянці надр), укладають між собою договір про спільну діяльність, визначаючи в ньому

права кожного надрокористувача та розмежовуючи між собою обов'язки щодо спільного користування надрами.

Право на користування надрами може бути відчужене одній фізичній чи юридичній особі або декільком.

Відчуження права на користування надрами відбувається на підставі договорів дарування, купівлі-продажу, управління майном, застави, які укладають у відповідності до вимог Цивільного кодексу України, а також у разі спадкування права на користування надрами на підставі заповіту або закону.

Передача права на користування надрами до статутних капіталів створюваних за участю надрокористувача суб'єктів господарювання та внесення суб'єктом господарювання права на користування надрами як вклад у спільну діяльність здійснюється у відповідності до законодавства, що регулює порядок та умови внесення змін до статутних капіталів суб'єктів господарювання.

В договорі, яким відчужуються права надрокористувача на користування надрами, має обов'язково зазначатися:

площа та географічні координати кутових точок ділянки надр (частини ділянки надр), права на користування якою відчужуються.

вид користування надрами та назва корисної копалини, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислово розробку, або видобування якої надано спеціальний дозвіл на користування надрами;

реквізити спеціального дозволу на користування надрами (його реєстраційний номер, дата видачі, строк дії).

При відчуженні права на користування надрами в повному обсязі надрокористувач повинен:

забезпечити безпеку людей, майна і навколишнього природного середовища на гірничодобувному об'єкті;

вжити всіх необхідних заходів для збереження родовища, гірничої виробки або свердловини на період, протягом якого ним не здійснюється діяльність з надрокористування та вживаються заходи з відчуження права на користування надрами;

повідомити фізичну або юридичну особу, на користь якої надрокористувачем відчужується право на користування надрами, про стадії та обсяги проведеного ним геологічного вивчення родовища (ділянки надр) корисних копалин; про перелік робіт, виконаних надрокористувачем та перелік робіт, що ще мають бути виконані для виходу об'єкту надрокористування на проектну потужність.

Стаття 42. Повідомлення центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про відчуження права на користування надрами

Надрокористувач, що здійснив відчуження права на користування надрами, або фізична чи юридична особи, на користь якої здійснено відчуження права на користування надрами, повідомляють центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про відчуження права на користування надрами протягом п'яти робочих днів з дня такого відчуження.

Надрокористувач, що здійснив відчуження права на користування надрами, надсилає повідомлення до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у разі передачі ним права на користування надрами в управління, у заставу та у спадщину.

У всіх інших випадках повідомлення про відчуження права на користування надрами до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, надсилається фізичною чи юридичною особою, на користь якої здійснено відчуження права на користування надрами.

Повідомлення про відчуження права на користування надрами складається в довільній формі, підписується особисто надрокористувачем, що здійснив відчуження права на користування надрами, фізичною чи юридичною особою, яка набула право на користування надрами, або уповноваженою ними особою. У разі подання повідомлення уповноваженою особою, до повідомлення додається документ, який підтверджує повноваження такої особи.

Якщо право на користування надрами було відчужено декільком фізичним або юридичним особам, повідомлення про відчуження права на користування надрами складається та надсилається до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, кожною особою окремо або щодо кожної особи (у разі якщо повідомлення надсилається надрокористувачем, що здійснив відчуження права на користування надрами).

Повідомлення про відчуження права на користування надрами має містити інформацію щодо:

назви родовища (ділянки надр), права на користування надрами на яких відчужені (набуті);

площі та географічних координат кутових точок родовища (ділянки надр), права на користування якою відчужені (набуті).

виду користування надрами та назви корисної копалини, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислово розробку, або видобування якої було надано спеціальний дозвіл на користування надрами;

реквізитів спеціального дозволу на користування надрами (його реєстраційний номер, дата видачі, строк дії);

особи, яка набула право на користування надрами, якій було передане право на користування надрами у заставу або у спадок (повне найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код - для юридичних осіб; прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (не зазначається фізичною особою, яка через свої релігійні переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомила про це відповідний контролюючий орган і має відмітку у паспорті, - подається копія цієї відмітки) - для фізичних осіб);

виду, на підставі якого було здійснено відчуження права на користування надрами.

До повідомлення про відчуження права на користування надрами додаються нотаріально засвідчені копії відповідних документів, що підтверджують факт відчуження права на користування надрами, а саме:

договір купівлі-продажу (у разі продажу права на користування надрами);

договір управління майном (у разі передачі права на користування надрами іншій юридичній або фізичній особі за договором управління майном);

витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань про внесення змін до відомостей про розмір статутного капіталу суб'єкта господарювання (у разі передачі права на користування надрами до статутних капіталів створюваних за участю надрокористувача суб'єктів господарювання та внесення права на користування надрами як вклад у спільну діяльність);

договір застави (у разі передання права на користування надрами у заставу);

договір дарування (у разі передання права на користування надрами у дарунок);

У разі відчуження права на користування надрами шляхом його продажу в повному обсязі або дарування, до повідомлення про відчуження права на користування надрами додається інформація щодо:

наявності у фізичної або юридичної особи, на користь якої відчужено право на користування надрами, не усунутих порушень вимог природоохоронного законодавства, у тому числі у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, невідшкодованої на користь держави шкоди, спричиненої довкіллю, її розмір, а також строки, протягом яких планується усунути порушення вимог законодавства та відшкодувати шкоду;

забезпеченості нового надрокористувача необхідним обладнанням для реалізації набутого ним права на користування надрами, найменування такого обладнання та його технічні характеристики (у разі наявності);

наявності кваліфікованого персоналу, здатного забезпечити провадження діяльності з користування надрами, його кваліфікації, досвіду роботи, перебування в штаті суб'єкта господарювання чи виконання ними роботи на підставі відповідного договору (у разі наявності);

технології (методики), що будуть використовуватись під час користування надрами;

стандартів, які будуть використовуватись при проведенні оцінки запасів корисних копалин (у разі набуття права на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку родовищ (ділянок) корисних копалин);

строків, протягом яких планується розпочати діяльність з користування надрами;

переліку робіт, з виконання яких розпочинається діяльність з користування надрами.

Спеціальний дозвіл на користування надрами потребує переоформлення внаслідок відчуження права на користування надрами на користь іншої фізичної або юридичної особи. Заява про переоформлення спеціального дозволу на користування надрами подається разом з повідомленням про відчуження права на користування надрами.

У переоформленні спеціального дозволу на користування надрами може бути відмовлено у разі:

подання документів, передбачених цією статтею, не в повному обсязі;

виявлення у поданих документах, передбачених цією статтею, недостовірних відомостей.

відсутність у надрокористувача підстав для переоформлення спеціального дозволу на користування надрами;

якщо заявник не може бути суб'єктом користування надрами відповідно до цього Кодексу;

невідповідність документів, поданих заявником, вимогам статті 76 цього Кодексу.

Відмова у переоформленні спеціального дозволу на користування надрами з інших підстав не допускається. Рішення про відмову у переоформленні спеціального дозволу на користування надрами має бути вмотивоване. Повторний розгляд заяви про переоформлення спеціального дозволу на користування надрами після усунення недоліків здійснюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у порядок та строки, передбачені цією статтею.

При передачі права на користування надрами в управління на підставі договору управління майном спеціальний дозвіл на користування надрами не переоформлюється.

У разі передання права на користування надрами у заставу або у спадщину на підставі заповіту, договору застави або у разі успадкування права на користування надрами за законом спеціальний дозвіл на користування надрами підлягає переоформленні після звернення заставодержателем стягнення на предмет застави або внаслідок успадкування права на користування надрами.

Плата за переоформлення спеціального дозволу на користування надрами не стягується.

Рішення про переоформлення спеціального дозволу на користування надрами приймається центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом двох робочих днів після надходження заяви про переоформлення спеціального дозволу на користування надрами і в цей же строк розміщується на офіційному веб сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

З особою, що набула право на користування надрами за результатами його відчуження на підставі договорів купівлі-продажу, дарування, внаслідок передачі права на користування надрами до статутних капіталів створюваних за участю надрокористувача суб'єктів господарювання, внесення права на користування надрами як вклад у спільну діяльність, успадкування та звернення заставодержателем стягнення на предмет застави центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом двох робочих днів після прийняття рішення про переоформлення спеціального дозволу на користування надрами або отримання повідомлення про відчуження права на користування надрами, в цей же строк такій особі видається новий або переоформлений спеціальний дозвіл на користування надрами.

Стаття 43. Захист прав надрокористувачів

Права користувачів надр охороняються законом і можуть бути обмежені лише у випадках, передбачених законом.

Збитки, завдані порушенням прав користувачів надр, підлягають відшкодуванню в повному обсязі відповідно до законодавства України.

Стаття 44. Право власності на корисні копалини, вилучені з надр за результатами дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин та внаслідок видобування корисних копалин

Корисні копалини, які вилучені користувачем надр під час дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин на підставі спеціального дозволу на користування надрами, є власністю надрокористувача, якщо інше не передбачено законом або угодою про розподіл продукції.

Корисні копалини, які видобуто користувачем надр на підставі спеціального дозволу на користування надрами, є його власністю, якщо інше не передбачено законом або угодою про розподіл продукції.

Глава 6 «Набуття земельних ділянок для потреб надрокористування»

Стаття 45. Підстави набуття земельних ділянок для потреб надрокористування

У разі якщо для потреб надрокористування є необхідним отримання в користування чи у власність земельної ділянки, її надання суб'єкту господарювання, що отримав спеціальний дозвіл на користування надрами, відбувається на умовах та в порядку, встановленому цим Кодексом, Земельним кодексом України та Лісовим кодексом України.

Земельні ділянки для потреб надрокористування можуть надаватися суб'єктам господарювання, що отримали спеціальний дозвіл на користування надрами, у власність, в користування, у тому числі в оренду, та шляхом встановлення земельних і лісових сервітутів.

Земельні ділянки для потреб надрокористування надаються із земель державної, комунальної та приватної власності, а також за рахунок земель, що внесені до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин.

Земельні ділянки для користування надрами, крім випадків, передбачених статтею 46 цього Кодексу, надаються користувачам надр після одержання ними спеціальних дозволів на користування надрами.

Стаття 46. Право власників та користувачів земельних ділянок на видобування корисних копалин місцевого значення, торфу, підземних вод (крім мінеральних) та користування надрами для інших цілей.

Власники та користувачі земельних ділянок, в межах наданих їм земельних ділянок, мають право без спеціальних дозволів на користування надрами для своїх господарських і побутових потреб, не пов'язаних з виробництвом продукції, корисні копалини місцевого значення загальною глибиною розробки до двох метрів, а також для всіх потреб торф глибиною розробки до одного метру та підземні води (крім мінеральних) для всіх потреб, крім виробництва фасованої питної води, за умови, що обсяг видобування підземних вод із кожного з водозаборів не перевищує 300 кубічних метрів на добу.

Власники та користувачі земельних ділянок, які є сільськогосподарськими товаровиробниками, частка сільськогосподарського товаровиробництва яких за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків, крім випадків, передбачених частиною першою цієї статті, в межах наданих їм земельних ділянок мають право без спеціальних дозволів видобувати підземні води (крім мінеральних) для

сільськогосподарських, виробничих, а також власних господарсько-побутових потреб.

Стаття 47. Встановлення земельного сервітуту на ділянку надр, що надана та використовується для потреб надрокористування

Власник або користувач земельної ділянки, яка межує із наданою для потреб надрокористування ділянкою надр, а також інша заінтересована особа мають право на обмежене платне або безоплатне користування чужою ділянкою надр, що надана та використовується надрокористувачем для потреб надрокористування.

Земельний сервітут на ділянку надр, що надана та використовується для потреб надрокористування, може бути встановлений для прокладення, переміщення та використання підземних комунікацій, тунелів, вентиляційних стовбурів, об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем і трубопровідного транспорту та інших підземних споруд.

На ділянку надр, що надана та використовується для потреб надрокористування, можуть бути встановлені інші види земельних сервітутів, передбачені законодавством.

Земельний сервітут на ділянку надр, що надана та використовується для потреб надрокористування, встановлюється на підставі договору або за рішенням суду.

Встановлення земельного сервітуту не позбавляє надрокористувача права на користування ділянкою надр, щодо якої встановлено такий сервітут.

Надрокористувач має право на відшкодування збитків, завданих внаслідок встановлення земельного сервітуту.

Дія земельного сервітуту зберігається в разі переходу до іншого надрокористувача права на користування ділянкою надр, щодо якої встановлено сервітут.

Дія земельного сервітуту припиняється у разі:

відмови від земельного сервітуту особи, в інтересах якої він був встановлений;

припинення обставин, які були підставою для встановлення сервітуту;

наявності рішення суду про скасування земельного сервітуту;

закінчення терміну, на який було встановлено земельний сервітут;

невикористання земельного сервітуту протягом трьох років;

порушення власником сервітуту умов користування земельного сервітутом.

На вимогу надрокористувача, щодо ділянки надр якого встановлено земельний сервітут, дія цього сервітуту може бути припинена в судовому порядку у випадках:

якщо земельний сервітут перешкоджає надрокористувачеві реалізовувати своє право на користування ділянкою надр для потреб надрокористування;

якщо встановлений сервітут може вплинути на безпеку ведення надрокористувачем гірничих робіт.

Стаття 48. Резервування земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, умови та порядок резервування

Резервування земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин

це заходи, за допомогою яких держава забезпечує надрокористувачу можливість набути у власність або користування земельну ділянку, у межах якої розміщується родовище (ділянка надр) з корисними копалинами, та реалізувати права, надані йому спеціальним дозволом на користування надрами.

Резервуванню підлягають земельні ділянки, у межах яких розміщуються родовища (ділянки надр), що за проведеною геологічною оцінкою запасів корисних копалин відносяться до перспективних родовищ (ділянок надр), або ті родовища (ділянки) надр, на геологічне вивчення, дослідно-промислову розробку та видобування корисних копалин яких видано спеціальний дозвіл на користування надрами.

Для резервування земельних ділянок центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, затверджує перелік перспективних родовищ та ділянок надр за всіма видами корисних копалин і протягом п'яти робочих днів з дня затвердження переліку надсилає його до відповідних місцевих державних адміністрацій, військово-цивільних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, Фонду державного майна України (його регіональних відділень та представництв у районах і містах, органів приватизації в Автономній Республіці Крим), центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності, земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру, центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства (у разі віднесення земельних ділянок до лісових) та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини.

Місцеві державні адміністрації, військово-цивільні адміністрації та органи місцевого самоврядування протягом десяти робочих днів після отримання переліку перспективних родовищ та ділянок надр резервують земельні ділянки, в межах яких розміщуються такі родовища (ділянки надр), затверджують та надсилають перелік зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Перелік зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, що подається місцевими державними адміністраціями, військово-цивільними адміністраціями та органами місцевого самоврядування до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, має містити інформацію щодо земельних ділянок, яка передбачена частиною вісімнадцятою цієї статті.

Органи місцевого самоврядування шляхом затвердження переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин погоджують надання ними у користування ділянок надр, що містять корисні копалини місцевого значення.

Органи, що отримали від центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, перелік перспективних родовищ та ділянок надр розглядають його протягом десяти робочих днів з дня надходження.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності, земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру повідомляє центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про органи управління, власників та користувачів земельних ділянок, в межах яких розміщується родовища (ділянки надр) з корисними копалинами, що зазначені в переліку, а також про їх місце проживання або місцезнаходження.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, резервує земельні лісові ділянки, в межах яких розміщуються перспективні родовища та (ділянки надр), та здійснює розрахунок збитків, що буде завдано земельним лісовим ділянкам, внаслідок здійснення надрокористування, а також визначає місце для відтворення лісових насаджень.

Земельні лісові ділянки можуть надаватися надрокористувачам в тимчасове довгострокове користування, у приватну власність, в порядку та обсягах, визначених лісовим законодавством, або на користування земельними лісовими ділянками може бути встановлено лісовий сервітут.

У разі надання земельних лісових ділянок для потреб надрокористування з надрокористувачем в обов'язковому порядку укладається відповідний договір про умови користування земельними лісовими ділянками, в якому зазначається розмір збитків, спричинених таким користуванням, на надрокористувача покладається обов'язок відшкодувати завдані збитки, відновити лісові насадження (або сплатити вартість відновлення), у тому місці, яке буде визначено центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, або відповідними постійними лісокористувачами.

Фонд державного майна України (його регіональні відділення та представництва у районах і містах, органи приватизації в Автономній Республіці Крим), центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, та центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, повідомляють центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про можливість надання в користування зазначених ділянок надр або наявність причин, що унеможливають їх надання в користування, а саме:

наявність заборон та обмежень, встановлених Законом України «Про природно-заповідний фонд України» або Законом України «Про охорону культурної спадщини»;

перебування земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин у власності або користуванні суб'єктів господарювання, майно яких підлягає приватизації, у відповідності до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна».

За наявності інформації, що земельні ділянки з перспективними покладами корисних копалин є об'єктами управління державної або комунальної власності, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, порушує перед уповноваженими органами управління державним і комунальним майном питання про можливість включення земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин.

Ділянки, щодо яких від Фонду державного майна України (його регіональних відділень та представництв у районах і містах, органів приватизації в Автономній Республіці Крим), центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, та центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, є інформація про неможливість

надання їх в користування не включаються до складу зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин.

Протягом десяти робочих днів після надходження інформації від органів, визначених цією статтею, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, формує та затверджує остаточний перелік зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин та графік проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур.

Остаточний перелік зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин та графік проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур розміщується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, на власному веб сайті протягом 5 робочих днів з дня їх затвердження.

Земельні ділянки, що не були центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, внесені до остаточного переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин і графіку проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур, виключаються місцевими державними адміністраціями, військово-цивільними адміністраціями та органами місцевого самоврядування з переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин.

До переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин вносяться земельні ділянки всіх форм власності. Перелік зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин має містити інформацію про:

- земельні ділянки, що сформовані як об'єкти цивільних прав та не надані в користування;

- земельні ділянки, що не сформовані як об'єкти цивільних прав, із зазначенням стану розроблення документації із землеустрою на такі земельні ділянки;

- земельні ділянки, що перебувають у користуванні фізичних та юридичних осіб, із зазначенням строку, на який такі земельні ділянки надані у користування;

- земельні ділянки, що перебувають у приватній власності;

- площу земельних ділянок, географічні координати їх кутових точок;

- категорію земель за їх основним цільовим призначенням;

наявність на таких земельних ділянках об'єктів будівництва, лісу, водних об'єктів, інших ландшафтних особливостей тощо.

Органам, визначеним в цій статті, забороняється надавати в користування, продавати на земельних торгах або іншим способом відчужувати земельні ділянки, що містять перспективні поклади корисних копалин та можуть бути внесені або вже внесені до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, до формування центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, остаточного переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин та графіку проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур.

Земельні торги, що були оголошені до затвердження переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, але не проведені, відміняються, а земельні ділянки вносяться до такого переліку.

З урахуванням строків проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур, передбачених графіком, органи, визначені в цій статті, мають право надавати у тимчасове користування, у тому числі на умовах оренди, земельні ділянки, що внесені до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин.

Розпорядження земельними ділянками, виключеними з переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, здійснюється органами, визначеними в цій статті, в установленому законодавством порядку.

Місцеві державні адміністрації, військово-цивільні адміністрації та органи місцевого самоврядування, у разі внесення ними змін до раніше сформованого переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, протягом п'яти робочих днів повідомляють про внесені до переліку зміни центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

У разі виявлення нових перспективних родовищ та ділянок надр, надходження інформації від місцевих державних адміністрацій, військово-цивільних адміністрацій та органів місцевого самоврядування про резервування нових земельних ділянок або віднесення родовищ (ділянок надр) до перспективних внаслідок проведення геологічної оцінки запасів корисних копалин, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, затверджує новий перелік перспективних родовищ та ділянок надр та забезпечує резервування земельних ділянок, на яких розміщуються такі

родовища (ділянки надр), і подальше внесення їх до графіку проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур у порядку, встановленим цією статтею.

Продаж спеціальних дозволів на користування надрами на аукціоні, шляхом проведення конкурсної процедури або надання надр в користування без проведення конкурентних процедур допускається тільки у разі наявності земельної ділянки, в межах якої розміщується родовище (ділянка надр) з корисними копалинами, у переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин.

Відмова в наданні зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, у тому числі земельних лісових ділянок, для потреб надрокористування не допускається і може бути оскаржена в судовому порядку.

Порядок резервування земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 49. Надання земельних ділянок для потреб надрокористування із земель державної та комунальної власності

Землі державної та комунальної власності для потреб надрокористування можуть передаватися у власність або надаватися у користування, у тому числі на умовах сервітуту, в порядку, передбаченому цим Кодексом, Земельним кодексом України та Лісовим кодексом України.

У разі, якщо отримання земельної ділянки у власність або користування потребує розроблення проекту землеустрою, підставою для отримання дозволу на розробку проекту землеустрою є спеціальний дозвіл на користування надрами.

За користування земельними ділянками для потреб надрокористування справляється плата, у порядку та розмірах визначених законодавством.

Земельна ділянка надається в користування на строк дії спеціального дозволу на користування надрами. В разі продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами, строк користування земельною ділянкою продовжується на такий самий строк.

Земельні ділянки, у межах яких розміщують родовища (ділянки надр) з корисними копалинами, на вивчення та розробку яких суб'єктами господарювання вже отримано спеціальний дозвіл на користування надрами, але які ще не були отриманні ними у власність або користування та включені до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, включаються органами виконавчої влади або місцевого самоврядування до такого переліку протягом п'яти робочих днів з дня отримання відповідної заяви від надрокористувача.

Стаття 50. Відчуження (викуп) земельних ділянок для потреб користування надрами

Земельні ділянки з перспективними покладами корисних копалин, які перебувають у приватній власності і були зарезервовані у порядку, передбаченому статтею 48 цього Кодексу, відчужуються (викупувються) відповідними органами виконавчої влади, військово-цивільними адміністраціями і органами місцевого самоврядування для суспільних потреб та з мотивів суспільної необхідності та надаються у власність або користування суб'єктам господарювання, що отримали спеціальний дозвіл на користування надрами.

Відчуження (викуп) земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин здійснюється в порядку, передбаченому Законом України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності».

Спеціальний дозвіл на користування надрами без проведення конкурентних процедур не надається, а продаж права на користування надрами на аукціоні чи за конкурсом не здійснюється, якщо земельну ділянку, в межах якої знаходиться родовище з перспективними покладами корисних копалин, неможливо надати суб'єкту господарювання у власність або користування із земель державної та комунальної власності, на підставі лісового або земельного сервітуту, чи якщо із власником (власниками) земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, не укладено попередній договір про викуп земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, для суспільних потреб.

Стаття 51. Встановлення сервітутів для потреб надрокористування

Для потреб надрокористування на земельні ділянки усіх форм власності та категорій можуть встановлюватись земельні та лісові сервітути з правом будівництва та розміщення об'єктів, пов'язаних із користуванням надрами.

Встановлення сервітутів відбувається без зміни цільового призначення земельних ділянок та на строк дії спеціального дозволу на користування надрами, з урахуванням можливого продовження строку його дії.

Власник спеціального дозволу на користування надрами, зацікавлений у встановленні сервітуту на земельних ділянках державної та комунальної власності звертається до відповідного органу виконавчої влади, військово-цивільної адміністрації або органу місцевого самоврядування із клопотанням про укладення договору про встановлення сервітуту. До клопотання додається підписаний власником спеціального дозволу проект договору про встановлення сервітуту.

Істотними умовами договору про встановлення сервітуту на земельних ділянках державної та комунальної власності є:

характеристика земельної ділянки (площа земельної ділянки, географічні координати її кутових точок, кадастровий номер земельної ділянки, особливості

ландшафту земельної ділянки, наявність на земельній ділянці будівель та споруд (інших об'єктів) тощо);

строк, на який укладається договір про встановлення сервітуту;

зобов'язання щодо продовження строку дії договору про встановлення сервітуту, у разі продовження строку дії дозволу на користування надрами;

розмір, форма і строки внесення плати за встановлення сервітуту.

Орган виконавчої влади, військово-цивільна адміністрація або орган місцевого самоврядування протягом п'яти робочих днів з дня отримання клопотання про укладення договору про встановлення сервітуту та відповідного проекту договору підписує його або відмовляє у його підписанні із наданням обґрунтованої відмови у такому підписанні.

У разі якщо протягом п'яти робочих днів з дня отримання відповідного клопотання та доданих до нього документів відповідний орган виконавчої влади, військово-цивільна адміністрація або орган місцевого самоврядування не підписав договір про встановлення сервітуту або не надав обґрунтованої відмови у його підписанні, або надав відмову в укладенні договору з підстав не передбачених цією статтею, договір про встановлення сервітуту вважається укладеним та має бути зареєстрованим у встановленому законодавством порядку.

В укладенні договору про встановлення сервітуту органом виконавчої влади, військово-цивільною адміністрацією або органом місцевого самоврядування може бути відмовлено виключно у разі, якщо:

клопотання разом з доданими документами подано до органу, який не має повноважень щодо передачі у власність або користування такої земельної ділянки;

разом із клопотанням не подано документів, визначених цією статтею;

договір про встановлення сервітуту не містить істотних умов, передбачених цією статтею;

сервітут встановлюється на земельній ділянці, що розташована поза межами спеціального дозволу на користування надрами;

земельна ділянка, на яку пропонується встановити сервітут, вже перебуває у користуванні, і встановлення на неї сервітуту на час подання клопотання буде повністю перешкоджати користувачеві реалізовувати своє право користування земельною ділянкою або спричиняє значні збитки.

У разі якщо у встановленні сервітуту відмовлено з підстав перешкоджання користувачеві в реалізації його права користування земельною ділянкою або спричинення значних збитків внаслідок встановлення такого сервітуту, надкористувач повинен отримати згоду на встановлення сервітуту від такого користувача земельної ділянки.

Після усунення недоліків у поданому клопотанні, доданих до нього документах або отриманні згоди користувача земельної ділянки надрокористувач може повторно звернутися до органу виконавчої влади, військово-цивільною адміністрації або органу місцевого самоврядування для встановлення сервітуту.

Відмова у підписанні договору про встановлення сервітуту з інших підстав, що не передбачені цією статтею, не допускається.

Земельні сервітути для потреб надрокористування на землях приватної власності встановлюються на підставі договору про встановлення земельного сервітуту між власником спеціального дозволу на користування надрами та власниками чи постійними користувачами земельних ділянок, укладеному в порядку, встановленому цим Кодексом або за рішенням суду. Власник спеціального дозволу на користування надрами письмово звертається до другої сторони з пропозицією укласти договір про встановлення земельного сервітуту. До звернення додається проект договору про встановлення земельного сервітуту. Друга сторона розглядає звернення, підписує договір або надає письмову мотивовану відмову у його укладенні.

У разі недосягнення згоди щодо укладення договору про встановлення земельного сервітуту для потреб надрокористування такий земельний сервітут встановлюється рішенням суду.

За встановлення земельного сервітуту для потреб надрокористування на землях приватної власності встановлюється плата, яка визначається за погодженням сторін договору про його встановлення.

За встановлення сервітуту для потреб надрокористування на землях приватної власності встановлюється плата, яка визначається за домовленістю сторін та не може бути меншою за експертну грошову оцінку земельної ділянки.

Суб'єкти оціночної діяльності для проведення такої оцінки визначаються особою, яка ініціювала встановлення сервітуту. У разі якщо інша сторона не погоджується із результатами проведеної оцінки, вона за власний рахунок може залучити іншого суб'єкта оціночної діяльності для проведення повторної експертної грошової оцінки або проведення рецензування звіту з експертної грошової оцінки.

Дія сервітуту, встановленого відповідно до цієї статті, зберігається у разі переходу прав на земельну ділянку, щодо якої встановлено сервітут, до іншої особи, а також у разі переходу прав, наданих спеціальним дозволом на користування надрами, до іншої особи. У таких випадках до раніше укладених договорів про встановлення сервітутів можуть вноситися відповідні зміни, якщо інше не передбачено договором.

Глава 7 «Захист та охорона земель під час користування надрами»

Стаття 52. Збереження ґрунтового покриву під час здійснення користування надрами та рекультивація земель, порушених внаслідок надрокористування

Діяльність у сфері користування надрами, що призводить до порушення ґрунтового покриву, має здійснюватись надрокористувачами методами та способами, які б виключали його надмірне руйнування та максимальне збереження.

Під час здійснення діяльності у сфері користування надрами надрокористувачі повинні здійснювати зняття, складування, зберігання поверхневого шару ґрунту та нанесення його на ділянку, з якої він був знятий (рекультивація), або на іншу земельну ділянку для підвищення її продуктивності та інших якостей.

Рекультивація порушених внаслідок надрокористування земель здійснюється на підставі робочих проектів землеустрою, що розробляються в порядку, передбаченому земельним законодавством.

Роботи із зняття, складування, збереження поверхневого шару ґрунту та здійснення рекультивації земель здійснюються за рахунок надрокористувачів, що порушили такі земельні ділянки внаслідок користування надрами.

II РОЗДІЛ «УМОВИ ТА ПОРЯДОК НАБУТТЯ ПРАВА НА КОРИСТУВАННЯ НАДРАМИ. ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА КОРИСТУВАННЯ НАДРАМИ».

Глава 8 «Отримання надр в користування»

Стаття 53. Набуття надр в користування для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ, з подальшим видобуванням (промислова розробка родовищ), для видобування

Набуття надр для проведення робіт для геологічного вивчення, незалежно від стадії вивчення, надається лише за наявності у користувача надр спеціального дозволу на користування надрами.

Промислова, дослідно-промислова розробка родовищ, як складова геологічного вивчення передбачається на стадії розвідки за умови необхідності уточнення окремих гірничо-геологічних, технологічних та економічних параметрів, вибору раціональних методів розробки родовищ на підставі проекту надрокористування, затвердженим надрокористувачем.

Набуття надр в користування для видобування корисних копалин (промислову розробку їх родовищ) надається після проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин в установленому порядку прогнозних (перспективних) ресурсів корисних копалин Державною комісією України по запасах корисних копалин за умови подальшого затвердження запасів нею таких запасів на підставі спеціального дозволу на користування надрами.

Надрокористувач, якому надано спеціальний дозвіл на видобування корисних копалин, може проводити дорозвідку (до вивчення) родовища у межах наданої йому ділянки надр.

Видобування непридатних для побутового використання мінералізованих підземних вод для потреб нафтогазової галузі, захоронення супутніх і стічних вод у нафтогазоносних пластах та пластах, насичених мінералізованими водами, що не придатні для господарського і побутового використання, в межах цієї ділянки здійснюються користувачами нафтогазоносних надр без дозволу на спеціальне водокористування.

Стаття 54. Набуття надр в користування для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин

Надра в користування можуть набуватися для цілей не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, а саме для:

будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод;

створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення, і задоволення інших потреб, що не суперечать законодавству.

Набуття надр для цілей, створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення, і задоволення інших потреб, що не суперечать законодавству, здійснюється на підставі спеціального дозволу на користування надрами.

Надання спеціальних дозволів для будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод і для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, здійснюється на підставі техніко-економічного обґрунтування доцільності їх створення в порядку, передбаченому цим Кодексом.

Межі ділянки надр, яка передається в користування, відображаються у спеціальному дозволі на користування надрами, з урахуванням:

для будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, її технічних меж з урахуванням зон зсування і обвалення гірських порід, а також охоронних і бар'єрних ціликів, які забезпечують нормальне функціонування цієї споруди;

для захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод - тієї частини надр, де може бути забезпечена їх локалізація в суворо визначених межах.

Глава 9 «Спеціальний дозвіл на користування надрами та інвестицій проект»

Стаття 55. Спеціальний дозвіл на користування надрами

Дозвіл надається надрокористувачеві, а робочий примірник дозволу разом з відповідними документами зберігається у центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

У дозволі зазначаються:

реєстраційний номер і дата видачі;

підстави для надання дозволу;

вид користування надрами;

відомості про ділянку надр, що надається у користування, із зазначенням її назви, місцезнаходження, географічних координат, площі та у разі потреби обмежень щодо глибини використання;

вид корисної копалини відповідно до переліків корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення,;

найменування органу, який затвердив запаси корисної копалини, дата складення і номер протоколу (для дозволів на видобування корисних копалин);

мета користування надрами (у дозволі як мета користування надрами може бути зазначена реалізація інвестиційних проектів);

джерело фінансування робіт;

відомості про власника дозволу (найменування, місцезнаходження, код згідно з ЄДРПОУ юридичної особи, прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (у дозволі, наданому фізичним особам, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті, зазначається серія та номер паспорта);

відомості про погодження надання дозволу;

строк дії дозволу.

Після закінчення строку дії спеціального дозволу на користування надрами державне майно, що було надане у користування власнику цього дозволу, повертається державі. Споруди, обладнання та інші активи, що були створені власником спеціального дозволу на користування надрами в процесі здійснення підприємницької діяльності є його власністю і після закінчення строку дії спеціального дозволу на користування надрами можуть використовуватися ним на власний розсуд.

Стаття 56. Особливості надання спеціальних дозволів на користування надрами в межах територіальних вод та виключної (морської) економічної зони України

На ділянках надр, що знаходяться в межах територіальних вод та виключної (морської) економічної зони України і на використання яких отримано спеціальний дозвіл, ведення робіт здійснюється відповідно до особливого режиму, який встановлюється власником спеціального дозволу за погодженням із центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Надання у користування надр в межах виключної (морської) економічної зони України здійснюється з урахуванням правового режиму морських просторів.

Одержання спеціального дозволу на користування ділянкою надр, що знаходиться в межах територіальних вод або виключної (морської) економічної зони України, означає одночасне набуття права на користування акваторією в межах цієї ділянки для проведення робіт, передбачених спеціальним дозволом на користування надрами. У разі неможливості розмістити відповідні технологічні споруди для користування надрами в межах акваторії ділянки надр ці споруди розміщуються в акваторії поза межами ділянки надр. Розміщення будь-яких технологічних споруд для користування надрами протягом усього строку дії спеціального дозволу на користування надрами в межах територіальних вод та виключної (морської) економічної зони України погоджуються центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Стаття 57. Особливості надання спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування газу (метану) вугільних родовищ

Спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування газу (метану) вугільних родовищ газу (метану) на вільних ділянках вугільних родовищ надається заявнику за результатами аукціону, який починається з нульової початкової ціни.

Спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-

промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування газу (метану) вугільних родовищ в межах діючих об'єктів надрокористування видається суб'єкту господарювання-заявнику лише за наявності письмової згоди надрокористувача, який здійснює експлуатацію зазначених об'єктів надрокористування та вугільних родовищ для видобування вугілля. У разі згоди такого надрокористувача на видачу спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування газу (метану) вугільних родовищ в межах діючих об'єктів надрокористування іншому суб'єкту господарювання-заявнику, такий надрокористувач у відповіді на пропозицію цього суб'єкта господарювання-заявника щодо видобування газу (метану) вугільних родовищ у межах діючих об'єктів надрокористування зобов'язаний зазначити технічні умови видобування газу (метану) вугільних родовищ та строки такого видобування. Відповідь на пропозицію суб'єкта господарювання-заявника надрокористувач зобов'язаний надати протягом тридцяти календарних днів з дня її отримання.

У разі надання іншому суб'єкту господарювання спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування газу (метану) вугільних родовищ в межах спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на промислову розробку вугільного родовища, надрокористувач та такий суб'єкт господарювання укладають цивільно-правову угоду про узгодження господарської діяльності та зокрема про відповідальність сторін під час видобування газу (метану) вугільних родовищ.

Технічні умови та строки, визначені надрокористувачем визначені в цивільно-правовій угоді є істотними умовами такої угоди. Угода підлягає державній реєстрації центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, не пізніше двох тижнів з дня її подання.

Стаття 58. Облік спеціальних дозволів на користування надрами

Облік наданих спеціальних дозволів на користування надрами та заяв на надання спеціальних дозволів на користування надрами ведеться державним науково-виробничим підприємством «Геоінформ України» в установленому центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр порядку.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр на письмову вимогу центральних органів виконавчої влади, які виконують нагляд (контроль) в межах своїх повноважень, подає узагальнену інформацію про надання,

переоформлення, зупинення та поновлення дії, анулювання дозволу та внесення змін до нього.

Стаття 59. Неактивні спеціальні дозволи на користування надрами

Надрокористувач, у разі не сплати рентної плати у строк та у порядку, визначеному податковим Кодексом, зобов'язаний сплачувати плату за користування ділянкою надр.

Відповідно до виду користування надрами надрокористувач зобов'язаний почати сплачувати рентні платежі не пізніше ніж:

з п'ятого календарного року видачі спеціального дозволу на користування надрами для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ з подальшим видобуванням (промислової розробки родовищ) корисних копалин загальнодержавного значення;

з третього календарного року видачі спеціального дозволу на користування надрами для видобування (промислової розробки родовищ) корисних копалин загальнодержавного значення;

з третього календарного року видачі спеціального дозволу на користування надрами для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ з подальшим видобуванням (промислової розробки родовищ) корисних копалин місцевого значення;

з другого календарного року видачі спеціального дозволу на користування надрами для видобування (промислової розробки родовищ) корисних копалин місцевого значення.

Методику визначення розміру розрахункової плати за користування надрами затверджує Кабінет Міністрів України.

Критеріями для визначення розміру розрахункової плати є:

площа ділянки надр, що встановлена у відповідному спеціальному дозволі на користування надрами;

ставка, що визначена для груп корисних копалин:

корисні копалини місцевого значення;

корисні копалини загальнодержавного значення, крім визначених в наступних пунктах:

нафта, конденсат, природний газ, у тому числі газ розчинений у нафті (нафтовий (попутний) газ, етан, пропан, бутан);

кольорові, благородні, рідкіснометалеві, рідкісноземельні, розсіяні, радіоактивні метали, сировина ювелірна (крім бурштину) та сировина ювелірно-виробна;

питні, технічні, промислові, теплоенергетичні, мінеральні води.

Стаття 60. Інвестиційний проект користування ділянкою надр

Інвестиційний проект користування ділянкою надр розробляється і затверджується надрокористувачем і містить положення про:

програму обов'язкових робіт з користування ділянкою надр із зазначенням строків, методів і технологій їх виконання, мінімальну проектну потужність;;

перелік пов'язаних зі здійсненням капітальних вкладень інвестиційних заходів, які пов'язані з користуванням ділянкою надр,

визначення економічної ефективності інвестиційних заходів та доцільності їх проведення;

визначення необхідних обсягів фінансування інвестиційних заходів та джерел покриття потреби у фінансових ресурсах на їх виконання;

оцінку можливої ефективності розвитку інвестиційної діяльності на ділянці надр;

будівництво, розширення, реконструкція об'єктів облаштування ділянки надр (в разі потреби);

придбання і опис обладнання, що використовується під час користування ділянкою надр (в разі потреби);

здійснення допоміжних операцій, які пов'язані з користуванням ділянкою надр (в разі потреби);

інші положення, які можуть бути наведені в разі потреби.

У разі, якщо надрокористувач отримав спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування уранових руд зобов'язаний в Інвестиційному проекті врахувати вимоги щодо забезпечення захисту персоналу, населення та охорони довкілля від іонізуючого випромінювання з урахуванням впливу радону та його дочірніх продуктів, а також запобігання радіоактивному забрудненню довкілля.

Інвестиційний проект користування ділянкою надр підлягає опублікуванню на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом п'яти робочих днів з дня видачі спеціального дозволу на користування надрами.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, веде реєстр усіх Інвестиційних проектів користування ділянкою надр.

Глава 10 «Отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону. Продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами, внесення до нього змін та переоформлення»

Стаття 61. Підстави для отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону

Підставами для отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону є:

видобування корисних копалин, якщо заявник на підставі спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки за власні кошти виконав геологічне вивчення ділянки надр та геолого-економічну оцінку запасів корисних копалин, яка затверджена Державною комісією України по запасах корисних копалин, та подав документи на отримання спеціального дозволу на видобування корисних копалин відповідної ділянки надр не пізніше ніж протягом трьох років після затвердження запасів корисних копалин;

розширення меж але не більше як на 50 відсотків раніше наданої у користування площі ділянки надр з метою її геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки (включаючи ділянки надр, надані з метою видобування, геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка) за умови, що просторові межі перспективних покладів, виявлених у процесі геологічного вивчення, виходять за межі ділянки надр, наданої у користування, та підтверджені відповідними протоколами установи, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр), розміщення підземних сховищ, а також збільшення обсягу видобування корисних копалин за рахунок розширення меж ділянки, але не більш як на 50 відсотків запасів, визначених раніше наданим дозволом, за умови, що суміжну ділянку не надано у користування та/або не виставлено на аукціон;

геологічне вивчення у тому числі дослідно-промислової розробки з подальшим видобуванням корисних копалин місцевого значення (промисловою розробкою);

геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки з подальшим видобуванням (промислова розробка), видобування газу (метану) вугільного родовища, надається власникові спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки з подальшим видобуванням кам'яного вугілля (промислова розробка), або іншому заявнику за наявності письмової згоди власника спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки з подальшим видобуванням кам'яного вугілля (промислова розробка);

геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки надр за рахунок коштів державного бюджету;

геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, видобування підземних вод (крім мінеральних) для всіх потреб, крім

виробництва фасованої питної води, за умови, що обсяг видобування питних підземних вод з водозаборів перевищує 300 куб. метрів на добу;

геологічного вивчення та видобування природних лікувальних ресурсів лікувально-профілактичними та санаторно-курортними закладами, які спеціалізуються на їх використанні виключно для лікувальних цілей і мають лікувальну інфраструктуру;

будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод;

створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні, оздоровчі заклади тощо), в частині їх геологічного вивчення та збереження (крім нафти і газу);

експлуатації підземних споруд, пов'язаної із запобіганням підтопленню навколишнього середовища внаслідок закриття шахт;

виконання угод про розподіл продукції;

геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення та видобування корисних копалин (з включенням до відповідного розділу спеціального дозволу на користування надрами умови про неможливість вивезення таких корисних копалин за межі зон відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення) у зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення державними підприємствами для здійснення обов'язкових заходів у цих зонах відповідно до Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи».

геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ, з подальшим видобуванням критичної мінеральної сировини, якщо заявник є власником інтегрованого об'єкта надрокористування.

геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі досліднопромислової розробки родовищ, з подальшим видобуванням нафти і газу (промислова розробка родовищ) на континентальному шельфі та виключної (морської) економічної зони акціонерним товариством “Національна акціонерна компанія “Нафтогаз України” та/або господарським товариством, 100 відсотків акцій якого належить акціонерному товариству “Національна акціонерна компанія “Нафтогаз України”, строком на 30 років.

Інформацію про ділянки надр, які пропонуються для надання спеціальних дозволів на користування надрами з підстав визначених у пункті 1-3 частини 1 цієї статті, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр або Рада міністрів Автономної Республіки Крим відповідно до повноважень

розміщує не пізніше ніж за 30 днів до прийняття рішення про надання дозволу на своєму офіційному веб-сайті із зазначенням назви ділянки надр, її місцезнаходження, виду корисних копалин, виду користування надрами, початкової ціни продажу дозволу, адреси, за якою надсилаються заяви на отримання дозволу.

У разі надходження з підстав визначених у пункті 1-3 частини 1 цієї статті до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр в установленний строк заяв разом з документами зазначеними у статтях 63-64 цього Кодексу, щодо отримання дозволу на користування однією і тією ж ділянкою надр від кількох претендентів дозвіл надається на умовах аукціону.

Стаття 62. Порядок подання документів для отримання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення

Для отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення заявник подає центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, заяву разом з документами, зазначеними у главі 10 цього Кодексу у паперовій або електронній формі. В електронній формі заява та додані до неї документи подаються через електронний кабінет надрокористувача, який формує та веде центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр. Утримувачем даних реєстру надрокористувачів є центральний орган виконавчої влади, що формує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр. Адміністратором електронного кабінету надрокористувача не може бути центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр та центральний орган виконавчої влади, що формує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр. Порядок функціонування електронного кабінету надрокористувача затверджується центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Разом із заявою подаються дві копії заяви та доданих до неї документів. У заяві зазначаються назва ділянки надр, її місцезнаходження відповідно до адміністративно-територіального устрою України (область, район, населений пункт, привязка на місцевості), географічні координати ділянки надр, вид корисних копалин, вид користування надрами, строк дії спеціального дозволу на користування надрами (у разі продовження, зміни або переоформлення), відомості про заявника (найменування, місцезнаходження, код згідно з ЄДРПОУ юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи -

підприємця чи серія та номер паспорта такої особи (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті), інформація для здійснення зв'язку із заявником (номер телефону, адреса електронної пошти), а також підстава для надання дозволу згідно з статтею 61 цього Кодексу.

У разі, якщо заява та додані до неї документи подаються уповноваженою особою до заяви додається документ, що засвідчує повноваження такої уповноваженої особи.

Для надання дозволу на користування надрами з метою виконання угоди про розподіл продукції подаються документи подаються згідно з переліком, визначеним главою 12 цього Кодексу.

Стаття 63. Для отримання дозволу без проведення аукціону заявник подає центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр або Раді міністрів Автономної Республіки Крим заяву разом з:

для фізичної особи-підприємця - копію паспорта або інший документ, що посвідчує особу та реєстраційний номер облікової картки платника податків (фізичні особи, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті, замість зазначеного реєстраційного номера подають копію паспорта із серією, номером та відміткою);

для юридичної особи - повне найменування, ідентифікаційний код, місцезнаходження;

пояснювальною запискою;

ситуаційним планом з нанесеними межами ділянки надр та географічними координатами її кутових точок у масштабі, який дає змогу перевірити правильність визначення координат, а для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки з подальшим видобуванням (промисловою розробкою) підземних вод - ситуаційний план з нанесеними водозабірними спорудами та їх географічними координатами;

До зазначених документів у разі надання спеціального дозволу на користування надрами з метою видобування корисних копалин:

завірений заявником план підрахунку запасів корисної копалини на топографічній основі з нанесеними межами категорії запасів, контуром ліцензійної площі з географічними координатами кутових точок ділянки надр, а для підземних вод - з нанесеними водозабірними спорудами та їх географічними координатами, а також з лініями геологічних розрізів;

характерні геологічні розрізи з межами категорії запасів та умовними позначеннями;

реєстраційні дані висновку з оцінки впливу на довкілля.

У разі розширення меж ділянки (площі) результати проведення геологорозвідувальних робіт, які підтверджують факт, що родовище/ділянка (площа) виходить за межі ділянки надр, наданої в користування для геологічного вивчення або видобування родовища/ділянки (площі).

У разі виявлення в поданих документах недостовірної інформації або документів чи інформації, що не узгоджуються між собою, зазначені документи повертаються заявнику.

Стаття 64. Перелік документів, які подає власник інтегрованого об'єкта надрокористування для отримання спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування

Заявник, який має у власності інтегрований об'єкт надрокористування, для отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону має подати наступні документи:

копії документів, засвідчені підписом заявника, що підтверджують право власності на інтегрований об'єкт надрокористування та його місцезнаходження;

довідку з геодезичного підприємства, засвідчена підписом заявника, щодо обрахунку відстані між інтегрованим об'єктом надрокористування та ділянкою надр, що надається в користування, із зазначенням географічних координат кутових точок межі ділянки надр та інтегрованого об'єкта надрокористування, обраних для обрахунку, та методів здійснення підрахунку;

довідка у довільній формі, засвідчена підписом заявника, про наявність у заявника кваліфікованого персоналу - працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід для проведення робіт з видобування та переробки корисних копалин (із обов'язковим зазначенням посади, відомостей про освіту і спеціалізацію працівника, зазначається, чи перебуває фахівець у штаті заявника чи здійснюється ним робота на підставі трудової угоди чи цивільно-правового договору);

копії документів, засвідчені підписом заявника, що підтверджують перебування на балансі заявника гірничо-механічних установок та іншого обладнання, призначеного для проведення робіт з видобування та/або переробки корисних копалин;

завірена заявником копія висновку з оцінки впливу на довкілля, складеного відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Стаття 65. Підстави для залишення заяви про надання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення без розгляду

Заява та додані до неї документи подаються про надання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення може бути залишена без розгляду з таких підстав:

які були надані для отримання дозволу без проведення аукціону, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення були підписані особою, яка не мала повноважень щодо їх підписання;

які були надані для отримання дозволу без проведення аукціону, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення були подані з пропуском строків, що передбачені цим Кодексом.

Залишення заяви без розгляду не позбавляє заявника права на повторне звернення за отриманням спеціального дозволу на користування надрами, продовженням строку його дії, внесенням до нього змін та переоформленням, крім випадків пропуску строків для звернення, встановлених цим Кодексом.

Стаття 66. Порядок та строки повернення заяви та документів, поданих для отримання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення, що були залишені без розгляду

Заява та додані до неї документи про отримання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення розглядаються центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр протягом 5 робочих днів з дня їх надходження і, у разі наявності підстав для залишення заяви без розгляду, в цей же строк повертаються заявникові з обов'язковим зазначенням причин такого повернення.

Інформація про повернення документів розміщується на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, із зазначенням підстав для залишення заяви без розгляду у строки, передбачені частиною першою цієї статті.

Стаття 67. Порядок розгляду центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, документів, поданих для отримання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр протягом трьох робочих днів реєструє заяву та документи, що надійшли для надання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії,

внесення до нього змін та переоформлення і розміщує інформацію на своєму офіційному веб-сайті.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом 30 календарних днів видає наказ про надання, продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами або відмову в його наданні, продовженні строку дії.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр протягом 30 календарних днів видає наказ щодо внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами або його переоформлення, а у випадку внесення змін з підстави виявлення надрокористувачем після отримання спеціального дозволу на користування надрами описок, очевидних помилок протягом 10 календарних днів.

Наказ центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр про надання, переоформлення, продовження строку дії, внесення змін до дозволу, відмову в наданні чи продовженні строку дії дозволу розміщуються на власному веб сайті протягом п'яти робочих днів.

Наказ центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр про надання, переоформлення, продовження строку дії, внесення змін до дозволу чи відмову в наданні, переоформленні чи продовженні строку дії, внесенні змін до дозволу можуть бути оскаржені в установленому законодавством порядку.

Стаття 68. Порядок та строки розгляду Радою міністрів Автономної Республіки Крим документів, поданих для отримання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення

Рада міністрів Автономної Республіки Крим видає спеціальні дозволи на користування надрами на корисні копалини місцевого значення на території Автономної Республіки Крим.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим під час прийняття рішення про надання спеціального дозволу на користування надрами продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення кириються тими положеннями, що і центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр відповідно до глави 10 цього Кодексу.

Інформацію про ділянки надр, які пропонуються для надання відповідно до пункту 1-3 частини 1 статті 61 цього Кодексу, Рада міністрів Автономної Республіки Крим розміщує не пізніше ніж за 30 днів до прийняття рішення про

надання дозволу на своєму офіційному веб-сайті із зазначенням назви ділянки надр, її місцезнаходження, виду корисних копалин, виду користування надрами, початкової ціни продажу дозволу, адреси, за якою надсилаються заяви на отримання дозволу.

Про надання, продовження строку дії, зупинення дії, поновлення дії, переоформлення, анулювання дозволу та внесення змін до нього Рада міністрів Автономної Республіки Крим видає розпорядження.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, протягом 30 календарних днів видає розпорядження про надання, продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами або відмову в його наданні, продовженні строку дії.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим протягом 30 календарних днів видає розпорядження щодо внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами або його переоформлення, а у випадку внесення змін з підстави виявлення надрокористувачем після отримання спеціального дозволу на користування надрами описок, очевидних помилок протягом 10 календарних днів.

Розпорядження Ради міністрів Автономної Республіки Крим про надання, переоформлення, продовження строку дії, внесення змін до дозволу, зупинення дії, поновлення дії, анулювання, відмову в наданні чи продовженні строку дії дозволу розміщуються протягом п'яти робочих днів на офіційному веб-сайті органу.

Розпорядження Ради міністрів Автономної Республіки Крим про надання, переоформлення, продовження строку дії, внесення змін до дозволу, зупинення дії, поновлення дії, анулювання, відмову в наданні чи продовженні строку дії дозволу можуть бути оскаржені в установленому законодавством порядку.

Стаття 69. Підстави для відмови у наданні спеціального дозволу на користування надрами Радою міністрів Автономної Республіки Крим

Підставами для відмови Радою міністрів Автономної Республіки Крим, у наданні спеціального дозволу на користування надрами є:

подання заявником документів не в повному обсязі;

виявлення у поданих документах недостовірних даних;

невідповідності поданих документів заявником вимогам статті 61 цього Кодексу;

якщо заявник не може бути суб'єктом користування надрами відповідно до цього Кодексу;

наявності інформації від правоохоронних органів та суб'єктів фінансового моніторингу, що заявник здійснює фінансування тероризму в Україні;

Стаття 70. Підстави для відмови центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр у наданні спеціального дозволу на користування надрами

Підставами для відмови центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у наданні спеціального дозволу на користування надрами є:

подання заявником документів не в повному обсязі;

виявлення у поданих документах недостовірних даних;

невідповідності поданих документів заявником вимогам статті 61 цього Кодексу;

якщо заявник не може бути суб'єктом користування надрами відповідно до цього Кодексу;

наявності інформації від правоохоронних органів та суб'єктів фінансового моніторингу, що заявник здійснює фінансування тероризму в Україні.

Стаття 71. Порядок та строки повідомлення заявника про прийняте рішення про надання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформленні, відмову у наданні спеціального дозволу на користування надрами, продовженні строку його дії, внесенні до нього змін та переоформленні

Рішення про надання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформленні приймається шляхом затвердженням наказу про надання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення, відмову у наданні спеціального дозволу на користування надрами, продовженні строку його дії, внесенні до нього змін та переоформленні розміщується на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та направляється заявнику рекомендованим листом протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття.

Наказ про відмову у наданні спеціального дозволу на користування надрами, продовженні строку його дії, внесенні до нього змін та переоформленні має містити чіткий перелік підстав для відмови.

Надрокористувач або його представник, уповноважений на отримання спеціального дозволу на користування надрами, протягом 30 робочих днів від дня прийняття рішення про надання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформленні, зобов'язаний отримати спеціальний дозвіл на користування надрами в приміщенні центрального органу виконавчої влади, який реалізує

державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр. Дату і час отримання спеціального дозволу на користування надрами зазначає центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр у рекомендованому листі.

Стаття 72. Підстави для відмови у продовженні спеціального дозволу на користування надрами, внесенні змін до спеціального дозволу на користування надрами та переоформлення спеціального дозволу на користування надрами

Підставами для прийняття рішення про відмову у переоформленні спеціального дозволу на користування надрами є:

подання заявником документів не в повному обсязі;

виявлення у поданих документах недостовірних даних;

відсутність у надрокористувача підстав для переоформлення дозволу.

якщо заявник не може бути суб'єктом користування надрами відповідно до цього Кодексу;

наявність у надрокористувача боргу із сплати рентної плати за користування надрами;

Підстави для відмови у продовженні строку дії спеціального дозволу на користування надрами у разі:

невиконання, порушення умов користування надрами, передбачених дозволом або відповідною угодою;

подання надрокористувачем документів не в повному обсязі;

виявлення у поданих документах недостовірних даних;

пропущення строків для звернення за продовженням дії спеціального дозволу на користування надрами;

невідповідності поданих документів заявником вимогам статті 74 цього Кодексу;

наявності інформації від правоохоронних органів та суб'єктів фінансового моніторингу, що заявник здійснює фінансування тероризму в Україні;

наявність у надрокористувача боргу із сплати рентної плати за користування надрами;

Надрокористувачу відмовляється у внесенні змін до дозволу у разі:

порушення умов користування надрами, передбачених дозволом або відповідною угодою;

подання заявником документів не в повному обсязі;

наявність у надрокористувача боргу із сплати рентної плати за користування надрами;

виявлення у поданих документах недостовірних даних;

невідповідності документів, поданих заявником, вимогам статті 74 цього Кодексу.

У разі усунення заявником причин, що стали підставою для відмови у наданні спеціального дозволу на користування надрами, продовженні строку його дії, внесенні до нього змін або переоформленні, повторний розгляд документів здійснюється у строк, що не перевищує десяти робочих днів з дня отримання відповідної заяви та документів, передбачених цим Кодексом.

При повторному розгляді документів не допускається відмова з причин, раніше не зазначених у рішенні про відмову (за винятком неусунення чи усунення не в повному обсязі заявником причин, що стали підставою для попередньої відмови).

Стаття 73. Збір за отримання дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення змін та переоформлення. Розмір, строки та порядок внесення збору

За надання дозволу без проведення аукціону справляється збір у розмірі, який розраховується виходячи з початкової ціни продажу спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні відповідно до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, затвердженої Кабінетом Міністрів України.

Об'єктом обчислення початкової ціни продажу дозволу є визначене у встановленому порядку родовище або ділянка надр, а для дозволів, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, - підземна споруда (зокрема споруда для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод), підземна споруда, пов'язана із запобіганням підтопленню навколишнього природного середовища внаслідок закриття шахт, геологічна територія та об'єкт, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні, оздоровчі заклади тощо).

Початкова ціна продажу спеціального дозволу на видобування обраховується за наступними даними:

кількість видів товарної продукції корисних копалини, (мінеральної сировини) родовища або ділянки надр, на користування якими передбачається отримати дозвіл;

обсяг виду товарної продукції проектного видобутку корисної копалини (мінеральної сировини) родовища або ділянки надр;

ціна одиниці виду товарної продукції корисної копалини (мінеральної сировини);

коефіцієнт переходу (частка) від сумарної вартості товарної продукції корисної копалини (мінеральної сировини) родовища або ділянки надр до початкової ціни продажу дозволу.

Початкова ціна продажу спеціального дозволу на користування надрами для цілей, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин обраховується за наступними даними:

обсяг (об'єм, площа) підземних споруд, геологічної території, об'єкта, на користування якими надається дозвіл для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;

кількість мінімальних заробітних плат;

розмір мінімальної заробітної плати на дату розрахунку.

За надання дозволів без проведення аукціону з метою виконання угод про розподіл продукції справляється збір у розмірі 1 відсотка початкової ціни продажу такого дозволу на аукціоні.

Заявник повинен сплатити у повному обсязі збір за надання дозволу протягом 45 календарних днів з дня отримання рекомендованого листа з зазначенням розміру збору за надання спеціального дозволу на користування надрами від центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр або Ради міністрів Автономної Республіки Крим.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр або Рада міністрів Автономної Республіки Крим зобов'язаний (зобов'язані) у строк, що не перевищує п'яти робочих днів з дня прийняття рішення про надання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення змін та переоформлення відправити рекомендованого листа заявнику (надрокористувачу).

У разі несплати в повному обсязі та в установлений строк збору за надання дозволу заявник, щодо якого прийнято рішення про надання дозволу, втрачає право на його отримання, та відповідне рішення скасовується.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, зобов'язаний продовжити строк сплати збору, за умови подання заявником письмового клопотання про продовження строку сплати збору з обов'язковим зазначенням причини для такого продовження.

Для продовження строку сплати збору надрокористувач повинен звернутися до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну

політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, до завершення строку відведеного для сплати збору.

Строк для сплати збору може бути продовжено центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, тільки один раз та на 15 робочих днів.

Збір за продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами, внесення змін та переоформлення спеціального дозволу на користування надрами не справляється.

Надрокористувач зобов'язаний сплатити збір за внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами з підстави виявлення під час надрокористування корисної копалини яка не зазначена у спеціальному дозволі на користування надрами, що перевищує сумарну кількість 5 відсотків від основної корисної копалини яка зазначена у спеціальному дозволі на користування надрами.

Сума збору за внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами з підстави виявлення під час надрокористування корисної копалини яка не зазначена у спеціальному дозволі на користування надрами справляється відповідно до методики затвердженої Кабінетом Міністрів України.

Надрокористувач зобов'язаний сплатити у повному обсязі збір за внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами з підстави виявлення під час надрокористування корисної копалини яка не зазначена у спеціальному дозволі на користування надрами протягом 45 календарних днів з дня отримання рекомендованого листа від центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр або Ради міністрів Автономної Республіки Крим з зазначенням розміру такого збору.

Стаття 74. Види користування надрами для яких строк дії дозволу може бути продовжено та строк продовження дії спеціального дозволу на користування надрами.

Надрокористувач може продовжити дію спеціального дозволу на користування надрами на всі види користування надрами які зазначені в цьому Кодексі.

Виконання робіт (провадження діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції продовжується відповідно до угоди про розподіл продукції.

Строк дії спеціального дозволу на користування надрами продовжується за наявності інформації про відсутність порушення надрокористувачем умов користування надрами, передбачених дозволом за результатами здійснення останнього заходу державного нагляду (контролю).

Відповідно до виду користування надрами дія спеціального дозволу на користування надрами може бути продовжена на такі строки:

на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку корисних копалин загальнодержавного значення та місцевого значення, може здійснюватися не більше одного разу, крім дозволів на геологічне вивчення, згідно з якими роботи виконуються виключно за кошти державного бюджету;

на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ, з подальшим видобуванням корисних копалин загальнодержавного значення та місцевого значення (промислова розробка родовищ) не може обмежуватись кількістю разів, строк дії дозволу продовжується стільки разів скільки буде потрібно для повного відпрацювання родовища (ділянки надр);

на видобування корисних копалин не може обмежуватись кількістю разів, строк дії дозволу продовжується стільки разів скільки буде потрібно для повного відпрацювання родовища (ділянки надр).

Строк дії дозволу, наданого на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку родовищ корисних копалин загальнодержавного значення або видобування корисних копалин, якщо відповідно до законодавства заявнику цілісний майновий комплекс, побудований (реконструйований) з метою видобування та переробки корисних копалин з ділянки надр, на користування якою надано дозвіл, надано в оренду (концесію), може бути продовжено лише в межах строку дії договору оренди (концесії) цілісного майнового комплексу.

на будівництво та експлуатація підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод не може обмежуватись кількістю разів;

Строк продовження дії дозволу не може перевищувати строки, передбачені статтею 38 цього Кодексу на відповідний вид користування надрами.

Надрокористувач подає заяву на продовження спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку корисних копалин, не пізніше ніж за три місяці до закінчення строку дії спеціального дозволу на користування надрами, а для видобування не пізніше ніж за шість місяців до закінчення строку дії спеціального дозволу на видобування корисних копалин. У заяві зазначається причина продовження строку дії дозволу. Надрокористувач, що не подав заяви в установлений строк, втрачає право на продовження строку дії дозволу.

Продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами, наданого на підставі пункту 10 статті 61 цього Кодексу, здійснюється на період продовження відповідної угоди про розподіл продукції в порядку та на умовах, визначених цим Кодексом та відповідною угодою про розподіл продукції.

Стаття 75. Підстави, за наявності яких спеціальний дозвіл на користування надрами потребує внесення змін

Внесення змін до дозволу здійснюється на підставі заяви та поданих надрокористувачем (або правонаступником) документів або інформації центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, за результатами оцінки впливу на довкілля у разі:

зміни зазначених у дозволі, у тому числі щодо продовження строку дії дозволу на строк його незаконного (безпідставного) зупинення та/або анулювання відповідно до рішення суду, що набрало законної сили;

зменшення площі ділянки надр за ініціативою надрокористувача або відповідних органів державного нагляду (контролю);

виявлення під час користування надрами даних про нові властивості, якість чи кількість корисних копалин після проведення державної експертизи відповідних геологічних матеріалів відповідно до цього Кодексу;

виявлення під час надрокористування корисних копалин, які не зазначені у спеціальному дозволі на користування надрами;

виявлення надрокористувачем після отримання спеціального дозволу на користування надрами описок, очевидних помилок;

утворення шляхом виділу з юридичної особи надрокористувача (крім суб'єкта господарювання державного сектору економіки, а також підприємства, господарського товариства, у статутному капіталі якого не менш як 50 відсотків належить підприємству та/або господарському товариству, частка держави в статутному капіталі якого становить 100 відсотків) юридичної особи з метою продовження діяльності на наданій йому в користування ділянці надр за таких умов: частка надрокористувача в статутному (складеному) капіталі новоутвореної юридичної особи становить не менш як 50 відсотків;

створення господарського товариства, у статутному капіталі якого 100 відсотків акцій належить державі, у результаті реорганізації шляхом злиття;

реорганізації державного підприємства шляхом приєднання до іншого державного підприємства;

Стаття 76. Перелік документів, які підтверджують необхідність внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами

Для внесення змін до дозволу заявник подає заяву, в якій зазначаються номер і дата дозволу, разом з:

копією паспорта та реєстраційним номером облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (фізичні особи, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому

органу і мають відмітку у паспорті, подають лише копію паспорта з серією, номером та відміткою);

пояснювальною запискою, яка складається надрокористувачем, засвідчується його підписом та містить обґрунтування необхідності внесення змін до дозволу.

У випадках, передбачених пунктом 3,4 частини 1 статті 75 цього Кодексу, до зазначених документів заявник подає копію нового протоколу Державної комісії України по запасах корисних копалин про затвердження кількості запасів та план підрахунку запасів відповідно до нього.

У випадках, передбачених пунктами 6-8 частини 1 статті 75 пункту, до зазначених документів заявник додає:

засвідчені копії установчих документів;

лист-згоду надрокористувача на внесення змін до дозволу (в разі внесення змін до дозволу згідно з пунктом 6 частини 1 статті 75).

У випадку внесення змін з підстави виявлення надрокористувачем після отримання спеціального дозволу на користування надрами описок, очевидних помилок, заявник подає заяву разом з описом виявлених описок, очевидних помилок.

У випадку внесення змін з підстави виявлення надрокористувачем корисних копалин, які не зазначені у спеціальному дозволі на користування надрами, надрокористувач надає протокол Державної комісії України по запасах корисних копалин.

Стаття 77. Підстави, за наявності яких спеціальний дозвіл на користування надрами потребує переоформлення

Переоформлення дозволу здійснюється в порядку передбаченому цим Кодексом, у таких випадках:

у зв'язку з отриманням юридичною особою в оренду чи концесію цілісного майнового комплексу державного вугледобувного підприємства;

у зв'язку з правонаступництвом юридичної особи (надрокористувача) у результаті реорганізації шляхом перетворення;

у зв'язку з приватизацією державного вугледобувного підприємства відповідно до Закону України «Про особливості приватизації вугледобувних підприємств».

у зв'язку відчуженням спеціального дозволу на користування надрами третім особам.

Стаття 78. Перелік документів, які підтверджують необхідність переоформлення

Заявник у разі переоформлення спеціального дозволу на користування надрами подає заяву в якій зазначаються номер і дата дозволу та до заяви

додаються інші документи відповідно до підстави переоформлення спеціального дозволу на користування надрами.

У разі переоформлення дозволу відповідно до пункту 1 статті 77 цього Кодексу додаються наступні документи:

засвідчені копії установчих документів заявника - юридичної особи або копія паспорта та реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (фізичні особи, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті, подають лише копію сторінки паспорта з такою відміткою);

пояснювальна записка, яка складається надрокористувачем, засвідчується його підписом та містить обґрунтування необхідності переоформлення дозволу;

засвідчена копія договору оренди чи концесії цілісного майнового комплексу державного вугледобувного підприємства.

У разі переоформлення дозволу відповідно до пункту 2 статті 77 цього Кодексу додаються наступні документи:

засвідчені копії установчих документів заявника - юридичної особи або копія паспорта та реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (фізичні особи, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті, подають лише копію сторінки паспорта з такою відміткою);

пояснювальна записка, яка складається надрокористувачем, засвідчується його підписом та містить обґрунтування необхідності переоформлення дозволу;

копія рішення власника або уповноваженого ним органу про реорганізацію юридичної особи (надрокористувача) шляхом перетворення;

оригінал або засвідчена копія передавального акта, складеного відповідно до вимог законодавства.

У разі переоформлення дозволу відповідно до пункту 3 статті 77 цього Кодексу додаються наступні документи:

засвідчені копії установчих документів заявника - юридичної особи або копія паспорта та реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (фізичні особи, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті, подають лише копію сторінки паспорта з такою відміткою);

засвідчені копії документів, що підтверджують право власності покупця на єдиний майновий комплекс або всі акції, які належать державі у статутних капіталах акціонерних товариств, створених у процесі приватизації чи корпоратизації державних вугледобувних підприємств.

У разі переоформлення дозволу відповідно до пункту 4 статті 77 цього Кодексу додаються наступні документи:

засвідчені копії установчих документів заявника - юридичної особи або копія паспорта та реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (фізичні особи, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті, подають лише копію сторінки паспорта з такою відміткою);

засвідчена копія договорів дарування, купівлі-продажу, рішення суду, третейського суду або виконавчого напису нотаріуса щодо звернення заставодержателем стягнення на предмет застави відповідно до закону, або заповіту;

пояснювальна записка, яка складається надрокористувачем, засвідчується його підписом та містить обґрунтування необхідності переоформлення дозволу.

Глава 11 «Набуття права на користування надрами за результатами аукціону»

Стаття 79. Порядок прийняття центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, рішення про проведення аукціону з продажу права на користування надрами.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, готує з урахуванням заяв, поданих фізичними особами - підприємцями та юридичними особами та переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами пропозиції щодо визначення переліку ділянок надр, дозволу на користування якими виставляються на аукціон.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, надсилає центральному органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, документи які зазначені у частині 3 цієї статті для отримання зауважень та пропозицій.

Центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у строк, що не перевищує 15 робочих днів з дня надходження від центрального органу виконавчої влади, який реалізує

державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, пропозицій щодо визначення переліку ділянок надр, дозволи на користування якими виставляються на аукціон, надсилає центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, пропозиції щодо визначення переліку ділянок надр, дозволи на користування якими виставляються на аукціон, із зазначенням умов, за яких можливе надрокористування на запропонованих ділянках надр, у частині дотримання вимог природоохоронного законодавства або обґрунтовані пропозиції із зазначенням шляхів їх усунення щодо неможливості надрокористування на запропонованих ділянках надр з дотриманням вимог природоохоронного законодавства. Зазначені пропозиції опубліковуються центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, на офіційному веб-сайті протягом трьох робочих днів після прийняття відповідного рішення.

Під час повторного розгляду документів центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, що надійшли від центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, не допускається надання пропозицій щодо неможливості надрокористування на запропонованих ділянках надр з дотриманням вимог природоохоронного законодавства з причин, що раніше не були зазначені у письмовому повідомленні центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (за винятком неусунення центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, причин, що стали підставою для попередніх пропозицій).

У разі надання центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, обґрунтованих пропозицій щодо встановлення законодавством обмежень стосовно провадження діяльності з користування надрами на території, на якій заплановано її провадження, такі пропозиції враховуються центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, під час прийняття рішень щодо визначення переліку ділянок надр, дозволи на користування якими виставляються на аукціон.

У разі ненадання центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, пропозицій щодо визначення переліку ділянок надр протягом 15 робочих днів з дня надходження від центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, документів у повному обсязі

вважається, що пропозиції щодо визначення переліку ділянок надр, дозволи на користування якими виставляються на аукціон, відсутні.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, після надходження пропозицій від центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, із зазначенням умов, за яких можливе надрокористування на запропонованих ділянках надр, у частині дотримання вимог природоохоронного законодавства складає та затверджує наказом перелік таких ділянок разом з відповідними програмами робіт та приймає рішення про проведення аукціону.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, включає до наказу про затвердження переліку ділянок надр та протягом 30 календарних днів приймає рішення про проведення аукціону.

У випадку, якщо суб'єкт господарювання звернувся до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, із заявою про отримання спеціального дозволу на користування ділянкою надр в аукціонному порядку і якщо протягом строку відведеного на проведення аукціону не було зареєстровано іншої заяви на дану ділянку надр, то заявник, який подав заяву на отримання ділянки надр у користування у аукціонному порядку, має право отримати спеціальний дозвіл на користування надрами відповідно до порядку отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону.

Стаття 80. Організація центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, аукціону з продажу права на користування надрами

Організація проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами покладається на центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Аукціон проводиться системою електронних торгів з продажу дозволів.

Використання системи електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами здійснюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, шляхом укладення договору з адміністратором та/або оператором електронного майданчика.

Організатор аукціону забезпечує центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, заявникам, учасникам та спостерігачам

аукціону постійний доступ до системи електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами з метою отримання відомостей про хід аукціону.

У системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами повинна бути створена комплексна система захисту інформації з підтвердженою відповідністю вимогам законодавства у сфері захисту інформації.

Вимоги щодо захисту інформації в системі електронних торгів з продажу дозволів визначаються відповідно до положень Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах».

Створення та опрацювання електронних документів у системі електронних торгів з продажу дозволів здійснюється відповідно до вимог законодавства у сфері електронного документообігу з накладенням на них кваліфікованого електронного підпису відповідно до вимог Закону України «Про електронні довірчі послуги».

Аукціон проводиться системою електронних торгів з продажу дозволів:

через 90 календарних днів з дати розміщення оголошення про проведення аукціону (для нафти, природного газу, конденсату), включаючи день розміщення оголошення про аукціон в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

через 50 календарних днів з дати розміщення оголошення про проведення аукціону (для всіх інших корисних копалин), включаючи день розміщення оголошення про аукціон в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

У разі коли останній день строків, зазначених у частині 8 цієї статті, припадає на вихідний, святковий або інший неробочий день, останнім днем строку є перший після нього робочий день.

Система електронних торгів з продажу дозволів забезпечує постійний та відкритий доступ спостерігачів до електронного майданчика з метою спостереження за проведенням аукціону.

Стаття 81. Підготовка аукціонної документації, затвердження її вартості та порядок придбання учасником

Центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, готується, складається та затверджується відповідний пакет аукціонної документації щодо кожного лота.

Вартість аукціонної документації включає в себе витрати на визначення початкової ціни лота, на підготовку лоту до проведення аукціону, та відшкодовуються переможцем за кожним лотом. Вартість пакета аукціонної документації становить 3,12 відсотка початкової ціни лота, але не менш як одна мінімальна заробітна плата і не більш як шістнадцять мінімальних заробітних плат на день проведення аукціону.

Оплата вартості аукціонної документації здійснюється переможцем у строк, що не перевищує 20 робочих днів з дати опублікування центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр протоколу аукціону в системі електронних торгів з продажу дозволів.

Невнесення переможцем в установлений строк належної до сплати вартості пакета аукціонної документації позбавляє переможця права на отримання спеціального дозволу на користування надрами (при цьому сума гарантійного внеску не повертається). Про що центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, завантажує відповідне рішення в систему електронних торгів з продажу дозволів, яка автоматично формує новий протокол, в якому переможцем визначається учасник з наступною за величиною ціновою пропозицією, а у разі однакових цінових пропозицій кількох учасників - той, що подав її раніше згідно з порядком обліку часу, за яким діє система електронних торгів з продажу дозволів, або учасник, який зробив ставку за умови відсутності належним чином оформленого листа (звернення) від такого учасника про відмову від очікування або натискання ним відповідної кнопки про відмову від очікування в особистому кабінеті.

Стаття 82. Гарантійний внесок, його розмір та порядок внесення

Гарантійний внесок вноситься учасником шляхом перерахування коштів на банківський рахунок організатора (оператора) електронного майданчика у розмірі 20 відсотків від початкової ціни лота, яка зазначається в оголошенні про проведення аукціону.

У разі позбавлення переможців аукціону права на отримання дозволу у випадках, передбачених цим Кодексом, розмір гарантійного внеску для цього лота на повторних аукціонах становить 40 відсотків початкової ціни лота, при цьому початкова ціна лота повторних аукціонів становить 100 відсотків першої початкової ціни такого лота.

Сплата гарантійного внеску повинна бути підтверджена до завершення строку приймання заявок для участі в аукціоні.

Стаття 83. Випадки та порядок повернення гарантійного внеску

Гарантійний внесок повертається у випадку:

якщо аукціон не відбувся або лот знято з продажу відповідно до цього Кодексу, гарантійний внесок підлягає поверненню учасникам протягом п'яти

робочих днів з наступного дня після визнання аукціону таким, що не відбувся, або зняття лоту з продажу;

іншим учасникам аукціону, крім переможця, внесена сума гарантійного внеску повертається організатором (оператором) протягом п'яти робочих днів після завершення аукціону;

гарантійний внесок повертається учаснику з наступною за величиною ціновою пропозицією після переможця, а у разі однакових цінових пропозицій учасників - тому, хто подав цінову пропозицію раніше, протягом п'яти робочих днів з дня отримання переможцем спеціального дозволу.

У випадку продажу спеціального дозволу на видобування корисних копалин, гарантійний внесок повертається переможцю аукціону у випадку негативного висновку з оцінки впливу на довкілля.

Стаття 84. Зарахування гарантійного внеску, внесеного переможцем аукціону, в рахунок ціни лоту, придбаного за результатами аукціону

Гарантійний внесок переможця зараховується до ціни реалізації лота.

Гарантійний внесок, сплачений переможцем, перераховується організатором аукціону до державного бюджету протягом п'яти робочих днів після опублікування протоколу аукціону, а у випадку продажу спеціального дозволу на видобування перераховується організатором аукціону до державного бюджету протягом п'яти робочих днів після отримання переможцем аукціону спеціального дозволу на видобування.

Стаття 85. Винагорода, її розмір та порядок внесення

Організатор (оператор) аукціону має права на винагороду.

Розмір винагороди організатора (оператора) аукціону розраховується відповідно до методики затвердженої Кабінетом Міністрів України

Винагорода сплачується переможцем аукціону на рахунок організатора (оператора) до моменту укладення таким переможцем договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами (договору купівлі – продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною) з центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у строк, що не перевищує 30 робочих днів від дати опублікування протоколу.

Невнесення в установлений строк належної до сплати винагороди оператору, через якого переможець аукціону набув право на участь в аукціоні, позбавляє переможця права на отримання дозволу (при цьому сума гарантійного внеску не повертається). Про, що центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр завантажує відповідне рішення в систему електронних торгів з продажу дозволів, та автоматично формується новий протокол, в якому переможцем визначається учасник з наступною за

цінковою пропозицією визнається переможцем цього аукціону, а у разі однакових цінових пропозицій кількох учасників - той, що подав її раніше згідно з порядком обліку часу, за яким діє система електронних торгів з продажу дозволів, або учасник, який зробив ставку за умови відсутності належним чином оформленого листа (звернення) від такого учасника про відмову від очікування або натискання ним відповідної кнопки про відмову від очікування в особистому кабінеті.

Стаття 86. Умови до порядку проведення аукціону, вимоги до учасників аукціону та порядок проведення аукціону

Продаж лоту здійснюється після визначення його початкової ціни відповідно до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, затвердженої Кабінетом Міністрів України.

Аукціони з продажу спеціальних дозволів на користування надрами проводиться за умови участі не менше двох претендентів, які подали свої заявки до системи електронних торгів.

Заявка для участі в аукціоні подається виключно за обраним лотом. Зазначена заявка не є підставою для участі в аукціоні за іншими лотами.

Заявка для участі в аукціоні повинна містити закриту цінову пропозицію.

Організатор аукціону (оператор) не допускає до участі в аукціоні заявника та надсилає через його особистий кабінет повідомлення із зазначенням підстави для недопуску у разі:

зазначення під час реєстрації недостовірних даних;

зазначення даних не в повному обсязі;

ненадходження гарантійного внеску на зазначений в оголошенні про проведення аукціону рахунок організатора (оператора).

Для участі в аукціоні з продажу прав на користування надрами учасник повинен відповідати таким вимогам (кваліфікаційним критеріям):

відсутність заборгованості зі сплати податків і зборів, заробітної плати;

бути суб'єктом користування надрами.

Порядок проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами встановлюється Кабінетом Міністрів України відповідно до положень цього Кодексу.

Стаття 87. Оголошення про проведення аукціону

Оголошення про проведення аукціону розміщується центральним орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на власному

офіційному веб-сайті протягом 10 робочих днів з дня прийняття рішення про проведення аукціону.

Оголошення про проведення аукціону повинно містити:

загальну інформацію про аукціон, зокрема:

відомості про центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (найменування, контактні номери телефонів, адреса електронної пошти);

порядок подання заявок для участі в аукціоні;

вимоги до заявників

перелік документів та даних, які надаються заявниками;

строк приймання заявок для участі в аукціоні;

дату і час початку аукціону;

розмір гарантійного внеску;

інформацію про рахунок організатора (оператора), на який повинен бути перерахований гарантійний внесок;

строк підписання протоколу проведення аукціону;

строки підписання договору купівлі-продажу дозволу (договору купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною);

порядок та строки сплати винагороди оператору, через якого переможець аукціону набув право на участь в аукціоні;

інформацію про лот, зокрема:

реєстраційний номер лота;

назву, місцезнаходження та координати родовища (ділянки надр), дозвіл на користування якою виставляється на аукціон;

назву корисної копалини (у разі видобування - категорію та розмір запасів корисних копалин, а також дату проведення їх державної експертизи);

вид користування надрами та строк, на який надається спеціальний дозвіл на користування надрами;

вартість геологічної інформації;

початкову ціну лота;

інформацію про наявність на земельній ділянці, в межах якої знаходиться родовище (ділянка надр), об'єктів нерухомості, що мають бути відчуженні (викуплені);

вартість, за якою об'єкти нерухомості можуть бути відчужені їх власником;

попереднє погодження власника об'єктів нерухомості про їх відчуження;
крок аукціону;

вартість пакета аукціонної документації, що сплачується переможцем.

Інформація, що міститься в оголошенні про проведення аукціону (крім реєстраційного номера лота), формується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Одне оголошення про проведення аукціону містить інформацію тільки про один лот.

Інформація про ділянку надр, включену до лота, виставленого на аукціон, зазначається з урахуванням інформації, зазначеної в документах та пакетом аукціонної документації.

Оголошення про проведення аукціону може включати інші додаткові відомості, необхідні для проведення аукціону, які стосуються ділянки надр, що виставляється на аукціон

Стаття 88. Результати проведення аукціону з продажу права на користування надрами

Після закінчення аукціону в системі електронних торгів з продажу дозволів відображається інформація про завершення аукціону та автоматично формується протокол аукціону щодо кожного лота.

Стаття 89. Визнання аукціону з продажу права на користування надрами таким, що не відбувся

Аукціон визнається таким, що не відбувся у разі настання таких обставин:
відсутності учасників;

коли до завершення строку прийняття заявок для участі в аукціоні подано менш як дві заявки, крім аукціон за методом покрокового зниження початкової ціни;

коли за результатами аукціону жоден учасник не зробив крок аукціону;

якщо до завершення строку проведення аукціону не надійшла жодна закрита цінова пропозиція/цінова пропозиція;

У разі визнання аукціону таким, що не відбувся, з підстав, визначених цією статтею, в системі електронних торгів з продажу дозволів аукціону автоматично присвоюється статус такого, що не відбувся, а спеціальний дозвіл на користування надрами підлягає виставленню на повторний аукціон.

Спори, пов'язані з проведенням аукціону, вирішуються в судовому порядку.

Стаття 90. Проведення повторного аукціону та аукціону за методом покрокового зниження ціни з продажу спеціального дозволу на користування надрами.

Повторний аукціон оголошується протягом трьох робочих днів після визнання першого аукціону таким, що не відбувся, та проводиться через 30 календарних днів з дати розміщення оголошення про проведення повторного аукціону, включаючи день розміщення оголошення про аукціон в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Аукціон за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого подання цінових пропозицій оголошується протягом трьох робочих днів після визнання повторного аукціону таким, що не відбувся, та проводиться через 15 календарних днів з дати розміщення оголошення про проведення аукціону за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого подання цінових пропозицій, включаючи день розміщення оголошення про аукціон в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

У разі продажу спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку, видобування підземних вод (у тому числі мінеральних), для всіх потреб, а також спеціального дозволу на користування надрами аукціон за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого подання цінових пропозицій не проводиться, замість нього проводиться другий повторний аукціон.

У разі коли останній день строків, зазначених у цій статті, припадає на вихідний, святковий або інший неробочий день, останнім днем строку є перший після нього робочий день.

Стаття 91. Підписання протоколу з переможцем аукціону та наслідки відмови переможця від його підписання

Протокол аукціону формується системою електронних торгів з продажу дозволів в день закінчення аукціону та не пізніше наступного робочого дня розміщується в такій системі.

Протокол аукціону підписується протягом шести робочих днів після завершення аукціону переможцем, організатором аукціону, через якого переможець аукціону набув право на участь в аукціоні. Протокол надсилається організатором аукціону до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, для підписання та опублікування в системі електронних торгів з продажу дозволів не пізніше трьох робочих днів з дня його отримання.

Протокол може бути підписаний відповідно до законодавства про електронний документообіг з накладенням на нього кваліфікованого електронного підпису відповідно до вимог Закону України «Про електронні довірчі послуги».

Якщо переможець відмовився від підписання протоколу, договору купівлі-продажу дозволу чи договору купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною, чи не підписав такий договір в установлені строки, центральний органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр завантажує відповідне рішення в систему електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами.

У такому разі автоматично формується новий протокол, в якому переможцем визначається учасник з наступною за величиною ціновою пропозицією, а у разі однакових цінових пропозицій кількох учасників - той, що подав її раніше згідно з порядком обліку часу, за яким діє система електронних торгів з продажу дозволів, або учасник, який зробив ставку за умови відсутності належним чином оформленого листа (звернення) від такого учасника про відмову від очікування або натискання ним відповідної кнопки про відмову від очікування в особистому кабінеті.

У разі відсутності такого учасника вважається, що аукціон не відбувся, про що зазначається в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами.

Переможець, який відмовився від підписання протоколу або договору купівлі-продажу дозволу чи договору купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною, позбавляється права на участь у подальших аукціонах з продажу того самого лота.

Стаття 92. Ціна реалізації лоту та порядок її сплати переможцем

Переможець протягом 30 робочих днів з дня укладення договору купівлі-продажу дозволу або договору купівлі-продажу дозволу з відкладною обставиною сплачує до державного бюджету кошти в розмірі, що становить різницю між ціною реалізації лота та гарантійним внеском.

Переможець аукціону з продажу спеціального дозволу на видобування, протягом 30 календарних днів з дня отримання спеціального дозволу на видобування сплачує до державного бюджету кошти в розмірі, що становить різницю між ціною реалізації лота та гарантійним внеском.

Після сплати переможцем до державного бюджету коштів в розмірі, що становить різницю між ціною реалізації лота та гарантійним внеском, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, через особистий кабінет підтверджує факт здійснення переможцем оплати за цим договором та завершує торги.

Стаття 93. Придбання геологічної інформації

Придбання права на користування геологічною інформацією про ділянку надр, на яку надається переможцю спеціальний дозвіл на користування надрами здійснюється відповідно до положень цього Кодексу.

Сплата вартості геологічної інформації здійснюється переможцем аукціону протягом 30 робочих днів з дня укладення договору купівлі-продажу дозволу або договору купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною.

Невнесення в установлений строк належної до сплати вартості геологічної інформації переможцем позбавляє його права на отримання дозволу (при цьому сума гарантійного внеску не повертається), про що центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр завантажує відповідне рішення в систему електронних торгів з продажу дозволів, у такому разі автоматично формується новий протокол, в якому переможцем визначається учасник з наступною за величиною ціною пропозицією, а у разі однакових цінових пропозицій кількох учасників - той, що подав її раніше згідно з порядком обліку часу, за яким діє система електронних торгів з продажу дозволів, або учасник, який зробив ставку за умови відсутності належним чином оформленого листа (звернення) від такого учасника про відмову від очікування або натискання ним відповідної кнопки про відмову від очікування в особистому кабінеті.

Стаття 94. Порядок укладення договору купівлі - продажу права на користування надрами та наслідки відмови переможця від його підписання

Переможець на підставі підписаного протоколу аукціону звертається до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, з пропозицією щодо укладення договору купівлі-продажу дозволу або договору купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною за результатами проведення аукціону. Такий договір укладається між центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та переможцем не пізніше ніж через 20 робочих днів з дня, що настає за днем формування протоколу аукціону та опубліковується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр у системі.

Примірні договори купівлі-продажу дозволів та примірні договори купівлі-продажу дозволів з відкладальною обставиною затверджуються центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та підлягають опублікуванню на його офіційному веб-сайті.

У разі перемоги на аукціоні іноземної юридичної особи, яка на момент підписання протоколу аукціону не має зареєстрованого в Україні

представництва, така іноземна юридична особа зобов'язана зареєструвати власне представництво на території України протягом чотирьох місяців з дати підписання договору купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною.

У такому разі відповідний договір купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною повинен бути переоформлений на постійне представництво переможця аукціону - іноземної юридичної особи протягом десяти днів з дня надсилання переможцем аукціону - іноземною юридичною особою відповідного запиту центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Якщо переможцем аукціону є іноземна юридична особа, договір купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною укладається українською та англійською мовами, які мають однакову юридичну силу. У разі наявності розбіжностей та спорів перевагу має версія договору, укладена українською мовою.

У такому разі відповідний договір купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною та наданий на його підставі спеціальний дозвіл на користування надрами повинні бути переоформлені на постійне представництво переможця аукціону-іноземної юридичної особи протягом десяти днів від дня прийняття рішення центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про переоформлення спеціального дозволу на користування надрами.

Якщо переможець відмовився від підписання договору купівлі-продажу дозволу чи договору купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною, чи не підписав їх в установленний строк, він позбавляється права на отримання дозволу (при цьому сума гарантійного внеску не повертається), про що центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр завантажує відповідне рішення в систему електронних торгів з продажу дозволів.

У такому разі автоматично формується новий протокол, в якому переможцем визначається учасник з наступною за величиною ціновою пропозицією, а у разі однакових цінових пропозицій кількох учасників - той, що подав її раніше згідно з порядком обліку часу, за яким діє система електронних торгів з продажу дозволів, або учасник, який зробив ставку за умови відсутності належним чином оформленого листа (звернення) від такого учасника про відмову від очікування або натискання ним відповідної кнопки про відмову від очікування в особистому кабінеті.

Стаття 95. Істотні умови договору купівлі - продажу або договору купівлі - продаж з відкладальною обставиною права на користування надрами

Істотними умовами договору купівлі продажу та договору купівлі продажу відкладальною обставиною права на користування надрами є:

строк дії цього договору;
 предмет договору;
 ціна договору;
 відомості про придбаний лот:
 назва родовища або ділянки надр;
 площа;
 координати ;
 вид користування надрами:
 назва корисної копалини;
 права та обов'язки:

переможець аукціону з продажу спеціального дозволу на видобування зобов'язаний отримати висновок з оцінки впливу на довкілля протягом 14 місяців від дня підписання договору купівлі - продажу або договору купівлі - продаж з відкладальною обставиною права на користування надрами та надати копію висновку центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

провести реєстрацію іноземній юридичній особі свого представництва на території України протягом чотирьох місяців з дати підписання договору купівлі-продажу дозволу з відкладальною обставиною;

відшкодувати вартість об'єктів нерухомості, які знаходяться на земельній ділянці, в межах якої знаходиться родовище (ділянка надр), що мають бути відчуженні їх власником;

У випадку не дотримання переможцем обов'язків відповідно до цієї статті, переможець позбавляється права на отримання спеціального дозволу на користування надрами (при цьому сума гарантійного внеску не повертається), а центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, проводить процедуру набуття права на цей спеціальний дозвіл на користування надрами відповідно до порядку проведення повторного аукціону.

Стаття 96. Порядок та строки отримання переможцем аукціону спеціального дозволу на користування надрами

Видача спеціального дозволу на користування надрами здійснюється протягом 30 календарних днів з дня підписання договору купівлі продажу та протягом 30 календарних днів з дня виконання переможцем вимог, що обумовили укладення договору з відкладальною обставиною в приміщенні центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, переможцем або уповноваженою ним особою на отримання спеціального дозволу на

користування надрами, а у разі видачі спеціального дозволу на видобування, здійснюється протягом 30 календарних днів від дня надання переможцем аукціону висновку з оцінки впливу на довкілля на підставі звернення переможця в приміщенні центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, з переможцем або з уповноваженою ним особою на отримання спеціального дозволу на видобування.

Звернення подається в паперовій або електронній формі. В електронній формі звернення подається через електронний кабінет надрокористувача.

Пересилання оригіналу дозволу засобами поштового зв'язку не допускається.

У разі коли переможець у строк, визначений абзацом першим цієї статті, не з'явився для отримання дозволу, він втрачає право на отримання дозволу. При цьому сума сплаченого ним гарантійного внеску не повертається.

Глава 12 «Набуття права на користування надрами на підставі Угоди про розподіл продукції»

Стаття 97. Угода про розподіл продукції, строк її дії та сторони

Угода про розподіл продукції спрямована на створення сприятливих умов для інвестування пошуку, розвідки та видобування корисних копалин у межах території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони.

Сторонами угоди про розподіл продукції виступають інвестор (інвестори) і держава в особі Кабінету Міністрів України.

Відповідно до угоди про розподіл продукції Кабінет Міністрів України доручає інвестору на визначений строк проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин на відповідній ділянці (ділянках) надр та ведення пов'язаних з угодою робіт, а інвестор зобов'язується виконати доручені роботи за свій рахунок і на свій ризик з наступною компенсацією витрат і отриманням плати (винагороди) у вигляді частини прибуткової продукції.

Угода про розподіл продукції може бути двосторонньою чи багатосторонньою, тобто її учасниками можуть бути декілька інвесторів, за умови, що вони несуть солідарну відповідальність по зобов'язаннях, передбачених такою угодою.

Кабінет Міністрів України забезпечує надання інвесторам їх представництвам та сприяє наданню їх підрядним, субпідрядним та іншим організаціям (особам), а також представництвам іноземних підрядних, субпідрядних та інших організацій (осіб) в установленому порядку погоджень, квот, спеціальних дозволів на користування надрами та інших документів дозвільного характеру, ліцензій, пов'язаних із користуванням надрами, виконанням робіт, будівництвом споруд, передбачених угодою про розподіл продукції.

Для вирішення питань з організації укладення, виконання та внесення змін до угод про розподіл продукції Кабінет Міністрів України утворює постійно діючу міжвідомчу комісію у складі представників центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, народних депутатів України.

Інформаційне, організаційне, матеріальне та інше забезпечення діяльності постійно діючої Міжвідомчої комісії здійснює робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії.

Робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії визначає Кабінет Міністрів України.

Положення про постійну діючу міжвідомчу комісію затверджується Кабінетом Міністрів України.

Угодою про розподіл продукції вирішення питань з управління та координації діяльності сторін може покладатися на керівний комітет або інший орган управління, створений за участю сторін.

З метою участі держави у виконанні укладеної угоди про розподіл продукції (у тому числі участі в діяльності створених органів управління) Кабінет Міністрів України може надати необхідні повноваження центральному органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

У тому разі, коли інвестором в угоді виступає об'єднання юридичних осіб, що не є юридичною особою, учасники такого об'єднання несуть солідарну відповідальність по зобов'язаннях, передбачених угодою про розподіл продукції.

Строк дії угоди про розподіл продукції визначається сторонами, однак не може перевищувати п'ятдесят років з дня її підписання. Строк дії угоди про розподіл продукції продовжується відповідно до продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами.

У межах строку дії угоди обов'язково визначаються строки, відведені на пошук, розвідку та видобування корисних копалин, а також порядок та умови їх продовження. Якщо інвестор не приступить до виконання робіт з розвідки або видобування корисних копалин у строк зазначений в угоді про розподіл продукції, держава має право відмовитися від виконання угоди про розподіл продукції (припинити угоду) і вимагати відшкодування збитків у порядку, передбаченому статтею 124 цього кодексу.

Строк дії угоди про розподіл продукції за ініціативою інвестора і за умови виконання ним взятих на себе зобов'язань може бути продовжений шляхом укладення додаткової угоди. Одночасно з підписанням додаткової угоди про продовження строку дії угоди про розподіл продукції центральні органи виконавчої влади зобов'язаний продовжити дію ліцензій та спеціальних

дозволів, виданих для цілей виконання угоди про розподіл продукції, на строк дії додаткової угоди про продовження угоди про розподіл продукції.

Дія угоди про розподіл продукції може бути припинена достроково лише в порядку і на умовах, передбачених даним Кодексом та угодою про розподіл продукції.

Державна реєстрація укладеної угоди про розподіл продукції проводиться робочим органом постійно діючої Міжвідомчої комісії у визначеному цим Кодексом порядку. Плата за державну реєстрацію угоди не справляється.

Продовження або дострокове припинення дії угоди про розподіл продукції підлягає державній реєстрації в порядку, визначеному для реєстрації угоди.

Стаття 98. Умови укладення угоди про розподіл продукції

Угоди про розподіл продукції можуть укладатися щодо окремих ділянок (ділянки) надр, що обмежуються у просторі та географічними координатами, в межах яких знаходяться родовища, частини родовищ корисних копалин загальнодержавного і місцевого значення, включаючи ділянки надр у межах континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України.

Земельна ділянка надається інвестору відповідно до цього Кодексу разом із спеціальним дозволом на користування надрами.

Надання ділянки надр у користування на підставі угоди про розподіл продукції здійснюється тільки шляхом проведення Конкурсу

Інвестор може звернутися до Кабінету Міністрів України або постійно діючої Міжвідомчої комісії з пропозицією про вирішення питання щодо проведення конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції щодо окремої ділянки надр. Про результати розгляду поданої пропозиції інвестор повідомляється у строк що не перевищує 30 календарних днів від дня звернення.

Конкурс на укладення угоди про розподіл продукції щодо окремої ділянки надр проводиться за наявності будь-якої з таких умов:

збитковість для користувачів надрами та держави продовження розробки родовищ корисних копалин, яка обумовлена об'єктивними факторами, у разі коли розробка такого родовища може забезпечити істотний обсяг видобування корисних копалин, а консервація чи ліквідація об'єкта розробки може призвести до негативних соціальних наслідків та фінансових (матеріальних) втрат;

відсутність державного фінансування і технічних засобів для освоєння нових великих родовищ корисних копалин, за рахунок освоєння яких забезпечується рівень видобутку корисних копалин у цілому по Україні, необхідний для соціального розвитку та економічної безпеки України;

необхідність залучення спеціальних високо витратних технологій розробки важко видобувних і значних за обсягом запасів корисних копалин, що

знаходяться у складних гірничо-геологічних умовах або є залишковими для родовищ, що розробляються, а також необхідність запобігання втратам паливно-енергетичної та мінеральної сировини в надрах;

необхідність забезпечення регіонів власною паливно-енергетичною сировиною, утворення нових робочих місць в районах, де зайнятість населення знаходиться на низькому рівні;

необхідність впровадження новітніх технологій, обладнання передових технічних розробок для забезпечення ефективного пошуку, розвідки та розробки перспективних малодосліджених родовищ корисних копалин;

необхідність освоєння родовищ корисних копалин, розробка яких ведеться в особливо складних умовах (ділянки надр і родовищ в морських акваторіях, родовищ з важко добувними та виснаженими запасами або в районах з невстановленою нафтогазоносністю);

необхідність дорозвідки, додаткової чи поглибленої розвідки ділянки надр.

Внесення змін до географічних координат ділянок надр (родовищ корисних копалин), щодо яких оголошено конкурс на укладення угоди про розподіл продукції або щодо яких постійно діючою Міжвідомчою комісією ведуться переговори з питання укладення такої угоди, забороняється.

Така заборона не поширюється на внесення змін до географічних координат ділянок надр (родовищ корисних копалин), щодо яких укладено угоду про розподіл продукції, яке здійснюється на вимогу інвестора (інвесторів) в порядку передбаченому, цим Кодексом, шляхом внесення відповідних змін до спеціального дозволу на користування надрами та внесенням відповідних змін до цієї угоди угоди.

У разі якщо надрокористувач, який має спеціальний дозвіл на користування надрами і розпочав діяльність на передбачених ним умовах, виявив бажання укласти угоду про розподіл продукції, така угода (двостороння або багатостороння) за рішенням Кабінету Міністрів України укладається без проведення конкурсу.

У разі подання звернення (заяви) надрокористувача щодо укладення багатосторонньої угоди про розподіл продукції таке звернення (заява) має бути підписане усіма заявниками та містити відомості про кожного з них.

Після укладення угоди про розподіл продукції спеціальний дозвіл на користування надрами підлягає переоформленню відповідно до положень цього Кодексу. У разі укладення багатосторонньої угоди про розподіл продукції новий спеціальний дозвіл на користування надрами оформляється на ім'я всіх інвесторів - сторін угоди. У випадку укладення угоди щодо декількох ділянок надр оформляється єдиний спеціальний дозвіл на користування надрами на ім'я всіх інвесторів - сторін угоди.

Під час розгляду заяви Міжвідомчої комісією і проведення переговорів щодо узгодження умов угоди про розподіл продукції надрокористувач не втрачає права на проведення передбачених спеціальним дозволом робіт на відповідній ділянці надр.

Стаття 99. Рішення про проведення конкурсу на укладення Угоди про розподіл продукції та вимоги до проведення конкурсу

Рішення про проведення конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції приймається Кабінетом Міністрів України за поданням постійно діючої Міжвідомчої комісії із зазначенням таких вимог:

строку і порядку проведення конкурсу;

ділянки надр (родовищ, частин родовищ корисних копалин), щодо якої оголошується конкурс на укладення угоди про розподіл продукції, включаючи географічні координати району робіт, а також обмеження щодо глибини користування надрами;

умов конкурсу (з урахуванням особливостей ділянки надр) із зазначенням:

переліку та строку проведення робіт на об'єкті конкурсу;

мінімального розміру інвестицій;

основних критеріїв розподілу продукції;

особливостей умов угоди про розподіл продукції з боку держави;

оптимальних економічних, технологічних, природоохоронних або інших показників (заходів) щодо раціонального використання надр;

усіх істотних вимог держави щодо умов виконання робіт, передбачених угодою про розподіл продукції;

строку подання заяв на участь у конкурсі;

розміру плати за участь у конкурсі;

переліку конкурсної документації та порядку її надання учасникам конкурсу.

В окремих випадках умови конкурсу можуть передбачати додаткові вимоги:

щодо укладення угоди про розподіл продукції з переможцем конкурсу та визначенням згідно з умовами конкурсу господарським товариством, створеним за участі держави, із зазначенням частки участі такого товариства в угоді про розподіл продукції;

щодо реалізації виключно на території України видобутої і набутої у власність інвестором продукції.

Стаття 100. Оголошення про проведення конкурсу на укладення Угоди про розподіл продукції, його розміщення та зміст

Оголошення про проведення конкурсу, крім вимог, визначених частиною 1 статті 99 цього кодексу, має містити:

рішення Кабінету Міністрів України, на підставі якого проводиться конкурс;

адресу, за якою подаються заявки на участь у конкурсі;

вичерпний перелік матеріалів (документів) та відомостей, що мають подавати учасники;

реквізити банківського рахунку для перерахування плати за участь у конкурсі.

Протягом десяти робочих днів з дня прийняття рішення про проведення конкурсу постійно діюча постійно діюча Міжвідомча комісія публікує оголошення про проведення конкурсу в офіційних друкованих виданнях України, здійснює інші функції щодо організації проведення конкурсу в межах своєї компетенції, визначеної Кабінетом Міністрів України.

Стаття 101. Встановлення плати та порядок внесення плати за участь у конкурсі на укладення Угоди про розподіл продукції та її розмір

За участь у конкурсі на укладення угоди про розподіл продукції вноситься плата, розмір та порядок внесення якої визначаються Кабінетом Міністрів України.

Плата за участь у конкурсі, що відбувся, учасникам конкурсу не повертається. У разі якщо конкурс визнано таким, що не відбувся, плата за участь у конкурсі повертається учасникам у повному розмірі.

Плата за участь у конкурсі на укладання угоди про розподіл продукції вноситься шляхом перерахування коштів на відповідний рахунок, який був затверджений постійно діючою Міжвідомчою комісією та зазначений в оголошенні про проведення конкурсу.

Плата вноситься учасником конкурсу до моменту подачі заяви і документів до постійно діючої Міжвідомчої комісії, на підтвердження її внесення, подається відповідна довідка (виписка).

Стаття 102. Організація конкурсу на укладення Угоди про розподіл продукції та встановлення вимог до учасників конкурсу

Строк між публікацією оголошення про проведення конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції та граничним строком подання заявки на участь у конкурсі не повинен бути меншим ніж 30 календарних днів.

Вимоги до учасника конкурсу:

можливість при надрокористуванні застосовувати техніку та/або технології, що визначені умовами конкурсу, і які здатні забезпечити:

максимально раціональне користування надрами та мінімізувати втрати паливно-енергетичної та мінеральної сировини в надрах;

вилучення з надр важковидобувних корисних копалин, що знаходяться у складних гірничо-геологічних умовах або є залишковими для родовищ, що розробляються;

видобування значних за обсягом запасів корисних копалин;

ефективний пошук, розвідку, у тому числі поглиблену, родовищ корисних копалин;

здійснювати видобування в особливо складних умовах (ділянки надр і родовищ в морських акваторіях, родовищ з важковидобувними та виснаженими запасами або в районах з невстановленою нафтогазоносністю.;

наявність коштів, що відповідають мінімальним розміру інвестицій зазначених в умовах конкурсу;

Стаття 103. Перелік документів, що подаються для участі у конкурсі на укладення Угоди про розподіл продукції та вимоги до них

Для участі у конкурсі учасник повинен надіслати рекомендованим листом до робочого органу постійно діючої Міжвідомчої комісії наступні документи та інформацію:

фізична особа - підприємець:

копії паспорта та реєстраційного номера облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (фізична особа, яка через свої релігійні переконання відмовилася від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомила про це відповідному контролюючому органу та має відмітку у паспорті, - копію паспорта з відміткою);

довідка з центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, щодо відсутності заборгованості зі сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів до державного бюджету України, місцевих бюджетів або спеціальних фондів, яка видана не пізніше ніж за місяць до прийняття участі у конкурсі.

адресу електронної пошти для надсилання повідомлень;

контактний номер телефону;

У випадку якщо документи та інформацію подає уповноважена особа фізичної особи-підприємця, уповноважена особою фізичної особи-підприємця надає копію документів, що підтверджує його особу та повноваження.

Юридична особа:

довідка з центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, щодо відсутності заборгованості зі сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів до державного бюджету України, місцевих бюджетів або спеціальних фондів яка видана не пізніше ніж за місяць до прийняття участі у конкурсі;

копію документа, що підтверджує повноваження представника юридичної особи;

код згідно з ЄДРПОУ;

прізвище, ім'я та по батькові, серію та номер документа паспорта, що посвідчує представника, керівника чи іншу особу, яка уповноважена установчими документами, довіреністю або законом на вчинення відповідних дій від імені юридичної особи;

адресу електронної пошти для надсилання повідомлень;

контактний номер телефону;

Всі довільні довідки повинні бути підписані представником або керівником чи іншою особою, яка уповноважена установчими документами, довіреністю або законом на вчинення відповідних дій від імені юридичної особи та проштамповані за наявності круглою печаткою юридичної особи.

Іноземна юридична особа:

витяг з єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань країни реєстрації юридичної особи або довідку з торгово-промислової палати місця реєстрації відповідної юридичної особи;

копію статуту або інших установчих документів;

довідка з центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, щодо відсутності заборгованості зі сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів до державного бюджету України, місцевих бюджетів або спеціальних фондів, яка видана не пізніше ніж за місяць до прийняття участі у конкурсі;

копію документа, що підтверджує повноваження представника юридичної особи;

найменування іноземної юридичної особи, зареєстрованого представництва іноземної юридичної особи (за наявності);

місцезнаходження представництва юридичної особи ;

копію свідоцтва про реєстрацію представництва;

прізвище, ім'я та по батькові представника юридичної особи, серію та номер документа, що посвідчує його особу;

адресу електронної пошти для надсилання повідомлень

контактний номер телефону;

заяву в довільній формі про непоширення на заявника - іноземну юридичну особу або її посадових осіб (керівника, його заступників та осіб, що їх заміщують) чи її засновників (юридичних та фізичних осіб) спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) згідно із Законом

України «Про санкції» та актами, прийнятими відповідно до зазначеного Закону;

Всі документи які надає іноземна юридична особа повинні мати апостиль.

Заява на участь у конкурсі повинна відповідати умовам конкурсу та містити:

коротку інформацію про досвід роботи в галузі надрокористування, а також відомості про технічні і фінансові можливості необхідні для забезпечення виконання робіт, що передбачені умовами конкурсу;

програму робіт, яка забезпечує виконання основних умов конкурсу, із зазначенням заходів, направлених на охорону надр і відновлення довкілля, а також із зазначенням строків початку та закінчення робіт;

розміри та види інвестування;

додаткові пропозиції щодо виконання умов конкурсу;

інші матеріали та відомості, які зазначені у вимогах конкурсу.

Стаття 104. Порядок реєстрації та розгляду заяв і документів, що подаються для участі у конкурсі на укладення Угоди про розподіл продукції

Усі заяви, що своєчасно надіслані рекомендованим листом та відповідають вимогам, встановленим у оголошенні про проведення конкурсу, в день їх надходження реєструються робочим органом постійно діючої Міжвідомчої комісії і, не пізніше наступного робочого дня, надсилаються постійно діючій Міжвідомчій комісії.

Розгляд і оцінка зареєстрованих заяв і доданих до них матеріалів здійснюються постійно діючою Міжвідомчою комісією за критеріями, визначеними статтею 106 цього Кодексу.

Стаття 105. Порядок проведення конкурсу на укладення Угоди про розподіл продукції, строки проведення конкурсу та рішення, що приймаються за результатами проведення конкурсу

Строк проведення конкурсу не повинен перевищувати 30 робочих днів від дати закінчення граничного строку подання конкурсних заяв.

За результатами розгляду та оцінки поданих матеріалів постійно діюча Міжвідомча комісія готує і подає Кабінету Міністрів України висновки та пропозиції щодо визначення переможця конкурсу.

Переможець конкурсу відповідно до Методики оцінки конкурсних пропозицій затвердженою Кабінетом Міністрів України та протягом строку, передбаченого абзацом першим цієї статті, з урахуванням пропозицій постійно діючої Міжвідомчої комісії визначається Кабінетом Міністрів України.

Конкурс вважається таким, що відбувся, у випадку, коли з заявкою на участь у ньому звернувся хоча б один учасник, у разі виконання ним усіх умов конкурсу.

Конкурс вважається таким, що не відбувся, у разі відсутності заявок на участь у конкурсі або Кабінетом Міністрів України не визначено переможця конкурсу.

Стаття 106. Критерії для обрання переможця конкурсу на укладення Угоди про розподіл продукції

При визначенні переможця конкурсу постійно діюча Міжвідомча комісія підраховує загальну кількість балів, які визначені у Методиці оцінки конкурсних пропозицій, за такими основними критеріями:

програма робіт на ділянці надр, яка забезпечує найбільш ефективні та раціональні умови користування надрами;

технологічні рішення ведення робіт є найефективнішими, створюють найменший вплив на навколишнє середовище та забезпечують найбільший економічний результат;

забезпечуються оптимальні заходи з охорони надр і відновлення довкілля (перенесення родючого шару ґрунту, рекультивація земель та водних ресурсів, відтворення насаджень);

загальна сума інвестицій згідно угоди про розподіл продукції;

строк виконання робіт відповідно до встановлених вимог до учасників конкурсу;

міжнародний досвід учасника для виконання програми робіт та інвестування відповідно до умов конкурсу, детально викладений в умовах конкурсу чи конкурсній документації.

Стаття 107. Порядок та джерела опублікування результатів конкурсу на укладення Угоди про розподіл продукції

Рішення Кабінету Міністрів України та результати конкурсу підлягають опублікуванню в офіційних друкованих виданнях України на протязі семи календарних днів від дня визначення переможця конкурсу та доводяться до відома рекомендованим листом та засобами електронно цифрової комунікації (електронним повідомленням, факсом) кожного учасника конкурсу.

Стаття 108. Порядок укладення Угоди про розподіл продукції з переможцем конкурсу

Угода про розподіл продукції має бути укладена з інвестором, що переміг у конкурсі, не пізніше 160 календарних днів з дня визначення переможця конкурсу рішенням Кабінету Міністрів України.

Розроблення проекту угоди про розподіл продукції здійснюється інвестором із дотриманням вимог цього Кодексу.

В окремих випадках за рішенням Кабінету Міністрів України розроблення проекту угоди може покладатися на постійну діючу Міжвідомчу комісію.

Проект угоди про розподіл продукції готується українською та англійською мовами, які мають однакову юридичну силу. Переклад остаточного варіанта проекту угоди про розподіл продукції англійською мовою забезпечує сторона, яка здійснювала підготовку проекту. У разі розбіжностей між версіями угоди українською та англійською мовами або будь-якого спору щодо тлумачення будь-якого положення угоди версія угоди українською мовою матиме переважну силу.

Проект угоди про розподіл продукції розробляється інвестором протягом тридцяти робочих днів з дня офіційного опублікування рішення Кабінету Міністрів України та надсилається робочому органу постійно діючої Міжвідомчої комісії.

Проект угоди про розподіл продукції подається на реєстрацію у кількості примірників, що відповідають кількості сторін угоди про розподіл продукції.

Робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії на протязі двох робочих днів від дня надходження проекту угоди про розподіл продукції реєструє його та надсилає постійно діючій Міжвідомчій комісії. Постійно діюча Міжвідомча комісія протягом десяти робочих днів надсилає його для проходження обов'язкової експертизи з фінансових, правових та інших питань, визначених постійно діючою Міжвідомчою комісією, до відповідних центральних органів виконавчої влади. Експертиза проекту угоди має бути проведена відповідними центральними органами виконавчої влади протягом п'ятнадцяти робочих днів. З урахуванням результатів проведеної центральними органами виконавчої влади експертизи, проект угоди доопрацьовується інвестором та постійно діючою Міжвідомчою комісією протягом тридцяти робочих днів та підписується інвестором (інвесторами) і надсилається для реєстрації робочому органу постійно діючої Міжвідомчої комісії. Робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії реєструє остаточний варіант проекту угоди про розподіл продукції на протязі одного робочого дня та надсилає його сторонам для підписання. Проект угоди підписується Кабінетом Міністрів України через тридцять робочих днів від дня реєстрації остаточного варіанту проекту угоди про розподіл продукції.

У разі відмови одного з інвесторів від укладення багатосторонньої угоди про розподіл продукції вона за погодженням сторін може бути укладена з іншими її учасниками після внесення відповідних змін до тексту угоди.

До проекту угоди про розподіл продукції мають обов'язково включатися положення щодо обов'язку інвестора здійснити оцінку впливу на довкілля, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», та надати постійно діючій Міжвідомчій комісії висновок з оцінки впливу на довкілля до моменту отримання спеціального дозволу на користування надрами, а також положення щодо розірвання угоди про розподіл продукції в односторонньому порядку Кабінетом Міністрів України у разі отримання інвестором висновку про недопустимість здійснення планованої діяльності.

З питань, що не були узгоджені під час проходження проектом угоди про розподіл продукції експертизи, чи якщо одна із сторін угоди не згодна з висновком з оцінки впливу на довкілля за ініціативою однієї із сторін і за її рахунок можуть бути проведені додаткові чи повторні оцінка впливу на довкілля або експертиза. Інвестор може звертатися до відомих міжнародних неурядових організацій або спеціалізованих наукових організацій з проханням про проведення експертизи (наукової, технічної тощо) з питань, що потребують додаткових обґрунтувань.

Постійно діюча Міжвідомча комісія забезпечує і координує роботу над підготовкою та узгодженням проекту угоди.

Інвестор (інвестори) має право вибрати для підписання типову угоду.

Типова угода розробляється з урахуванням статей 109, 110 цього Кодексу постійно діючою Міжвідомчою комісією та затверджується Кабінетом Міністрів України.

Підписання угоди про розподіл продукції здійснюється повноважними представниками сторін.

Повноваження представників інвесторів на підписання угоди перевіряються робочим органом постійно діючої Міжвідомчої комісії.

Робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії проводить державну реєстрацію укладеної угоди про розподіл продукції в день її підписання.

Робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії у 15-денний строк видає інвестору (кожному інвестору), який є стороною угоди про розподіл продукції, свідоцтво про державну реєстрацію угоди про розподіл продукції.

Стаття 109. Істотні умови Угоди про розподіл продукції

Угода про розподіл продукції має бути укладена у письмовій формі і відповідати вимогам конкурсу на укладення такої угоди та вимогам цього Кодексу.

В угоді про розподіл продукції визначаються: перелік видів діяльності інвестора та програма обов'язкових робіт із зазначенням строків виконання, обсягів і видів фінансування, технологічного обладнання та інших показників, що відповідають конкурсній заявці інвестора, а також інші істотні умови.

Істотними умовами угоди про розподіл продукції є:

найменування сторін угоди та їх реквізити;

характеристика ділянки надр (родовищ корисних копалин), щодо якої укладається угода, включаючи географічні координати району робіт, а також обмеження щодо глибини промислової розробки надр;

умови набуття інвестором земельної ділянки для потреб, пов'язаних з користуванням надрами, та ділянки надр;

обов'язок інвестора провести рекультивацію земель, порушених під час проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин;

вид (види) користування надрами;

вимоги до якості виконуваних згідно з угодою робіт;

права та обов'язки сторін, зокрема права інвестора щодо користування землею, надрами, а також його обов'язки, передбачені частиною сім цієї статті;

порядок узгодження сторонами бюджетів та програм робіт;

умови використання корисних копалин;

порядок визначення вартості видобутих корисних копалин, у тому числі валюта, в якій буде виражено таку вартість, в угоді за участю іноземного інвестора;

порядок внесення рентної плати за користування надрами у разі видобування корисних копалин;

пункт виміру продукції;

обов'язок інвестора доставляти вироблену продукцію в пункт виміру;

умови визначення обсягу компенсаційної продукції;

склад витрат, що підлягають відшкодуванню компенсаційною продукцією;

порядок та умови розподілу прибуткової продукції між державою та інвестором;

порядок і строк передачі державі належної їй частини прибуткової продукції;

порядок переходу права власності на вироблену продукцію;

порядок одержання інвестором частини прибуткової продукції, що належить йому відповідно до угоди;

порядок переходу права власності на майно від інвестора до держави;

порядок контролю Міжвідомчою комісією за виконанням угоди про розподіл продукції; строк подання звітів, форми та зміст звітів, інформації, рахунків, що подаються інвестором Кабінету Міністрів України або уповноваженому Кабінетом Міністрів України центральному органу виконавчої влади;

вимоги щодо повернення ділянок надр та земельних ділянок, наданих для потреб, пов'язаних з користуванням надрами, після закінчення дії угоди, у разі її дострокового припинення або закінчення окремих етапів робіт, а також строки та порядок повернення цих ділянок;

умови внесення змін, дострокового розірвання, або продовження дії угоди;

умови переуступлення інвестором прав та обов'язків, передбачених угодою;

вимоги щодо раціонального і комплексного використання та охорони надр і довкілля, збереження родючого шару ґрунту, безпеки та охорони праці персоналу, залученого до передбачених угодою робіт;

порядок консервації або ліквідації об'єктів надрокористування;

строк дії угоди, дата, місце підписання та порядок набрання нею чинності;

відповідальність сторін угоди та засоби її забезпечення;

порядок розгляду спорів;

порядок передачі інвестором рухомого майна державі, яке було ним створене або придбане для виконання угоди про розподіл продукції та право власності на яке перейшло до держави.

За вибором сторін угодою може передбачатися передача державі грошового еквівалента частини прибуткової продукції, що належить державі, але сума коштів передана за прибуткову продукцію не може бути нижчою від ринкової вартості прибуткової продукції.

За згодою сторін угодою про розподіл продукції можуть передбачатися й інші умови.

Невід'ємною частиною угоди про розподіл продукції є додатки, на які сторони посилаються в тексті угоди, зокрема вичерпний перелік встановлених правил, норм, стандартів ведення робіт, пов'язаних із користуванням надрами, охороною довкілля, використанням і переробкою мінеральної сировини, розрахунки, плани, переліки, програми, таблиці тощо, а у разі потреби - висновки експертів (акти експертиз), науковців і фахівців, залучених до розроблення проекту угоди.

Угода про розподіл продукції повинна передбачати обов'язки інвестора щодо:

надання переваг продукції, товарам, роботам, послугам та іншим матеріальним цінностям українського походження за рівних умов стосовно ціни, дотримання строку виконання робіт, відповідності робіт міжнародним стандартам;

прийняття (наймання) на роботу на території України працівників для зазначених в угоді потреб переважно (виключно) з числа громадян України, а у разі відсутності працівників (фахівців) відповідної кваліфікації в Україні, наймання іноземців здійснюється з обов'язковим навчанням працівників з громадянством України тим спеціальностям і навичкам, які необхідні для виконання робіт, згідно угоди про розподіл продукції, за рахунок інвестора.

Порядок, принципи, правила ведення бухгалтерського обліку за угодою про розподіл продукції, у тому числі валюта ведення бухгалтерського обліку, а

також перелік, зміст, форма, порядок складання та подання фінансових звітів за угодою про розподіл продукції визначаються такою угодою, але не може суперечити українському законодавству та національним стандартам ведення бухгалтерського обліку.

В угоді про розподіл продукції мають бути визначені документи, якими підтверджуються повноваження сторін щодо підписання угоди.

Стаття 110. Особливі умови Угоди про розподіл продукції, їх перелік, сторони та види користування надрами, для яких вони можуть встановлюватись

Угоди про розподіл продукції, укладені щодо пошуку, розвідки та видобування вуглеводневої сировини, а також щодо використання родовищ із значними запасами корисних копалин, крім істотних умов, зазначених у статті 109 цього Кодексу, повинні передбачати також такі особливі умови:

щорічне декларування видобувних характеристик;

порядок користування геологічною, геофізичною та іншою інформацією;

порядок і особливості обліку витрат на промислові та технологічні потреби;

порядок і строки оцінки рівня забруднення довкілля в районі експлуатації ділянки надр (земельної ділянки, наданої для потреб, пов'язаних з користуванням надрами) на момент укладення та після закінчення дії угоди про розподіл продукції;

обсяги і строки виконання природоохоронних заходів, екологічних умов, визначених у висновку з оцінки впливу на довкілля;

порядок узгодження та затвердження програм робіт, зокрема програм проведення нафтових операцій;

умови відповідального зберігання державної частки видобутих корисних копалин до передачі їх державі;

умови страхування майнових ризиків, включаючи втрату видобутих корисних копалин внаслідок розливу, повені, пожежі;

умови виключного ризику під час розробки родовищ.

Якщо учасником угоди про розподіл продукції є іноземний інвестор, він зобов'язаний протягом чотирьох місяців з дня укладення угоди про розподіл продукції зареєструвати своє представництво на території України.

Якщо учасниками угоди про розподіл продукції є два чи більше інвесторів, вони повинні призначити із свого складу одного інвестора - оператора угоди для представництва їх інтересів у відносинах з державою. З цією метою інвестори зобов'язані укласти угоду про операційну діяльність, що регулює відносини між оператором угоди та іншими інвесторами. Якщо інше не встановлено в угоді про операційну діяльність, вона не є договором про

спільну діяльність та не регулюється нормами законодавства України, які застосовуються до спільної діяльності та договорів про спільну діяльність.

У разі укладення угоди про розподіл продукції з переможцем конкурсу та особою, визначеною пунктом 1 частини 2 статті 99 цього Кодексу, оператором угоди призначається переважно переможець конкурсу (один із переможців).

Оператору угоди та/або представництву іноземного інвестора на території України належать усі повноваження, встановлені для інвестора угодою про розподіл продукції.

Відносини між державою та іноземним інвестором щодо угоди про розподіл продукції здійснюються через його представництво на території України.

Оператор угоди про розподіл продукції організує належне виконання робіт, передбачених такою угодою, та зобов'язаний, серед іншого, з цією метою:

- здійснювати поточну операційну діяльність, передбачену угодою (особисто або шляхом залучення підрядних, субпідрядних або інших організацій (осіб);

- здійснювати розподіл компенсаційної та прибуткової продукції;

- приймати та використовувати майно інвесторів, необхідне для виконання умов угоди;

- нараховувати та сплачувати податки та збори (обов'язкові платежі);

- вести окремий бухгалтерський та податковий облік операцій, що здійснюються за угодою;

- надавати усім учасникам угоди достатній доступ до повної інформації стосовно всієї діяльності, що проводиться за укладеною угодою про розподіл продукції, включаючи будь-яку конфіденційну інформацію, що має комерційну цінність;

- здійснювати продаж (реалізацію) прибуткової, компенсаційної продукції інвесторів та державної частини продукції, якщо це передбачено умовами угоди про розподіл продукції;

- виконувати інші функції згідно з цим Кодексом та умовами угоди про розподіл продукції.

Багатостороння угода про розподіл продукції повинна наділяти оператора угоди правами щодо прийняття незалежних рішень стосовно проведення безперервної поточної діяльності, необхідної для виконання завдань (планів, програм тощо), передбачених угодою про розподіл продукції.

За домовленістю сторін, умовами багатосторонньої угоди про розподіл продукції може передбачатися порядок зміни обсягу прав та обов'язків інвесторів в угоді про розподіл продукції, у тому числі розподіл їхніх часток у

виробленій продукції, що видобута з окремих покладів (ділянок надр) у межах наданої у користування за угодою ділянки надр та/або під час виконання окремих етапів або видів робіт. Порядок і підстави для зміни обсягу прав та обов'язків інвесторів в угоді про розподіл продукції мають встановлюватися такою угодою та відповідним операційним договором між інвесторами. Положення цієї статті також застосовується, якщо стороною угоди про розподіл продукції є особа, визначена пунктом 1 частини 2 статті 99 цього Кодексу, незалежно від визначеного умовами конкурсу на укладення такої угоди розміру прав і обов'язків (частки участі) такої особи в угоді про розподіл продукції.

Стаття 111. Порядок та особливості виконання Угоди про розподіл продукції

Виконання робіт, передбачених угодою про розподіл продукції:

роботи, передбачені угодою про розподіл продукції, виконуються відповідно до програм, планів і кошторисів, затверджених у порядку, визначеному угодою;

після закінчення окремих етапів пошукових і розвідувальних робіт інвестор зобов'язаний повернути ділянки надр, передані йому в користування, відповідно до умов угоди про розподіл продукції;

промислове освоєння розвіданих за угодою про розподіл продукції родовищ, зокрема техногенних, або їх ділянок провадиться на умовах, визначених цією угодою;

особливості користування надрами під час виконання угоди про розподіл продукції пов'язані з наданням, передачею та припиненням (зупиненням чи обмеженням) права користування надрами, а також із правовим оформленням таких відносин, і визначаються цим Кодексом та угодою про розподіл продукції.

Спеціальний дозвіл на користування надрами на умовах угод про розподіл продукції надається на ім'я кожного інвестора - учасника такої угоди на підставі та на умовах укладеної угоди про розподіл продукції на строк дії такої угоди в межах ділянки надр та на умовах, передбачених такою угодою.

Дія спеціального дозволу на користування надрами на умовах угод про розподіл продукції може бути зупинена чи анульована виключно Кабінетом Міністрів України у разі виникнення безпосередньої загрози життю та здоров'ю людей або довкіллю в порядку, передбаченому такою угодою.

З моменту усунення інвестором умов, внаслідок яких було зупинення права користування надрами, такі права підлягають відновленню у повному обсязі.

Консервація або ліквідація об'єктів надрокористування, пов'язаних з користуванням надрами, за угодою про розподіл продукції здійснюється за рахунок інвестора в порядку, передбаченому такою угодою.

Угоди про розподіл продукції можуть передбачати особливі етапи, правила та порядок користування надрами і проведення робіт під час розробки родовищ нетрадиційних вуглеводнів. Такі особливі етапи, правила та порядок можуть відрізнятися від затверджених законодавством етапів, правил і порядку розробки вуглеводнів, що не належать до нетрадиційних вуглеводнів. У разі будь-яких розбіжностей переважному застосуванню підлягатимуть етапи, правила та порядок користування надрами і проведення робіт, передбачені угодою про розподіл продукції.

Під час ввезення в Україну належного інвесторам або орендованого обладнання, матеріалів, устаткування та іншого майна, необхідного для провадження робіт, визначених угодою про розподіл продукції, на інвестора та всіх його підрядників не поширюється режим ліцензування та квотування, що застосовується під час ввезення в Україну відповідного обладнання, матеріалів та устаткування.

Ввезені для виконання угоди обладнання, матеріали, устаткування та інше майно і матеріальні цінності, крім майна та матеріальних цінностей, вартість яких була відшкодована інвестору компенсаційною продукцією і які перейшли у власність держави, можуть бути вивезені за межі України на умовах, передбачених частиною першою цієї статті.

Стаття 112. Розподіл продукції, виробленої на підставі Угоди про розподіл продукції

Вироблена продукція відповідно до угоди про розподіл продукції підлягає розподілу між сторонами угоди: державою та інвестором (інвесторами) згідно з умовами угоди, які повинні передбачати умови і порядок:

визначення загального обсягу виробленої (видобутої) продукції та її вартості;

визначення частини компенсаційної продукції з урахуванням вимог, передбачених цією статтею;

розподілу між державою та інвестором прибуткової продукції;

передачі державі належної їй відповідно до умов угоди частини виробленої продукції або її грошового еквівалента;

передачі іншому інвестору (іншим інвесторам) у багатосторонній угоді належної йому (їм) частини прибуткової та/або компенсаційної продукції або їх грошового еквівалента, якщо це передбачено угодою.

Вироблена продукція розподіляється щоквартально, якщо інше не передбачено угодою про розподіл продукції, а відповідне коригування з урахуванням обсягів видобутку (вище або нижче норми) за квартал переноситься на наступний розрахунковий період.

Угоди про розподіл продукції стосовно вуглеводнів можуть передбачати безперервний розподіл вироблених вуглеводнів.

Щоквартальна частка компенсаційної продукції не може перевищувати 70 відсотків загального обсягу виробленої в розрахунковий період продукції до повного відшкодування витрат інвестора.

Жодна із сторін угоди про розподіл продукції не має права розпоряджатися виробленою продукцією до її розподілу за угодою без письмового погодження з іншими сторонами угоди.

Порядок визначення складу витрат, що підлягають відшкодуванню інвестору компенсаційною продукцією, визначається угодою про розподіл продукції і повинен відповідати таким вимогам:

відшкодуванню підлягають лише витрати інвесторів, пов'язані з виконанням передбачених угодою робіт, іншою діяльністю, що здійснюється за угодою, та виконанням інших зобов'язань інвестора за угодою, понесені після офіційного опублікування рішення Кабінета Міністрів України щодо результатів конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції якщо інше не передбачено угодою;

склад витрат, що відшкодовуються компенсаційною продукцією, може відрізнятися від передбаченого законодавством складу витрат, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємства відповідно до Податкового кодексу України;

відшкодування витрат розпочинається не пізніше першого розрахункового періоду, якщо інше не передбачено угодою;

відшкодування витрат здійснюється шляхом передачі інвестору права власності на компенсаційну продукцію в пункті виміру;

при укладенні угоди про розподіл продукції відшкодуванню компенсаційною продукцією підлягають витрати, понесені інвесторами - учасниками угоди про розподіл продукції, у тому числі інвестором - нерезидентом чи його представництвом, а облік таких витрат ведеться оператором в порядку та на умовах, визначених угодою;

витрати, що підлягають відшкодуванню за угодою, підтверджуються документально в порядку та на умовах, визначених в угоді.

Витрати на придбання необоротних активів та витрати на виконання робіт по геологічному вивченню, дослідно-промисловій розробці, розробці родовищ корисних копалин включаються в момент їх понесення в повному обсязі до складу витрат, що підлягають відшкодуванню компенсаційною продукцією без застосування правил амортизації.

Стаття 113. Право власності сторін на продукцію, вироблену за Угодою про розподіл продукції

До моменту розподілу продукції в пункті виміру право власності на всю вироблену за угодою продукцію належить державі.

З моменту розподілу продукції в пункті виміру інвестор набуває права власності на компенсаційну продукцію та визначену угодою частину прибуткової продукції; решта виробленої продукції залишається у власності держави.

Угода про розподіл продукції може передбачати можливість продажу (реалізації) оператором угоди частки інвесторів у виробленій продукції або всього обсягу виробленої продукції після його розподілу, у тому числі державної частки, із обов'язком оператора здійснювати передачу грошового еквівалента часток такої продукції інвесторам та/або державі. Порядок та умови реалізації виробленої продукції та передачі грошового еквівалента такої продукції визначаються в угоді про розподіл продукції.

Стаття 114. Порядок розпорядження та використання продукції, що належить державі на підставі Угоди про розподіл продукції

Частина виробленої продукції, що залишається у власності держави, використовується (реалізується) у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. При цьому враховуються потреби тієї території, на якій розташована ділянка надр, передана у користування на умовах угоди. Розрахунок та обґрунтування місцевих потреб у виробленій продукції здійснюється органом місцевого самоврядування. В такому розрахунку в обов'язковому порядку повинна передбачатися відповідна компенсація втрат, що виникли внаслідок порушення екологічних вимог при використанні природних ресурсів у даній місцевості.

Стаття 115. Розпорядження продукцією, що належить інвестору

Інвестор має право вільно розпоряджатися частиною виробленої продукції, право власності на яку набуто ним відповідно до умов угоди, у тому числі: самостійно визначати умови реалізації (зокрема право на вільний вибір покупця), продавати за вільними цінами в Україні та за її межами (експортувати), обмінювати, передавати безоплатно та здійснювати будь-які інші операції щодо такої продукції. На таку продукцію не поширюються режим ліцензування та квотування під час експорту та аналогічні обмеження під час реалізації її на території України, крім випадків передбачених законом.

Стаття 116. Право власності на майно, що придбане або створене для виконання Угоди про розподіл продукції

Майно, створене або придбане інвестором для виконання угоди про розподіл продукції, є власністю інвестора.

Право власності на таке майно переходить від інвестора до держави з дня, коли вартість зазначеного майна повністю відшкодована компенсаційною продукцією, або з дня припинення дії угоди про розподіл продукції на умовах і в порядку, передбачених угодою.

Після переходу до держави права власності на майно, створене або придбане інвестором для виконання угоди про розподіл продукції, інвестор протягом строку дії угоди має переважне право на користування таким майном для виконання передбачених угодою робіт.

Право інвестора на користування майном, що перейшло у власність держави, та умови користування визначаються виключно угодою про розподіл продукції.

Стаття 117. Податки, збори та інші обов'язкові платежі, що сплачуються під час виконання Угоди про розподіл продукції

Особливості оподаткування платників податків в умовах дії угоди про розподіл продукції визначаються Податковим кодексом України.

Під час виконання угоди про розподіл продукції інвестор (оператор угоди) сплачує податки та збори (обов'язкові платежі), визначені Податковим кодексом України, а також єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування українських працівників та іноземців, найнятих на роботу в Україні.

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування українських працівників та іноземців, найнятих на роботу в Україні, сплачується інвестором (оператором угоди) у загальному порядку, на умовах та в розмірах, установлених законодавством України на дату підписання угоди про розподіл продукції з урахуванням статті 122 цього Закону.

Інвестор сплачує державні збори або мита, які встановлені законодавством України, для отримання послуги чи виконання необхідних дій державними органами або установами з урахуванням статті 122 цього Кодексу.

Стаття 118. Підстави та порядок внесення змін до Угоди про розподіл продукції

Внесення змін до угоди про розподіл продукції здійснюється на підставі заяви та поданих інвестором документів або інформації центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр за результатами оцінки впливу на довкілля у разі:

зміни особливих умов та інших відомостей, зазначених в угоді про розподіл продукції, у тому числі щодо продовження строку дії угоди про розподіл продукції;

зменшення площі ділянки надр за ініціативою інвестора або відповідних контролюючих органів або у випадку виникнення форс мажорних обставин, які мають належне підтвердження;

виявлення під час користування надрами даних про нові властивості, якість чи кількість корисних копалин після проведення державної експертизи відповідних геологічних матеріалів;

зменшення рентабельності у зв'язку з негативною ціновою кон'юнктурою на ринку сировини відповідно до класу (виду) корисних копалин, які зазначені в угоді про розподіл продукції;

інвестор бажає підписати багатосторонню угоду про розподіл продукції.

Для внесення змін до Угоди про розподіл продукції інвестор зобов'язаний подати заяву та дві копії даної заяви разом з супровідними документами. Супровідні документи надаються відповідно до статті 119 цього Кодексу до робочого органу постійно діючої Міжвідомчої комісії, яка реєструє заяву та супровідні документи в день їх надходження.

Робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії не більше чим через сім календарних днів зобов'язаний подати копію заяви та супровідних документів до постійно діючої Міжвідомчої комісії.

Міжвідомча комісія на протязі п'ятнадцяти робочих днів від дня отримання заяви та документів від робочого органу постійно діючої Міжвідомчої Комісії, надає свої пропозиції та зауваження до Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до угоди про розподіл продукції або відмову у внесенні змін до Угоди про розподіл продукції.

Кабінет Міністрів на протязі 15 робочих днів від дня надходження пропозицій та зауважень від постійно діючої Міжвідомчої комісії приймає вмотивоване рішення щодо внесення змін до Угоди про розподіл продукції. Рішення Кабінету Міністрів України повідомляється інвестору протягом двох робочих днів шляхом надсилання рекомендованого листа.

Уповноважені представники сторін підписують зміни до угоди про розподіл продукції протягом 15 робочих днів. Дату, час та місце підписання змін до угоди про розподіл продукції визначає робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії.

Повноваження представників інвесторів (інвестора) на підписання змін до угоди перевіряються робочим органом постійно діючої Міжвідомчої комісії.

Строк подання пропозицій та зауважень постійно діючою Міжвідомчою комісією може бути продовжений на строк проведення відповідних експертиз за державними або міжнародними стандартами відповідно з підстав визначених у пункті 3 частини 1 цієї статті цього кодексу протягом 30 робочих днів з обов'язковим повідомленням Інвестора (інвесторів) про продовження строку.

Стаття 119. Перелік документів, що подаються інвестором для внесення змін до Угоди про розподіл продукції та вимоги до них

Для внесення змін до угоди про розподіл продукції заявник подає заяву, в якій зазначаються номер угоди про розподіл продукції, разом з:

інформацією (у формі довідки, яка складається надрокористувачем, засвідчується його підписом) про виконання особливих умов угоди про

розподіл продукції, до якої планується внести зміни, та програми робіт, виконання якої передбачено угодою про розподіл продукції;

пояснювальною запискою, яка складається інвестором, засвідчується його підписом та містить обґрунтування необхідності внесення змін до дозволу.

інвестор надає обґрунтовані економічні розрахунки зменшення рентабельності відповідно до пункту 4 частини 1 статті 118 цього Кодексу

У випадках, передбачених пунктом 3 частини 1 статті 118 цього кодексу, до зазначених документів заявник подає копію нового протоколу Державної комісії України по запасах корисних копалин про затвердження кількості запасів та план підрахунку запасів відповідно до нього.

Стаття 120. Підстави для відмови у внесенні змін до Угоди про розподіл продукції

Інвестору відмовляється у внесенні змін до угоди про розподіл продукції у разі:

невиконання ним умов користування надрами, передбачених відповідною угодою про розподіл продукції;

наявність зауважень від постійно діючої Міжвідомчої комісії;

подання заявником документів не в повному обсязі;

виявлення у поданих документах недостовірних даних;

невідповідності документів, поданих заявником, вимогам статті 118 цього кодексу

Стаття 121. Передача прав та обов'язків третім особам, визначених Угодою про розподіл продукції

Інвестор має право передати повністю або частково свої права та обов'язки, визначені угодою про розподіл продукції, будь-якій юридичній або фізичній особі лише за згодою Кабінету Міністрів України та за умови, що така особа має достатньо фінансових і технічних ресурсів, а також досвід сфері надрокористування, необхідні для виконання робіт, передбачених угодою. Відмова Кабінетом Міністрів України у такому погодженні без поважних причин не допускається. Якщо на запит інвестора щодо передачі прав та обов'язків, визначених угодою, Кабінет Міністрів України не дав відповіді протягом 30 календарних днів з дня отримання запиту, згода Кабінету Міністрів України вважається отриманою.

Передача прав та обов'язків за угодою оформляється письмовим договором з особою, яка приймає такі права та обов'язки згідно з угодою про розподіл продукції. Договір стає невід'ємною частиною угоди і підлягає державній реєстрації постійно діючою Міжвідомчою комісією в порядку, передбаченому цим Кодексом для державної реєстрації угоди про розподіл продукції, а також супроводжується відповідним переоформленням ліцензій, дозволів тощо протягом 30 днів з дня підписання цього договору.

Якщо український інвестор передав свої права та обов'язки за угодою іноземцю або іноземній юридичній особі в порядку, передбаченому цією статтею, на вимогу іноземного інвестора, умови угоди про розподіл продукції можуть бути уточнені з урахуванням особливостей іноземного інвестування, передбачених цим Кодексом.

Стаття 122. Зміни в українському законодавстві та їх вплив на Угоду про розподіл продукції

Держава гарантує, що до прав і обов'язків інвестора, визначених угодою про розподіл продукції, протягом строку її дії буде застосовуватися законодавство, чинне на момент укладання угоди, крім законодавства, що зменшує розмір податків чи зборів чи скасовує їх, спрощує регулювання господарської діяльності щодо пошуку, розвідки та видобування корисних копалин, послаблює процедури державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, зокрема процедури митного, валютного, податкового та інших видів державного контролю, або пом'якшує відповідальність інвестора, яка має застосовуватися з дати набрання чинності таких змін у законодавстві. Гарантії щодо стабільності норм законодавства не поширюються на зміни законодавства, що стосуються питань оборони, національної безпеки, забезпечення громадського порядку та охорони довкілля.

На інвестора не поширюється дія нормативно-правових актів органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, якщо такі акти обмежують права інвестора, визначені угодою про розподіл продукції, за винятком приписів органів державного нагляду (контролю), що видаються відповідно до законодавства України з метою створення умов для безпечного ведення робіт, охорони надр, довкілля, збереження здоров'я населення. Орган державного нагляду (контролю) повинен повідомити Кабінет Міністрів України про факт порушення на протязі двох робочих днів з дня виявлення такого порушення з наданням необхідних документів для прийняття Кабінетом Міністрів України відповідного рішення. Кабінет Міністрів України зобов'язаний на протязі семи робочих днів від дня отримання повідомлення з документами прийняти рішення про обмеження, зупинення або припинення права на користування надрами. Рішення, прийняті Кабінетом Міністрів України, обов'язкові для виконання інвестором з дати прийняття відповідного рішення.

Стаття 123. Контроль за виконанням інвестором Угоди про розподіл продукції

Державний нагляд (контроль) за веденням робіт, передбачених угодою про розподіл продукції, здійснюють органи виконавчої влади відповідно до їх компетенції та в порядку, визначеному законом України.

Державний контроль за виконанням угоди про розподіл продукції здійснює Кабінет Міністрів України або уповноважений Кабінетом Міністрів України центральний орган виконавчої влади в порядку та на умовах,

визначених Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Кабінет Міністрів України може порушити перед центральними органами виконавчої влади питання про проведення комплексної перевірки інвестора за участю його представників. При виявленні істотних порушень умов угоди, Кабінет Міністрів України має право звернутися до суду з вимогою про дострокове розірвання або розірвати в односторонньому порядку угоду, якщо підстави для розірвання в односторонньому порядку були визначені в угоді про розподіл продукції, з обов'язковим відшкодуванням збитків.

У разі залучення підрядних, субпідрядних та інших організацій (осіб) до виконання робіт, передбачених угодою про розподіл продукції, інвестор зобов'язаний здійснювати нагляд за виконанням робіт з метою забезпечення відповідності таких робіт вимогам угоди та затвердженим в установленому порядку документації на проведення відповідних робіт.

Стаття 124. Відповідальність інвестора за невиконання Угоди про розподіл продукції

Сторони несуть передбаченою угодою про розподіл продукції відповідальність за невиконання чи неналежне виконання своїх обов'язків, визначених угодою, з урахуванням положень цієї статті.

Шкода, заподіяна довкіллю у зв'язку з діяльністю інвестора, пов'язаною з виконанням угоди про розподіл продукції, підлягає відшкодуванню (компенсації) в повному обсязі за рахунок інвестора, незалежно від плати за забруднення довкілля та погіршення якості природних ресурсів. Інвестор звільняється від відшкодування шкоди, заподіяної довкіллю, тільки якщо доведе, що шкода заподіяна внаслідок стихійних природних явищ або навмисних дій потерпілих.

Шкода, заподіяна правомірними діями інвестора, що повністю відповідають вимогам угоди про розподіл продукції та узгоджені з Кабінетом Міністрів України, підлягає відшкодуванню за рахунок сторін угоди у пропорціях, передбачених для розподілу продукції.

Цивільна відповідальність інвестора, у тому числі за шкоду, заподіяну довкіллю, здоров'ю людей, підлягає страхуванню, якщо інше не передбачено угодою.

Стаття 125. Забезпечення виконання сторонами зобов'язань за Угодою про розподіл продукції

Виконання зобов'язань інвестора, визначених угодою про розподіл продукції, підлягає забезпеченню на умовах, що визначаються сторонами в угоді про розподіл продукції відповідно до законодавства України.

Стаття 126. Імунітет держави

На вимогу іноземного інвестора (інвесторів) держава має право відмовитися від імунітету в угоді про розподіл продукції. Така відмова поширюється на всі судові рішення, рішення міжнародних комерційних арбітражів, рішення у провадженнях щодо попереднього забезпечення позову, а також виконання рішень судових і арбітражних органів.

Імунітет держави стосується тільки угод про розподіл продукції.

Стаття 127. Валютне регулювання та порядок проведення розрахунків

Банківські рахунки:

Для цілей угоди про розподіл продукції інвестор (представництво іноземного інвестора на території України) та/або його підрядник, субпідрядник, постачальник, перевізник та інші контрагенти мають право відкривати в банках України в установленому законодавством України порядку банківські рахунки в національній та/або іноземній валюті, що використовуватимуться виключно для обслуговування діяльності, пов'язаної з угодою про розподіл продукції.

Стягнення коштів із банківських рахунків, відкритих інвестором (представництвом іноземного інвестора на території України) на території України для цілей угоди про розподіл продукції, не може бути здійснено в безспірному порядку.

Валютне регулювання:

Грошові кошти, отримані іноземним інвестором (його представництвом на території України) за угодою про розподіл продукції, можуть вільно (без будь-яких обмежень) конвертуватися в українську або іноземну конвертовану валюту та переказуватися за межі України, у тому числі згідно з умовами, викладеними в такій угоді.

У разі, коли відповідно до законодавства України встановлено обов'язковий продаж на валютному ринку України надходжень в іноземній валюті, ця вимога не поширюється на надходження в іноземній валюті, одержані інвесторами (представництвами іноземних інвесторів на території України), що є сторонами угоди про розподіл продукції, від реалізації частини виробленої продукції, яка є їх власністю, власністю інших інвесторів або держави, а також від здійснення іншої діяльності, передбаченої угодою про розподіл продукції.

На операції інвестора (представництва іноземного інвестора на території України), що здійснюються для потреб угоди про розподіл продукції (у тому числі пов'язані з придбанням обладнання, матеріалів, устаткування та інших товарів, робіт і послуг, необхідних для провадження робіт чи здійснення іншої діяльності, передбаченої угодою про розподіл продукції, у тому числі розпорядження частиною виробленої продукції, належною інвестору (представництву іноземного інвестора на території України), іншому інвестору

чи державі), не поширюються передбачені законодавством України обмеження щодо:

розрахунків за експортно-імпортними операціями, у тому числі щодо строків, передбачених Законом України «Про валюту і валютні операції»;

отримання та повернення кредитів, позик в іноземній валюті від резидентів і нерезидентів, у тому числі вимоги стосовно реєстрації відповідних договорів та стосовно максимальних розмірів процентних ставок за ними;

переказу коштів у іноземній валюті на користь інших інвесторів за відповідною угодою про розподіл продукції та держави, у тому числі вимоги щодо одержання індивідуальної ліцензії Національного банку України;

переказу коштів у іноземній валюті на користь нерезидентів щодо оплати робіт, послуг, прав інтелектуальної власності за договорами, у тому числі вимоги щодо проведення цінової експертизи для засвідчення відповідності цін кон'юктурі ринку та документального підтвердження фактичного надання послуг, виконання робіт чи передання прав інтелектуальної власності;

купівлі, продажу іноземної валюти для здійснення розрахунків із нерезидентами та повернення кредитів, позик в іноземній валюті;

розміщення валютних цінностей на рахунках і у вкладах за межами України, у тому числі вимоги щодо одержання індивідуальної ліцензії Національного банку України.

Стаття 128. Трудові правовідносини між інвестором та його працівниками під час виконання Угоди про розподіл продукції

Прийняття (найм) працівників інвестором (у тому числі іноземним) на території України для потреб угоди про розподіл продукції здійснюється шляхом укладення з ними трудового договору (контракту), який за формою та змістом повинен відповідати законодавству України про працю.

Держава забезпечує вчасну видачу дозволів на працевлаштування, а також, у разі необхідності, службових карток для всіх іноземних працівників, які наймаються інвесторами (у тому числі оператором угоди) згідно з угодою про розподіл продукції. Такі дозволи на працевлаштування та службові картки видаються у централізованому порядку винятково на підставі звернень інвесторів (у тому числі оператора угоди) із додаванням переліків відповідних іноземних працівників, сформованих інвесторами (у тому числі оператором угоди). При цьому вимоги щодо подання будь-яких інших документів, передбачених чинним законодавством для отримання дозволів на працевлаштування або службових карток, не застосовуються.

На підставі звернень підрядної, субпідрядної або іншої організації (особи), яка виконує роботи на замовлення інвестора в рамках угоди про розподіл продукції, із додаванням до звернень листів підтримки від інвестора (у тому числі оператора угоди), держава сприяє вчасній видачі дозволу на застосування праці іноземців та/або службових карток для працевлаштування

такої кількості іноземних працівників, яка необхідна для виконання відповідних робіт в рамках угоди про розподіл продукції такою підрядною, субпідрядною або іншою організацією (особою).

Глава 13 «Зупинення та поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами»

Стаття 129. Зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами, підстави для зупинення та строк на який дозвіл зупинено

Дія спеціального дозволу на користування надрами може бути зупинена за рішенням суду за зверненням центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр безпосередньо, або за поданням:

центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду;

центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

У разі:

порушення надрокористувачем або уповноваженим ним виконавцем робіт умов користування надрами, передбачених спеціальним дозволом на користування надрами, що призвели до тяжких наслідків, або існує небезпека їх настання;

виникнення внаслідок проведення робіт, пов'язаних з користуванням ділянкою надр, безпосередньої загрози життю чи здоров'ю працівників, населення або навколишньому природному середовищу;

невиконання в установленій строк приписів уповноважених органів щодо усунення порушення вимог законодавства у сфері надрокористування або охорони навколишнього природного середовища;

наявності підстав, передбачених Законом України «Про санкції»;

недотримання екологічних умов, передбачених у висновку з оцінки впливу на довкілля;

виконання на наданій для розробки родовища корисних копалин ділянці надр робіт, не обумовлених спеціальним дозволом, крім пошуку і розвідки нових покладів корисних копалин або переоцінки та дорозвідки існуючих запасів корисних копалин у межах цієї ділянки надр;

систематичного порушення норм і правил ведення робіт (два і більше разів) у надрокористуванні, що можуть призвести значного погіршення якості корисних копалин.

Максимальний строк зупинення дії спеціального дозволу становить не більше ніж один календарний рік.

Стаття 130. Порядок зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами. Рішення про зупинення

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр у строк, що не перевищує один робочий день від дня прийняття судом відповідного рішення, видає наказ про зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами та розміщує його на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у строк не більше одного робочого дня та направляється рекомендованим листом надрокористувачу на наступний робочий день від дня видання наказу про зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами.

Стаття 131. Вимоги, яких надрокористувач має дотримуватись у разі зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами

Після зупинення дії дозволу надрокористувач зобов'язаний зупинити проведення на наданій йому в користування ділянці надр робіт, передбачених дозволом.

Зупинення дії дозволу не звільняє надрокористувача від обов'язку проводити на ділянці надр роботи, пов'язані із запобіганням виникненню надзвичайної ситуації або усуненням її наслідків.

Стаття 132. Поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами, підстави для поновлення та наслідки для надрокористувача

Дія спеціального дозволу поновлюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр після усунення надрокористувачем причин, що призвели до зупинення його дії.

Зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами не є підставою для переривання строку дії спеціального дозволу на користування надрами.

Наслідками для надрокористувача від зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами є втрата права, на період зупинення спеціального дозволу на користування надрами, на звернення до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, для продовження строку дії спеціального дозволу.

У разі визнання за рішенням суду, що набрало законної сили, незаконним (безпідставним) зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами, строк дії спеціального дозволу та строк користування надрами продовжується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у

сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, на строк такого зупинення.

Після поновлення спеціального дозволу на користування надрами надрокористувач має всі ті права та обов'язки, що мав до моменту зупинення спеціального дозволу на користування надрами.

Стаття 133. Порядок поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами та термін, з якого дозвіл вважається поновленим

Наказ про поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами приймається центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр:

на підставі заяви надрокористувача про поновлення дії спеціального дозволу та відомостей про усунення підстав, що стали причиною для зупинення дії дозволу, протягом п'яти робочих днів з дня надходження заяви про поновлення спеціального дозволу на користування надрами;

на підставі повідомлення органу державної влади за поданням якого було зупинено дію спеціального дозволу на користування надрами, про усунення підстав, що слугували підставою для зупинення дії спеціального дозволу, та відповідних копій документів (наказів, розпоряджень, актів, витягів, виписок, висновків тощо), що підтверджують усунення таких порушень, протягом п'яти робочих днів з дня надходження повідомлення відповідного органу державної влади.

Наказ про поновлення дії дозволу розміщується на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, в день його прийняття та направляється надрокористувачу протягом трьох робочих днів з дня його прийняття.

Спеціальний дозвіл на користування надрами вважається поновленим з дня прийняття дозвільним органом рішення про його поновлення».

Глава 14 «Анулювання спеціального дозволу на користування надрами»

Стаття 134. Анулювання спеціального дозволу на користування надрами та підстави для анулювання

Спеціальний дозвіл на користування надрами може бути анульовано центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, самостійно або на підставі рішення суду.

Анулювання спеціальних дозволів на користування надрами здійснюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у разі:

звернення надрокористувача із заявою про анулювання спеціального дозволу на користування надрами;

ліквідації юридичної особи або припинення діяльності фізичної особи – підприємця надрокористувача;

якщо протягом одного року з дня отримання спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку з подальшим видобуванням (промислова розробка), та на видобування газу (метану) вугільних родовищ, діяльність передбачена цим спеціальним дозволом не була розпочата;

якщо протягом двох років з дня отримання спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку з подальшим видобуванням (промислова розробка), та на видобування газу (метану) вугільних родовищ, не розпочато промислове видобування газу (метану) вугільних родовищ.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, звертається до суду з позовом про анулювання спеціального дозволу на користування надрами за наявністю таких підстав:

встановлення факту надання в заяві про видачу спеціального дозволу на користування надрами та документах, що додаються до неї, недостовірної інформації;

встановлення факту надання в заявці для участі в аукціоні та документах, що подаються для прийняття участі в аукціоні, недостовірної інформації;

невжиття протягом року надрокористувачем необхідних заходів для усунення причин, внаслідок яких дію спеціального дозволу на користування надрами було зупинено центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

спричинення отруєння, радіаційного ураження, стійкої втрати працездатності, інвалідності чи смерті людей внаслідок діяльності надрокористувача;

користування надрами із застосуванням методів і способів, що призводять до значного забруднення довкілля або спричинили шкідливі наслідки навколишньому природному середовищу.

не внесення, несвоєчасне внесення або внесення не в повному обсязі рентної плати за користування надрами протягом трьох податкових (звітних) періодів підряд.

Значним забрудненням довкілля та шкідливими наслідками для навколишнього природного середовища для цілей цього Кодексу вважається:

перевищення надрокористувачем гранично допустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря джерелами викидів у три і більше разів;

псування і забруднення земель хімічними і радіоактивними речовинами, нафтою та нафтопродуктами, неочищеними стічними водами, виробничими та іншими відходами на площі понад десять квадратних кілометрів;

забруднення і засмічення морських, поверхневих та підземних вод небезпечними відходами або шкідливими речовинами, внаслідок якого питна вода в об'ємі від 200 кубічних метрів і більше стала непридатною для споживання або було знижено її якість у три і більше разів; було створено небезпеку життю чи здоров'ю людей; спричинено шкоду чи знищено водні гідробіоти, флору та фауну на території, що дорівнює або перевищує десять квадратних кілометрів; знищено чи створено загрозу зникнення видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, крім випадків, коли кількість, що залишилась, достатня для природного відновлення.

Анулювання спеціального дозволу на користування надрами з підстав, не передбачених цією статтею, забороняється.

У разі анулювання спеціального дозволу на користування надрами, право на користування земельною ділянкою, що була надана надрокористувачу, у тому числі і з переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, припиняється органами виконавчої влади або місцевого самоврядування, які здійснюють розпорядження зазначеною земельною ділянкою, на підставі рішення суду, що набрало законної сили, або рішення центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у випадках, передбачених частиною другою цієї статті, крім земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомості, що перебувають у власності надрокористувача, якому спеціальний дозвіл на користування надрами було анульовано.

Земельна ділянка, що знаходиться в межах родовища (ділянки надр), право на користування якою було припинено після анулювання спеціального дозволу на користування надрами, вноситься до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин і надається у користування наступному надрокористувачу, що отримав спеціальний дозвіл на користування надрами на цьому родовищі (ділянці надр).

У разі виставлення на аукціон з продажу права на користування надрами родовища (ділянки надр), в межах земельної ділянки якого розташовані об'єкти нерухомості, що є власністю надрокористувача, якому спеціальний дозвіл на користування надрами було анульовано, до лоту включається інформація про необхідність відчуження (викупу) об'єктів нерухомості для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності. До істотних умов договору купівлі - продажу дозволу (договору купівлі-продажу дозволу з відкладальною

обставиною) включається обов'язок переможця аукціону відшкодувати вартість відчуження (викупу) об'єктів нерухомості.

Відчуження (викуп) об'єктів нерухомості, що перебувають у власності надрокористувача, якому спеціальний дозвіл на користування надрами було анульовано, здійснюється органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування або обласними державними військово-цивільними адміністраціями в порядку, передбаченому цим Кодексом та Законом України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності».

Стаття 135. Порядок анулювання спеціального дозволу на користування надрами та поновлення дії незаконно анульованого дозволу

За наявністю підстав для анулювання спеціального дозволу на користування надрами центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом трьох робочих днів видає наказ про анулювання такого дозволу або протягом п'яти робочих днів звертається до суду із відповідною позовною заявою.

На підставі відповідного рішення суду, що набрало законної сили, наказ про анулювання спеціального дозволу на користування надрами видається центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом трьох робочих днів з дня набрання таким судовим рішенням законної сили.

Протягом двох робочих днів з дня видання наказу про анулювання спеціального дозволу на користування надрами центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, розміщує наказ про анулювання спеціального дозволу на користування надрами на своєму офіційному веб сайті та надсилає його надрокористувачу рекомендованим листом або за допомогою засобів телекомунікації.

Дія спеціального дозволу на користування надрами припиняється через десять робочих днів із дня видання центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, наказу про анулювання спеціального дозволу на користування надрами.

Наказ центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про анулювання спеціального дозволу на користування надрами може бути оскаржений до суду.

У разі незаконного анулювання спеціального дозволу на користування надрами його дія поновлюється центральним органом виконавчої влади, який

реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр:

самостійно протягом двох робочих днів з дня встановлення факту незаконного анулювання спеціального дозволу на користування надрами;

на підставі рішення суду, що набрало законної сили, протягом двох робочих днів з дня набрання ним законної сили.

У строки, передбачені частиною шостою цієї статті, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, поновлює дію незаконно анульованого спеціального дозволу на користування надрами шляхом видачі наказу про поновлення дії дозволу, розміщення наказу про поновлення дії дозволу на своєму офіційному веб сайті та повідомлення надрокористувача про таке поновлення рекомендованим листом або за допомогою засобів телекомунікації.

Строк дії незаконно анульованого спеціального дозволу на користування надрами продовжується на строк, протягом якого такий дозвіл вважався анульованим.

Днем поновлення незаконно анульованого спеціального дозволу на користування надрами є день видання центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, наказу про поновлення дії дозволу.

Видача поновленого спеціального дозволу на користування надрами здійснюється в приміщенні центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом п'яти робочих днів з дня видання наказу про поновлення дії цього дозволу.

Про час видачі поновленого спеціального дозволу на користування надрами, надрокористувач за два дні повідомляється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, за допомогою засобів телекомунікації.

Шкода, спричинена надрокористувачу внаслідок незаконного анулювання спеціального дозволу на користування надрами, відшкодовується державою в обсязі та порядку, встановленому законодавством.

Стаття 136. Дії надрокористувача, якому анульовано спеціальний дозвіл на користування надрами

Надрокористувач, якому спеціальний дозвіл на користування надрами було анульовано, зобов'язаний вжити всіх необхідних заходів на родовищі (ділянці надр) з метою забезпечення безпеки людей, майна, якщо майно є власністю держави, навколишнього природного середовища та збереження родовищ, гірничих виробок і свердловин, а саме:

провести консервацію об'єкта надрокористування , відповідно до порядку, передбаченого цим Кодексом;

привести земельну ділянку, що було вивільнено надрокористувачем після консервації об'єкта надрокористування, у стан, придатний для використання за призначенням відповідно до Земельного кодексу України;

заповнити технічну, геологічну та маркшейдерську документацію, забезпечити її збереження і наступну передачу на зберігання до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, якщо її передача на зберігання передбачена цим Кодексом;

передати первинну геологічну інформацію, що є державною власністю, до Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу в порядку та на умовах, передбачених цим Кодексом;

підготувати та подати до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, звіти, необхідність подання яких передбачена цим Кодексом;

вжити інших заходів, передбачених цим Кодексом.

ІІІ РОЗДІЛ «КОРИСТУВАННЯ НАДРАМИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТАКОГО КОРИСТУВАННЯ»

Глава 15 «Геологічне вивчення надр, у тому числі дослідно-промислова розробка»

Стаття 137. Порядок і особливості проведення геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки вуглеводнів

Введення родовища вуглеводнів або окремого його покладу в дослідно-промислову розробку здійснюється надрокористувачем на підставі проекту дослідно-промислової розробки родовища (покладу) та проекту його облаштування, інвестиційного проекту (програми).

Дослідно-промислова розробка родовища або окремого покладу здійснюється після подання затвердженого надрокористувачем протоколу затвердження проекту дослідно-промислової розробки родовища (покладу) до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Видобуток нафти і газу з родовища (покладу) за час його дослідно-промислової розробки не повинен спричиняти істотного зменшення обсягу їх кінцевого видобутку із надр та обмежувати вибір найбільш ефективних методів промислової розробки родовища.

Видобуток вуглеводнів з родовища (покладу) при дослідно-промисловій розробці повинен здійснюватися в режимах, обсягах і терміни відповідно до

проекту дослідно-промислової розробки з дотриманням показників інвестиційного проекту (програми).

Введення в дослідно-промислову розробку родовищ нафти і газу допускається, якщо:

складено і затверджено проект дослідно-промислової розробки родовища (покладу);

складено і затверджено проект облаштування промислу й побудовано промислові та інші споруди, що забезпечують використання продукції (включаючи розміщення тимчасових/мобільних потужностей для видобування газу).

У проектах дослідно-промислової розробки родовища (покладу) встановлюють:

необхідний термін дослідно-промислової розробки родовища, достатній для надійного вирішення її основних завдань, у тому числі детальної геолого-економічної оцінки запасів вуглеводнів з наступним їх затвердженням в установленому порядку;

обсяги видобутку нафти, газу, газоконденсату, нагнітання води, газу, зміни початкового пластового тиску на період дослідно-промислової розробки родовища;

величину максимально допустимого зниження пластового тиску нижче тиску насичення для нафтових покладів і нижче тиску початку конденсації для газоконденсатних покладів;

комплекс технологічних заходів щодо дії на пласт, впливу на поклад;

основні вимоги до системи промислового облаштування;

заходи з охорони надр і навколишнього природного середовища;

попередню технологічну та економічну ефективність дослідно-промислової розробки.

Обсяг, що передбачається до вилучення, визначається для кожного виду мінеральної сировини та конкретного родовища окремо відповідно до інструкцій Державної комісії України по запасах корисних копалин, але не повинен перевищувати десять відсотків запасів, що вилучаються, від попередньо оцінених Державним балансом запасів корисних копалин на дату затвердження проекту дослідно-промислової розробки родовища або покладу.

Під час дослідно-промислової розробки користувач надр повинен забезпечити достовірний облік видобутих з кожної свердловини нафти, газу, конденсату, води і супутніх корисних компонентів, а також агентів впливу.

Видобуті під час дослідно-промислової розробки корисні копалини підлягають реалізації у загальному порядку.

Загальний строк проведення дослідно-промислової розробки вуглеводнів, не повинен перевищувати трьох років, а строк дослідно-промислової розробки (пробна експлуатація) свердловини вуглеводневої сировини може здійснюватися у термін не більше одного року згідно із затвердженим планом пробної експлуатації.

Умови експлуатації нафтових, газових і газоконденсатних свердловин під час дослідно-промислової розробки родовищ і періоди їх використання обґрунтовують у проектних документах.

Дослідно-промислова розробка виконується відповідно до вимог чинного законодавства про надра і охорону навколишнього природного середовища, нормативних актів із раціонального використання та охорони природних ресурсів.

Стаття 138. Оформлення результатів геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки вуглеводнів та порядок подання їх на затвердження

Роботи, пов'язані з геологічним вивченням нафтогазоносності надр, підлягають обов'язковій державній реєстрації та обліку, що провадяться у встановленому законодавством порядку центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Дослідно-промислова розробка повинна забезпечити отримання інформації про родовище (поклад), за повнотою та якістю достатньої для геолого-економічної оцінки, техніко-економічного обґрунтування постійних кондицій і складання проекту промислової розробки (технологічної схеми) родовища (покладу).

Надрокористувач, який здійснює роботи з геологічного вивчення нафтогазоносності надр, після їх завершення складає геологічний звіт про виконані роботи та їх результати і передає його до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Звіти про геологічне вивчення надр на стадіях пошукової оцінки, розвідки, дорозвідки родовищ, а також розвідані (оцінені) запаси та ресурси корисних копалин підлягають державній геологічній експертизі спеціалізованими державними геологічними підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та які визначаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, на конкурсних засадах, враховуючи їх статутні завдання та спеціалізацію.

Розвідувальні роботи на родовищах нафти і газу завершуються шляхом затвердження центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну

політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, або іншими уповноваженими підприємствами, установами чи організаціями геолого-економічної оцінки запасів нафти і газу та супутніх компонентів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 139. Порядок і особливості проведення геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки газу (метану) вугільних родовищ

При проявленості в межах досліджуваної ділянки надр геологічних передумов наявності потенційного джерела газу (метану) вугільних родовищ, геологорозвідувальні роботи з вивчення газонасиченості виділеної ділянки надр продовжуються з метою отримання достовірних даних у обсягах, достатніх для опрацювання проекту на будівництво технологічного комплексу із завчасної або попередньої дегазації газувугільного родовища (ділянки).

Дослідно-промислова розробка (дегація) виконується за окремим проектом відповідно до норм і правил визначених чинним законодавством.

Залежно від фактичної вивченості вуглегазової ділянки надр, геологорозвідувальні роботи в її межах можуть розпочинатись відповідно до спеціального дозволу на користування надрами: з геолого-прогнозних, пошукових або розвідувальних робіт.

Завчасна та попередня дегація вуглегазових родовищ виконується за окремим проектом відповідно до вимог галузевого технічного регламенту.

Загальний строк проведення дослідно-промислової розробки газу (метану) вугільних родовищ, не повинен перевищувати трьох років.

На підставі даних геолого-геофізичних досліджень і опробування розвідувальних свердловин, а також дослідно-промислової розробки виявлених продуктивних покладів та моделювання їхньої промислової розробки здійснюють пошуково-оцінювальні роботи для визначення їхнього промислового значення. У разі отримання позитивних результатів проводяться розвідувальні роботи з метою підготовки виявлених запасів газу до промислового освоєння.

Раціональне і ефективне ведення геологорозвідувальних робіт на газ (метан) вугільних родовищ з метою визначення технологічної можливості та економічної доцільності самостійної промислової розробки ділянки надр, як родовища (покладу) газу (метану) у вуглепородній товщі, передбачає дотримання оптимальної послідовності виконання геологорозвідувальних робіт.

Дослідно-промислова розробка виконується відповідно до вимог чинного законодавства про надра і охорону навколишнього природного середовища, нормативних актів із раціонального використання та охорони природних ресурсів.

Стаття 140. Оформлення результатів геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки газу (метану) вугільних родовищ та порядок подання їх на затвердження

Для оцінки ресурсів та підрахунку запасів газу (метану) вугільних родовищ належить залучати підрахункові об'єкти, що є джерелами знаходження газу у надрах, придатними для майбутнього видобутку газу (метану) вугільних родовищ.

За результатами дослідно-промислової розробки (дегазації), дорозвідки або експлуатаційної розвідки вуглегазових родовищ (покладів) здійснюється переведення попередньо розвіданих запасів у розвідані, проводиться підрахунок і облік виявлених запасів газу (метану) вугільних родовищ.

Результатом геологічного вивчення вуглегазових ділянок надр має бути геологічна інформація про компонентний склад, форми знаходження, кількість, якість і технологічні властивості газу (метану) вугільних родовищ, геологічну будову вміщуючих вуглепородних товщ, газогідродинамічних, гірничо-геологічних та інших умов їхнього залягання, яка використовується для обґрунтування проектних рішень щодо способу і системи видобутку та напрямів використання газу (метану) вугільних родовищ.

Унаслідок техніко-економічного вивчення має бути отримана інформація про гірничотехнічні, технологічні та техніко-економічні, соціально-екологічні умови розробки покладів газу (метану) вугільних родовищ, а також економічні, правові та інші умови виробничої діяльності технологічних комплексів (промислів) з дегазації вуглепородних товщ газу (метану) вугільних родовищ та реалізації товарної продукції.

Надрокористувач, який здійснює роботи з геологічного вивчення газу (метану), після їх завершення складає геологічний звіт про виконані роботи та їх результати і передає його до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Звіти про геологічне вивчення надр на стадіях пошукової оцінки, розвідки, дорозвідки родовищ, а також розвідані (оцінені) запаси та ресурси корисних копалин підлягають державній геологічній експертизі спеціалізованими державними геологічними підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та які визначаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, на конкурсних засадах, враховуючи їх статутні завдання та спеціалізацію.

Стаття 141. Порядок і особливості проведення геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки підземних вод

Дослідно-промислова розробка підземних вод здійснюється з метою визначення забезпеченості експлуатаційних запасів підземних вод відновлюваними джерелами формування, сезонної та багаторічної мінливості останніх, а також якості підземних питних, технічних та мінеральних вод, експериментальної перевірки та техніко-економічного обґрунтування технології та засобів використання термальних вод, вилучення корисних компонентів з промислових вод, методів утилізації відпрацьованих термальних та промислових вод, бальнеологічного дослідження лікувальних мінеральних вод, ропи та мулу.

Дослідно-промислова розробка здійснюється надрокористувачем на підставі проекту дослідно-промислової розробки.

Оцінка економічної ефективності експлуатації підземних вод родовищ, що розвідуються, здійснюється за матеріалами техніко-економічного обґрунтування доцільності їхньої розробки на основі укрупнених розрахунків, а для родовищ промислових і термальних (теплоенергетичного призначення) вод - за матеріалами техніко-економічного обґрунтування кондицій на основі прямих розрахунків з використанням фактичних техніко-економічних показників розробки родовищ-аналогів.

Розвідка підземних вод, які є супутніми корисними копалинами, виконується з дотриманням стадійності розвідки родовища основної корисної копалини.

Для родовищ підземних вод з відновлюваними джерелами формування обсяг добового видобутку не повинен перевищувати першочергової добової потреби споживання.

Методика розвідувальних робіт визначається відповідно до особливостей геологічної будови, гідрогеологічних та геоекологічних умов родовища (ділянки) з урахуванням вимог чинного законодавства.

Додаткові розвідувальні роботи, що виконуються згідно з рішеннями Державної комісії України по запасах корисних копалин за окремим геологічним завданням, належать до стадії розвідки родовищ підземних вод.

Загальний строк проведення дослідно-промислової розробки підземних вод, де здійснюється дослідно-промислова розробка природного джерельного стоку не повинен перевищувати п'яти років.

Дослідно-промислова розробка виконується відповідно до вимог чинного законодавства про надра і охорону навколишнього природного середовища, нормативних актів із раціонального використання та охорони природних ресурсів.

Стаття 142. Оформлення результатів геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки підземних води та порядок подання їх на затвердження

Звіти про геологічне вивчення надр на стадіях пошукової оцінки, розвідки, дорозвідки родовищ, а також розвідані (оцінені) запаси та ресурси

корисних копалин підлягають державній геологічній експертизі спеціалізованими державними геологічними підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та які визначаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, на конкурсних засадах, враховуючи їх статутні завдання та спеціалізацію у порядку , встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 143. Порядок і особливості проведення геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки твердих корисних копалин

Геологорозвідувальні роботи на тверді корисні копалини проводяться за такими стадіями:

регіональне геологічне вивчення території України (підстадія - регіональні геолого-геофізичні дослідження масштабу 1:1000 000 - 1:500 000, підстадія - . регіональні геологознімальні, геофізичні й геологопрогнозні роботи масштабу 1:200 000 (1:100 000), підстадія - геологознімальні й геологопрогнозні роботи масштабу 1:50 000 (1:25 000));

пошук та пошукова оцінка родовищ корисних копалин (підстадія - пошукові роботи, підстадія - пошуково-оцінювальні роботи);

розвідка родовищ корисних копалин.

Геологорозвідувальні роботи можуть розпочинатись із будь-якої стадії (підстадії), якщо стан геологічного вивчення об'єкта робіт достатній для їхнього геологічного й техніко-економічного обґрунтування.

Дослідно-промислова розробка виконується відповідно до вимог чинного законодавства про надра і охорону навколишнього природного середовища, нормативних актів із раціонального використання та охорони природних ресурсів.

Розвідка проводиться тільки на тих родовищах (ділянках) корисних копалин, які отримали позитивну геолого-економічну оцінку за результатами попередніх геологорозвідувальних робіт і визнані першочерговими для промислового освоєння.

Об'єктами розвідувальних робіт можуть бути попередньо розвідані родовища (ділянки) корисних копалин, що рекомендовані до розвідки за позитивними результатами пошуково-оцінних робіт, попередньо розвідані ділянки родовищ корисних копалин, що розробляються, родовища (ділянки) корисних копалин, що розвідані раніше й з різних причин не залучені до промислового розроблення.

Розвідувальні роботи можуть проводитись неодноразово на об'єктах, що розвідувались раніше, відповідно до обґрунтованої потреби в додатковому вивченні наявних запасів корисних копалин.

Ділянки родовищ корисних копалин, що передбачаються розроблятися окремими суб'єктами підприємницької діяльності, розглядаються як окремі об'єкти розвідувальних робіт.

Розвідувальні роботи за рахунок державного бюджету проводяться на об'єктах, що передбачені державними комплексними або цільовими програмами розвитку мінерально-сировинної бази країни на найближчу перспективу. Економічна ефективність промислового освоєння родовищ (ділянок) корисних копалин, що залучаються до розвідки.

Стаття 144. Оформлення результатів геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки твердих корисних копалин та порядок подання їх на затвердження

Звіти про геологічне вивчення надр на стадіях пошукової оцінки, розвідки, дорозвідки родовищ, а також розвідані (оцінені) запаси та ресурси корисних копалин підлягають державній геологічній експертизі спеціалізованими державними геологічними підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та які визначаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, на конкурсних засадах, враховуючи їх статутні завдання та спеціалізацію у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

За результатами експертизи складається протокол, що передається до державного геологічного фонду та замовнику робіт з цієї експертизи.

Вимоги до звітності про геологічне вивчення надр встановлює центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Стаття 145. Порядок і особливості проведення геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки урану

Діяльність підприємств з видобування, переробки, перевезення уранових руд та продуктів їх переробки провадиться на підставі ліцензій, які видаються у порядку, встановленому законодавством України.

Ліцензії на видобування та/або переробку уранових руд, а також на перевезення уранових руд і продуктів їх переробки видаються відповідно до Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії».

Розроблення уранових родовищ здійснюється гірничим способом (підземним чи відкритим) або підземним вибуговуванням (свердловинними системами з поверхні, з підземних гірничих виробок або комбінованими).

Для найбільш ефективних пошуків і розвідки родовищ необхідно дотримуватися встановленої стадійності геологорозвідувальних робіт,

виконувати вимоги щодо їхньої повноти й якості, здійснювати раціональне комплексування методів і технічних засобів, вчасно проводити поетапну геолого-економічну оцінку результатів досліджень. Вивченість родовища повинна забезпечити повноту геолого-економічної оцінки, можливість його комплексного освоєння при обов'язковому дотриманні вимог щодо охорони навколишнього середовища.

Всі організації, підприємства, установи, які проводять пошуково-розвідувальні роботи, повинні керуватися нормативними актами щодо геологічного вивчення надр.

На всіх заново виявлених родовищах уранових руд проводяться пошуково-оцінні роботи в обсягах, необхідних для обґрунтованої оцінки їхнього промислового значення.

Дослідно-промислова розробка виконується відповідно до вимог чинного законодавства про надра і охорону навколишнього природного середовища, нормативних актів із раціонального використання та охорони природних ресурсів.

Стаття 146. Оформлення результатів геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки урану та порядок подання їх на затвердження

Усі розвідувальні виробки й виходи рудних покладів на поверхню належить задокументувати за типовими формами й піддати радіометричному профілюванню. Результати випробування виносяться на первинну документацію й зв'язуються з геологічним описом. Повноту і якість первинної документації, відповідність її геологічним особливостям родовища, правильність визначення просторового положення структурних елементів, складання замальовок і їхніх описів належить систематично контролювати зіставленням з натурою компетентними комісіями у встановленому порядку. Слід також оцінювати якість геологічного й геофізичного випробування (витриманість розмірів перерізу й маси проб, відповідність їхнього положення особливостям геологічної будови ділянки, повноту й безперервність відбору проб, наявність і результати контрольного випробування), показовість мінералого-технологічних і інженерно-гідрогеологічних досліджень, якість визначення об'ємної маси, оброблення проб і аналітичних робіт. Крім того, слід контролювати відповідність зведених геологічних матеріалів первинній документації. Результати перевірок оформлюються у акті.

Результати геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки урану та порядок подання їх на затвердження здійснюються з урахуванням вимог Закону України «Про державну таємницю».

Стаття 147. Спільне використання надр

Якщо під час розвідувальних робіт центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр зроблено обґрунтований висновок про

знаходження родовища (родовищ) корисних копалин в межах ділянок двох або більше надрокористувачів, між цими користувачами укладається угода про спільну розвідку та розробку родовища.

У разі виникнення спору щодо умов спільного користування надрами спір вирішується в судовому порядку.

Стаття 148. Передача розвіданих родовищ корисних копалин для промислового освоєння

Розвідані родовища корисних копалин, у тому числі техногенні, або їх ділянки, запаси корисних копалин яких оцінено, включаються до Державного фонду родовищ корисних копалин і передаються для промислового освоєння в порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Глава 16 «Видобування корисних копалин, переробка мінеральної сировини та порядок користування надрами для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин»

Стаття 149. Розробка родовищ корисних копалин та переробка мінеральної сировини

Розробка родовищ твердих, рідких і газоподібних корисних копалин та переробка мінеральної сировини проводяться згідно з затвердженими проектами та планами робіт, правилами технічної експлуатації та охорони надр.

Правила технічної експлуатації, проекти і плани розробки родовищ корисних копалин та переробки мінеральної сировини затверджуються надрокористувачем.

Місця розташування об'єктів надрокористування визначаються до початку проектних робіт.

Проекти об'єктів надрокористування розробляються проектними організаціями або спеціалізованими підрозділами підприємств, установ та організацій, фізичними особами - підприємцями, які мають ліцензію на виконання цих робіт. Ліцензія видається в порядку, встановленому законодавством.

Вимоги до проектування об'єктів надрокористування з видобування корисних копалин, а також проведення надрокористування, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, визначаються цим Кодексом та іншими законами.

У проектах будівництва об'єктів надрокористування повинні передбачатися:

розташування наземних і підземних споруд, що забезпечує найбільш раціональне та ефективне використання запасів корисних копалин;

способи проведення розкривних робіт, системи розробки родовищ корисних копалин і технічні схеми переробки (підготовки) мінеральної сировини, що забезпечують найбільш повне, комплексне та економічно

доцільне вилучення з надр запасів корисних копалин, а також використання наявних у них компонентів;

раціональне використання розкривних порід при розробці родовищ корисних копалин;

складування, збереження та визначення порядку обліку корисних копалин, які тимчасово не використовуються, а також відходів виробництва, що містять корисні компоненти;

геологічне вивчення надр, що розкриваються в процесі будівництва та експлуатації гірничодобувних об'єктів, та складання геологічної і маркшейдерської документації;

рекультивация порушених земель, максимальне збереження ґрунтового покриву;

заходи, що гарантують безпеку людей, майна і навколишнього природного середовища.

У проектах будівництва об'єктів по переробці мінеральної сировини повинні передбачатися:

застосування технологічних схем, які забезпечують раціональне і комплексне вилучення з видобутої мінеральної сировини наявних у ній компонентів, що мають промислове значення;

раціональне використання, утилізацію, знешкодження або безпечне захоронення відходів переробки (шламу, пилу, стічних вод тощо);

складування, збереження та визначення порядку обліку відходів виробництва, що містять корисні компоненти і тимчасово не використовуються;

заходи, що гарантують безпеку людей, майна і навколишнього природного середовища.

Проект розробки родовища включає в себе окремим розділом проект ліквідації та консервації об'єктів надрокористування.

Проектами об'єктів надрокористування повинні передбачатись заходи щодо запобігання шкідливому впливу робіт з надрокористування на життя та здоров'я населення, довкілля та природні ресурси, які здійснюються надрокористувачем відповідно до законодавства.

Під час проектування, будівництва та експлуатації об'єктів надрокористування і гірничих виробок здійснюються заходи, спрямовані на збереження водних об'єктів, лісових масивів та охорону водоносних горизонтів (пластів) від виснаження (забруднення). Будівництво та введення в експлуатацію об'єктів надрокористування, не забезпечених очисними спорудами відповідно до специфіки надрокористування, яка вимагає у технологічному процесі очисних споруд, забороняється.

При проектуванні, будівництві і введенні в експлуатацію підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, повинні забезпечуватися раціональне використання видобутих гірських порід, а також виконання вимог, зазначених у пунктах 5, 6, 7 частини четвертої цієї статті, та інших вимог і правил відповідно до законодавства України.

Розроблені проекти об'єктів надрокористування підлягають оцінці впливу на довкілля, технічній експертизі та експертизі з протиаварійного захисту, безпеки проведення робіт з надрокористування, будівництва та експлуатації об'єктів надрокористування і затверджуються власником (керівником) організації-замовника.

Підготовка до будівництва об'єктів надрокористування забезпечується замовником шляхом передачі підряднику (будівельнику) будівельних майданчиків, відповідних дозволів на проведення робіт, проектно-кошторисної документації, топографо-геодезичної основи та маркшейдерських даних і фінансування будівельних робіт.

Будівництво об'єктів надрокористування, розташованих у гірничому масиві (виробці), здійснюється спеціалізованими суб'єктами господарювання, які мають ліцензію на виконання таких робіт, на підставі генерального договору-підряду відповідно до проекту.

Будівництво об'єктів на діючих об'єктах надрокористування може здійснюватися спеціалізованими підрозділами надрокористувача за наявності відповідної ліцензії.

Будівництво об'єкта надрокористування здійснюється після затвердження проектно-кошторисної документації.

Реконструкція та технічне переоснащення діючих об'єктів надрокористування здійснюються відповідно до затверджених проектів, що пройшли оцінку впливу на довкілля, технічну та експертизі з протиаварійного захисту, безпеки проведення робіт з надрокористування, будівництва та експлуатації об'єктів надрокористування, спеціалізованими організаціями чи спеціалізованими підрозділами цих підприємств.

Введення в експлуатацію нових і реконструйованих об'єктів надрокористування здійснюється незалежно від форми власності відповідно до законодавства.

Забороняється введення в експлуатацію нових і реконструйованих об'єктів надрокористування, об'єктів по переробці мінеральної сировини, а також підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, якщо при їх проектуванні не дотримано вимог, передбачених цією статтею.

Устаткування та матеріали для надрокористування допускаються центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого

нагляду, до застосування на об'єктах надрокористування лише за наявності відповідного сертифіката.

Устаткування та матеріали для надрокористування застосовуються згідно з нормативно-технічною документацією.

При переробці мінеральної сировини надрокористувачі (суб'єкти господарювання) повинні забезпечуватися:

додержання технологічних схем переробки мінеральної сировини, що забезпечують раціональне і комплексне вилучення корисних компонентів;

облік і контроль за розподілом корисних компонентів на різних стадіях переробки та ступенем їх вилучення з мінеральної сировини;

вивчення технологічних властивостей і складу мінеральної сировини, проведення дослідно-технологічних випробувань з метою удосконалення технології переробки мінеральної сировини;

раціональне використання відходів переробки (шламу, пилу, стічних вод тощо);

складування, облік і зберігання відходів виробництва, що містять корисні компоненти і тимчасово не використовуються.

При розробці родовищ корисних копалин та переробці мінеральної сировини має забезпечуватися також дотримання інших вимог, передбачених законодавством про охорону навколишнього природного середовища.

У разі, якщо діяльність, пов'язана з користуванням надрами, здійснюється на умовах договору про спільну інвестиційну діяльність, спільне виробництво, виробничу кооперацію, один із учасників цього договору зобов'язаний мати відповідний спеціальний дозвіл на користування надрами.

На об'єктах надрокористування розробляються та здійснюються заходи для запобігання можливому шкідливому (небезпечному) впливу наслідків аварій на сусідніх підприємствах та стихійних явищ. Ці заходи передбачаються проектом об'єктів надрокористування та планом ліквідації аварій.

Стаття 150. Порядок і особливості видобування твердих корисних копалин

Роботи по видобутку твердих корисних копалин проводяться за спеціальним дозволом на користування надрами, який видається відповідно до цього Кодексу.

Проведення робіт по видобуванню твердих корисних копалин здійснюється відповідно до проектів і паспортів, розроблених і затверджених згідно з правилами безпеки, правилами технічної експлуатації, єдиними правилами безпеки при підризних роботах. Проекти та паспорти повинні мати розділ «Протиаварійний захист».

У разі фактичних чи прогнозованих змін гірничо-геологічних (виробничих) умов роботи по видобутку твердих корисних копалин припиняються до коригування та перезатвердження в установленому порядку проектів і паспортів.

Проекти та паспорти доводяться до відома працівників надрокористувача у порядку, передбаченому правилами безпеки.

Надрокористувач при проведенні робіт по видобутку твердих корисних копалин зобов'язаний дотримуватись обов'язків визначених цим Кодексом, а також додержуватись інших вимог, передбачених законодавством.

Проведення на об'єктах надрокористування підривних робіт або робіт з вибуховими матеріалами здійснюється відповідно до єдиних правил безпеки при підривних роботах за наявності дозволу, який видає центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду.

У разі проведення вибухових робіт на об'єктах надрокористування застосовуються вибухові матеріали, занесені до переліку вибухових матеріалів, допущених до постійного виробництва і застосування, що затверджується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду.

Підприємства, що проводять підривні роботи, зобов'язані мати склади та інші спеціальні місця для зберігання вибухових матеріалів, засоби їх перевезення та охорони, документацію, а також персонал відповідно до вимог, передбачених законодавством України.

Надрокористувач при проведенні робіт по видобутку твердих корисних копалин повинен мати:

спеціальний дозвіл на користування надрами;

технічний проект, затверджений у встановленому порядку;

геолого-маркшейдерську, технічну та обліково-контрольну документацію (проекти, паспорти, схеми).

Вся технічна документація повинна вестися відповідно до вимог правил безпеки, правил технічної експлуатації, єдиних правил безпеки при підривних роботах та інших нормативно-правових актів.

Порядок використання та обліку відпрацьованих гірничих виробок, придатних для розміщення підприємств, не пов'язаних з видобутком корисних копалин, визначається відповідно до законодавства Кабінетом Міністрів України.

Стаття 151. Порядок і особливості видобування газу (метану) вугільних родовищ

Видобування газу (метану) вугільних родовищ в межах діючих об'єктів надрокористування, а також геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка) на вугільних родовищах здійснюється за спеціальним дозволом на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування газу (метану) вугільного родовища, який надається відповідно до порядку визначеним цим Кодексом.

Надрокористувач не може видобувати газ (метан) вугільних родовищ по спеціальному дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування корисних копалин вугільних родовищ.

Не допускається експлуатація вугільних родовищ з підвищеним рівнем концентрації газу (метану) без проведення необхідних заходів з вентиляції або дегазації, які забезпечують приведення концентрації газу (метану) до встановлених нормативів.

Не допускається розробка нових вугільних родовищ без проведення необхідних заходів з дегазації в разі наявності газонасичених вугільних пластів.

Порядок обліку запасів (ресурсів) та обсягу видобування газу (метану) вугільних родовищ визначається центральними органами виконавчої, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

З метою залучення фінансових інвестицій та технологічних ресурсів для дегазації та господарської діяльності з геологічного вивчення, видобування газу (метану) вугільних родовищ власник відповідного спеціального дозволу в разі необхідності укладає договори про спільну інвестиційну діяльність з правом доручати інвестору реалізовувати видобутий газ (метан) вугільних родовищ та здійснювати інші дії, не заборонені законодавством.

У разі якщо діяльність з видобування газу (метану) вугільних родовищ здійснюється на умовах договору за проектами спільного впровадження, один з учасників цього договору зобов'язаний мати дозвіл на викид забруднюючих речовин в атмосферне повітря згідно з Кіотським протоколом до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату.

Прибуток від проектів спільного впровадження згідно з вимогами Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату розподіляється між учасниками на умовах договору про спільну діяльність або іншого договору.

З метою дотримання екологічної безпеки під час видобування та використання газу (метану) вугільних родовищ надрокористувач забезпечує:

обов'язкове страхування майнових ризиків надрокористувача під час дослідно-промислового та промислового видобування і використання газу (метану) вугільних родовищ на випадок завдання шкоди навколишньому природному середовищу внаслідок аварій, пожеж чи технічних неполадок у порядку, встановленому законодавством про страхування;

дотримання правил, норм ведення гірничих робіт і охорони навколишнього природного середовища.

Забороняється спалювання газу (метану) вугільних родовищ, вилученого внаслідок проведення заходів з дегазації, безпосередньо із свердловини відкритим способом, без застосування спеціальних пристроїв, які мають відповідну експлуатаційну документацію.

Технічні та організаційні заходи щодо запобігання аваріям і катастрофам на стадіях геологорозвідувальних і науково-дослідних робіт, проектування, будівництва, реконструкції, технічного переоснащення, експлуатації, ліквідації або консервації об'єктів, що здійснюють видобування газу (метану) вугільних родовищ, здійснюються відповідно до законодавства.

З метою ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій надрокористувачі, що здійснюють видобування газу (метану) вугільних родовищ, підлягають постійному та обов'язковому обслуговуванню аварійно-рятувальними службами згідно із законодавством.

Для забезпечення безпеки населення, яке проживає в районі розташування об'єктів видобування та використання газу (метану) вугільних родовищ, встановлюються охоронні та санітарно-захисні зони, розміри й порядок використання яких визначаються законодавством та проектами цих об'єктів, затвердженими у встановленому законодавством порядку.

Після закінчення (припинення) діяльності пов'язаної з геологічним вивченням газу (метану) вугільних родовищ та/або його видобування, надрокористувач подає центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, матеріали, необхідні для переоцінки залишкових запасів газу (метану) вугільних родовищ, здійснює ліквідацію, консервацію або передачу (продаж) дегазаційних і технічних свердловин для подальшого використання та обслуговування підприємствам, які мають таке право відповідно до законодавства.

Стаття 152. Порядок і особливості видобування урану

Діяльність підприємств з видобування, перевезення переробки уранових руд провадиться на підставі ліцензій, які видаються у порядку, встановленому законодавством України.

Ліцензії на видобування та/або переробку уранових руд видаються відповідно до Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії».

Спеціальні дозволи на будівництво нових об'єктів по переробці уранових руд та реконструкцію діючих об'єктів надаються лише після одержання позитивного висновку з оцінки впливу на довкілля проекту робіт відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та позитивних висновків інших державних експертиз згідно з законодавством України.

Експлуатація об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд провадиться за наявності ліцензій, отриманих згідно з законом.

Проект об'єкта надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд повинен передбачати:

економічне обґрунтування доцільності реалізації даного проекту та оцінку впливу об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд на людину та довкілля;

заходи щодо контролю за надходженням радіоактивних речовин у довкілля;

заходи щодо охорони довкілля від розповсюдження радіоактивних речовин;

заходи для зменшення виділення радону;

заходи щодо контролю за радіаційною обстановкою та забезпечення захисту працюючих на об'єкті надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд та населення від впливу іонізуючого випромінювання;

заходи щодо безпечного зберігання та переробки радіоактивних відходів.

Додатково до звичайних заходів щодо безпеки ведення робіт на об'єктах надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд необхідно також вжити заходів щодо:

зменшення впливу випромінювання радону та інших радіоактивних газів, пилу та руд на персонал;

забезпечення контролю за дозами опромінення персоналу;

забезпечення контролю за рівнем радіоактивного забруднення довкілля;

захисту довкілля від радіоактивного забруднення;

забезпечення контролю за радіоактивним забрудненням гірничошахтного устаткування, обладнання, транспортних засобів тощо;

забезпечення очистки шахтних вод та вод спеціальних пралень.

Розміри та межі території з особливим режимом, санітарно-захисної зони і зони спостереження визначаються в проектах об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд згідно з діючими нормами,

правилами і стандартами та узгоджуються у порядку, встановленому законодавством.

Вимоги до безпеки ведення робіт на уранових об'єктах конкретизуються в нормах, правилах і стандартах безпеки та в інших нормативно-правових актах, які розробляються і затверджуються у порядку, встановленому законодавством України.

Перевезення уранових руд може здійснюватися у неупакованому вигляді за умови виконання заходів по зменшенню розпилення відповідно до діючих норм, правил і стандартів.

Підприємства по видобуванню і переробці уранових руд зобов'язані мати відповідні фінансові, матеріальні та інші ресурси для забезпечення виконання вимог до безпеки ведення робіт.

Перелік працівників об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд та їх категорії залежно від рівня можливого впливу іонізуючого випромінювання на здоров'я затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Обмеження за станом здоров'я для персоналу об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд встановлюються відповідно до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».

Персонал об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд повинен мати кваліфікацію та відповідну професійну підготовку.

Адміністрація об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд зобов'язана в установленому порядку, а також на вимогу органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування інформувати органи місцевого самоврядування та населення про радіаційний стан на території з особливим режимом, на яких розташовані об'єкти надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд, виникнення на об'єктах надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд аварійних та інших ситуацій, які можуть негативно вплинути на стан довкілля чи становлять загрозу для населення.

У місцях розташування об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд з метою захисту населення від можливого негативного впливу їх діяльності встановлюються території з особливим режимом, санітарно-захисна зона і зона спостереження.

Витрати на створення санітарно-захисної зони та зони спостереження включаються до кошторисів проектів будівництва та реконструкції об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд.

Витрати, пов'язані з безпечною експлуатацією об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд, передбачені цією статтею, відносяться на собівартість виробленої продукції.

Витрати, пов'язані з припиненням діяльності об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд, які включають кошти на дезактивацію, рекультивацію земель, хвостосховищ, здійснення контролю в санітарно-захисній зоні та зоні спостереження, відносяться до складу витрат виробництва.

Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування повинні сприяти забезпеченню безпечної діяльності об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд.

Обмежується господарська діяльність згідно з Законом України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» у санітарно-захисній зоні і зоні спостереження.

У встановленому законом порядку на територіях з особливим режимом здійснюється обов'язковий постійний контроль за станом радіаційної обстановки відповідно до діючих норм, правил і стандартів.

Стаття 153. Порядок і особливості видобування вуглеводнів

Введення родовища або окремого покладу вуглеводнів у промислову розробку здійснюється надрокористувачем.

Для введення родовища (покладу) вуглеводнів у промислову розробку надрокористувач повинен мати:

спеціальний дозвіл на видобування (промислову розробку родовищ) або на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку родовищ, з подальшим видобуванням (промисловою розробкою родовищ);

затверджену в установленому порядку геолого-економічну оцінку запасів родовища (покладу) за результатами розвідувальних робіт;

технологічний проект (схему) промислової розробки родовища (покладу), комплексний проект його облаштування, виконаний згідно із законодавством, та інвестиційний проект (програму).

Промислова розробка родовища здійснюється після подання затвердженого надрокористувачем протоколу затвердження проекту промислової розробки родовища (покладу) до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Під час здійснення промислової розробки родовищ вуглеводнів надрокористувачі зобов'язані:

застосовувати прогресивні технології і техніку, що забезпечують раціональне використання надр та найбільш повне вилучення з надр вуглеводнів та супутніх компонентів;

не допускати вибіркової розробки найбільш продуктивних ділянок родовищ;

безумовно і своєчасно виконувати всі технічні вимоги затвердженого технологічного проекту (схеми) розробки родовища і комплексного проекту його облаштування;

дотримуватися показників інвестиційного проекту (програми);

дотримуватися правил розробки родовищ, затверджених рішенням центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища;

забезпечувати достовірний облік видобутих вуглеводнів та супутніх компонентів, а також закачки в пласти води та газу за кожною свердловиною, покладом і за родовищем в цілому, своєчасне подання відповідним органам виконавчої влади встановлених форм звітності відповідно до чинного законодавства;

забезпечувати безумовне виконання встановлених норм і правил щодо забезпечення раціонального використання надр під час промислової розробки родовищ, а також вимог чинного законодавства з питань охорони праці та охорони довкілля;

у разі виявлення фактів вилучення вуглеводнів на родовищах, розташованих у прикордонних зонах, з території сусідніх держав, негайно повідомляти про це відповідні органи державної влади;

надавати представникам органів, які здійснюють державний контроль і нагляд за дотриманням правил і нормативів користування надрами, під час виконання ними службових обов'язків необхідну інформацію та забезпечувати вільний доступ на об'єкти надрокористування;

відшкодовувати заподіяні ними збитки підприємствам, установам, організаціям, громадянам та довкіл्लю.

При розробці надр, які містять вуглеводні власники спеціального дозволу на користування надрами зобов'язані укласти страхові угоди на випадок:

завдавання екологічної шкоди внаслідок аварій чи технічних неполадок при розробці нафтогазового родовища;

пошкодження державного майна протягом строку розробки нафтогазового родовища, наданого в користування.

Власник спеціального дозволу на користування надрами також має право укладати угоди про добровільне страхування.

Надрокористувачі, які проводять буріння розвідувальних та експлуатаційних нафтових і газових свердловин, а також розробку нафтових і газових родовищ та експлуатацію підземних сховищ газу, здійснюють ліквідацію аварійних викидів газу, нафти чи пластової води із свердловин.

Надрокористувачі повинні укладати із спеціалізованими підрозділами із запобігання та ліквідації відкритих нафтових і газових фонтанів угоди на виконання ними інспекційно-профілактичних і аварійних робіт.

Стаття 154. Порядок і особливості видобування підземних вод

Введення родовища або окремого покладу підземних вод у промислову розробку здійснюється надрокористувачем.

Для введення родовища (покладу) підземних вод у промислову розробку надрокористувач повинен мати:

спеціальний дозвіл на видобування (промислову розробку родовищ) або на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку родовищ, з подальшим видобуванням (промисловою розробкою родовищ);

затверджену в установленому порядку геолого-економічну оцінку запасів родовища (покладу) за результатами розвідувальних робіт;

технологічний проект (схему) промислової розробки родовища (покладу), комплексний проект його облаштування, виконаний згідно із законодавством, та інвестиційний проект (програму).

Промислова розробка родовища здійснюється після подання затвердженого надрокористувачем протоколу затвердження проекту промислової розробки родовища (покладу) до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Під час здійснення промислової розробки родовищ підземних вод надрокористувачі зобов'язані:

застосовувати прогресивні технології і техніку, що забезпечують раціональне використання надр та найбільш повне вилучення з надр підземних вод та супутніх компонентів;

не допускати вибіркової розробки найбільш продуктивних ділянок родовищ підземних вод;

безумовно і своєчасно виконувати всі технічні вимоги затвердженого технологічного проекту (схеми) розробки родовища і комплексного проекту його облаштування;

дотримуватися показників інвестиційного проекту (програми);

дотримуватися правил розробки родовищ підземних вод, затверджених рішенням центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища;

забезпечувати достовірний облік видобутих підземних вод та супутніх компонентів, за кожною свердловиною, покладом і за родовищем в цілому, своєчасне подання відповідним органам виконавчої влади встановлених форм звітності відповідно до чинного законодавства;

забезпечувати безумовне виконання встановлених норм і правил щодо забезпечення раціонального використання надр під час промислової розробки

родовищ підземних вод, а також вимог чинного законодавства з питань охорони праці та охорони довкілля;

у разі виявлення фактів вилучення підземних вод на родовищах, розташованих у прикордонних зонах, з території сусідніх держав, негайно повідомляти про це відповідні органи державної влади;

надавати представникам органів, які здійснюють державний контроль і нагляд за дотриманням правил і нормативів користування надрами, під час виконання ними службових обов'язків необхідну інформацію та забезпечувати вільний доступ на об'єкти надрокористування;

відшкодовувати заподіяні ними збитки підприємствам, установам, організаціям, громадянам та довкіллю.

При розробці надр, які містять підземні води, власники спеціального дозволу на користування надрами зобов'язані укласти страхові угоди на випадок:

завдавання екологічної шкоди внаслідок аварій чи технічних неполадок при розробці родовищ підземних вод;

пошкодження державного майна протягом строку розробки родовища підземних вод, наданого в користування.

Власник спеціального дозволу на користування надрами також має право укладати угоди про добровільне страхування.

Стаття 155. Порядок користування надрами для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин

Спорудження та експлуатація підземних сховищ нафти, газу, продуктів їх переробки та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод і для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, здійснюються на підставі спеціальних дозволів на будівництво та експлуатацію підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, виданих центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, технологічних схем і проектів та проектів їх облаштування.

Проектно-кошторисна документація (проекти, робочі проекти, робоча документація) на спорудження і реконструкцію підземних сховищ підлягає у встановленому порядку оцінці впливу на довкілля та комплексній державній експертизі.

У проектах повинні передбачатися заходи, що забезпечують знешкодження стічних вод, шкідливих речовин і відходів виробництва або локалізацію їх у визначених межах, а також запобігають їх проникненню в гірничі виробки, на земну поверхню та у водні об'єкти.

У разі порушення вимог цієї статті скидання в надра стічних вод, захоронення шкідливих речовин і відходів, спеціальний дозвіл на користування надрами повинен бути зупинений або анульований центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у передбаченому цим Кодексом порядку.

Введення підземних сховищ у дослідно-промислову і промислову експлуатацію здійснюється надрокористувачем після прийняття об'єкта в експлуатацію відповідно до закону.

Підземні сховища нафти, газу, продуктів їх переробки, та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод і для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, створені в природних ємностях, є об'єктами права державної власності.

Стаття 156. Система протиаварійного захисту та безпеки проведення робіт з надрокористування та технічні та організаційні заходи щодо запобігання аваріям і катастрофам

Надрокористувач зобов'язаний створити систему протиаварійного захисту та безпеки проведення робіт з надрокористування, яка включає:

нормативно-правові акти та технічну документацію з безпеки робіт з надрокористування;

технічні та організаційні заходи щодо запобігання аваріям і катастрофам;

план ліквідації аварії;

систему заходів щодо оповіщення про аварії;

порядок обслуговування об'єктів надрокористування державними аварійно-рятувальними службами;

заходи з організації та проведення аварійно-рятувальних робіт.

Технічні та організаційні заходи щодо запобігання аваріям і катастрофам здійснюються на стадіях геолого-розвідувальних і науково-дослідних робіт, проектування, будівництва, реконструкції, технічного переоснащення, експлуатації, ліквідації або консервації об'єктів надрокористування із забезпеченням:

запобігання вибухам газу та пилу;

відвернення обвалення порід і завалів гірничих виробок;

запобігання газодинамічним явищам;

додержання вимог пожежної безпеки;

запобігання затопленню гірничих виробок, виділенню та проникненню в них небезпечних і шкідливих субстанцій;

відвернення руйнувань і катастроф на гірничорудниковому транспорті та організації його чіткої роботи;

запобігання аваріям і катастрофам у вертикальних стволах і на підйомних комплексах.

З метою запобігання вибухам газу та пилу:

на об'єктах надрокористування, де має місце виділення вибухових та отруйних газів і пилу, встановлюється відповідний газовий, пиловий або пилогазовий режим, забезпечується аерогазовий контроль, застосовуються спеціальні види захисту устаткування та технологічних процесів згідно з правилами безпеки;

підривні роботи проводяться за спеціальними проектами із зазначеними параметрами буропідривного комплексу та в суворій відповідності з єдиними правилами безпеки при підривних роботах;

підземні гірничі виробки проводяться з примусовим провітрюванням за допомогою безперервно діючих вентиляційних установок згідно з правилами безпеки (на відкритих роботах допускається застосування природного провітрювання за умови досягнення нормативів екологічної безпеки атмосферного повітря на робочих місцях).

Відвернення обвалення порід і завалів діючих гірничих виробок забезпечується використанням спеціальних способів проведення робіт з надрокористування, кріплення, підтримання в належному стані та охороною гірничих виробок.

Запобігання газодинамічним явищам (раптові викиди, гірничі удари тощо) забезпечується за допомогою комплексу заходів згідно з правилами безпеки та іншими нормативно-правовими актами.

Додержання вимог пожежної безпеки під час проведення робіт на кожному робочому місці забезпечується шляхом здійснення заходів згідно з проектом протипожежного захисту.

У гірничих виробках застосовуються технологічні процеси, устаткування та матеріали, що перешкоджають утворенню пальної суміші та джерел запалювання, а також здійснюються заходи для запобігання самозайманню гірничих порід.

Запобігання затопленню гірничих виробок, виділенню та проникненню в них шкідливих речовин (газоподібних, пароподібних, пиловидних, рідинних, електромагнітних, випромінюючих, радіаційних тощо) на гірничих підприємствах, небезпечних за цими проявами, забезпечується переведенням їх на особливий режим роботи в установленому порядку.

Відвернення руйнувань і катастроф на гірничорудниковому транспорті забезпечується підтриманням устаткування, транспортної мережі в належному технічному стані та організацією роботи, пов'язаної з перевезенням людей та

вантажів на гірничому підприємстві, відповідно до вимог нормативно-правових актів.

На кожному об'єкті надрокористування, складається план ліквідації аварій, який містить систему оповіщення про аварії, заходи з рятування працюючих на підприємстві, з евакуації населення та ліквідації можливих аварій у початковій стадії та розподіл обов'язків між окремими особами, зайнятими ліквідацією аварій.

План ліквідації аварій розробляється, узгоджується та затверджується керівником (головним інженером) об'єкту надрокористування відповідно до вимог правил безпеки.

Система оповіщення про аварії об'єктів надрокористування затверджується його власником (керівником) у встановленому порядку з метою термінового попередження підприємств, установ, організацій та людей, які можуть зазнати небезпечного впливу аварій, у тому числі осіб, які беруть участь у ліквідації аварій.

Надрокористувач зобов'язаний попередити власників підприємств, розташованих в межах спеціального дозволу на користування надрами, про проведення робіт з надрокористування та узгодити з ними заходи щодо захисту від можливого шкідливого впливу від робіт з надрокористування.

Надрокористувач з потенційно небезпечним виробництвом, що розміщується в межах спеціального дозволу на користування надрами або поблизу нього, в разі виникнення аварії або надзвичайної ситуації зобов'язаний негайно приступити до ліквідації її наслідків. Одночасно надрокористувач зобов'язаний негайно повідомити про аварію та вжити заходи для ліквідації її наслідків, повідомити центральні органи виконавчої влади відповідно до їх компетенції та органи місцевого самоврядування.

Глава 17 «Техногенні родовища»

Стаття 157. Порядок набуття права на користування надрами техногенних родовищ

Спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка родовищ), на видобування корисних копалин надає право на користування надрами техногенних родовищ.

Спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка родовищ), на видобування корисних копалин техногенних родовищ набувається в порядку визначеним цим Кодексом.

Надрокористувач, який під час своєї діяльності за спеціальним дозволом на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка родовищ), на видобування корисних копалин та/або суб'єкт господарювання, який під час переробки корисних копалин створив техногенне родовище, має право отримати спеціальний дозвіл на користування надрами створеного ним техногенного родовища у без аукціонному порядку, збір за такий спеціальний дозвіл на користування надрами не справляється.

Спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування корисних копалин техногенного родовища в межах діючих об'єктів надрокористування видається заявнику лише за наявності письмової згоди надрокористувача, який здійснює експлуатацію зазначених об'єктів надрокористування. У разі згоди такого надрокористувача на видачу спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування корисних копалин техногенного родовища в межах діючих об'єктів надрокористування іншому заявнику, такий надрокористувач у відповіді на пропозицію цього заявника щодо видобування корисних копалин техногенного родовища у межах діючих об'єктів надрокористування зобов'язаний зазначити технічні умови видобування корисних копалин техногенного родовища та строки такого видобування. Надрокористувач зобов'язаний надати відповідь на пропозицію заявника протягом тридцяти календарних днів з дня її отримання.

У разі надання іншому суб'єкту господарювання спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування корисних копалин техногенного родовища в межах спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування надр корисних копалин, надрокористувач та такий суб'єкт господарювання укладають цивільно-правову угоду про узгодження господарської діяльності та зокрема про відповідальність сторін під час видобування корисних копалин.

Технічні умови та строки, визначені надрокористувачем визначені в цивільно-правовій угоді є істотними умовами такої угоди. Угода підлягає державній реєстрації центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, не пізніше двох тижнів з дня її подання.

Центральний органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, надає

спеціальний дозвіл на користування надрами техногенного родовища у без аукціонному порядку на підставі заяви заявника, а у випадку надходження двох чи більше заяв на одне й теж саме техногенне родовище, спеціальний на користування надрами продається у аукціонному порядку.

Центральний органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у випадку прийняття рішення щодо продажу спеціального дозволу на користування надрами техногенних родовищ, керується положеннями цього Кодексу щодо продажу спеціальних дозволів в аукціонному порядку.

Збір та ціна продажу спеціального дозволу на користування надрами техногенних родовищ на аукціоні визначається відповідно до цього Кодексу.

Стаття 158. Особливості здійснення геологічного вивчення техногенних родовищ

Введення техногенного родовища в дослідно-промислову розробку здійснюється надрокористувачем на підставі проекту дослідно-промислової розробки родовища (покладу).

Умови експлуатації техногенних родовищ під час дослідно-промислової розробки родовищ і періоди їх використання обґрунтовують у проектних документах.

Дослідно-промислова розробка виконується відповідно до вимог чинного законодавства про надра і охорону навколишнього природного середовища, нормативних актів із раціонального використання та охорони природних ресурсів, охорони праці та технічної безпеки.

Стаття 159. Особливості видобування корисних копалин з техногенних родовищ

Надрокористувач який отримав спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування корисних копалин техногенного родовища проводить видобування корисних копалин відповідно до положень цього Кодексу, що стосуються особливостей видобування корисних копалин відповідно до групи корисних копалин.

Надрокористувач який отримав спеціальний дозвіл на користування надрами техногенних родовищ має права та обов'язки, які визначені цим Кодексом.

Глава 18 «Ліквідація та консервація гірничих об'єктів»

Стаття 160. Ліквідація і консервація об'єктів надрокористування

Після вироблення запасів корисних копалин, а також у разі, коли за техніко-економічними розрахунками та іншими обґрунтуваннями подальша розробка родовищ чи його частин є недоцільною або неможливою, об'єкти

надрокористування або ділянки цих об'єктів надрокористування підлягають ліквідації чи консервації.

У разі повної або часткової ліквідації чи консервації об'єкта надрокористування гірничі виробки і свердловини повинні бути переведені у стан, який гарантує безпеку людей, майна і навколишнього природного середовища.

У разі ліквідації і консервації об'єктів надрокористування чи їх ділянок технічна, геологічна та маркшейдерська документація заповнюється на момент завершення робіт з надрокористування і передається у встановленому порядку на зберігання.

На об'єктах надрокористування, суміжних з об'єктами, що ліквідуються чи консервуються, повинні бути проведені заходи, що гарантують безпеку гірничих робіт.

Ліквідація і консервація об'єктів надрокористування або їх ділянок здійснюються за погодженням з центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду.

Консервація та ліквідація об'єктів надрокористування та інших споруд, пов'язаних з користуванням надрами відповідно до угоди про розподіл продукції, здійснюються в порядку, передбаченому такою угодою.

Стаття 161. Обов'язок надрокористувача здійснити ліквідацію об'єктів надрокористування та кошти для здійснення ліквідації та консервації.

Для здійснення ліквідації об'єкта надрокористування надрокористувач повинен розробити та погодити, проект ліквідації об'єкта надрокористування та отримати висновок з оцінки впливу на довкілля діяльності з ліквідації об'єкту надрокористування, згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Ліквідація об'єктів надрокористування відбувається з підстави припинення виробничої діяльності об'єктів надрокористування.

Проект ліквідації об'єктів надрокористування або їх ділянок, споруд, пов'язаних із користуванням надрами, в установленому законодавством порядку погоджується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду та повідомляється органам місцевого самоврядування.

Надрокористувач під час ліквідації об'єктів надрокористування вирішує питання щодо можливого використання гірничих виробок і свердловин для інших цілей суспільного виробництва.

Порядок ліквідації об'єктів надрокористування що використовувалися у процесі видобутку корисних копалин з надр, визначається центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

У проекті ліквідації об'єктів надрокористування надрокористувач зобов'язаний передбачати заходи з ліквідації екологічних наслідків, пов'язаних з функціонуванням таких об'єктів, а також заходи із запобігання:

випадкам потрапляння людей і тварин у гірничі виробки, провали та вирви;

порушенню гідрогеологічного режиму підземних і поверхневих вод, земель, лісів та інших об'єктів;

пошкодженню будівель, споруд, підземних і наземних комунікацій, розташованих у зоні шкідливого впливу гірничих виробок;

прорив води і шкідливих газів у виробки, суміжні з виробками об'єктів, що ліквідуються;

порушенню геодезичної та маркшейдерської опорної мережі;

активізації небезпечних геомеханічних процесів (зсувів, обвалів тощо) на поверхні землі;

забрудненню і виснаженню поверхневих та підземних вод;

проникненню шкідливих газів у наземні споруди і в атмосферу.

Ліквідація гірничих виробок, екологічна реабілітація гірничодобувних регіонів з критичним станом довкілля, режим гідрозахисту, моніторинг довкілля та інших споруд, пов'язаних з користуванням надрами, здійснюється за рахунок коштів надрокористувачів.

Обсяги та джерела фінансового забезпечення зазначених робіт для підприємств державної форми власності визначаються відповідними державними програмами, які затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Обсяги фінансового забезпечення державних програм з державного бюджету України визначаються Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Сума коштів котра була визначена під час затвердження проекту підлягає індексації відповідно до порядку затверджені Кабінетом Міністрів України.

Стаття 162. Порядок здійснення ліквідації об'єктів надрокористування та дотримання умов безпеки при ліквідації об'єктів надрокористування

Ліквідація об'єктів надрокористування здійснюється за проектом, затвердженим власником (керівником) об'єкта надрокористування, який включає соціально-економічне обґрунтування, технічне рішення, пропозиції про можливе відновлення робіт з надрокористування, використання гірничих

виробок, будівель, споруд іншого призначення, заходи, спрямовані на запобігання небезпечному впливу на інші підприємства, довкілля та людей, а також погоджений в установленому законодавством порядку з центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду та повідомленням органів місцевого самоврядування.

Технічне рішення передбачає видалення (виймання) матеріальних цінностей підприємств, що ліквідуються або консервуються, з об'єктів надрокористування (будівель, споруд) або передачу їх правонаступникам.

Комплекс робіт з ліквідації об'єктів надрокористування державної форми власності, екологічна реабілітація територій об'єктів надрокористування державної форми власності, де спостерігається критичний стан навколишнього природного середовища, режим гідрозахисту та моніторинг довкілля проводиться за відповідними державними програмами або за окремими рішеннями Кабінету Міністрів України.

Питання правонаступництва об'єктів надрокористування державної форми власності, що ліквідуються або консервуються, вирішуються Кабінетом Міністрів України відповідно до законодавства.

Стаття 163. Порядок та строк консервації об'єктів надрокористування. Дотримання умов безпеки під час консервації об'єктів надрокористування

У разі консервації об'єктів надрокористування, зупиняються роботи з видобування і вживаються заходи щодо приведення гірничих виробок, технічних бурових свердловин, наземних і підземних споруд до стану, придатного для експлуатації у разі поновлення діяльності з видобування. Заходи, що проводяться під час консервації, регламентуються нормативно-правовими актами за видами користування надрами та видами корисних копалин, за проектом консервації, в якому зазначається організація безпечного перебування людей та веденням робіт у межах зони можливого шкідливого впливу законсервованих об'єктів надрокористування.

Порядок і тривалість консервації об'єктів надрокористування до поновлення робіт з видобування корисних копалин встановлюються користувачем ділянки надр в проекті розробки родовищ та погоджується з центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Стаття 164. Умови та порядок поновлення роботи об'єктів надрокористування після завершення періоду їх консервації

Поновлення робіт на гірничих об'єктах, що перебувають на консервації, здійснюється згідно з затвердженими проектами розробки, які погоджуються центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими

матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду та центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

IV РОЗДІЛ «РЕГУЛЮЮЧИЙ ВПЛИВ ДЕРЖАВИ НА КОРИСТУВАННЯ НАДРАМИ»

Глава 19 «Державна підтримка надрокористувачів»

Державна підтримка застосовується до надрокористувачів, які видобувають корисні копалини на території України, та використовують (продають, переробляють) їх у наступних виробничих циклах на економічній території України з метою створення товарів (продуктів).

Пільгові ставки рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин застосовуються таким чином та для таких надрокористувачів, які:

здійснюють видобування корисних копалин на ділянці надр, геологічне вивчення якої та затверджений в установленому порядку підрахунок запасів корисних копалин на якій цей надрокористувач здійснив за власні кошти: ставка знижується на 50 відсотків на перші 3 роки з дати затвердження запасів корисних копалин;

здійснюють видобування корисних копалин на континентальному шельфі та/або в межах виключної (морської) економічної зони України: при глибинах моря до 100 метрів – ставка знижується на 50 відсотків; при глибинах моря більше 100 метрів – ставка знижується на 80 відсотків.

Звільнення від оподаткування ввізним митом застосовується до ввезення виключно нового устаткування (обладнання) та його комплектуючих і виключно з метою реалізації програми робіт на ділянці надр, на користування якою надрокористувач отримав спеціальний дозвіл.

У разі реінвестування надрокористувачем не менше ніж 50 відсотків отриманого прибутку у розвиток виробництва такий надрокористувач тимчасово звільняється від сплати податку на прибуток підприємств протягом періоду здійснення такого реінвестування.

У разі впровадження надрокористувачем передових сучасних технологій та/або придбання нового обладнання для користування надрами, що зменшують вплив такої діяльності на довкілля, такий надрокористувач тимчасово повністю звільняється від сплати податку на прибуток підприємств за рік, в якому надрокористувач впровадив та/або придбав вказане нове обладнання.

Надрокористувачі, які відповідно до критеріїв, зазначених у законодавстві України, є малими та середніми підприємствами та яким вперше надано спеціальний дозвіл на користування надрами, тимчасово звільняються від сплати податку на прибуток підприємств на 1 рік, а у регіонах, що потребують економічного стимулювання – на 3 роки.

Перелік регіонів, що потребують економічного стимулювання, визначаються відповідно до критеріїв визначених Кабінетом Міністрів України.

З метою стимулювання суб'єктів господарювання до придбання вітчизняної мінеральної сировини створюється Державне кредитно-страхове агентство, яке є державним підприємством, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику економічного, соціального розвитку і торгівлі, державну зовнішньоекономічну політику.

Завданням Державного кредитно-страхового агентства є:

кредитування суб'єктів господарювання для придбання видобутої виключно в Україні мінеральної сировини та наступної її переробки на економічній території України;

страхове гарантування виконання їх зобов'язань за договорами придбання видобутої виключно в Україні мінеральної сировини;

Державне кредитно-страхове агентство укладає договори страхування з суб'єктами господарювання, що придбали мінеральну сировину, видобуту виключно в Україні, та акумулює кошти, отримані у вигляді страхових премій згідно таких договорів. У разі невиконання чи неповного виконання суб'єктами господарювання своїх зобов'язань, а також у разі змін курсу валют, зарахунок зазначених коштів Державне кредитно-страхове агентство гарантує виплату страхового відшкодування у розмірі до 30 відсотків ціни такого придбання (залежно від конкретних умов договору страхування).

У разі придбання суб'єктами господарювання, з ціллю наступної її переробки та виробництва товарів(продуктів), видобутої виключно в Україні мінеральної сировини він може звернутися до Державного кредитно-страхового агентства для отримання кредиту на таке придбання в обсязі до 50 відсотків ціни такого придбання (залежно від конкретних умов кредитного договору).

Положення про Державне кредитно-страхове агентство, типові кредитні та договори страхування, а також порядок та умови їх укладання затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 166. Види державної підтримки та перелік видів діяльності і корисних копалин, до яких застосовується державна підтримка

Державою надаються такі види підтримки надрокористувачів:

комплексна державна підтримка інвестиційно містких проектів у сфері добувної промисловості;

пільгові ставки рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин;

звільнення від оподаткування ввізним митом виключно нового устаткування (обладнання) та його комплектуючих, що ввозиться науково-дослідними, дослідно-конструкторськими центрами, а також

надрокористувачами виключно з метою реалізації програми робіт на ділянці надр;

тимчасове запровадження нульової ставки податку на прибуток підприємств у разі реінвестування прибутку надрокористувачем у розвиток свого виробництва або інвестування коштів у промисловість на території України;

тимчасове запровадження нульової ставки податку на прибуток підприємств у разі впровадження надрокористувачем передових сучасних технологій та/або придбання нового обладнання для користування надрами, що зменшують вплив такої діяльності на довкілля;

тимчасове запровадження нульової ставки податку на прибуток підприємств для малих та середніх підприємств-надрокористувачів, яким вперше надано спеціальний дозвіл на користування надрами;

створення Державного кредитно-страхового агентства для кредитування суб'єктів господарювання для придбання видобутої в Україні мінеральної сировини, з ціллю наступної її переробки та виробництва товарів (продуктів) на економічній території України.

забезпечує створення науково-дослідних та дослідно-конструкторських центрів для стимулювання розвитку інноваційних та високоефективних технологій, створення дослідних зразків, корисних моделей, технологічних рішень, проведення досліджень і випробувань, а також створює умови для залучення інвестицій в розробки цих центрів на засадах державного приватного партнерства.

Стаття 167. Державна підтримка надрокористувачів, що відновлюють та створюють нову геологічну інформацію

Надрокористувачам, які за власні кошти створюють нову чи відновлюють геологічну інформацію, держава гарантує:

звільнення від оподаткування операцій з передачі права власності на геологічну інформацію;

повну конфіденційність та нерозкриття змісту геологічної інформації, яка стосується певної ділянки надр та яка передана надрокористувачем після припинення права користування цією ділянкою надр, протягом п'яти років з моменту припинення права користування надрами.

Стаття 168. Шляхи реалізації державної підтримки та порядок її отримання надрокористувачами

Комплексна інвестиційна підтримка надається інвестиційно містким проектам у сфері добувної промисловості, які відповідають визначеним у цьому Кодексі умовам та щодо яких між надрокористувачем та Кабінетом Міністрів України укладено спеціальну інвестиційну угоду.

Комплексна інвестиційна підтримка надається у вигляді:

зниження на 30 відсотків ставки податку на прибуток підприємств на період дії спеціальної інвестиційної угоди;

тимчасового зниження на 50 відсотків на перші 3 роки ставки рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин;

звільнення від оподаткування ввізним митом виключно нового устаткування (обладнання) та його комплектуючих, що ввозиться надрокористувачем виключно з метою реалізації спеціальної інвестиційної угоди.

Для отримання комплексної державної підтримки інвестиційно місткий проект у сфері добувної промисловості має відповідати таким критеріям:

проект реалізується на території України у сфері добувної промисловості на конкретній ділянці надр, на користування якою надрокористувач, що реалізує такий проект, має спеціальний дозвіл на користування надрами;

надрокористувач, що реалізує такий проект, отримав спеціальний дозвіл на користування надрами на геологічне вивчення у тому числі дослідно-промислому розробку, або на геологічне вивчення у тому числі дослідно-промислому розробку з подальшим видобуванням (промислому розробку);

проект передбачає будівництво та/або реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт інфраструктурних та виробничих об'єктів, придбання необхідного обладнання;

проект передбачає створення не менше ніж 100 нових робочих місць;

програма робіт на ділянці надр, на якій реалізується проект, передбачає застосування нових та таких, що мінімізують вплив на довкілля, методів робіт на ділянці надр;

обсяг запланованих інвестицій надрокористувача для реалізації проекту складає не менше 10 мільйонів євро;

різниця між обсягом всіх очікуваних надходжень до державного та місцевих бюджетів за період реалізації проекту та обсягом комплексної державної підтримки, що надаватиметься, має плюсове значення.

Глава 20 «Обов'язкова звітність у сфері користування надрами»

Стаття 169. Перелік форм, строки та періодичність подання форм обов'язкової звітності надрокористувачами та інвесторами за Угодою про розподіл продукції

Облік запасів корисних копалин ведеться на основі звітних балансів гірничодобувних і геологорозвідувальних підприємств.

Надрокористувачі, визначені статтею 36 цього Кодексу, що здійснюють користування надрами на підставі та в межах родовища (ділянки), визначеного (визначеної) спеціальним дозволом на користування надрами або Угодою про

розподіл продукції зобов'язані до 10 лютого наступного за звітним року подавати річну звітність про рух балансових запасів корисної копалини.

Річна звітність про рух балансових запасів корисної копалини подається за формами, які затверджуються центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр:

форма звітності № 5-ГР (тверді горючі, металічні та неметалічні корисні копалини);

форма звітності № 6-ГР (нафта, природний газ, конденсат, етан, пропан, бутани, гелій);

форма звітності № 7-ГР (підземні води).

Звітність складається окремо щодо кожного родовища (ділянки, шахти, горизонту, пласта) та окремо для кожного виду сировини за промисловим використанням відповідно до результатів державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин.

Надрокористувачі зобов'язані щороку подавати інформацію щодо стану виконання Програми робіт за формою, яка затверджується центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр та надавати відповідні пояснення з питань, що віднесені до компетенції до 10 лютого наступного за звітним року.

Стаття 170. Органи, уповноважені на збір, обробку та облік звітності надрокористувачів та інвесторів за Угодою про розподіл продукції

Звітність подається до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Інструкції щодо заповнення форм звітності розробляються, центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр та затверджується, центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр здійснює контроль за своєчасним поданням користувачами надр форм звітності, перевіряє відповідність зазначених відомостей вимогам Інструкцій та інших нормативно-правових актів.

Звітність за Угодою про розподіл продукції подається інвестором до центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Глава 21 «Здійснення державного нагляду (контролю) за геологічним вивченням надр, їх раціональним, ефективним використанням та охороною»

Стаття 171. Органи, що уповноважені здійснювати державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр, їх раціональним використанням, у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду (контролю), здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів

Державний нагляд (контроль) спрямований на забезпечення додержання всіма державними органами, підприємствами, установами, організаціями та громадянами встановленого порядку користування надрами, виконання інших обов'язків щодо охорони надр, встановлених законодавством України.

Державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та раціональним і ефективним їх використанням здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Державний гірничий нагляд (контроль) за дотриманням умов спеціальних дозволів на користування надрами в частині ведення робіт з експлуатації родовищ корисних копалин здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду.

Державний нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, охорони земель, надр здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Державний нагляд (контроль) за використанням та охороною земель, лісів, надр, води та інших природних ресурсів здійснюють органи місцевого самоврядування та місцеві органи виконавчої влади.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, - мають право звертатися до суду про стягнення коштів та відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про надра.

Державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр, їх раціональним використанням, у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду (контролю), здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів здійснюється з урахуванням вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Стаття 172. Здійснення державного нагляду (контролю) органом, який уповноважений здійснювати державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр, їх раціональним, ефективним використанням та охороною

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр у межах своїх повноважень здійснює державний контроль за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та раціональним і ефективним їх використанням, зокрема за:

обґрунтованістю застосування методик і технологій, якістю, комплексністю, ефективністю робіт з геологічного вивчення надр;

виконанням рішень з питань методичного забезпечення проведення робіт з геологічного вивчення та використання надр;

дотриманням нормативів, стандартів та інших вимог щодо геологічного вивчення і використання надр, умов спеціальних дозволів на користування надрами (у тому числі на користування нафтогазоносними надрами)

повнотою вивчення геологічної будови надр, гірничо-технічних, інженерно-геологічних, геолого-екологічних та інших умов вивчення родовищ корисних копалин;

використанням технічних засобів і методів проведення робіт з геологічного вивчення надр, які виключають невиправдані втрати корисних копалин і погіршення їх якості;

своєчасністю та відповідністю встановленим вимогам введення в експлуатацію розвіданих родовищ корисних копалин;

дотриманням під час дослідно-промислової експлуатації родовищ корисних копалин технологій, які забезпечують необхідне їх вивчення, не знижуючи при цьому промислову цінність;

збереженням розвідувальних гірничих виробок і свердловин для розробки родовищ корисних копалин, збереженням геологічної документації, зразків порід, дублікатів проб, які можуть бути використані під час подальшого вивчення надр;

обґрунтованістю напрямів пошукових, розвідувальних та інших робіт з геологічного вивчення надр;

своєчасністю і правильністю державної реєстрації робіт з геологічного вивчення і використання надр, наявністю спеціальних дозволів на користування надрами і виконання передбачених ними умов;

повнотою і вірогідністю вихідних даних про кількість та якість запасів основних і спільно залягаючих корисних копалин і компонентів, що містяться в них, а також поданням підприємствами та організаціями звітних балансів запасів корисних копалин;

веденням обліку видобування нафти, газу та супутніх компонентів;

виконанням рішень Державної комісії по запасах корисних копалин надрокористувачами;

проведенням пошуково-розвідувальних та інших робіт з геологічного вивчення підземних вод;

відповідністю геологорозвідувальних робіт і наукових досліджень державним контрактам і замовленням, а також проектам проведення таких робіт;

виконанням державних програм геологорозвідувальних робіт, геологічних завдань і замовлень;

дотриманням правил і нормативів користування нафтогазоносними надрами.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр у межах повноважень, передбачених законом:

складає протоколи про адміністративні правопорушення;

розглядає справи про адміністративні правопорушення та накладає адміністративні стягнення;

проводить планові та позапланові перевірки надрокористувачів, за результатами яких (у разі виявлення порушень вимог законодавства) складає акти, видає обов'язкові для виконання вказівки (приписи) про усунення виявлених недоліків і порушень вимог законодавства;

за власної ініціативи або за поданням органів, визначених у статті 171 цього Кодексу має право звертатися у порядку та строки, встановлені законом, з відповідним позовом до суду про припинення діяльності з користування надрами без спеціального дозволу на користування надрами, про повне або часткове зупинення всіх видів робіт по геологічному вивченню, видобуванню та дослідницько-промисловій розробці, що проводяться з порушенням стандартів та правил і можуть спричинити псування родовищ або призвести до значних збитків;

давати обов'язкові для виконання приписи про усунення недоліків і порушень під час користування надрами;

розраховувати розмір збитків, заподіяних державі в результаті самовільного користування надрами. Методика визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, затверджується Кабінетом Міністрів України;

відбирати зразки сировини, напівфабрикатів, продукції, призначати експертизу;

пред'являти претензії про відшкодування збитків, заподіяних державі в результаті самовільного користування надрами.

За результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр уповноваженим представником центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр складається акт, уніфікована форма якого затверджується центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Стаття 173. Строки для виконання вимог припису про усунення порушень вимог законодавства та порядок їх обрання органом, що уповноважений здійснювати державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр, їх раціональним, ефективним використанням

За результатами заходів державного нагляду (контролю) центральним органом, який уповноважений здійснювати державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр, їх раціональним, ефективним використанням у разі виявлення порушень вимог законодавства в сфері надрокористування складається припис, розпорядження або інший розпорядчий документ щодо усунення порушень, виявлених під час здійснення заходу.

Для усунення порушень вимог законодавства в сфері надрокористування, виявлених за результатами заходів державного нагляду (контролю) та зазначених в приписі, надрокористувачу (інвестору) надається не менше 30 робочих днів.

V РОЗДІЛ «ГЕОЛОГІЧНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ОЦІНКА ВПЛИВУ ДІЯЛЬНОСТІ НАДРОКОРИСТУВАЧА НА ДОВКІЛЛЯ»

Глава 22 «Придбання та розпорядження геологічною інформацією»

Стаття 174. Види геологічної інформації

Геологічна інформація поділяється на первинну і вторинну (оброблену) геологічну інформацію.

До первинної геологічної інформації належить:

документація маршрутів, об'єктів і пунктів спостереження (у тому числі шахт, розрізів, кар'єрів, родовищ, проявів, гірничих виробок, свердловин, водних об'єктів, тощо);

зразки гірських порід, керна, пластових рідин, флюїдів, інших природних утворень та їх опис, польові журнали відбору зразків і проб природних геологічних матеріалів, розподілу зразків і проб за видами аналізів;

звіти і матеріали лабораторно-аналітичних досліджень;

документація польових геологогеофізичних спостережень, первинні цифрові записи всіх видів спостережень, польова графіка;

документація щодо проведення гірничопрохідницьких і бурових робіт;

документація щодо проведення свердловинних досліджень і випробувань;

документація щодо проведення моніторингу стану надр.

До вторинної (обробленої) геологічної інформації належать:

звіти і матеріали за результатами всіх видів і стадій геологорозвідувальних робіт, у тому числі звіти за свердловинами, результати обробки керна та геологогеофізичних спостережень, у тому числі в цифровому вигляді;

звіти за результатами науково-дослідних і тематичних робіт з геологічного вивчення надр;

карти геолого-геофізичного змісту (у тому числі геологічні, мінералогічні, гідрогеологічні, геофізичні, геохімічні, інженерно-геологічні, геоекологічні, родовищ, підрахунку запасів тощо);

бюлетені державного моніторингу стану надр і режиму підземних вод;

бази геологічних даних та інформаційні масиви геологічної інформації про надра (цифрові та графічні файли, сканобрази), геоінформаційні проекти, складені за результатами проведення робіт з геологічного вивчення надр.

Геологічна інформація підлягає обов'язковому збереженню її власниками та/або юридичними чи фізичними особами, яким надано право користування такою інформацією.

Експорт геологічної інформації здійснюється згідно із законодавством про зовнішньоекономічну діяльність.

Митне оформлення геологічної інформації здійснюється відповідно до вимог Митного кодексу України.

Стаття 175. Суб'єкти створення геологічної інформації та порядок її обліку

Геологічна інформація про надра може бути отримана за результатами робіт з геологічного вивчення надр, експлуатації родовищ корисних копалин

або користування надрами для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Роботи і дослідження, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету пов'язані з геологічним вивченням надр, підлягають обов'язковій державній реєстрації та обліку з метою узагальнення і максимального використання результатів вивчення надр, а також запобігання дублюванню зазначених робіт.

Державну реєстрацію та облік робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням надр, здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Інформація про реєстрацію та облік робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням надр відображається на Інтерактивній карті корисних копалин України.

Компенсація витрат держави за проведені геологорозвідувальні роботи справляється виключно у випадку отримання спеціального дозволу на користування надрами, як плата за вторинну (оброблену) геологічну інформацію.

Розмір такої компенсації залежить від розміру плати (збору) за надання спеціального дозволу на користування надрами, що визначається на електронному аукціоні чи розміру плати (збору) при наданні спеціального дозволу без проведення аукціону.

Геологічна інформація, створена (придбана) за кошти державного бюджету, є державною власністю.

Розпорядником геологічної інформації, яка перебуває у державній власності, є центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Геологічна інформація, створена (придбана) за власні кошти юридичних та фізичних осіб, є їх власністю.

Відомості про геологічну інформацію незалежно від виду та форми власності підлягають обліку у каталозі відомостей про геологічну інформацію, що ведеться установою центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

До Каталогу вносяться відкриті дані щодо первинної та вторинної (обробленої) геологічної інформації за наступними блоками:

загальна інформація:

ідентифікаційний код;

вид геологічної інформації (первинна або вторинна);

назва геологічної інформації (для вторинної (обробленої) геологічної інформації наводиться шифр (код) одиниці зберігання, який присвоєно зберігачем, та назва матеріалу, для матеріалів, зберігачем яких не є установа Державної служби геології та надр України, додатково наводяться гриф обмеження доступу, носій, обсяг та опис матеріалу та його складових частин; для первинної геологічної інформації – назва об'єкту геологорозвідувальних робіт, вид робіт, загальний опис та кількісні характеристики первинних геологічних матеріалів);

дата створення геологічної інформації;

інформація про власника геологічної інформації (для юридичних осіб - найменування, ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ, місцезнаходження; для фізичних осіб - прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), місце проживання);

інформація про користувача геологічної інформації (для юридичних осіб - найменування, ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ, місцезнаходження; для фізичних осіб - прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), місце проживання);

інформація про зберігача геологічної інформації (для юридичних осіб - найменування, ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ, місцезнаходження; для фізичних осіб - прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), місце проживання);

місце проведення робіт або місцезнаходження родовищ корисних копалин (адміністративно-територіальні одиниці (область, район), географічні координати).

інформація про передачу права власності або користування геологічною інформацією:

власник геологічної інформації - юридична особа (найменування, місцезнаходження; прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності) посадової особи, що надіслала повідомлення); фізична особа (прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), місце проживання);

особа, яка набуває право власності або право користування (для юридичних осіб - найменування, ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ, місцезнаходження; для фізичних осіб - прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), місце проживання);

вид, склад і обсяг геологічної інформації, яка пропонується для передачі;

обсяг права власності або права користування геологічною інформацією, щодо якої укладається договір.

Для перевірки правильності введеної інформації додатково може запитуватись номер телефону.

Для первинної геологічної інформації додатково вноситься її специфікація, яка включає:

підстави для створення первинної геологічної інформації (інформація про державну реєстрацію робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр, спеціальний дозвіл, геологічний звіт, який надано до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр та стадію геологорозвідувальних робіт, на якій ця інформація отримана;

вид, масштаб та обсяг робіт, в результаті яких ця інформація отримана;

об'єкт виконання робіт (назва площі, ділянки, родовища, свердловини тощо);

місце зберігання первинних геологічних матеріалів;

перелік первинних геологічних матеріалів, який включає назву первинної геологічної інформації, носій, вид матеріалу та його кількісну характеристику.

Держателем Каталогу є центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, а адміністратором – установа центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Інформація про створення, придбання, передачу права власності на геологічну інформацію або надання права користування геологічною інформацією підлягає обов'язковому внесенню до каталогу протягом п'яти робочих днів з дня надходження повідомлення від власника геологічної інформації.

Розкриття змісту геологічної інформації, що створена (придбана) за власні кошти юридичних та фізичних осіб і відомості про яку обліковуються у каталозі, здійснюється виключно за письмовою згодою та на умовах, визначених власником такої інформації.

Стаття 176. Доступ до геологічної інформації

Доступ до всієї геологічної інформації, що є у державній власності є відкритим.

Розпорядження геологічною інформацією, якщо вона відноситься до геологічної інформації з обмеженим доступом та/або підпадає під дію Закону України «Про державну таємницю», здійснюється відповідно до законодавства України.

Розпорядження геологічною інформацією, що передбачає участь контрагентів, на яких поширюється дія Закону України «Про санкції» та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до зазначеного Закону, забороняється.

Стаття 177. Порядок розпорядження геологічною інформацією, що перебуває у власності фізичних та юридичних осіб

Геологічна інформація є об'єктом цивільно-правових відносин і може використовуватися як внесок до статутного капіталу юридичних осіб.

Юридична або фізична особа, яка є власником геологічної інформації, має право розпоряджатися, у тому числі продавати та передавати у користування резидентам та нерезидентам України, геологічну інформацію, створену (придбану) за власні кошти та/або публічно розмістити геологічну інформацію на власному веб-сайті або на офіційному веб-сайті установи центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр з урахуванням вимог, встановлених Законами України «Про державну таємницю» та «Про санкції».

Власник геологічної інформації має повідомляти центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр про створення і придбання геологічної інформації, а також про передачу ним права власності чи права користування геологічною інформацією не пізніше ніж за 6 місяців до такої передачі.

У повідомленні зазначається інформація про:

власника геологічної інформації - юридичну особу (найменування, місцезнаходження; прізвище, ім'я та по батькові посадової особи, що надіслала повідомлення); фізичну особу (прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання);

вид, склад і обсяг геологічної інформації, яка пропонується для передачі;

особу, яка набуває право власності або право користування геологічною інформацією, - юридичну особу (найменування, місцезнаходження); фізичну особу (прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання);

обсяг права власності або права користування геологічною інформацією, щодо якої укладається договір.

Власник геологічної інформації може передати належну йому первинну геологічну інформацію, у тому числі геологічну інформацію, яка не може бути оцифрована внаслідок її фізичних властивостей (зразки, проби тощо), для зберігання до Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Геологічна інформація, що передана для зберігання до установи центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, може надаватися у користування підприємством на умовах, визначених власником такої інформації.

Стаття 178. Порядок користування геологічною інформацією, яка перебуває у державній власності

Первинна геологічна інформація, що є державною власністю, підлягає обов'язковій передачі до Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу. Порядок створення та функціонування Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Первинна (необроблена) геологічна інформація, що є державною власністю, надається для ознайомлення безоплатно за місцем її зберігання на носіях, на яких її первинно створено, з одночасним інформуванням центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

За власний кошт заявник має право виготовити цифрову копію такої геологічної інформації для проведення її самостійної обробки чи інтерпретації. Цифровий образ, створений в результаті виготовлення такої копії, є власністю держави, а право користування (невиключне) копією належить заявнику.

Первинна геологічна інформація, що є державною власністю яка руйнується в процесі проведення обробки внаслідок її фізичних властивостей (кам'яний матеріал) надається заявнику для дослідження після завчасної компенсації ним витрат держави з її отримання, визначеної відповідно до кількості, виду та розміру.

Копія звіту з описом вторинної (оброблена) геологічної інформації отриманої в результаті аналізу первинної (необробленої) геологічної інформації, що є державною власністю, яка руйнується в процесі проведення обробки внаслідок її фізичних властивостей (кам'яний матеріал), передається на зберігання до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Первинна геологічна інформація, яка є державною власністю, надається у користування на договірній основі. Первинна геологічна інформація в будь-якій іншій формі, крім тієї, що зазначена в частині другій цієї статті може бути надана для ознайомлення виключно на платній основі.

Юридична або фізична особа, яка бажає придбати право користування первинною геологічною інформацією (далі - запитувач), що є державною власністю, надсилає рекомендованим листом до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр запит, в якому зазначається:

мета отримання інформації;

район проведення робіт або місцезнаходження родовища корисних копалин;

ідентифікація інформації згідно з каталогом;

форма надання інформації.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр протягом 10 календарних днів після отримання запиту опрацьовує його і у разі відсутності обмежень щодо розпорядження геологічною інформацією, передбачених статтею 176 цього Кодексу, надсилає запитувачу для укладення проекту договору про надання послуг з визначення вартості первинної геологічної інформації.

Після надходження від запитувача підписаного договору та внесення ним плати за надання послуг з визначення вартості первинної геологічної інформації центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр протягом 15 календарних днів надає запитувачу рахунок на оплату вартості первинної геологічної інформації та договір купівлі-продажу права користування первинною геологічною інформацією для підписання.

Протягом 30 календарних днів після отримання розрахунку вартості первинної геологічної інформації та договору купівлі-продажу права користування первинною геологічною інформацією запитувач підписує вказаний договір та оплачує вартість первинної геологічної інформації або повідомляє центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр про відмову у придбанні права користування первинною геологічною інформацією.

Геологічна інформація надсилається (надається) запитувачу протягом 10 календарних днів з дня оплати її вартості.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр може відмовити у наданні в користування первинної геологічної інформації у випадках, встановлених статтею 176 цього Кодексу. Про відмову у наданні в користування первинної геологічної інформації центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр повідомляє запитувачу протягом п'яти робочих днів з дня отримання запиту.

Користування вторинною (обробленою) геологічною інформацією, що є державною власністю, є безоплатним. Така геологічна інформація повинна бути розміщена у відкритому он-лайн доступі на офіційному веб-сайті установи центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр та/або надаватися у вигляді копій в електронній формі.

Плата за вторинну (оброблену) геологічну інформацію, що є державною власністю, справляється з надрокористувачів виключно у разі отримання

спеціального дозволу на користування надрами як компенсація витрат держави за проведені геологорозвідувальні роботи.

Оцифрована геологічна інформація передається надрокористувачу в електронному вигляді на відповідних носіях під час отримання ним спеціального дозволу на користування надрами з одночасним повідомленням адреси та способу користування (ознайомлення) з геологічною інформацією, яка не може бути оцифрована внаслідок її фізичних властивостей (для зразків та проб) та, зокрема, зберігається в Державному сховищі геологічної інформації та кам'яного матеріалу.

У разі припинення права користування надрами спеціального дозволу на користування надрами вторинна (оброблена) геологічна інформація, що була власністю надрокористувача та стосується ділянки надр, на яку надано спеціальний дозвіл на користування надрами, що анульований (строк дії якого закінчився), підлягає розміщенню центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного та раціонального використання надр, у відкритому доступі через три роки з дати анулювання (закінчення строку дії) дозволу, якщо рішенням суду, яке набрало законної сили, не встановлено інше.

У такому випадку первинна геологічна інформація, що була власністю такого надрокористувача, переходить у власність держави.

Кошти, отримані як плата за користування геологічною інформацією, яка є державною власністю, та від її продажу, використовуються у порядку, визначеному законодавством.

Стаття 179. Механізм визначення вартості геологічної інформації

Вартість первинної геологічної інформації визначається з урахуванням наведених у звітах про геологічне вивчення та/або користування надр витрат, що були понесені під час виконання польових або лабораторних робіт щодо ділянки надр, у межах якої визначається вартість первинної геологічної інформації.

Вартість геологічної інформації визначається на дату її розрахунку в гривнях виходячи у разі потреби з установлених Державною службою статистики України та Національним банком індексів інфляції.

Особливості розрахунку вартості первинної та вторинної (обробленої) геологічної інформації, отриманої за результатами робіт з геологічного вивчення надр, експлуатації родовищ корисних копалин або використання надр з іншою метою на території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони за рахунок коштів державного бюджету та методика її розрахунку, визначаються постановою, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 180. Державний фонд розвитку мінерально-сировинної бази України

Джерелами формування Державного фонду розвитку мінерально-сировинної бази України є частина коштів від:

рентної плати;

збору за видачу спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів;

надходження коштів від надання в користування геологічної інформації, яка належить державі;

плати за користування ділянками надр;

інших надходжень, визначених законом про Державний бюджет України.

Кошти Державного фонду розвитку мінерально-сировинної бази України спрямовуються на фінансове забезпечення заходів з:

нарощування мінерально-сировинної бази України;

знаходження стратегічних і критичних видів корисних копалин;

Інші напрями, визначені Бюджетним Кодексом України.

Порядок створення та використання коштів Державного фонду розвитку мінерально-сировинної бази України, визначається Бюджетним кодексом України.

Глава 23 «Проведення оцінки впливу на довкілля»

Стаття 181. Види користування надрами, які потребують проведення оцінки впливу на довкілля

Якщо користування надрами пов'язане з провадженням діяльності, визначеної Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», надання їх у користування здійснюється з урахуванням результатів оцінки впливу на довкілля.

Пройходження процедур, пов'язаних з отриманням висновку з оцінки впливу на довкілля, врахування результатів оцінки впливу на довкілля при провадженні планованої діяльності здійснюється відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Провадження планованої діяльності з користування надрами, передбаченої Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», без отримання висновку з оцінки впливу на довкілля або у разі отримання негативного висновку з оцінки на довкілля забороняється.

Провадження планованої діяльності з видобування корисних копалин, передбаченої Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», на ділянках бурштиноносних надр, що розміщені на порушених земельних ділянках відповідно до переліку та координат, визначених Кабінетом Міністрів України передбачає затвердження проектної документації щодо проведення

рекультивациі відповідної земельної ділянки у встановленому законодавством порядку та не підлягає обов'язковій оцінці впливу на довкілля.

Глава 24 «Відповідальність за порушення законодавства про надра»

Стаття 182. Відповідальність за порушення законодавства про надра та її види

Порушення законодавства про надра тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову і кримінальну відповідальність згідно із законодавством.

Відповідальність за порушення законодавства несуть особи, винні у:

самовільному користуванні надрами, укладення угод, які в прямій чи прихованій формі порушують право власності на надра;

самовільній забудові площ залягання корисних копалин, невиконання правил охорони надр і вимог щодо охорони довкілля, будівель і споруд від шкідливого впливу робіт, пов'язаних з користуванням надрами, знищення або пошкодження спостережних режимних свердловин на підземні води, а також маркшейдерських і геодезичних знаків;

вибірковій відробці багатих ділянок родовищ, яка призводить до необґрунтованих втрат балансових запасів корисних копалин, наднормативні втрати і наднормативне розубожування корисних копалин при видобуванні, псування родовищ корисних копалин та інші порушення вимог раціонального використання їх запасів;

втраті маркшейдерської документації, невиконання вимог щодо приведення гірничих виробок і бурових свердловин, які ліквідуються або консервуються, в стан, що забезпечує безпеку населення, а також вимог щодо збереження родовищ, гірничих виробок і бурових свердловин на час консервації;

порушенні особливих умов спеціального дозволу на користування надрами, якщо це не пов'язано з отриманням доходу у великих розмірах;

порушенні правил і вимог проведення робіт по геологічному вивченню надр, яке може призвести чи призвело до недостовірної оцінки розвіданих запасів корисних копалин або умов для будівництва та експлуатації підприємств по видобуванню корисних копалин, а також підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, втрата геологічної документації, дублікатів проб корисних копалин і керна, необхідних при дальшому геологічному вивченні надр і розробці родовищ;

видобуванні корисних копалин з використанням обладнання, яке не пройшло відповідно до закону обов'язкову сертифікацію;

вибірковому відпрацюванні багатих ділянок родовищ, що призводить до наднормативних втрат запасів корисних копалин;

допущенні наднормативних втрат і погіршення якості корисних копалин під час їх видобування;

заподіянні пошкоджень родовищам корисних копалин, що виключає повністю або значно обмежує можливість їх подальшої експлуатації;

порушенні встановленого порядку забудови площ залягання корисних копалин;

невиконанні правил охорони надр та вимог щодо безпеки людей, майна і навколишнього природного середовища від шкідливого впливу робіт, пов'язаних з користуванням надрами;

знищенні або пошкодженні геологічних об'єктів, що становлять особливу наукову і культурну цінність, спостережних режимних свердловин, а також маркшейдерських та геодезичних знаків;

незаконному знищенні маркшейдерської і геологічної документації, а також дублікатів проб корисних копалин, необхідних для подальшого геологічного вивчення надр і розробки родовищ;

недотриманні вимог щодо приведення гірничих виробок і свердловин, які ліквідовано або законсервовано, у належний стан, який гарантує безпеку людей, а також вимог щодо збереження родовищ, гірничих виробок і свердловин на час консервації;

надання завідомо неправдивих чи неповних відомостей про вплив на довкілля планованої діяльності;

підготовка завідомо неправдивого звіту з оцінки впливу на довкілля чи завідомо неправдивого висновку з оцінки впливу на довкілля;

незаконне втручання у підготовку та надання висновку з оцінки впливу на довкілля;

провадження планованої діяльності, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, без здійснення такої оцінки та отримання рішення про провадження планованої діяльності;

недотримання під час провадження господарської діяльності, експлуатації об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, екологічних умов, визначених у висновку з оцінки впливу на довкілля, рішенні про провадження планованої діяльності та проектах будівництва, розширення, перепрофілювання, ліквідації (демонтажу) об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, а також змін у цій діяльності або продовження строків її провадження.

Відповідальність за порушення у сфері гірничих робіт несуть особи за :

невиконання правил безпеки та правил технічної експлуатації, єдиних правил безпеки при підривних роботах та інших нормативно-правових актів, що регулюють безпеку проведення гірничих робіт, прийнятих у встановленому законодавством порядку;

прийняття технічних рішень, що не відповідають вимогам гірничого законодавства;

проведення гірничих робіт без затвердженої в установленому порядку технічної документації (проектів, паспортів тощо) або з порушенням їх вимог;

перекручення розрахунків і показників безпеки гірничих робіт;

невиконання законних вимог відповідних центральних органів виконавчої влади у сфері проведення гірничих робіт;

пошкодження вентиляційних приладів, засобів протипожежного захисту та порушення режиму вентиляції;

порушення встановлених правил вибухозахисту електроустаткування;

невиконання заходів щодо запобігання газодинамічним явищам;

паління та користування відкритим вогнем на об'єктах надрокористування, а також проведення вогневих і підривних робіт з порушенням правил безпеки;

проведення гірничих робіт на об'єктах надрокористування без виконання протиаварійних заходів;

виведення з ладу апаратури газового, струмового та протиаварійного захисту, сигналізації та зв'язку, а також самовільне проникнення у підземні гірничі виробки.

Законодавчими актами може бути встановлено відповідальність за інші порушення законодавства про надра.

Стаття 183. Особливості дисциплінарної відповідальності працівників об'єктів надрокористування

За порушення законодавства в сфері надрокористування, працівники об'єктів надрокористування несуть дисциплінарну відповідальність згідно з Положенням про дисципліну працівників об'єктів надрокористування, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 184. Порядок притягнення до відповідальності за порушення законодавства у сфері користування надрами

За вчинення правопорушень у сфері користування надрами, винні особи у встановленому законом порядку, притягуються до дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності.

Стаття 185. Відшкодування державі збитків, завданих порушенням законодавства про надра

Юридичні і фізичні особи зобов'язані відшкодувати збитки, завдані ними державі внаслідок порушення законодавства про надра, у розмірах і порядку, встановлених законодавством України.

Методика визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, затверджується центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки.

Шкода, завдана внаслідок порушення гірничого законодавства, відшкодовується в порядку та розмірах, визначених законами України.

Надрокористувач відшкодовує в порядку та розмірах, визначених законом України, шкоду, завдану гірничими роботами майну юридичних і фізичних осіб внаслідок нездійснення або здійснення ним в неповному обсязі захисних заходів через неправильно виданий гірничим підприємством прогноз можливого шкідливого впливу гірничих робіт на це майно.

Шкода, завдана майну власника об'єкта надрокористування у зв'язку із запобіганням чи ліквідацією аварії або надзвичайної ситуації внаслідок виникнення цієї аварії або надзвичайної ситуації на іншому підприємстві, в порядку, встановленому законом, повністю відшкодовується йому власником підприємства, на якому сталася аварія або надзвичайна ситуація.

Стаття 186. Самовільне користування надрами

Самовільне користування надрами та забудова площ залягання корисних копалин з порушенням установленого законами України порядку припиняються без відшкодування понесених витрат.

Територія, яку було порушено внаслідок самовільного надрокористування підлягає приведенню у попередній стан за кошти особи, визнаною винною у вчиненні такого правопорушення.

Глава 25 «Міжнародні відносини у сфері користування надрами»

Стаття 187. Міжнародне співробітництво у сфері користування надрами та його напрямки

Пріоритетними напрямками міжнародного співробітництва у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр є:

розвиток ринку мінерально-сировинних ресурсів та продуктів їх переробки, у тому числі шляхом створення сприятливих умов для встановлення взаємовигідних зв'язків суб'єктів господарювання країн - учасниць міжнародного співробітництва;

забезпечення доступу до надр, їх геологічного вивчення та освоєння відповідно до законодавства України;

розроблення і виконання спільних програм з метою геологічного вивчення надр, відновлення та якісного поліпшення мінерально-сировинної бази;

розроблення і виконання спільних програм у сфері промислової безпеки, пов'язаної з користуванням надрами, що спрямовані на досягнення та/або підтримання високого рівня безпеки, співпраця у запобіганні та ліквідації наслідків аварій на підприємствах з видобування і переробки мінерально-сировинних ресурсів;

розроблення і виконання спільних програм, пов'язаних із залученням інвестицій, випуску цінних паперів та використання інших фінансових інструментів щодо використання надр;

координація заходів з удосконалення та узгодження нормативних документів, що регламентують геологорозвідувальні роботи на базі прийнятих у світовій практиці вимог до складу робіт за стадіями, класифікацією запасів корисних копалин, формою і змістом геологічних звітів, балансами запасів корисних копалин та іншою геологічною інформацією;

координація заходів з формування інвестиційних проектів з вивчення надр та використання корисних копалин, включаючи випуск цінних паперів підприємств гірничих галузей;

координація заходів з формування проектів з вивчення надр та використання корисних копалин критичної мінеральної сировини, а також міжнародний маркетинг та моніторинг ринку критичної мінеральної сировини;

обмін новими технологіями, що застосовуються з метою геологічного вивчення надр, видобування, переробки і використання мінерально-сировинних ресурсів;

участь у спільній розробці родовищ та освоєнні інших ресурсів, у тому числі у прикордонній зоні;

розроблення і виконання спільних програм з розв'язання проблем у сфері користування надрами.

Стаття 188. Міжнародні договори у сфері користування надрами

У разі коли міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться у законодавстві України про надра, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 189. Особливості надання права на користування надрами іноземцям, особам без громадянства та іноземним суб'єктам господарювання

Іноземці, особи без громадянства та іноземні суб'єкти господарювання володіють тими самими правами і обов'язками щодо користування надрами, що і громадяни України, за деякими особливостями, визначеними цим Кодексом та законами України.

Глава 26 «Особливості розпорядження корисними копалинами, мінеральною сировиною, концентратами мінеральної сировини та похідними речовинами від корисних копалин»

Стаття 190. Особливості розпорядження сировою нафтою, газовим конденсатом і скрапленим газом

Підприємства, частка держави у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше, господарські товариства, 50 відсотків та більше акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах інших господарських товариств, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірні підприємства, представництва та філії таких підприємств і товариств, учасники договорів про спільну діяльність, та/або особи, уповноважені договорами про спільну діяльність, укладеними за участю зазначених підприємств, здійснюють продаж нафти сирової і газового конденсату власного видобутку, видобутих на підставі спеціальних дозволів на користування надрами (крім обсягів, що використовуються на власні технологічні потреби), а також скрапленого газу власного виробництва на біржових торгах.

Стартова ціна (без урахування податку на додану вартість та інших обов'язкових платежів) на біржових торгах для нафти сирової і газового конденсату власного видобутку визначається як середнє арифметичне значення котирувань URALS (Urals (Mediterranean) та Urals (Rotterdam)) за даними видання «Crude Oil Marketwire» агентства «Platts» за 10 відомих котирувальних днів, що передують даті оголошення біржових торгів, що відбувається за 5 робочих днів до дати проведення біржових торгів. Для розрахунку стартової ціни (без урахування податку на додану вартість та інших обов'язкових платежів) використовується курс гривні до долара США Національного Банку України на день оголошення біржових торгів.

З метою дотримання вимог цієї статті передання нафти сирової і газового конденсату та скрапленого газу власного виробництва на умовах договорів комісії, давальницької переробки, інших договорів, що не передбачають передання права власності на них, не допускається.

Стартова ціна на біржових торгах з продажу скрапленого газу власного виробництва встановлюється за цінами, що склалися за результатами попередніх біржових торгів.

У ході біржових торгів ціна нафти сирової і газового конденсату власного видобутку та скрапленого газу власного виробництва може вільно встановлюються між продавцем (постачальником) та покупцем (споживачем) на конкурентних засадах.

Стаття 191. Особливості розпорядження урановими рудами, концентратами уранових руд та продуктами їх переробки

Видобуті уранові руди та продукти їх переробки (урановий концентрат, відвали позабалансових руд, хвостосховища) підлягають державному обліку в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Підприємства по видобуванню та переробці уранових руд та користувачі їх продукції зобов'язані здійснювати облік уранових руд та продуктів їх переробки і подавати відповідні звіти.

Уранові руди та продукти їх переробки за державним замовленням закуповуються за договірними цінами, які забезпечують рівень рентабельності не нижче мінімального.

Експорт та імпорт уранових руд та їх концентратів здійснюється лише юридичними особами за спеціальними дозволами, які надаються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України відповідно до цього Закону та інших актів законодавства України.

Спеціальний дозвіл на експорт (або будь-яке передавання) уранових руд або їх концентратів до країн, що не мають ядерної зброї (як вони визначені в Договорі про нерозповсюдження ядерної зброї), може надаватися лише за наявності офіційних зобов'язань уповноваженого на те державного органу країни-імпортера про те, що одержані матеріали, а також вироблені на їх основі або в результаті їх використання ядерні матеріали:

не використовуватимуться для виробництва ядерної зброї чи інших ядерних вибухових пристроїв;

забезпечуватимуться засобами фізичного захисту на рівнях, не нижчих, ніж це рекомендовано МАГАТЕ;

реекспортуватимуться або передаватимуться з-під юрисдикції країни-імпортера до будь-якої іншої країни лише за умов, визначених у цій статті.

Спеціальний дозвіл на експорт (імпорт) уранових руд або їх концентратів може надаватися разовий (на партію товару) або на експорт в одну країну (імпорт з однієї країни) визначеної кількості товару за певний період на строк не більше трьох років.

Стаття 192. Основні напрями розвитку у сфері використання газу (метану) вугільних родовищ

Основними напрямками розвитку у сфері використання газу (метану) вугільних родовищ є його використання як матеріального та/або енергетичного ресурсу:

на місці видобування;

шляхом доставляння кінцевому споживачеві за допомогою газотранспортних мереж, у тому числі як суміші з природним газом.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Кодекс набирає чинності з 1 січня 2022 року.

2. Визнати такими, що втратили чинність:

Кодекс України про надра (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 36, ст. 340)

Закони України «Про нафту і газ», (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 50, ст.262)

Закони України «Про газ (метан) вугільних родовищ», (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2009, № 40, ст.578)

Закони України «Про угоди про розподіл продукції», (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 44, ст.391)

Закони України «Гірничий Закон України», (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 50, ст.433)

Закони України «Про видобування і переробку уранових руд», (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 11-12, ст.39)

3. Закони та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Кодексом, діють у частині, що не суперечить цьому Кодексу.

4. Встановити, що суб'єкти господарювання, які до 25 лютого 2020 року за власні кошти здійснили апробацію за умови затвердження підрахунку запасів корисних копалин в установленому порядку та подали документи для отримання спеціального дозволу на користування надрами відповідного родовища, мають право отримати спеціальний дозвіл на користування надрами на видобування корисних копалин (крім нафти і газу) без проведення аукціону на умовах порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 615 “Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами” чинній до 25 лютого 2020 року, звернувшись до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, із визначеною таким порядком заявою протягом року з дня набрання чинності цим Кодексом.

5. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк із дня опублікування цього Кодексу:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Кодексом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Кодексом.

**Голова
Верховної Ради України**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА до проєкту Кодексу України про надра

1. Мета

Проект Кодексу України про надра (далі – проєкт Кодексу) розроблено з метою приведення законодавства України у сфері користування надрами до вимог рамкових законодавчих актів, а також усунення подвійного адміністративного навантаження на бізнес і скасування механізмів та інструментів, що призводять до можливості виникнення корупційних чинників.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Існуючі в Україні поклади корисних копалин не використовуються повною мірою. Так, за даними Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонд України», на сьогодні в надрах України виявлено понад 20 тис. родовищ і проявів з 117 видів мінеральної сировини, з яких 9168 родовищ (у тому числі 1687 ділянок вод підземних питних та технічних, мінеральних) мають промислове значення і враховуються Державним балансом запасів корисних копалин.

Промисловістю освоєно близько 3371 (у тому числі 844 ділянки вод підземних питних та технічних, мінеральних) родовища із 100 видів корисних копалин, що містять від 40 до 75 відсотків розвіданих запасів різноманітних корисних копалин. Отже, на сьогодні в Україні освоєно лише 16,8 відсотків усіх родовищ корисних копалин, проте існує багато виявлених родовищ, що можуть бути освоєні в подальшому.

Слабке освоєння покладів природного газу зробило з України енергозалежну державу. Для прикладу, у 2019 році в Україні було видобуто 20,7 млрд м³ природного газу, а спожито 29,8 млрд м³.

Однією з основних причин такого слабкого розвитку вітчизняної сфери користування надрами є її недосконале, безсистемне та непрозоре регулювання.

Чинна законодавча система користування надрами в Україні містить велику кількість нормативно-правових актів різного рівня, які не узгоджуються між собою, а в деяких випадках навіть суперечать один одному. До таких актів належить низка законів, а саме: чинний Кодекс України про надра, Закон України «Про нафту і газ», Гірничий закон України, Закон України «Про угоди про розподіл продукції» та Закон України «Про газ (метан) вугільних родовищ».

У зв'язку з цим положеннями проєкту Кодексу передбачається оновити нормативно-правове регулювання у сфері користування надрами, а також забезпечити максимальну кодифікацію, запровадження кращих міжнародних практик, виконання євроінтеграційних зобов'язань, приведення у відповідність з вимогами рамкових законодавчих актів, усунення подвійного адміністративного навантаження на бізнес і скасування механізмів та інструментів, що призводять до можливості виникнення корупційних чинників.

3. Основні положення проєкту акта

Проектом Кодексу пропонується врегулювати питання щодо:

- визначення сфери дії нового Кодексу про надра;
- переліку та повноважень органів, уповноважених здійснювати регулювання у сфері користування надрами;
- видів користування надрами та строків такого користування;
- забезпечення прозорого надання надр у користування;
- встановлення порядку та підстав для продовження/відмови у продовженні строку дії спеціальних дозволів на користування надрами, їх переоформлення та внесення до них змін;
- можливості відчуження права користування надрами третім особам;
- встановлення вичерпних підстав та прозорої процедури для зупинення та анулювання дії спеціальних дозволів на користування надрами;
- доступності геологічної інформації;
- визначення прозорої методики оцінки вартості спеціальних дозволів на користування надрами;
- встановлення механізмів проведення оцінки запасів за міжнародними стандартами;
- упровадження механізмів стимулювання переробки окремих корисних копалин у готову промислову продукцію на території України;
- вдосконалення відносин, пов'язаних з набуттям та реалізацією прав на земельні ділянки для потреб надрокористування;
- визначення механізму обігу корисних копалин (зокрема, будівельного призначення);
- запровадження прозорої системи контролю за дотриманням вимог законодавства про надра;
- визначення вимог до охорони навколишнього природного середовища, сталого використання природних ресурсів та необхідності здійснення оцінки впливу на довкілля згідно з міжнародними нормами;
- удосконалення відносин, пов'язаних з геологічним вивченням та розробкою техногенних родовищ корисних копалин.

Детальна та чітка регламентація вищезгаданих ключових питань у новому Кодексі України про надра є запорукою успішного функціонування сфери видобування корисних копалин в Україні, що повинна посилити економічні показники держави та слугуватиме економічному добробуту нації в цілому.

4. Правові аспекти

Конституція України;
 Гірничий закон України;
 Закон України «Про видобування і переробку уранових руд»;
 Закон України «Про газ (метан) вугільних родовищ»;
 Закон України «Про нафту і газ»;
 Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»;
 Закон України «Про угоди про розподіл продукції».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту Кодексу не потребує фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт Кодексу стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери.

Проєкт Кодексу не стосується прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної. У зв'язку з цим не зазначається позиція відповідних заінтересованих сторін: уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, Уповноваженого Президента України з прав людей з інвалідністю, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови, а також не визначається ступінь відображення такої позиції в проєкті Кодексу.

Проєкт Кодексу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проєкт Кодексу з метою забезпечення громадського обговорення розміщено на офіційному вебсайті Міндовкілля <https://mepr.gov.ua/>.

7. Оцінка відповідності

Проєкт Кодексу не містить положень, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

У проєкті Кодексу відсутні положення, які містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Проєкт Кодексу не містить положень, що створюють підстави для дискримінації.

Національним агентством з питань запобігання корупції стосовно проєкту Кодексу не проводилась антикорупційна експертиза.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Очікуваний вплив реалізації проєкта Кодексу:

матиме позитивний вплив на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад;

ринок праці, рівень зайнятості населення;

не впливає на громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп;

не матиме негативного впливу на екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів; рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	<u>Позитивний.</u> Кодифікація нормативно-правових актів, які регулюють галузь в одному документі. Зрозумілі та прозорі правила у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр	Прийняття нового Кодексу України про надра дасть можливість: - скасувати нормативно-правові акти, які містять застаріле та неактуальне регулювання; - встановити чітке та прозоре регулювання у сфері користування надрами з метою скасування механізмів та інструментів, що призводять до можливості виникнення корупційних чинників; - усунути подвійне адміністративне навантаження на бізнес; - привести нормативно-правові акти у відповідність з вимогами рамкових законодавчих актів
Суб'єкти господарювання у сфері користування надрами	<u>Позитивний.</u> Зменшення регуляторного тиску на бізнес за рахунок встановлення зрозумілих та прозорих норм. Збільшення власного видобутку корисних копалин в Україні	Положеннями нового Кодексу України про надра передбачається дерегуляція галузі надрокористування та ведення державної підтримки сфери надрокористування

Міністр захисту довкілля та природних ресурсів України

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

« ____ » _____ 2021 р

Аналіз регуляторного впливу до проєкту Кодексу України про надра

I. Визначення проблеми

На сьогодні регулювання сфери користування надрами здійснюється за допомогою досить розгалуженої системи нормативних актів. Існування такої великої кількості підзаконних нормативно-правових актів свого часу було виправданим, бо регулятор завжди міг швидко впровадити будь-яке регулювання, яке на етапі формування в Україні ринкової економіки було доцільним. Проте у сучасних умовах, коли більшість механізмів та процедур підтвердили свою дієвість або навпаки, не знайшли практичного застосування, виникла нагальна потреба у максимальній кодифікації всіх процесів та правовідносин у сфері користування надрами, їх перегляді та оновленні.

В результаті перегляду існуючого регулювання у сфері користування надрами виявлено, що нормативні акти:

- **містять застаріле/неактуальне регулювання** (назви органів, яких немає – Держнаглядохоронпраці, Мінпаливенерго; документи дозвільного характеру, які не видаються – ліцензія на виконання робіт з розробки проєктів гірничих підприємств);

- **встановлюють непрозоре регулювання з корупційною складовою** (відсутність порядків погодження Держпраці: плану розвитку гірничих робіт; проєкту зміни меж між суміжними гірничодобувними об'єктами, які належать одному й тому самому користувачу надр, що здійснює розробку родовищ);

- **не відповідають вимогам рамкових законодавчих актів**, вимагаючи від бізнесу отримання різних погоджень/затверджень/узгоджень, які мають ознаки документів дозвільного характеру, проте не відповідають Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та Закону України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (погодження рішення щодо проведення дослідно-промислової розробки (далі - ДПР), затвердження рішення щодо проведення ДПР для родовищ вуглеводнів; узгодження проєктів робіт з ДПР, узгодження річних планів робіт з ДПР);

- **містять дублююче регулювання**, тобто, за допомогою різних інструментів регулюються однакові правовідносини (безпека працівників при веденні гірничих робіт забезпечується: гірничим відводом; проєктом розробки родовища; дозволом на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки; планом розвитку гірничих робіт).

Існуюче регулювання в сфері користування надрами не сприяє спрощенню умов ведення бізнесу, пожвавленню конкуренції, не позбавляє Україну залежності від імпортованих енергоресурсів, не дозволяє нарощувати мінерально-сировинну базу, створювати додаткові робочі місця, поповнювати бюджети всіх рівнів, раціонально та ефективно використовувати природні ресурси, спрямовувати вільні кошти на встановлення сучасного та екологічного обладнання, застосовувати новітні і прогресивні технології.

Крім того, у сфері користування надрами існує низка регуляторних проблем, а саме:

1) Наявність «сплячих ліцензій» (відсутність видобування за дозволами)

На сьогодні кожний третій дозвіл на користування надрами є «сплячим», тобто таким, за яким не ведеться видобування.

Так, згідно з даними Держгеонадр, станом на 2019 рік, чинними є 581 спеціальний дозвіл на розробку нафти та газу (без урахування 4 УРП), 70 з яких перебувають на непідконтрольній або окупованій території. За даними ДПС за 2017 рік, кількість спеціальних дозволів, що видані до 2017 р. (чинні понад 2 роки та перебувають на підконтрольній Україні території) та на яких не здійснюється видобуток нараховує 149 (близько 17 200 км²). Зокрема, Укрнафта - 7 (109 км²), НАК Надра України - 12 (3400 км²), Бурісма - 17 (1329 км²), Геоальянс - 8 (775 км²), ПГНК - 1 (173 км²), інші - 61 (6200 км²).

Наприклад, на сьогодні державна компанія «Укргазвидобування» контролює близько 200 ліцензій, 63 з яких у 2017 році мали статус «умовно - сплячих». При цьому держкомпанія видобуває в середньому 15 трлн.куб.м. газу або 75% від загального обсягу видобутку в Україні. Зважаючи на те, що лише в 2019 році природне падіння обсягів видобутку компанії становило 1,5 трлн.куб.м., існуючі (технологічно прості) родовища вичерпано на 80-85%, а нові родовища потребують більш складних технічних можливостей, підстав для "розвороту" тенденції падіння видобутку сьогодні немає. Тому при збереженні поточного похилого тренду зниження обсягів видобутку газу до 2028 року Україна втратить мінімум 10% і знизить власний видобуток газу до 18,6 млрд.куб.м. газу на рік.

Власники «сплячих ліцензій» колись отримали право на користування надрами поза аукціонними процедурами та тримають їх «про запас» і не відмовляються від них добровільно, постійно вносячи зміни до програми робіт за дозволом. Наявність «сплячих ліцензій» негативно впливає на економіку та енергетичну незалежність країни, сповільнює розвиток галузі. Добросовісні компанії не можуть видобувати на «зарезервованих» ділянках, блокується збільшення видобутку власної сировини, що збільшує залежність України від її імпорту, особливо нафти й газу, а бюджети всіх рівнів не отримують податкових надходжень. Так, надходження від рентної плати за користування надрами до Зведеного бюджету України за 2015 - 2019 роки та станом на 01.12.2020 року склали близько 238 млн.грн.

Разом з тим, як показує світовий досвід, серед видобувних країн має місце практика стягнення плати (ренталс) з надрокористувачів, яка нараховується на всіх стадіях розробки родовища, однак ключовим завданням є сприяння розробки надр на розвідувальній стадії ліцензії. Дана плата нараховується прогресивно та, у більшості країн, зростає прямо пропорційно до віку ліцензії – чим старша ліцензія, тим вище нарахування ренталс. Наприклад, у Азербайджані така плата

складає від 1200 до 2000 дол.США за км², у США від 1000 до 10000 дол.США за км².

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

2) Існування механізмів з корупційними чинниками (необхідність вносити зміни до програми робіт, що є додатком до угоди про умови користування надрами, для продовження строків виконання робіт)

Згідно чинного законодавства із надрокористувачем, що отримав дозвіл на користування надрами, укладається угода про умови користування надрами з програмою робіт, в якій є строки для виконання кожного з етапу робіт. Практика встановлення строків для виконання робіт була успадкована з часів планової економіки та мала на меті боротьбу зі «сплячими ліцензіями». Проте, обмеження строками етапів робіт не забезпечило мету, з якою воно було впроваджено, а явище зі «сплячими ліцензіями» так і не було викорінено. Навпаки, регулювання робіт строками створило підґрунтя для виникнення корупційних чинників, бо до програми робіт можна в будь-який час внести зміни та продовжити строки виконання робіт. Що стосується угоди про умови користування надрами, то вона не встановлює нових правил, а лише дублює інформацію про родовище, перераховує права, обов'язки надрокористувача та повноваження Держгеонадр, які й так визначені чинним законодавством.

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

3) Відсутність умов для нарошування мінерально-сировинної бази та створення геологічної інформації

Мінерально-сировинна база (далі МСБ) – це сукупність ресурсів і запасів корисних копалин, які використовуються або можуть бути використані державою. МСБ країни створюється шляхом проведення комплексу геолого знімальних, пошукових та розвідувальних робіт. За їхніми результатами в надрах України розвідано близько 8,8 тисяч родовищ промислового значення з майже 100 видами корисних копалин. За обсягом розвіданих запасів вугілля, залізних, марганцевих і титано-цирконієвих руд, граніту, каоліну, калійних солей, сірки, вогнетривких глин, облицювального каменю, скляного піску й інших корисних копалин Україна належить до провідних країн світу. З видобутком та використанням корисних копалин пов'язано близько половини промислового потенціалу країни та до 20% її трудових ресурсів. За рахунок експорту мінеральної сировини та продуктів її переробки Україна отримує близько 60% від загальної суми експортних надходжень. При цьому надра України ще мають значний потенціал для суттєвого нарошування МСБ.

Разом з тим в останні десятиріччя через суттєве скорочення видатків держбюджету на геологорозвідувальні роботи в розвитку МСБ спостерігаються негативні явища та тенденції – скорочуються обсяги видобування корисних копалин, приріст запасів більшості стратегічних видів корисних копалин не компенсує обсяги їх видобутку, збільшився імпорту мінеральної сировини, темпи відтворення МСБ не відповідають потребам країни. Крім того, наявна інформація про родовища та рудопрояви втрачає актуальність, первинна геологічна

інформація губиться, що призводить до втрат доказової бази наявності родовища, що, у свою чергу, унеможлиблює їх залучення до видобутку за рахунок інвестицій.

Отже, державі завжди не вистачає коштів для проведення геологорозвідки, наслідком якої є неможливість нарощувати мінерально-сировинну базу та створювати геологічну інформацію. Відсутність належного фінансування робіт з геологорозвідки може призвести до імпортозалежності України від більшості сировини. Поповнення вітчизняного ринку імпоротною сировиною призведе до збільшення вартості кінцевого продукту, при цьому нові робочі місця не будуть створюватись, податки сплачуватися, а бюджети поповнюватись.

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

4) Недостатня цифровізація у сфері користування надрами

Адміністрування всіх процесів у сфері користування надрами здебільшого здійснюється шляхом паперового документообігу, що збільшує витрати держави і бізнесу. Відсутність цифровізації геологічної інформації призводить до її пошкодження і втрати. Держава, при цьому, продовжує залишатися єдиним джерелом отримання інформації про родовища та запаси корисних копалин. Бажання надрокористувача інвестувати у розробку родовищ спонукає його всіма можливими способами отримати інформацію про такі родовища, що здебільшого є причиною корумпованості на ринку геологічної інформації.

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

5) Подання надрокористувачами до органів влади документів/інформації, які є у загальному доступі (висновок з оцінки впливу на довкілля) або яка дублюється іншими документами (каталог географічних координат і оглядова карта)

Багато сфер, в яких здійснюється державне регулювання, вже відійшли від практики витребування у бізнесу документів, що розміщуються у загальнодоступних джерелах (реєстрах, каталогах, базах даних). В сфері ліцензування заборона вимагати від бізнесу документи/інформацію із джерел загального доступу, було впроваджено ще у 2015 році.

Так, відповідно до ч. 7 статті 9 Закону України “Про адміністративні послуги”, суб'єкт надання адміністративної послуги не може вимагати від суб'єкта звернення документи або інформацію, що перебувають у володінні суб'єкта надання адміністративних послуг або у володінні державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ або організацій, що належать до сфери їх управління.

При цьому, надрокористувачі, які мають намір отримати дозвіл на користування надрами без проведення аукціону повинні подавати дозвільному органу, наприклад, каталог географічних координат кутових точок ділянки надр, оглядову карту, геологічні розрізи тощо. Зазначені документи замовляються в Державному науково-виробничому підприємстві “Державний інформаційний

геологічний фонд України”. Як наслідок, необхідність подання вказаних вище документів суттєво збільшує фінансові та часові витрати бізнесу.

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

6) Відсутність державної політики та механізмів щодо підтримки надрокористувачів

До сьогодні держава не розглядала необхідність запровадження державної підтримки у сфері користування надрами, що призвело до уповільнення розвитку цієї галузі та залежності України від імпортованої сировини. Так, залишаються без підтримки компанії, що вкладають значні кошти у екологічність виробництва та застосовують сучасні технології і обладнання, яке зменшує вплив на довкілля, а також ті, що здійснюють діяльність у складних геологічних умовах, таких як важкодоступність і велика глибина залягання корисних копалин.

Разом з тим, практика державного стимулювання національних галузей є нормою у світі, більше того, вона широко поширена серед країн, які сьогодні є лідерами за розміром економіки: США, Китай, Німеччина.

Наприклад, у 2019 році Німеччина запустила промислову стратегію до 2030 року, яка передбачає обмеження імпорту проміжних товарів і просування німецьких компаній-гігантів на міжнародному ринку. Очікується, що це дозволить збільшити частку економіки Німеччини серед країн ЄС. У червні 2020 року Німеччина оголосила про програму стимулювання економіки на 153 млрд.дол.США. Згідно з планом, очікується зниження ПДВ: з 19% до 16%.

Передбачається фінансування дослідницьких проектів. Виділяється 13 млрд.дол.США на компенсацію зростання цін на електроенергію для промисловості.

США використовує введення імпорتنих мит для стимулювання внутрішнього виробництва. Наприклад, з 2018 року діє ставка 25% на імпорт сталі та 10% - алюмінію. У 2019 США ввели мито в розмірі 10% на літаки Airbus для підтримки американського конкурента Boeing і 25% на ряд сільськогосподарських продуктів з ЄС. Також, в США передбачено звільнення від податку на видобуток, якщо компанія видобуває менше 20 тис.тонн в рік.

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

7) *Заборона відчуження прав на користування надрами за отриманими дозволами*

В Україні тривалий час існує обмежена модель користування надрами, при якій надрокористувач, що отримав дозвіл на користування надрами, змушений тільки безпосередньо здійснювати таке користування. Якщо ж у надрокористувача відпадає потреба чи можливість користування надрами, він змушений або відмовитись від дозволу, або зробити із дозволу «сплячу ліцензію». Жодних правових підстав для штучного створення державою закритого ринку користування надрами немає, що підтверджено досвідом таких країн, як Канада, Великобританія, Норвегія, Бразилія та Казахстан - де право користування надрами відчужується без обмежень та здійснюється за умови погодження з органом, що

видав дозвіл на надрокористування. Запровадження можливості відчуження права користування надрами особливо доцільне на ділянках надр, які первинний власник не готовий розробляти в силу відсутності коштів або зміни сфери господарської діяльності.

Така заборона призводить до значних фінансових та часових витрат надрокористувачів, а також не забезпечує збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів.

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

8) *Маніпулювання строком, протягом якого надрокористувач може виконувати припис про усунення порушень*

Одним із результатів здійснення Держгеонадра перевірок є надання припису для усунення надрокористувачем виявлених у нього порушень вимог законодавства. Рамковим Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» не встановлений граничний строк протягом якого суб'єкт господарювання має виконати припис. Відсутність законодавчо закріпленого строку для виконання припису створює можливість для органів державного нагляду (контролю) маніпулювати ним, що є джерелом для виникнення корупційних чинників. До прикладу, на практиці для виконання припису може надаватися до 2-х місяців.

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

9) Віднесення майже всіх корисних копалин до копалин загальнодержавного значення

Основні надходження, які спрямовуються до місцевого бюджету за місцезнаходженням ділянки надр – це сплата рентної плати за користування корисними копалинами місцевого значення, яких в чинному переліку лише 10: “для хімічних меліорантів ґрунтів” (4 копалини); “для будівельного вапна та гіпсу” (3 копалини); “піщано-гравійну” (1 копалина); “цегельно-черепичну” (2 копалини), а рентна ставка за користування ними становить 5% від вартості продукції гірничого підприємства.

Обласні ради та територіальні громади систематично звертаються до Уряду та профільних органів з проханням розширити перелік корисних копалин місцевого рівня, що спрямує додаткові надходження у регіони, підвищить зацікавленість у розробці ділянок на місцях, які на сьогодні у простой.

Як вбачається із Таблиці нижче, надходження від рентної плати за користування надрами місцевого значення значно програє надходженням від рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення.

	Сплачено податкових платежів до Зведеного бюджету України (наростаючим підсумком з початку року), тис.грн.¹
--	---

¹ Інформація ДПС України

	станом на 01.01.2 016 року	станом на 01.01.2 017 року	станом на 01.01.2 018 року	станом на 01.01.2 019 року	станом на 01.01.2 020 року	станом на 01.12.2 020 року
Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення	377968 3,99	400165 3,28	400577 7,66	464281 7,42	520341 5,34	543893 2,70
Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин місцевого значення	64788,9 2	70728,6 4	89154,6 5	115262, 88	124864, 16	133753, 98

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

10) Відсутність у надрокористувача гарантії отримати в користування землю в межах родовища

При наданні дозволів на користування надрами здебільшого надрокористувач не може розпочати видобуток через відсутність правовстановлюючих документів на землю, бо вона або перебуває у приватній власності, або на ній розміщені будівлі/споруди, або вона вкрита лісами чи є землею для сільськогосподарських потреб тощо. У випадку із землею, яка є сільськогосподарського призначення або лісового, надрокористувачі змушені брати її в оренду та сплачувати орендну плату, при цьому це не дає їм жодних прав на видобуток корисних копалин на такій землі, а тягне за собою лише додаткові фінансові витрати та в подальшому перетворення родовища на “спляче”. Як наслідок, держава недоотримує кошти за користування надрами. Разом з тим, оформлення земельної ділянки для потреб надрокористування може тривати роками, а витрати можуть сягати більше як 1 млн.грн. Наприклад, вже більше як 10 років, через відсутність права користування земельної ділянки, надрокористувач не може розпочати розробку Тарасівського родовища рutil-ільменітових руд, яке знаходиться у Володарському районі Київської області. При цьому, надрокористувачем були попередньо понесені витрати на геологічне вивчення даного родовища, а також на отримання дозволу щодо надрокористування, які сягають більше як 10 млн.грн.

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

11) Відсутність у власників інтегрованих об'єктів надрокористування (далі - ІОН) доступу до надр

В Україні поблизу родовищ було збудовано близько 100 ІОН для видобування/переробки/виготовлення з корисних копалин продукції: гірничо-збагачувальні та металургійні комбінати, фабрики і заводи, що забезпечують робочими місцями сотні тисяч працівників та вже створили необхідну інфраструктуру та забезпечені виробничими потужностями для завершеного циклу видобування та переробки продукції, які можуть стати бюджетоутворюючими підприємствами на відповідних територіях. Однак, на сьогодні, для власників ІОН не створені можливості щодо швидкого доступу до отримання дозволу на користування надрами. Їм доводиться приймати участь в аукціоні, де вони не завжди можуть конкурувати з іншими надрокористувачами. Стримуючим фактором для надання власникам ІОН дозволу на користування надрами без аукціону був ризик зловживань з боку недобросовісних надрокористувачів. Оскільки, на законодавчому рівні не були встановлені критерії, яким мають відповідати ІОН для отримання дозволу на користування надрами без аукціону.

Так, у 2016 році існувала практика надання спеціальних дозволів на користування надрами для власників або орендарів спеціалізованих цілісних майнових комплексів (ЦМК) без проведення аукціону. Таке право гарантували норми Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 року № 615. Однак, через наявність прецедентів отримання дозволів для господарських об'єктів, які хибно видавалися за ЦМК, спричинених недостатністю правового регулювання, механізми отримання спеціальних дозволів без проведення аукціону для власників та орендарів ЦМК було ліквідовано.

На сьогодні надрокористувачі – власники ЦМК змушені змагатись на аукціоні за отримання права на користування надрами на тій території, де вже фактично функціонують підприємства, вкладено інвестиції, створено інфраструктуру та робочі місця.

У разі, якщо власник ІОН змушений брати участь в аукціоні на прилеглу ділянку, він понесе витрати на зростання початкової ціни у ході торгів, яка може зрости у десятки і сотні разів, зокрема на компенсацію оператору торгів і на сплату пакету аукціонної документації (в середньому витрати складають від 100 тис.грн. до 50 млн.грн. - залежно від виду корисної копалини). Крім того, в разі отримання дозволу на аукціоні, власник ІОН, який вже забезпечує необхідну інфраструктуру та виробничі потужності, матиме змогу почати видобуток лише через 1 - 1,5 року, оскільки чекатиме на висновок ОВД, який у випадку отримання права на видобуток без аукціону розробляється до отримання дозволу.

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+

Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

12) Неможливість оцінювати запаси корисних копалин за міжнародними стандартами

Експортна орієнтованість української добувної галузі вимагає від гравців ринку підпорядкування міжнародним правилам ведення бізнесу. Залучення іноземних інвестицій та вихід на фондову біржу (ІРО) передбачають проведення багатоступеневого аудиту. Впровадження міжнародних стандартів, які використовуються в країнах імпортерів нашої сировини та в країнах, де компанії проявляють значну інвестиційну зацікавленість щодо нових ринків, повинно відкрити український ринок для іноземних інвестицій та технологій, а також стане драйвером обміну знаннями та технологіями.

Однак, методика, за якою в Україні оцінюються запаси корисних копалин, не дозволяє іноземним інвесторам належним чином оцінити їх якісні та кількісні характеристики, визначити перспективність родовища. Нажаль, без переходу на міжнародну оцінку запасів родовищ не можливо залучити жодні іноземні інвестиції у видобуток.

Тому, інвестиційно-орієнтовані надрокористувачі змушені поряд із оцінкою запасів корисних копалин, яка проводиться в Державній комісії України по запасах корисних копалин (далі - ДКЗ) та коштує від 2,0-2,5 млн.грн., замовляти ще додатково альтернативну міжнародну експертизу, що у свою чергу збільшує витрати бізнесу, які б вони могли спрямувати, наприклад, на покращення безпечності та екологічності розробки родовищ корисних копалин.

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
------------------	-----	----

Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

13) Зупинення дії дозволу на користування надрами Держгеонадрами, а не в судовому порядку

Законом України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” передбачено, що зупинення діяльності здійснюється судом. У сфері користування надрами ця норма завжди ігнорувалася, оскільки передбачено зупинення дії дозволу на користування надрами, а не діяльності. Проте зупинення дії дозволу це зупинення діяльності надрокористувача.

Отже, у разі зупинення діяльності надрокористувача під час видобування корисних копалин, надрокористувач несе значні фінансові збитки, а держава в свою чергу, недоотримує надходження до бюджетів. До прикладу, у випадках, пов'язаних з видобутком піску, вартість дня простою компанії складає від 200 тис.грн. до 2 млн.грн. на день.

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	

у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	
---	---	--

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

14) Нездійснення обліку виявлених при надрокористуванні супутніх корисних копалин, що не зазначені в дозволі на користування надрами

При здійсненні надрокористування у надрах можуть бути виявлені корисні копалини, що не враховані у дозволі на користування надрами. На сьогодні чіткий алгоритм обліку таких супутніх корисних копалин та порядок поводження з ними не визначений на законодавчому рівні. Тож тільки порядні надрокористувачі звертаються до ДКЗ за перерахунком запасів корисних копалин та сплачують з виявлених супутніх корисних копалин рентну плату. Така прогалина у законодавчому регулюванні призводить до недоотримання бюджетом надходжень з рентних платежів.

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

15) Економічна недоцільність існування дозволів на вивчення ділянок надр корисних копалин

На сьогодні Держгеонадра залежно від виду користування надрами надає 4 типи дозволів: дозвіл на геологічне вивчення ділянок надр корисних копалин; дозвіл на геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка (ДПР) родовищ корисних копалин; дозвіл на видобування корисних копалин та так званий «наскрізний дозвіл» - дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі ДПР родовищ, з подальшим видобуванням.

ДПР є складовою частиною геологічного вивчення, проте, при ДПР дозволено здійснювати видобування корисних копалин у невеликій кількості. Для надрокористувача, який декілька років несе витрати на вивчення родовища, та для держави, що не отримує ніяких надходжень до бюджету в цей період, дозвіл на геологічне вивчення ділянок надр корисних копалин є економічно не вигідною моделлю надрокористування.

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

16) Дублююче, застаріле регулювання, невідповідності актів рамковим законам, непрозоре регулювання, розгалужена система нормативних актів у сфері користування надрами

На сьогодні різні інструменти регулюють однакові правовідносини, що призводить до надмірного адміністративного навантаження на бізнес та до зайвих витрат держави та бізнесу. Зокрема, мова йде про необхідність отримання/погодження:

- **гірничого відводу**, який було запроваджено для забезпечення повного вилучення з надр корисних копалин та безпеки ведення гірничих робіт. Але насправді мета, з якою запроваджено відвід, досягається іншими інструментами регулювання: проектом розробки родовища (вирішує питання повного вилучення з надр запасів); дозволом на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки (забезпечує безпеку працівників); висновком з оцінки впливу на довкілля (забезпечує безпеку для довкілля);

- **дозволу на зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок**, оскільки дозвіл видається на підставі робочого проекту землеустрою. Саме на підставі цього проекту здійснюється зняття та перенесення ґрунту. До того ж проект містить заходи з рекультивациі порушених земель. Отже, дозвіл є просто папірцем, що не встановлює ніяких умов та вимог до діяльності надрокористувача, а тільки створює подвійне регулювання у сфері користування надрами;

- **плану розвитку гірничих робіт**, оскільки план є прикладом планової економіки, при якій кожна шахта повинна була займатися плануванням та дублює проект розробки родовища (містить способи проведення розкривних робіт, технологію переробки сировини);

- **погодження Міндовкілля надання дозволу на користування надрами без аукціону**, оскільки Міндовкілля погоджує надання дозволу з метою дотримання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища та здійснює це на стадії надання висновку з оцінки впливу на довкілля (далі - ОВД). Тому погодження дозволу дублює роботу Міндовкілля по наданню висновку з ОВД.

Разом з тим, орієнтовні витрати для надрокористувачів, пов'язані з необхідністю отримання/погодження складають, зокрема, для:

гірничого відводу - від 100 до 700 тис.грн.;

дозволу на зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок - близько 250 тис.грн. (на замовлення проекту землеустрою, який є обов'язковим документом для отримання дозволу) <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2018-12-11-001286-c>);

плану розвитку гірничих робіт - близько 9000 грн. (на очікування погодження).

Основні групи на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
------------------	-----	----

Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

II. Цілі державного регулювання

Державне регулювання спрямоване на досягнення таких ключових глобальних цілей як:

досягнення енергетичної незалежності України від імпорتنих поставок природного газу та інших видів мінеральної сировини;

покращення якості та збільшення прозорості надання адміністративних послуг у сфері надрокористування;

створення рівних умов доступу до користування надрами;

забезпечення раціонального та ефективного використання природних ресурсів;

наближення українського законодавства до законодавства ЄС.

Цілі державного регулювання, які пов'язані з вирішенням проблем, зазначених у розділі I Аналізу:

1) Щодо наявності “сплячих ліцензій”:

- збільшення видобутку власної сировини;
- зменшення залежності держави від імпорту сировини;
- збільшення податкових надходжень бюджетів усіх рівнів на 20%.

2) Щодо існування механізмів з корупційними чинниками:

- зменшення корупційних чинників.

3) *Щодо відсутності умов для нарощування мінерально-сировинної бази та створення геологічної інформації:*

- створення Державного фонду розвитку мінерально-сировинної бази у складі спеціального фонду державного бюджету;
- забезпечення внутрішнього ринку сировиною вітчизняного виробництва;
- зменшення залежності держави від імпорту сировини.

4) *Щодо недостатньої цифровізації у сфері користування надрами:*

- цифровізація адміністративних процесів: створення електронного кабінету надрокористувача, Каталогу відомостей про геологічну інформацію, Інтерактивної карти корисних копалин;
- створення прозорих та чітких процедур придбання та розпорядження суб'єктами господарювання геологічною інформацією.

5) *Щодо подання надрокористувачами до органів влади документів/інформації, які є у загальному доступі:*

- зменшення регуляторного та фінансового навантаження на суб'єктів господарювання.

6) *Щодо відсутності державної політики та механізмів щодо підтримки надрокористувачів:*

- надання пільг зі сплати рентної плати, податку на прибуток, земельного податку, митних платежів;
- здійснення надрокористування більш екологічним.

7) *Щодо заборони відчуження прав на користування надрами за отриманими дозволами:*

- надання права надрокористувачу відчужувати своє право на користування надрами третім особам.

8) *Щодо маніпулювання строком, протягом якого надрокористувач може виконувати припис про усунення порушень:*

- встановлення граничного строку для виконання припису суб'єктом господарювання;
- зменшення корупційних чинників.

9) *Щодо віднесення майже всіх корисних копалин до копалин загальнодержавного значення:*

- розширення переліку корисних копалин місцевого значення;
- розширення кількості корисних копалин, що відносяться до сировини;
- забезпечення внутрішнього ринку власною сировиною, необхідною для здійснення будівельних робіт.

10) *Щодо відсутності у надрокористувача гарантії отримати в користування землю в межах родовища:*

- впровадження інституту “резервування земельних ділянок”;
- гарантування надрокористувачу отримання земельної ділянки в користування в межах родовища (ділянки надр).

11) *Щодо відсутності у власників ІОН доступу до надр:*

- надання власникам ІОН дозволів на користування надрами без аукціону;
- забезпечення внутрішнього ринку необхідною сировиною;
- створення додаткових робочих місць;
- збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів.

12) *Щодо неможливості оцінювати запаси корисних копалин за міжнародними стандартами:*

- впровадження оцінки запасів за міжнародними стандартами;
- залучення до надрокористування іноземних інвесторів.

13) *Щодо зупинення дії дозволу на користування надрами Держгеонадрами, а не в судовому порядку:*

- зупинення дії дозволів на користування надрами виключно у судовому порядку.

14) *Щодо нездійснення обліку виявлених при надрокористуванні супутніх корисних копалин, що не зазначені в дозволі на користування надрами:*

- перерахування запасів та сплата збору у разі виявлення супутніх корисних копалин, не зазначених у дозволі на користування надрами;
- збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів.

15) *Щодо економічної недоцільності існування дозволів на вивчення ділянок надр корисних копалин:*

- спрощення ведення господарської діяльності, шляхом скасування необхідності отримання дозволу на вивчення ділянки надр корисних копалин;
- збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів.

16) Щодо дублюючого, застарілого регулювання, невідповідності актів рамковим законам, непрозорого регулювання, розгалуженої системи нормативних актів у сфері користування надрами:

- скасування необхідності отримання/погодження: гірничого відводу, дозволу на зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок, плану розвитку гірничих робіт, погодження Міндовкілля надання дозволу на користування надрами без аукціону.
- створення актуальності та прозорості регулювання сфери надрокористування;
- викорінення корупційних явищ у сфері надрокористування.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Залишення чинного регулювання	Альтернатива передбачає залишення чинним Кодексу України про надра. Така альтернатива досягнення цілей державного регулювання не дозволить вирішити проблеми, зазначені у розділ 1 Аналізу, а також не дозволить досягти цілей державного регулювання, спрямованих, зокрема, на: збільшення видобутку власної сировини; зменшення залежності держави від імпорту сировини; збільшення податкових надходжень бюджетів усіх рівнів; покращення інвестиційного клімату та наближення законодавства України до Європейського рівня.

	Залишаються проблемними питання щодо: наявності “сплячих ліцензій”; існування механізмів з корупційними чинниками; відсутності умов для нарощування мінерально-сировинної бази та створення геологічної інформації; недостатньої цифровізації у сфері користування надрами; подання надрокористувачами до органів влади документів/інформації, які є у загальному доступі; відсутності державної політики та механізмів щодо підтримки надрокористувачів; заборони відчуження прав на користування надрами за отриманими дозволами; маніпулювання строком, протягом якого надрокористувач може виконувати припис про усунення порушень; віднесення майже всіх корисних копалин до копалин загальнодержавного значення; відсутності у надрокористувача гарантії отримати в користування землю в межах родовища; відсутності у власників ІОН доступу до надр; неможливості оцінювати запаси корисних копалин за міжнародними стандартами; зупинення дії дозволу на користування надрами Держгеонадрами, а не в судовому порядку; нездійснення обліку виявлених при надрокористуванні супутніх корисних копалин, що не зазначені в дозволі на користування надрами; економічної недоцільності існування дозволів на вивчення ділянок надр корисних копалин; дублюючого, застарілого регулювання, невідповідності актів рамковим законам, непрозорого регулювання, розгалуженої системи нормативних актів у сфері
--	--

	користування надрами тощо.
Альтернатива 2 Внесення змін до діючого Кодексу України про надра	Альтернатива передбачає удосконалення положень Кодексу України про надра в частині виключення застарілого, неактуального та дублюючого регулювання. Така альтернатива досягнення цілей державного регулювання не в повній мірі дозволить вирішити проблеми, зазначені у розділ 1 Аналізу, оскільки чинний Кодекс не відповідає реаліям сьогодення, а часткові зміни не сприятимуть наближенню законодавства України до Європейських стандартів та покращенню інвестиційних показників.
Альтернатива 3 Розроблення та прийняття нового Кодексу України про надра, положення якого в повному об'ємі вирішуватимуть зазначені в розділі 1 Аналізу проблемні питання	Альтернатива передбачає розроблення нового Кодексу України про надра, який спрямований на вирішення в повному обсязі проблем, вказаних у розділі 1 Аналізу, зокрема, запроваджується: - інститут резервування земельних ділянок (організація процедури здійснюватиметься безпосередньо органом влади); - можливість для надрокористувача відчужувати права на користування надрами; - механізм боротьби зі “сплячими спеціальними дозволами на користування надрами”; - розширення переліку корисних копалин місцевого значення (організація забезпечення права покладається на місцеві органи влади); - можливість отримувати дозволи на користування надрами без аукціону власникам ІОН (забезпечення ведення Реєстру ІОН - орган влади, внесення інформації до Реєстру ІОН - право надрокористувача); - обов'язок надрокористувачів при виявленні супутніх корисних копалин, не зазначених у дозволі на користування надрами, звертатися до ДКЗ за перерахуванням запасів та сплачувати збір, якщо виявлена супутня копалина складає більше 5% від основної корисної копалини (забезпечення подання повідомлення -

	надрокористувач); - встановлення строку для виконання припису: надрокористувачу надаватиметься не менше 30 робочих днів для виконання припису (організація виконання припису - надрокористувач; на орган влади - покладається контроль за виконанням припису); - процедура зупинення дії дозволу тільки у судовому порядку (орган влади та надрокористувач - виконують виключно рішення суду). Також, передбачається скасування наступного регулювання: 1. При отриманні права на користування надрами поза аукціоном до заяви не надаватимуться: - каталог географічних координат кутових точок ділянки надр; - оглядова карта; - оглядова геологічна карта з лініями проектних геологічних розрізів; - гідрогеологічна карта (для родовищ підземних вод); - геологічні розрізи (для вивчення з ДПР); - у разі проведення геологічного вивчення за рахунок коштів державного бюджету - засвідчена в установленому порядку виписка з пооб'єктного плану; - результати хімічного та бактеріологічного аналізу води строком давності не більш як шість місяців (для родовищ підземних вод); - копії протоколів, завірені заявником, Державної комісії України по запасах корисних копалин комісії по запасах (Української територіальної комісії по запасах корисних копалин, центральної комісії по запасах корисних копалин, науково - технічних/технічних рад) про затвердження (апробацію) запасів; - структурна карта (для родовищ нафти і газу); - завірена заявником копія висновку з оцінки впливу на довкілля відповідно до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля"; - для підприємств, які розпочинають розробку
--	---

	родовища, - програма робіт із введення родовища в експлуатацію із зазначенням окремих етапів та строку їх проведення, джерел фінансування до досягнення підприємством проектної потужності. 2. При отриманні дозволу без аукціону та подальше провадження діяльності з надрокористування не подаватиметься/не одержуватиметься: - погодження Міндовкілля; - гірничий відвід (крім нафти і газу); - дозвіл на зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок; - план розвитку гірничих робіт; - дозвіл на геологічне вивчення ділянок надр корисних копалин; - угода про умови користування надрами з програмою робіт. Альтернатива є прийнятною, оскільки вирішення вказаних проблем дозволить досягти цілей державного регулювання щодо: - досягнення енергетичної незалежності України від імпорتنих поставок природного газу та інших видів мінеральної сировини; - покращення якості та збільшення прозорості надання адміністративних послуг у сфері надрокористування; - створення рівних умов доступу до користування надрами; - наближення українського законодавства до законодавства ЄС. Загалом для одного великого та середнього надрокористувача прогнозується зменшення витрат орієнтовно на 50 млн.грн, а для малого надрокористувача орієнтовно на 2-3 млн.грн. Додаткові податкові надходження до державного бюджету тільки за нафтогазові ділянки становитимуть понад 2 млрд.грн. в рік.
--	---

Альтернатива 4 Розроблення та прийняття нового Кодексу України про надра з частковим вирішенням наявних проблем	Альтернатива передбачає розроблення нового Кодексу України про надра, який спрямований на вирішення проблем, вказаних у розділі 1 Аналізу, окрім питання пов'язаного із впровадженням інституту “резервування земельних ділянок”. Така альтернатива досягнення цілей державного регулювання не в повній мірі дозволить вирішити проблеми, зазначені у розділі 1 Аналізу, оскільки залишатиметься невирішеним питання щодо оформлення земельної ділянки під видобування і як наслідок, у разі не отримання на неї права, перехід дозволу до розряду “сплячих”.
---	---

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні.	Витрати залишаються на існуючому рівні. Зменшення надходжень до бюджетів усіх рівнів. Зменшення видобутку власної сировини. Збільшення залежності держави від імпорту сировини. Збільшення кількості “сплячих ліцензій”. Наявність механізмів і інструментів, що призводять до можливості виникнення корупційних чинників. Відсутність коштів для проведення геологорозвідки та нагорування

		мінерально - сировинної бази. Зниження інтенсивності геологорозвідувальних робіт та видобування.
Альтернатива 2	Виконання євроінтеграційних зобов'язань. Відкритий доступ до інформації про родовища. Зменшення витрат на адміністрування процесів у сфері користування надрами. Створення додаткових робочих місць. Забезпечення нарощування мінерально-сировинної бази. Збільшення зацікавленості територіальних громад у розвитку видобування корисних копалин на їх територіях. Зменшення кількості “сплячих ліцензій”.	Залишаються витрати на адміністрування процедур у сфері надрокористування.
Альтернатива 3	Покращення розвитку ресурсного потенціалу держави. Покращення інвестиційних показників. Усунення корупційних ризиків. Виконання євроінтеграційних	Прогнозуються витрати на адміністрування ведення Реєстру ІОН, а також на опрацювання повідомлень надрокористувачів про виявлені супутні корисні копалини та про відчуження права

	зобов'язань. Відкритий доступ до інформації про родовища. Зменшення витрат на адміністрування процесів у сфері користування надрами. Створення додаткових робочих місць. Забезпечення нарощування мінерально-сировинної бази. Забезпечення раціонального та ефективного використання природних ресурсів. Збільшення зацікавленості територіальних громад у розвитку видобування корисних копалин на їх територіях. Зменшення кількості “сплячих ліцензій”. Введення плати за ділянку надр сприятиме швидкому початку їх розробки або винесенню таких ділянок на подальші аукціони чи конкурси. Додаткові податкові надходження до державного бюджету тільки за нафтогазові ділянки становитимуть понад 2 млрд.грн. в рік.	власності. Прогнозні витрати - 33513 грн.
--	--	---

Альтернатива 4	Покращення розвитку ресурсного потенціалу держави. Покращення інвестиційних показників. Усунення корупційних ризиків. Виконання євроінтеграційних зобов'язань. Відкритий доступ до інформації про родовища. Зменшення витрат на адміністрування процесів у сфері користування надрами. Створення додаткових робочих місць. Забезпечення нарощування мінерально-сировинної бази. Збільшення зацікавленості територіальних громад у розвитку видобування корисних копалин на їх територіях.	Зменшення надходжень до бюджетів усіх рівнів. Зменшення видобутку власної сировини. Збільшення залежності держави від імпорту сировини. Збільшення кількості “сплячих ліцензій”.
----------------	--	--

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Кількість суб'єктів господарювання, які здійснюють видобування корисних копалин згідно спеціальних дозволів на користування надрами, станом на 15.12.2020 р. (за даними ДПС):

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	47	52	102	573	774
Питома вага групи загальній кількості, відсотків	6,07%	6,71%	87,22%	X	100%

Кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (за даними Держстату):

Вид економічної діяльності	Великі	Середні	Малі	Мікро	Всього
добування кам'яного вугілля	6	31	16	162	215
добування бурого вугілля			7	6	7
добування сирої нафти	1	4	48	41	53
добування природного газу	2	22	54	35	78
добування металевих руд	13	7	35	32	55
добування залізних руд	9	2	7	6	18
добування руд кольорових металів	4	5	28	26	37
добування уранових і торієвих руд	1		1		2
добування руд інших кольорових металів	3	5	27	26	35

добування декоративного та будівельного каменю, вапняку, гіпсу, крейди та глинистого сланцю		36	405	308	441
добування піску, гравію, глини і каоліну	1	89	347	271	437
добування корисних копалин та розроблення кар'єрів, н.в.і.у.	1	7	135	112	143
добування мінеральної сировини для хімічної промисловості та виробництва мінеральних добрив			24	22	24
добування торфу		1	43	39	44
добування солі	1	1	7	4	9
добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів, н.в.і.у.		5	61	47	66
Всього	42	215	1407	1137	1664

Крім того, регулювання має опосередкований вплив на діяльність суб'єктів господарювання, які надають допоміжні послуги у сфері добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів (КВЕД 09.9), яких згідно даних Держстату станом на 2019 рік близько 75 суб'єктів.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні.	Залишаються витрати на отримання зайвих дозвільних документів, на отримання правовстановлюючих документів на земельну ділянку тощо. <u>Щодо наявності “сплячих ліцензій”:</u> через наявність “сплячих

		ліцензій” обмежується можливість суб'єктів господарювання здійснювати видобуток на “зарезервованих” ділянках. За інформацією ПАТ Укргазвидобування, середня спроможність свердловини 50 тис.м.куб. газу на добу (1,5 млн.м.куб. в місяць). В середньому на ділянці 4 свердловини, отже, при відтермінуванні у часі видобутку хоча б однієї свердловини, держава недоотримує більше як 22 млн.м.куб. газу. <u>Щодо недостатньої цифровізації у сфері користування надрами:</u> залишаються витрати суб'єктів господарювання на подачу документів для отримання спеціального дозволу на користування надрами без аукціону у розмірі 128,5 тис.грн. та 4540 годин часу. <u>Щодо подання надрокористувачами до органів влади документів/інформації, яка є у загальному доступі:</u> залишаються витрати суб'єктів господарювання на підготовку пакету
--	--	---

		документів для отримання спеціального дозволу на користування надрами без аукціону, близько 4,6 млн.грн. <u>Щодо відсутності у надрокористувача гарантії отримати в користування землю в межах родовища:</u> у надрокористувача, що отримав дозвіл на користування надрами, виникають додаткові витрати, пов'язані з необхідністю отримання земельної ділянки в користування в межах родовища, а саме близько 1 млн.грн. в рік при тому, що середня тривалість оформлення земельної ділянки складає 1,5 - 3 роки, а в деяких випадках триває десятиліттями. <u>Щодо відсутності у власників ІОН доступу до надр:</u> у власника ІОН залишатимуться витрати на участь в аукціоні, зокрема, на компенсацію оператору торгів і на сплату пакету аукціонної документації (в середньому витрати складають від 100 тис.грн до 50 млн.грн - залежно від виду корисної копалини). Крім того, в разі отримання дозволу
--	--	--

		на аукціоні, власник ІОН, який вже забезпечує необхідну інфраструктуру та виробничі потужності, матиме змогу почати видобуток лише через 1 - 1,5 року, оскільки чекатиме на висновок ОВД, який у випадку отримання права на видобуток без аукціону розробляється до отримання дозволу. <u>Щодо дублюючого, застарілого регулювання, невідповідності актів рамковим законам, непрозорого регулювання, розгалуженої системи нормативних актів у сфері користування надрами:</u> орієнтовні витрати, пов'язані з необхідністю отримання/погодження складають, зокрема, для: гірничого відводу - від 100 до 700 тис.грн².; дозволу на зняття та перенесення ґрунтового покриття земельних ділянок - близько 250 тис.грн. (на замовлення проекту землеустрою, який є обов'язковим документом для отримання дозволу)
--	--	---

² Інформація Національної Асоціації добувної промисловості України

		https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2018-12-11-001286-c) плану розвитку гірничих робіт - близько 9000 грн. (на очікування погодження). <u>Щодо зупинення дії дозволу на користування надрами</u> <u>Держгеонадрами, а не в судовому порядку:</u> надрокористувач несе значні фінансові збитки, пов'язані із зупиненням діяльності під час видобування корисних копалин. До прикладу, у випадках, пов'язаних з видобутком піску, вартість дня простою складає від 200 тис.грн до 2 млн.грн на день. Загалом для одного великого та середнього надрокористувача прогнозується зменшення витрат орієнтовно на 50 млн.грн, а для малого надрокористувача орієнтовно на 2-3 млн. гривень.
Альтернатива 2	Прогнозуються часткові вигоди, пов'язані із зменшенням кількості дозволів та погоджень, які є не актуальними,	Прогнозується зменшення фінансових та часових витрат. Також, прогнозуються витрати на ознайомлення з вимогами регулювання

	застарілими та дублюючими, а також такими, що не відповідають вимогам Законів України “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”, “Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності” та “Про адміністративні послуги”.	(пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет) та на перегляд внутрішніх операційних та управлінських процесів для забезпечення виконання вимог регулювання у розмірі - 361 грн. на одного малого суб'єкта господарювання та 1516 грн. на одного суб'єкта великого та середнього підприємництва.
Альтернатива 3	Рівні умови доступу до користування надрами. Зменшення фінансових та часових витрат. Створення електронного кабінету надрокористувача, через який надрокористувач матиме право подавати документи для отримання дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, а також обов'язкову звітність, дозволить заощадити суб'єктам господарювання 128,5 тис.грн. та 4540 годин часу на	Прогнозуються витрати на ознайомлення з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет) та на перегляд внутрішніх операційних та управлінських процесів для забезпечення виконання вимог регулювання у розмірі - 361 грн. на одного малого суб'єкта господарювання та 1516 грн. на одного суб'єкта великого та середнього підприємництва. Крім того, можуть виникнути додаткові витрати, у разі виявлення надрокористувачем супутньої копалини, яка

	організацію подачі документів для отримання спеціального дозволу на користування надрами без аукціону. Так, загалом для одного великого та середнього надрокористувача прогнозується зменшення витрат орієнтовно на 50 млн.грн, а для малого надрокористувача орієнтовно на 2-3 млн.грн. Можливість направити вивільнені кошти на розвиток підприємницької діяльності, оскільки скасовується необхідність отримання/погодження: гірничого відводу, дозволу на зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок, плану розвитку гірничих робіт, погодження Міндовкілля надання дозволу на користування надрами без аукціону. Запровадження механізму	складає більше 5% від основної корисної копалини, оскільки, він має повідомити про виявлені супутні корисні копалини, не зазначені у дозволі на користування надрами, та сплатити відповідний збір (розмір збору буде унормовано в Податковому кодексі України).
--	--	---

	резервування земельних ділянок під видобування. Розвиток та забезпечення від спаду рентабельності виробництва або можливого банкрутства власників ІОН. Спрямування вільних коштів на встановлення сучасного та екологічного обладнання, застосування новітніх і прогресивних технологій.	
Альтернатива 4	Рівні умови доступу до користування надрами. Зменшення фінансових та часових витрат. Можливість направити вивільнені кошти на розвиток підприємницької діяльності тощо.	Прогнозуються витрати на ознайомлення з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет) та на перегляд внутрішніх операційних та управлінських процесів для забезпечення виконання вимог регулювання у розмірі - 361 грн. на одного малого суб'єкта господарювання та 1516 грн. на одного суб'єкта великого та середнього підприємництва. Крім того, залишаються витрати, пов'язані з необхідністю

		оформлення земельної ділянки, а це близько 1 млн.грн. в рік, залежно від розміру ділянки, при тому, що середня тривалість оформлення земельної ділянки складає 1,5 - 3 роки.
--	--	--

Оцінка витрат, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акта (згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта).

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	
Витрати с/г великого та середнього підприємництва	50 млн.грн.
Альтернатива 2	
Витрати с/г великого та середнього підприємництва	150 084 грн.
Альтернатива 3	
Витрати с/г великого та середнього підприємництва	150 084 грн.
Альтернатива 4	
Витрати с/г великого та середнього підприємництва	150 084 грн.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
---	--	--

Альтернатива 1	1 - цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати)	Збереження чинного регулювання не дає змоги досягти мети державного регулювання, визначеної у пункті 2 цього Аналізу.
Альтернатива 2	2 - цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними)	Альтернатива передбачає удосконалення положень Кодексу України про надра з метою вирішення вказаних вище проблем, однак зважаючи на те, що зміни до Кодексу складатимуть більше 80% тому є необхідність викладення Кодексу в новій редакції. Така альтернатива не сприятиме наближенню законодавства України до Європейських стандартів та покращенню інвестиційних показників. Залишаються механізми та інструменти, що призводять до можливості виникнення корупційних чинників.
Альтернатива 3	4 - цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті	Дана Альтернатива є найбільш прийнятною, оскільки сприятиме:

	повною мірою (проблема більше існувати не буде)	енергетичній незалежності України від імпорتنих поставок природного газу та інших видів мінеральної сировини; покращенню якості та збільшенню прозорості надання адміністративних послуг у сфері надрокористування; створенню рівних умов доступу до користування надрами; наближенню українського законодавства до законодавства ЄС. Дана альтернатива забезпечуватиме досягнення балансу інтересів між державою та бізнесом.
Альтернатива 4	3 - цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть)	Така альтернатива не дозволить комплексно вирішити проблеми та є фінансово обтяжливою для бізнесу. Залишаються витрати, пов'язані з оформленням земельної ділянки під розробку корисних копалин, які можуть сягати більше 10 млн.грн.

Рейтинг результативнос ті	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 3	Для держави: Покращення розвитку ресурсного потенціалу держави. Покращення інвестиційних показників. Усунення корупційних ризиків. Виконання євроінтеграційних зобов'язань. Відкритий доступ до інформації про родовища. Зменшення витрат на адміністрування процесів у сфері користування надрами. Створення додаткових робочих місць. Забезпечення нарощування мінерально-сировинної бази. Забезпечення раціонального та ефективного використання природних	Для держави: Прогнозуються витрати на адміністрування ведення Реєстру ІОН, а також на опрацювання повідомлень надрокористувачів про виявлені супутні корисні копалини та про відчуження права власності. Прогнозні витрати - 33513 гривень. Для суб'єктів господарювання: Прогнозуються витрати на ознайомлення з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет) та на перегляд внутрішніх операційних та управлінських процесів для	Прийняття акта повністю забезпечує вирішення проблем, зазначених у розділі 1 Аналізу, а задекларовані цілі щодо: досягнення енергетичної незалежності України від імпортованих поставок природного газу та інших видів мінеральної сировини; покращення якості та збільшення прозорості надання адміністративних послуг у сфері надрокористування; створення рівних умов доступу до користування надрами; наближення українського законодавства до

	ресурсів. Збільшення зацікавленості територіальних громад у розвитку видобування корисних копалин на їх територіях. Зменшення кількості “сплячих ліцензій”. Введення плати за ділянку надр сприятиме швидкому початку їх розробки або винесенню таких ділянок на подальші аукціони чи конкурси. Додаткові податкові надходження до державного бюджету тільки за нафтогазові ділянки становитимуть понад 2 млрд.грн. в рік. Для суб'єктів господарюванн я: Рівні умови доступу до користування	забезпечення виконання вимог регулювання у розмірі - 361 грн на одного малого суб'єкта господарюванн я та 1516 грн. на одного суб'єкта великого та середнього підприємництв а. Крім того, можуть виникнути додаткові витрати, у разі виявлення надрокористувач ем супутньої копалини, яка складає більше 5% від основної корисної копалини, оскільки, він має повідомити про виявлені супутні корисні копалини, не зазначені у дозволі на користування надрами, та сплатити відповідний збір (розмір збору буде унормовано в Податковому	законодавства ЄС, будуть досягнуті повною мірою.
--	---	---	---

	надрами. Зменшення фінансових та часових витрат. Створення електронного кабінету надрокористувач а, через який надрокористувач матиме право подавати документи для отримання дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, а також обов'язкову звітність, дозволить заощадити суб'єктам господарювання 128,5 тис.грн. та 4540 годин часу на організацію подачі документів для отримання спеціального дозволу на користування надрами без аукціону. Так, загалом для одного великого та середнього надрокористувач а прогнозується зменшення	кодексі України).	
--	---	------------------------------	--

	витрат орієнтовно на 50 млн.грн, а для малого надрокористувача орієнтовно на 2-3 млн.грн. Можливість направити вивільнені кошти на розвиток підприємницької діяльності, оскільки скасовується необхідність отримання/погодження: гірничого відводу, дозволу на зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок, плану розвитку гірничих робіт, погодження Міндовкілля надання дозволу на користування надрами без аукціону. Запровадження механізму резервування земельних ділянок під видобування. Розвиток та убезпечення від спаду		
--	--	--	--

	рентабельності виробництва або можливого банкрутства власників ІОН. Зменшення витрат на ведення бізнесу тільки до розміру виправдано-необхідних і пов'язаних із розвитком бізнесу, забезпеченням безпеки працівників і довкілля та сплатою податкових зобов'язань. Спрямовання вільних коштів на встановлення сучасного та екологічного обладнання, застосування новітніх і прогресивних технологій.		
Альтернатива 4	Для держави: Покращення розвитку ресурсного потенціалу держави. Покращення інвестиційних показників. Усунення	Для держави: Зменшення надходжень до бюджетів усіх рівнів. Зменшення видобутку власної сировини. Збільшення	Альтернатива є неприйнятною, оскільки не дозволить комплексно вирішити проблеми, зазначені у розділі 1 Аналізу. Окрім

	корупційних ризиків. Виконання євроінтеграційних зобов'язань. Відкритий доступ до інформації про родовища. Зменшення витрат на адміністрування процесів у сфері користування надрами. Створення додаткових робочих місць. Забезпечення нарощування мінерально-сировинної бази. Збільшення зацікавленості територіальних громад у розвитку видобування корисних копалин на їх територіях. Для суб'єктів господарювання: Рівні умови доступу до користування надрами. Зменшення фінансових та часових витрат. Можливість	залежності держави від імпорту сировини. Збільшення кількості “сплячих ліцензій”. Для суб'єктів господарювання: Прогнозуються витрати на ознайомлення з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет) та на перегляд внутрішніх операційних та управлінських процесів для забезпечення виконання вимог регулювання у розмірі - 361 грн. на одного малого суб'єкта господарювання та 1516 грн. на одного суб'єкта великого та середнього підприємництва. Крім того, залишаються	того, залишиться регулювання, яке є надмірно фінансово обтяжливим для бізнесу.
--	---	---	---

	направити вивільнені кошти на розвиток підприємницької діяльності тощо.	витрати, пов'язані з необхідністю оформлення земельної ділянки, а це близько 1 млн.грн. в рік, залежно від розміру ділянки, при тому, що середня тривалість оформлення земельної ділянки складає 1,5 - 3 роки.	
Альтернатива 2	Для держави: Виконання євроінтеграційних зобов'язань. Відкритий доступ до інформації про родовища. Зменшення витрат на адміністрування процесів у сфері користування надрами. Створення додаткових робочих місць. Забезпечення нарощування мінерально-сировинної бази. Збільшення зацікавленості територіальних громад у	Для держави: Не сприятиме наближенню законодавства України до Європейських стандартів та покращенню інвестиційних показників. Наявність механізмів і інструментів, що призводять до можливості виникнення корупційних чинників. Для суб'єктів господарювання: Прогнозується зменшення фінансових та	Альтернатива є неприйнятною, оскільки не дозволить в повній мірі вирішити проблеми, зазначені у розділ 1 Аналізу.

	розвитку видобування корисних копалин на їх територіях. Зменшення кількості “сплячих ліцензій”. Для суб'єктів господарювання: Прогнозуються часткові вигоди, пов'язані із зменшенням кількості дозволів та погоджень, які є не актуальними, застарілими та дублюючими, а також такими, що не відповідають вимогам Законів України “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”, “Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності” та “Про адміністративні послуги”.	часових витрат. Також, прогнозуються витрати на ознайомлення з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет) та на перегляд внутрішніх операційних та управлінських процесів для забезпечення виконання вимог регулювання у розмірі - 361 грн на одного малого суб'єкта господарювання та 1516 грн на одного суб'єкта великого та середнього підприємництва.	
--	--	---	--

Альтернатива 1	Для держави: Відсутні. Для суб'єктів господарювання: Відсутні.	Для держави: Витрати залишаються на існуючому рівні. Зменшення надходжень до бюджетів усіх рівнів. Зменшення видобутку власної сировини. Збільшення залежності держави від імпорту сировини. Збільшення кількості “сплячих ліцензій”. Наявність механізмів і інструментів, що призводять до можливості виникнення корупційних чинників. Відсутність коштів для проведення геологорозвідки та нагромадження мінерально-сировинної бази. Зниження інтенсивності геологорозвідувальних робіт та видобування. Для суб'єктів	У разі залишення наявної ситуації без змін проблеми, зазначені у розділ 1 Аналізу, продовжуватимуть існувати, що не дозволить досягти цілей державного регулювання.
----------------	--	---	--

		господарюванн я: Залишаються витрати на отримання зайвих дозвільних документів, на отримання правовстановлю ючих документів на земельну ділянку тощо. <u>Щодо наявності</u> <u>“сплячих</u> <u>ліцензій”</u>: через наявність “сплячих ліцензій” обмежується можливість суб'єктів господарювання здійснювати видобуток на “зарезервованих ” ділянках. За інформацією ПАТ Укргазвидобува ння, середня спроможність свердловини 50 тис.м.куб. газу на добу (1,5 млн.м.куб. в місяць). В середньому на ділянці 4 свердловини, отже, при відтермінуванні у часі видобутку	
--	--	---	--

		хоча б однієї свердловини, держава недоотримує більше як 22 млн.м.куб. газу. <u>Щодо недостатньої цифровізації у сфері користування надрами:</u> залишаються витрати суб'єктів господарювання на подачу документів для отримання спеціального дозволу на користування надрами без аукціону у розмірі 128,5 тис.грн. та 4540 годин часу. <u>Щодо подання надрокористувачами до органів влади документів/інформації, яка є у загальному доступі:</u> залишаються витрати суб'єктів господарювання на підготовку пакету документів для отримання спеціального	
--	--	---	--

		дозволу на користування надрами без аукціону, а це близько 4,6 млн.грн. <u>Щодо відсутності у надрокористувача гарантії отримати в користування землю в межах родовища:</u> у надрокористувача, що отримав дозвіл на користування надрами, виникають додаткові витрати, пов'язані з необхідністю отримання земельної ділянки в користування в межах родовища, а саме близько 1 млн.грн. в рік при тому, що середня тривалість оформлення земельної ділянки складає 1,5 - 3 роки (інколи і 10 років). <u>Щодо</u>	
--	--	--	--

		<u>відсутності у</u> <u>власників ІОН</u> <u>доступу до</u> <u>надр:</u> у власника ІОН залишатимуться витрати на участь в аукціоні, зокрема, на компенсацію оператору торгів і на сплату пакету аукціонної документації (в середньому витрати складають від 100 тис.грн. до 50 млн.грн. - залежно від виду корисної копалини). Крім того, в разі отримання дозволу на аукціоні, власник ІОН, який вже забезпечує необхідну інфраструктуру та виробничі потужності, матиме змогу почати видобуток лише через 1 - 1,5 року, оскільки чекатиме на висновок ОВД, який у випадку	
--	--	---	--

		отримання права на видобуток без аукціону розробляється до отримання дозволу. <u>Щодо</u> <u>дублюючого,</u> <u>застарілого</u> <u>регулювання,</u> <u>невідповідності</u> <u>актів рамковим</u> <u>законам,</u> <u>непрозорого</u> <u>регулювання,</u> <u>розгалуженої</u> <u>системи</u> <u>нормативних</u> <u>актів у сфері</u> <u>користування</u> <u>надрами:</u> орієнтовні витрати, пов'язані з необхідністю отримання/погодження складають, зокрема, для: гірничого відводу - від 100 до 700 тис. грн³.; дозволу на зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок - близько 250 тис. грн (на	
--	--	---	--

³ Інформація Національної Асоціації добувної промисловості України

		замовлення проекту землеустрою, який є обов'язковим документом для отримання дозволу) https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2018-12-11-001286-c) плану розвитку гірничих робіт - близько 9000 грн. (на очікування погодження). <u>Щодо зупинення дії дозволу на користування надрами Держгеонадрами, а не в судовому порядку:</u> надрокористувач несе значні фінансові збитки, пов'язані із зупиненням діяльності під час видобування корисних копалин. До прикладу, у випадках, пов'язаних з видобутком піску, вартість дня простою складає від 200 тис.грн. до	
--	--	--	--

		2 млн.грн. на день.	
--	--	---------------------	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причин и відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Така альтернатива досягнення цілей державного регулювання не дозволить вирішити проблеми, зазначені у розділ 1 Аналізу, а також не дозволить досягти цілей державного регулювання, спрямованих, зокрема, на: - збільшення видобутку власної сировини; - зменшення залежності держави від імпорту сировини; - збільшення податкових надходжень бюджетів усіх рівнів; - створення рівних умов доступу до користування надрами;	Ризик не відповідності українського законодавства до законодавства ЄС.

	- забезпечення раціонального та ефективного використання природних ресурсів - покращення інвестиційного клімату та наближення законодавства України до Європейського рівня.	
Альтернатива 2	Така альтернатива досягнення цілей державного регулювання не в повній мірі дозволить вирішити проблеми, зазначені у розділ 1 Аналізу, оскільки чинний Кодекс не відповідає реаліям сьогодення, а часткові зміни не сприятимуть наближенню законодавства України до Європейських стандартів та покращенню інвестиційних показників.	Ризик не відповідності українського законодавства до законодавства ЄС.
Альтернатива 3	Прийняття проекту акта забезпечить досягнення визначених цілей та сприятиме спрощенню умов ведення бізнесу, зменшить залежність держави від	Відсутні

	імпортованих енергоресурсів, дозволить нарощувати мінерально-сировинну базу, створювати додаткові робочі місця, поповнювати бюджети всіх рівнів, раціонально та ефективно використовувати природні ресурси, спрямовувати вільні кошти на встановлення сучасного та екологічного обладнання, застосовувати новітні і прогресивні технології тощо. Сфера користування надрами зможе отримати іноземні інвестиції, що вплине на пожвавлення конкуренції та збільшення інтенсивності геологорозвідувальних робіт та видобування.	
Альтернатива 4	Така альтернатива не дозволить комплексно вирішити проблеми та є фінансово обтяжливою для бізнесу.	Ризик не вирішення питання щодо наявності “сплячих ліцензій”.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв’язання визначеної проблеми

Механізми, які забезпечують розв’язання проблеми:

1) *Щодо наявності «сплячих ліцензій»:*

Впровадження плати за користування надрами для надрокористувачів, що не приступили до видобування і не сплачують ренту.

2) Щодо існування механізмів з корупційними чинниками:

Скасування обов'язку щодо підписання угоди про умови користування надрами з програмою робіт.

3) Щодо відсутності умов для нарощування мінерально-сировинної бази та створення геологічної інформації:

Створення Державного фонду розвитку мінерально-сировинної бази у складі спеціального фонду державного бюджету і наповнення його за рахунок відрахувань з рентної плати, збору за видачу дозволів на користування надрами, коштів від продажу дозволів на аукціоні; коштів від надання в користування геологічної інформації та плати за користування надрами.

4) Щодо недостатньої цифровізації у сфері користування надрами:

Відкриття інформації про геологорозвідувальні роботи на родовищах, власників/користувачів геологічної інформації.

Передача права власності/права користування геологічною інформацією.

Створення електронного кабінету надрокористувача для подання документів щодо отримання дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, а також обов'язкової звітності.

Створення Каталогу відомостей про геологічну інформацію, який наповнюється первинною і вторинною геологічною інформацією про об'єкти геологорозвідувальних робіт, власників/користувачів геологічної інформації та передачу права власності/права користування геологічною інформацією.

Створення Інтерактивної карти корисних копалин, яка буде відображати інформацію з Державного фонду надр, Державного фонду родовищ корисних копалин і буде поєднана із Державним земельним кадастром.

5) Щодо подання надрокористувачами до органів влади документів/інформації, які є у загальному доступі:

Скасування необхідності подання каталогу географічних координат, ситуаційного плану та оглядової карти.

6) Щодо відсутності державної політики та механізмів щодо підтримки надрокористувачів:

Підтримка окремих сфер надрокористування, зокрема, шляхом надання пільг зі сплати рентної плати, податку на прибуток, земельного податку, митних платежів.

Надання державної підтримки тим надрокористувачам, що вкладають значні кошти у екологічність виробництва і застосовують сучасні технології та обладнання, яке зменшує вплив на довкілля, а також тим, що здійснюють діяльність у складних геологічних умовах, таких як важкодоступність і велика глибина залягання корисних копалин.

7) Щодо заборони відчуження прав на користування надрами за отриманими дозволами:

Надання надрокористувачу продавати, передавати іншій особі за договором управління майном, передавати до статутних капіталів створюваних за його участю суб'єктів господарювання, вносити як вклад у спільну діяльність, передавати у заставу та у спадщину право на користування надрами.

8) Щодо маніпулювання строком, протягом якого надрокористувач може виконувати припис про усунення порушень:

Закріплення 30 - денного строку для виконання припису щодо усунення надрокористувачем виявлених у нього порушень вимог законодавства.

9) Щодо віднесення майже всіх корисних копалин до копалин загальнодержавного значення:

До корисних копалин місцевого значення додати сировину «для будового каменю та щебню» і віднести до неї 21 корисну копалину.

Розширення кількості корисних копалин, що відносяться до сировини: «для хімічних меліорантів ґрунтів» з 4 копалин до 6; «для будівельного вапна та гіпсу» з 3 копалин до 4; піщано-гравійну» з 1 копалини до 6; «цегельно-черепичну» з 2 копалин до 11.

10) Щодо відсутності у надрокористувача гарантії отримати в користування землю в межах родовища:

Впровадження інституту «Резервування земельних ділянок».

Забезпечення розроблення механізмів резервування земельних ділянок зацікавленими суб'єктами, а саме: Держгеонадра, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, Держлісагентства, Міндовкілля, Держгеокадастру, Мінкультури, органами з управління державним і комунальним майном та органами приватизації.

11) Щодо відсутності у власників ІОН доступу до надр:

Надання власникам ІОН дозволів на користування надрами без аукціону.
Створення реєстру ІОН.

Встановлення критеріїв, яким мають відповідати ІОН для отримання дозволу на користування надрами без аукціону, зокрема, відстань від ІОН до родовища не повинна бути більша 50 кілометрів, ІОН повинен мати виробничі потужності та кваліфікований персонал, здатність забезпечити завершений цикл робіт з видобування/переробки корисних копалин.

Забезпечення можливості власникам ІОН підтверджувати своє права на отримання дозволу на користування надрами без аукціону.

12) Щодо неможливості оцінювати запаси корисних копалин за міжнародними стандартами:

Надання права надрокористувачам за власним бажанням здійснювати оцінку запасів за міжнародними стандартами.

Для здійснення міжнародної оцінки запасів використовувати такі міжнародні класифікаційні системи, як Рамкова класифікація викопних енергетичних та мінеральних запасів і ресурсів (РКООН-2009), класифікація Комітету з міжнародних стандартів звітності по запасах твердих корисних копалин (CRIRSCO), Система управління вуглеводними ресурсами (PRMS).

13) Щодо зупинення дії дозволу на користування надрами Держгеонадрами, а не в судовому порядку:

Зупинення дії дозволу виключно у судовому порядку.

14) Щодо нездійснення обліку виявлених при надрокористуванні супутніх корисних копалин, що не зазначені в дозволі на користування надрами:

Покладення на надрокористувачів обов'язку щодо повідомлення про виявлені супутні корисні копалини, не зазначені у дозволі на користування надрами, та сплачувати збір, якщо виявлена супутня копалина складає більше 5% від основної корисної копалини.

15) Щодо економічної недоцільності існування дозволів на вивчення ділянок надр корисних копалин:

Скасування необхідності отримання дозволу на вивчення ділянок надр корисних копалин.

16) *Щодо дублюючого, застарілого регулювання, невідповідності актів рамковим законам, непрозорого регулювання, розгалуженої системи нормативних актів у сфері користування надрами:*

Приведення нормативно-правових актів у відповідність до вимог чинного законодавства.

Скасування необхідності отримання/погодження:

1. гірничого відводу;
2. дозволу на зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок;
3. плану розвитку гірничих робіт;
4. погодження Міндовкілля надання дозволу на користування надрами без аукціону.

Скасування законів України: «Про нафту і газ», «Про газ (метан) вугільних родовищ», «Про угоди про розподіл продукції» та Гірничий Закон України.

Скасування постанов Кабінету Міністрів України від 30.05.2011 № 615 «Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами», від 07.11.2018 № 939 «Питання розпорядження геологічною інформацією», від 12.12.1994 № 827 «Про затвердження переліків корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення».

Приведення у відповідність до вимог чинного законодавства норм законів у сфері надрокористування.

Організаційні заходи для впровадження регулювання:

Прийняття та оприлюднення регуляторного акту у встановленому порядку забезпечить доведення їх вимог до відома суб'єктів господарювання, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Кабінету Міністрів України та центральним органам виконавчої влади необхідно здійснити перегляд нормативно-правових актів у сфері надрокористування та привести їх у відповідність до рамкових законів, а також розробити відповідні порядки, у разі їх відсутності.

Розроблення механізмів резервування земельних ділянок зацікавленими суб'єктами, а саме: Держгеонадра, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, Держлісагентства, Міндовкілля, Держгеокадастру, Мінкультури, органами з управління державним і комунальним майном та органами приватизації.

Забезпечення створення та функціонування реєстру ІОН, Каталогу відомостей про геологічну інформацію та Інтерактивної карти корисних копалин.

Заходи, які необхідно здійснити суб'єктам господарювання:

1) ознайомитися з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет);

2) переглянути внутрішні операційні та управлінські процеси для забезпечення виконання вимог регулювання.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання (Додаток 4 (Тест малого підприємництва) до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта), а також витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва (Додаток 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта), проведено в межах даного Аналізу.

Крім того, відносно змін, які не передбачають запровадження нового обов'язкового обтяжливого регулювання, а виключно спрямовані на зменшення витрат суб'єктів господарювання проведена оцінка вигод і витрат бізнесу в рамках Розділу III. (Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей).

Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії цього регуляторного акта встановлюється на необмежений термін, оскільки він регулює відносини, які мають пролонгований характер. Зміна строку дії регуляторного акта можлива в разі зміни міжнародно-правових актів чи законодавчих актів України вищої юридичної сили на виконання яких розроблений цей проект регуляторного акта.

Враховуючи його актуальність, регуляторний акт набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Основними показниками результативності регуляторного акту є:

1. Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: передбачається збільшення надходжень.

2. Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: 774.
3. Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.
4. Часу- 10 год(для одного малого та мікро-бізнесу), 42 год(для одного великого та середнього бізнесу).
5. Коштів- 361 грн(для одного малого та мікро-бізнесу), 1516 грн(для одного великого та середнього бізнесу).
6. Кількість проведених аукціонів з продажу права на користування надрами.
7. Кількість отриманих спеціальних дозволів на користування надрами за результатами аукціону.
8. Кількість отриманих спеціальних дозволів на користування надрами без проведення аукціону.
9. Кількість виданих дозволів на користування надрами загальнодержавного значення.
10. Кількість виданих дозволів на користування надрами місцевого значення.
11. Обсяги видобування корисних копалин загальнодержавного значення.
12. Обсяги видобування корисних копалин місцевого значення.
13. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання і фізичних осіб – високий. Проект акта та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднено на офіційному веб-сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

Додатковими прогностичними показниками результативності є:

1) Щодо наявності «сплячих ліцензій»:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: прогнозується збільшення.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: не обмежується.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

Наявність «сплячих ліцензій» (відсутність видобування за дозволами).

Обсяги надходжень до державного та місцевих бюджетів, як плата за користування надрами для надрокористувачів, що не приступили до видобування і не сплачують ренту.

2) Щодо існування механізмів з корупційними чинниками:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: надходження не передбачаються.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: не обмежується.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

3) Щодо відсутності умов для нарощування мінерально-сировинної бази та створення геологічної інформації:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: надходження не передбачаються.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: не обмежується.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

Кількість родовищ корисних копалин, розвіданих за державні кошти.

Кількість створеної геологічної інформації за державні кошти.

Обсяги видобування корисних копалин по видах.

Рівень імпорту мінеральної сировини.

Рівень експорту мінеральної сировини.

4) Щодо недостатньої цифровізації у сфері користування надрами:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: надходження не передбачаються.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: не обмежується.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

Рівень доступу надрокористувачів до цифрових систем у сфері надрокористування.

Кількість наданих адміністративних та інших послуг через цифрову систему у сфері надрокористування.

Рівень контролю за наповненістю та підтвердженням цілісності електронних документів.

Геологічна інформація створена за кошти надрокористувачів.

Рівень інформаційної інфраструктури у сфері створення та розпорядження геологічною інформацією.

Створений Каталог відомостей про геологічну інформацію.

Створена Інтерактивна карта корисних копалин.

5) Щодо подання надрокористувачами до органів влади документів/інформації, які є у загальному доступі:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: надходження не передбачаються.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: не обмежується.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – не передбачаються витрати.

6) Щодо відсутності державної політики та механізмів щодо підтримки надрокористувачів:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: надходження не передбачаються.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: обмежуються визначеними критеріями.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

Рівень підтримки надрокористувачів.

Кількість надрокористувачів з екологічним виробництвом, які застосовують сучасні технології та обладнання, яке зменшує вплив на довкілля, які отримали державну підтримку.

Кількість надрокористувачів, що здійснюють діяльність у складних геологічних умовах, таких як важкодоступність і велика глибина залягання корисних копалин та підтримуються державою.

7) Щодо заборони відчуження прав на користування надрами за отриманими дозволами:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: надходження не передбачаються.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: не обмежується.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

Кількість відчужених надрокористувачами прав на користування надрами.

8) Щодо маніпулювання строком, протягом якого надрокористувач може виконувати припис про усунення порушень:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: надходження не передбачаються.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: не обмежується.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

Кількість внесених приписів про усунення порушень вимог чинного законодавства.

Строк протягом якого надрокористувачі виконують приписи про усунення порушень вимог чинного законодавства.

9) Щодо віднесення майже всіх корисних копалин до копалин загальнодержавного значення:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: передбачається збільшення надходжень до місцевих бюджетів.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: не обмежується.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

Кількість дозволів, виданих на розробку родовищ корисних копалин місцевого значення.

Обсяги забезпечення внутрішнього ринку власною сировиною, необхідною для здійснення будівельних робіт.

10) Щодо відсутності у надрокористувача гарантії отримати в користування землю в межах родовища:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: передбачається збільшення надходжень.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: не обмежується.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

Кількість лотів, запропонованих до продажу на аукціонах з отримання дозволів на користування надрами, які містять правовстановлюючу документацію на земельну ділянку.

Кількість реалізованих лотів з отримання дозволів на користування надрами, які містять правовстановлюючу документацію на земельну ділянку.

11) Щодо відсутності у власників ІОН доступу до надр:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: прогнозується збільшення.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: обмежуватимуться визначеними критеріями.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

Кількість ІОН, внесених до Державного реєстру інтегрованих об'єктів надрокористування.

Кількість виданих дозволів на користування надрами власникам ІОН без аукціону.

Кількість створених власниками ІОН додаткових робочих місць.

12) Щодо неможливості оцінювати запаси корисних копалин за міжнародними стандартами:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: надходження не передбачаються.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: не обмежується.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

Кількість запасів, оцінених за міжнародними стандартами.

13) Щодо зупинення дії дозволу на користування надрами Держгеонадрами, а не в судовому порядку:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: надходження не передбачаються.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: не обмежується.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

Кількість рішень суду щодо зупинення дії дозволів на користування надрами.

Кількість рішень суду щодо відмови у зупиненні дії дозволів на користування надрами.

14) Щодо нездійснення обліку виявлених при надрокористуванні супутніх корисних копалин, що не зазначені в дозволі на користування надрами:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: надходження передбачені, але в межах даного аналізу їх неможливо спрогнозувати, оскільки розмір збору буде передбачений в Податковому Кодексі України.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: не обмежується.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – середній.

Кількість повідомлень, отриманих від надрокористувачів про виявлені супутні корисні копалини, які складають понад 5% від основної корисної копалини.

Надходження до бюджету за видобування супутніх корисних копалин.

15) Щодо економічної недоцільності існування дозволів на вивчення ділянок надр корисних копалин:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: надходження не передбачаються.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: не обмежується.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

16) Щодо дублюючого, застарілого регулювання, невідповідності актів рамковим законам, непрозорого регулювання, розгалуженої системи нормативних актів у сфері користування надрами:

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: надходження не передбачаються.

Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта: 774.

Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Стосовно цього регуляторного акта буде послідовно здійснюватися базове, повторне та періодичне відстеження його результативності.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися до дня набрання чинності цим актом шляхом збору пропозицій та зауважень, а також їх аналізу.

З метою оцінки ступеня досягнення цим актом визначених цілей, повторне відстеження результативності планується здійснити через рік після набуття ним чинності, в результаті якого відбудеться порівняння показників базового та повторного обстеження. У разі виявлення не врегульованих та проблемних питань шляхом аналізу значень показників дії цього акта, ці питання будуть врегульовані шляхом внесення відповідних змін.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження. Значення встановлених показників результативності акта будуть порівнюватися із значеннями аналогічних показників, що встановлені під час повторного відстеження.

Для проведення відстеження результативності регуляторного акта буде використовуватись статистичний метод, що передбачає використання статистичних даних.

Опитування цільових груп та залучення наукових установ для проведення відстеження результативності регуляторного акта не передбачаються.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснювати Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України протягом усього терміну його дії.

Строк виконання заходів 30 робочих днів.

**Міністр захисту довкілля та
природних ресурсів України**

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

Додаток 1
до Аналізу регуляторного впливу

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

№ п/п	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	-	-
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	-	-

5.	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	-	-
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8.	Інше (уточнити), гривень	-	-
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1+2+3+4+5+6+7+8), гривень	-	-.
10.	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	99	-

11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 х рядок 10), гривень	-	-
-----	---	---	---

**Припущено, що суб'єкти господарювання, які мають ІОН відносяться до суб'єктів великого та середнього підприємництва.*

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо	не передбачені	не передбачені	не передбачені

Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)	Витрати за п'ять років	
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	не передбачені	не передбачені	не передбачені

Вид витрат	Витрати на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
------------	---	---	--------------	------------------------

Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	не передбачені	не передбачені	не передбачені	не передбачені
---	----------------	----------------	----------------	----------------

Вид витрат	Витрати на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Періоди чні (за наступні роки)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо)	Не передбачені	Не передбачені	Не передбачені	Не передбачені

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Періодичні (за наступні роки)	Витрати за п'ять років
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів,	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Періодичні (за наступні роки)	Витрати за п'ять років
атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/ обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)				

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	Не передбачені	Не передбачені	Не передбачені

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із найманням додаткового персоналу	не передбачені	не передбачені

ТЕСТ 1**малого підприємництва (М-Тест)****1. Консультації з представниками мікро – та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.**

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання для суб'єктів малого підприємництва та визначення переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником 06.01.2021 - 16.01.2021.

№ п/п	Вид консультацій	Кількість учасників консультацій	Основні результати консультацій
1.	Телефонні та письмові консультації із надрокористувачами.	10	Регулювання сприймається. Отримано інформацію щодо переліку процедур, які необхідно виконати у зв'язку із запровадженням нових вимог регулювання: ознайомитися з новими вимогами регулювання – 2 год; забезпечити виконання вимог регулювання – 8 год.

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва:

Кількість суб'єктів малого (мікро) підприємництва, на яких поширюється регулювання – **675**.

Питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив - **87,22 %**.

3. Розрахунок витрат суб'єкта малого підприємництва на виконання вимог регулювання.

У розрахунку вартості 1 години роботи використано вартість 1 години роботи, яка відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік», з 1 січня 2021 року становить – **36,11 грн.**

Первинна інформація про вимоги регулювання може бути отримана за результатами пошуку проєкту Кодексу України про надра на офіційному веб-порталі Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

Інформація про розмір часу, який витрачається суб'єктами на отримання зазначеної інформації є оціночною.

Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

№ з/п	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1.	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)	-	-	-
2.	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування	-	-	-

3.	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали)	-	-	-
4.	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)	-	-	-
5.	Інші процедури:	-	-	-
6.	Разом, гривень Формула: (сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)	-	-	-
7.	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць.	675	X	X
8.	Сумарно, гривень Формула: відповідний стовпчик "разом" X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 6 X рядок 7)	-	-	-

Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання				
9.	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання Формула: витрати часу на отримання інформації про регулювання X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість форм	2 год. (час, який витрачається с/г на пошук нормативно-правового акту в мережі Інтернет та ознайомлення з ним; за результатами консультацій) X 36,11 грн. = 72,22 грн.	0,00 грн. (припущено, що суб'єкт повинен виконувати вимоги регулювання лише в перший рік; за результатами консультацій)	72,22 грн.
10.	Процедури організації виконання вимог регулювання Формула: витрати часу на розроблення та впровадження внутрішніх для суб'єкта малого підприємництва процедур на впровадження вимог регулювання X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість внутрішніх процедур	8 год. X 36,11 грн. X 1 (перегляд внутрішніх операційних та управлінських процесів для забезпечення виконання вимог регулювання) = 289 грн.	0,00 грн.	289 грн.
11.	Процедури офіційного звітування.	0,00 грн.	0,00 грн.	0,00 грн.
12.	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	0,00 грн.	0,00 грн.	0,00 грн.

13.	Інші процедури:			
14.	Разом, гривень	361 грн.	X	X
15.	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць.	675	X	X
16.	Сумарно, гривень	243 675 грн.	X	243 675 грн.

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва

Розрахунок витрат на адміністрування регулювання здійснюється відносно – Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України (Мінстратегпром), Державної служби геології та надр України (Держгеонадра) та Державної комісії України по запасах корисних копалин (ДКЗ)

Процедура регулювання суб'єктів малого підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання малого підприємництва - за потреби окремо для суб'єктів малого та мікро-підприємств)	Плано ві витрат и часу на процедур у	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припада ють на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	0,5 год.	36,11 грн.	1	100 одиниць**	1805.

2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі: камеральні виїзні	8 год.	36,11 грн.	1	100 одиниць	29 тис.грн.
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання	0,5 год.	36,11 грн	1	100***	1805 грн.
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	-	-	-	-	-
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарюва	0,5 год.	36,11 грн.	1	50****	903 грн.

ння)					
6. Підготовка звітності за результатами регулювання					
7. інші адміністративні процедури (уточнити):					
8. Разом за рік	8,5 год.	х	х	х	33513 грн.
9. Сумарно за п'ять років	х	х	х	х	167 565 грн.

*/ - Вартість однієї години робочого часу співробітника взято на підставі даних розміру мінімальної заробітної плати визначеної Законом України “Про державний бюджет на 2021 рік”, із розрахунку на одного штатного працівника – 36,11 гривень.

**** Припущення щодо ймовірної кількості суб'єктів господарювання у яких виникне необхідність звернення.

Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років
1	Оцінка “прямих” витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	0,00 грн.	0,00 грн.
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	243 675 грн.	243 675 грн.
3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	243 675 грн.	X
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	33 513 грн.	167565 грн.
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	277188 грн.	411240 грн.

Не передбачається розроблення коригуючих заходів, оскільки нове регулювання спрямоване виключно на спрощення процедур у сфері надрокористування та відповідно зменшення фінансового навантаження на бізнес.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ОПРИЛЮДЕННЯ проєкту Кодексу України про надра

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України відповідно до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» оголошує про опублікування проєкту Кодексу України про надра на офіційному вебсайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України в мережі «Інтернет» (<https://mepr.gov.ua>) у підрозділі «Регуляторна діяльність» розділу «Діяльність».

Проєкт Кодексу України про надра розроблено Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України з метою приведення законодавства України у сфері користування надрами до вимог рамкових законодавчих актів, а також усунення подвійного адміністративного навантаження на бізнес і скасування механізмів та інструментів, що призводять до можливості виникнення корупційних чинників.

Назва органу виконавчої влади, що розробив регуляторний акт: Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

Назва структурного підрозділу, що розробив регуляторний акт, адреса та телефони: відділ з питань надрокористування Департаменту з питань надрокористування та відновлення довкілля; вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел. (044) 206-33-12, email: kuznesova@mepr.gov.ua.

Зауваження та пропозиції до проєкту Кодексу України про надра приймаються протягом місяця з дня оприлюднення на вказану пошту та електронну адресу.

**Міністр захисту довкілля та
природних ресурсів України**

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

«__»_____2021 рік